

16

28–29

36–37

Matur er mikils virði

Bændablaðið

9. tölublað 2015 • Fimmtudagur 12. maí • Blað nr. 466 • 22. árg. • Upplag 32.000

Sauðburður er nú að komast í fullan gang á flestum sauðfjárbúum landsins. Steinunn Bjarnveig Eiríksdóttir Blöndal, bráðum 8 ára, heimasæta á bænum Jaðri II í Bæjarsveit í Borgarfirði, heldur hér stolt á nýlega bornum lambhrút. Hún er mikil búkona og er meira að segja búin að gera töflu upp á eigin spýtur í Word-forriti til að skrá framvindu sauðburðar á bænum, til að hjálpa Jóni Birni, stóra bróður, sem hefur yfirumsjón með kindunum.

Mynd / HKr.

Landbúnaður og fiskveiðar:

31% fækkun gjaldþrota

Skráð gjaldþrot í mars 2016 voru 120. Gjaldþrotum í landbúnaði, skógrækt og fiskveiðum fækkaði um 31%.

Gjaldþrotum fyrirtækja síðustu 12 mánuði, frá apríl 2015 til mars 2016, hefur fækkað um 15% í samanburði við 12 mánuði þar á undan.

Alls voru 673 fyrirtæki tekin til gjaldþrotaskipta á tímabilinu, borið saman við 792 á fyrra tímabili. Á heimasíðu Hagstofu Íslands segir að hlutfallslega hafi gjaldþrotum fækkað mest í fasteignaviðskiptum, um 35%. Einnig má nefna fækkun gjaldþrota í rekstri gististaða og veitingarekstri um 32%. Gjaldþrotum fækkaði frá fyrri 12 mánuðum í öllum helstu atvinnugreinabálkum nema í leigustarfsemi og ýmissi sérhæfðri þjónustu, þar sem þeim fjölgaði um 6%.

Nýskráningar einkahlutafélaga í mars 2016 voru 261. Síðustu 12 mánuði, frá apríl 2015 til mars 2016, hefur nýskráningum einkahlutafélaga fjölgað um 14% í samanburði við 12 mánuði þar á undan. Alls voru 2.465 ný einkahlutafélög skráð á tímabilinu, borið saman við 2.161 á fyrri 12 mánuðum.

Hlutfallsleg fjölgun nýskráninga var mest í fasteignaviðskiptum þar sem þeim fjölgað um 230 í 394, eða um 71% á síðustu 12 mánuðum. Meðal annarra greina þar sem nýskráningum hefur fjölgað má nefna leigustarfsemi og ýmsa sérhæfða þjónustu þar sem nýskráningum fjölgaði um 157 í 204 (30%) og rekstur gististaða og veitingarekstur þar sem fjölgunin var um 142 í 172 nýskráningar (21%). Mest hlutfallsleg fækkun nýskráninga var í heild- og smásöluverslun og viðgerðum á ökutækjum, eða um 7% frá fyrra tímabili.

/VH

Almenningi att gegn bændum í harðri baráttu forsvarsmanna verslunar til að bæta hag innflutningsfyrirtækja:

Neytendur beittir blekkingum

Nú hefur Alþýðusamband Íslands (ASÍ) afsannað fullyrðingar um að lækkan tolla leiði sjálfkrafa til samsvarandi lækkunar vöruverðs á Íslandi.

Tollaafnám, sem fjármálaráðuneytið hafði reiknað með að skilaði 13% verðlækkun til neytenda, gerir það ekki nema að hluta. Verslunin tekur til sín nær helming lækkunarinnar með hækkaðri álagningu.

Miklar umræður hafa einnig verið í fölmöldum að undanförunu um áhrif tollalækkana á matvöru sem hengt hefur verið við umræðu um nýja búvörusamninga. Hefur Erna Bjarnadóttir, hagfræðingur Bændasamtaka Íslands, sýnt fram á að þar hafi verið reynt að afvegaleiða umræðuna með því

að blekkja neytendur með röngum útreikningum.

Hinn 20. apríl sl. birtist í Fréttablaðinu grein eftir Jóhannes Gunnarsson, formann Neytendasamtakanna, og Guðjón Sigurbjartsson viðskiptafræðing um mögulega lækkun verðs á tilteknum matvælum við afnám tolla. Samkvæmt þeirra útreikningum átti verð til neytenda í flestum tilvikum að lækka mun meira en raunverulegur tollur á vöruna er og jafnvel megnið af innkaupsverði líka. Það þýðir með öðrum orðum að ef tollur yrði aflagður á kjötvörum væru íslenskir kaupmenn að niðurgreiða innfluttar kjötvörur, jafnvel sem nemur margfaldri tollaupphæðinni. Miðað við úttekt ASÍ á áhrifum

afnáms tolla á skóm og fatnaði er harla ólíklegt að slíkt muni nokkurn tíma gerast.

Fullyrðingar standast ekki

Þannig átti samkvæmt útreikningum Jóhannesar og Guðjóns kíló af nautakjöti sem kostaði 450 krónur í innkaupi frá útlöndum (cif-verð) og bar 387 krónur í toll, að lækka um heilar 688 krónur til neytenda og allt vegna tollalækkana. Það er 301 krónu meira en nemur tollinum í dag. Kjúklingabringur frá Þýskalandi, sem kosta í innkaupi 598 krónur kg og bera 648 krónur í toll, áttu að mati þeirra félaga að lækka um heilar 1.000 krónur. Nautalund frá Danmörku sem

kostar í innkaupi 5.512 krónur kg og ber 658 krónu toll, átti svo að lækka mun meira, eða um heilar 2.652 krónur. Það er rúmlega fjórföld tollaupphæðin, samkvæmt útreikningum Ernu Bjarnadóttur.

Ítrekuð ósannindi matreiðð þvert á opinberar tölur Eurostat

Hamrað hefur verið á því að matvælavæðing á Íslandi sé miklu hærra en þekkist í öðrum Evrópulöndum. Þess vegna sé nauðsynlegt að afnema verndartolla landbúnaðarins á Íslandi, þótt þeim sé misunnarlaus beitt í öðrum löndum. Samkvæmt tölum Eurostat, hagstofu Evrópusambandsins, standast þessar fullyrðingar alls ekki. Þar

kemur fram að hæsta matvælavæðing í Evrópu í desember 2015 var í Noregi. Þá kom Tékkland, Danmörk, Svíþjóð, Finnland, Írland og Austurríki. Ísland var þar í áttunda sæti og auk þess með lægsta matvælavæðing á Norðurlöndum að undanskildu afengi.

Þar vakti hins vegar athygli að Ísland var í tölum Eurostat með langhæsta verðið af 37 Evrópulöndum á skóm og fatnaði. Samt er því ekki þannig farið að innflutningur þessara vöruflokka sé tollfrjálur í öðrum Evrópuríkjum. Fróðlegt verður því að sjá tölur Eurostat eftir að Ísland felldi niður tolla á skóm og fatnaði um síðastliðin áramót.

/HKr.

– Sjá nánar bls. 2

Fréttir

Heiðrún í Fjávís: Nýtt skýrsluhalds- kerfi fyrir geitur

Nýtt rafrænt skýrsluhaldskerfi fyrir geitfé verður tekið í notkun fljótlega hjá Bændasamtökum Íslands. Gagnagrunnurinn, sem kallast Heiðrún, byggir á skýrsluhaldskerfi fyrir sauðfé og kallast Fjávís.

Birna Kristín Baldursdóttir, umsjónarmaður Erfðalindaseturs Landbúnaðarháskóla Íslands, segir að gagnagrunnurinn, sem kallast Heiðrún, tengist Fjávís sem er skýrsluhaldskerfi fyrir sauðfé. Verkefnið er samstarfsverkefni Tölvudeildar BÍ, Erfðalindaseturs LbhÍ, Geitfjárræktarfélag Íslands, RML og var styrkt af Framleiðnisjóði landbúnaðarins. „Það er búið að forrita grunninn og sem stendur er verið að villuprófa grunninn og geri ég ráð fyrir að hann verði kominn í notkun í lok þessa mánaðar.“

Geta fært inn vorbækur

Að sögn Birnu geta geitfjárræktendur á landinu fljótlega farið að færa vorbækur sínar inn í kerfið og farið að nota það. „Hingað til hafa geitfjárskýrslur verið handskrifaðar en með tilkomu Heiðrúnar verður skýrsluhaldið rafrænt og um leið fljótlega að skrá inn upplýsingarnar. Á sama tíma verður aðgengi að öllum upplýsingum mun auðveldara. Í grunninum verður hægt að finna upplýsingar um ættir íslenskra geita, burð, frjósemi, liti og kaup og sölu gripa svo dæmi séu nefnd. Grunnurinn nýtist því vel þegar kemur að ræktun geitfjárla og til að hægt sé að fylgjast betur með skyldleikarækt innan stofnsins.“

Geitfjárræktendur á landinu er um 110 og geitur um eitt þúsund og fjöldi þeirra hefur tvöfaldast á tæpum áratug.

Verið að skrá inn eldri skýrslur

Birna segir að byrjað sé að skrá inn eldri handskrifaðar geitfjárskýrslur í skýrsluhaldsgrunninn en að héðan í frá geti geitfjárbændur sótt um stofnskráningu og skráð inn upplýsingar sjálfir.

„Skráningar af þessu tagi eru gríðarlega mikilvægar fyrir geitfjárrækt á landinu og gerir okkur mögulegt að fylgjast enn betur með stofninum en hingað til, ekki sist þegar kemur að ræktun og viðhaldi stofnsins, auk þess sem það er gott tæki til að vinna gegn hinni miklu skyldleikarækt sem hefur verið að aukast undanfarna áratugi.“

Námskeið í notkun Heiðrúnar

Boðið verður upp á námskeið í notkun skýrsluhaldsgrunnins og eru geitfjárræktendur hvattir til að nýta sér það. Nánari upplýsingar veitir Birna Kristín Baldursdóttir í síma 4335011 eða birna@lbhi.is. /VH

Krafa verslunarinnar um tollalækkanir á landbúnaðarvörum marklaus fyrir neytendur í ljósi reynslunnar:

Verslanir hafa alls ekki skilað afnámi tolla af skóm og fatnaði að fullu

— Lækkunin er allt of lítið miðað við áætlun verðlagseftirlits að mati ASÍ

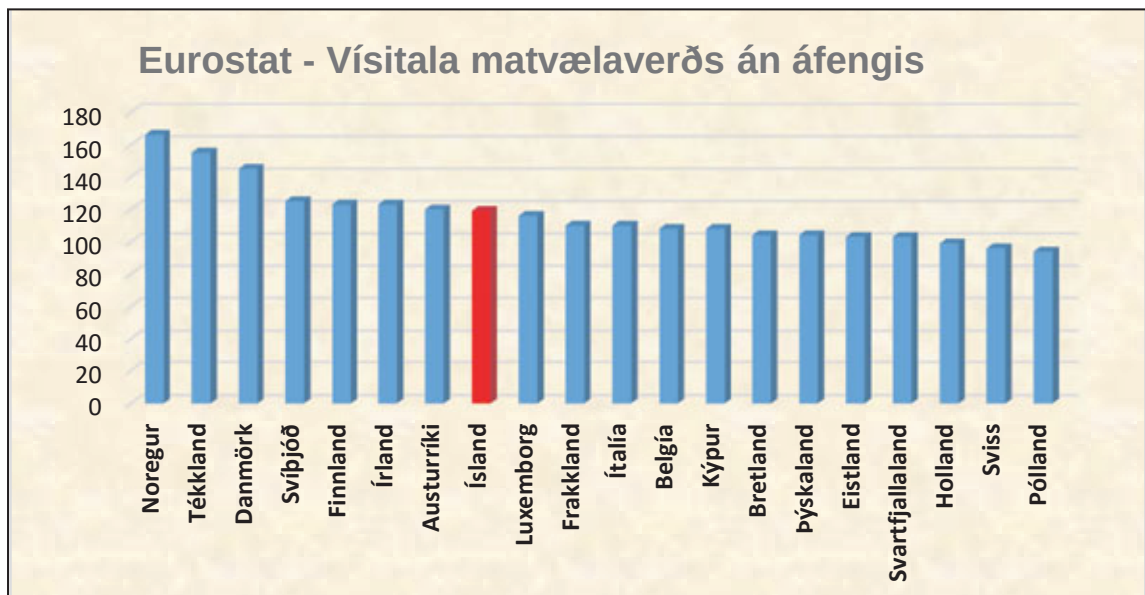
Hamrað hefur verið á því að matvælaverð á Íslandi sé miklu hærri en þekkist í öðrum Evrópulöndum. Þess vegna sé nauðsynlegt að afnema verndartolla landbúnaðarins á Íslandi. Þessum málflutningi er haldið á lofti þrátt fyrir að tölur Eurostat sýni ítrekað allt annan veruleika.

Svipaðri umræðutækni hefur verið beitt að undanfögnu til að sýna fram á hversu „skaðlegt“ landbúnaðarkerfið á Íslandi sé fyrir neytendur. Þar virðist gengið út frá því að Íslendingar geti ávallt fengið niðurgreiddar erlendar landbúnaðarvörur án þess að leggja þar nokkuð til sjálfir. Forðast hefur verið í þeirri umræðu að fjalla um afleiðingarnar fyrir íslenskt atvinnulíf og byggð víða um land. Hvort þær verði góðar eða slæmar fyrir landið í heild.

Samningur á milli Íslands og Evrópusambandsins um tollalækkanir og breytingar á tollkvótum með landbúnaðarvörum á að óbreyttu að ganga í gildi um næstu áramót. Þó skrifað hafi verið undir hann í september 2015, þá á Alþingi enn eftir að samþykkja hann. Þykir sumum hann ganga ansi langt í að leggja niður verndartolla fyrir íslenskan landbúnað. Aftur á móti sagðist Sigurður Ingi Jóhannsson, þáverandi sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra, vera ánægður með samninginn. Hann muni hafa jákvæð áhrif fyrir neytendur og skapa sóknarfæri til útflutnings. Svinabændur, alifuglabændur og sumir nautgripabændur eru þó allt annað en ánægðir með samninginn og telja að hann geti stórskadað viðkomandi greinar.

Neytendur blektir

Miðað við upplýsingar og útreikninga verðlagseftirlits Alþýðusambands Íslands, sem birtir

voru 9. maí, þá standast fullyrðingar innflytjenda um stórbættan hag neytenda vegna tollalækkana alls ekki. Aftur á móti sýnir skoðun ASÍ svo ekki verður um villst að hagur verslunarinnar batnar svo um munar, á kostnað neytenda. Það er með öðrum orðum verið að blekkja neytendur.

Tollalækkanir og gjaldeyrisbati skilar sér ekki

Í upphafi árs voru tollar felldir niður af fatnaði og skóm. Samkvæmt mati fjármála- og efnahagsráðuneytis átti afnámið að skila að meðaltali 13% verðlækkun til neytenda á þeim vörum sem áður báru tolla.

Til viðbótar við afnám tolla hefur gengi krónunnar styrkt undanfarið sem þýðir að meiri gjaldeyrir fæst fyrir hverja krónu. Það hefði átt að yta undir enn frekari lækkun á fötum og skóm sem eru að mestu leyti innfluttar vörur. Gallinn er bara samkvæmt könnun ASÍ að gjald-

Úttekt ASÍ þykir áfellisdómur yfir versluninni í landinu.

eyrisbatinn skilar sér ekki heldur yfir búðarborðið. Eða eins og ASÍ orðar það:

„Þess vegna er niðurstaða verðlagseftirlitsins sú að verslanir hafa alls ekki skilað afnáminu að fullu.“

Verslunaryfirtekin taka til sín nær helming lækkunarinnar að mati ASÍ

Áætlað var að um 60% vara í vöruflokknum bæru toll fyrir breytingarnar.

ar. Því má áætla, að því er segir í úttekt ASÍ, að afnám tolla af fötum og skóm ætti að skila um 7,8% lækkun á fötum og skóm í „vísitölu neysluverðs“.

„Þegar vísitalan var skoðuð nú í apríl miðað við lok árs 2015 sést í gögnum ASÍ að hún hefur aðeins lækkað um 4% sem er allt of lítið miðað við áætlun verðlagseftirlitsins,“ segir ASÍ.

Í raun er lækkunin rétt um helmingur þess sem eðlilegt getur talist.

Þetta er í fullu samræmi við fyrri kannanir á sambærilegum hlutum sem gerðar hafa verið hérlandis.

Þannig var í frétt RÚV þann 10. ágúst 2015 greint frá því að Ísland væri dýrasta landið af 37 Evrópulöndum í 6 af 12 vörur- og þjónustuflokkum, samkvæmt skýrslu hagstofu Evrópusambandsins. Í ýmsum vöruflokkum var samt lítil eða enginn tollur. Staðan var nær óbreytt um síðustu áramót. /HKR

Félag skógarbænda á Vesturlandi:

Styrkur til að gera úttekt á viðarmagni

Félag skógarbænda á Vesturlandi hefur fengið 800 þúsund króna styrk frá Uppbyggingarsjóði Vesturlands til að gera viðarmagnsúttekt á Vesturlandi.

Reiknað verður út viðarmagn í öllum ræktuðum skógum á Vesturlandi. Gert er ráð fyrir að meistararnemi við Landbúnaðarháskóla Íslands taki þátt í að vinna verkið og birti niðurstöðurnar í lokaritgerð sinni.

Markmið verkefnisins er að finna út hversu mikið viðarmagn er í skógum á Vesturlandi og hvaða möguleikar eru fyrir hendi til að nýta viðinn, að því er fram kemur á vefsíðu Skógræktar ríkisins. Gögnin úr viðarmagnsáætluninni má nota til markaðsgreiningar en um leið að kanna hvort raunhæft sé að stofna til afurðarmiðstöðvar viðarafurða á Vesturlandi. Með stofnun slíkrar miðstöðvar mætti byggja upp fjöl-

breytta atvinnu- og rannsóknarstarfsemi á sviði skógræktar.

Framkvæmdastjóri Vesturlands-skóga stýrir verkefninu sem unnið verður í samvinnu við Skógrækt ríkisins, Landbúnaðarháskóla Íslands, Landssamtök skógaréigenda og Félag skógarbænda á Vesturlandi. Meiningin er að afrakstur verkefnisins verði viðarmagnsáætlun fyrir skóga á Vesturlandi næstu 30 ár sem lögð verði til grundvallar

miðstöð viðarafurða á Vesturlandi.

Með því að koma á fót afurðamiðstöð viðarafurða á Vesturlandi væri stigið mikilvægt skref í því að gera skógrækt á atvinnusvæðinu að þeirri atvinnugrein sem hún hefur fulla burði til að vera. Það er stefna Félags skógarbænda á Vesturlandi líkt og Landssamtaka skógaréigenda að efla nytjaskógrækt og tryggja jafnt og öruggt framboð skógarafurða. /MPP

Björgvin Jón Bjarnason á Hýrumel nýr formaður svinabænda

— Tolla- og aðbúnaðarmál stærstu verkefnin á komandi árum

Aðalfundur Svinaræktarfélag Íslands var haldinn laugardaginn 30. apríl síðastliðinn. Formannsskipti urðu í félaginu þegar Björgvin Jón Bjarnason, á Hýrumel í Borgarfirði, var kjörinn formaður í stað Harðar Harðarsonar í Laxárdal.

Hörður gaf ekki kost á sér til endurkjörs, en hann hafði gegnt formennsku í félaginu frá 4. apríl 2009.

„Ég tók við Hýrumel í febrúar 2013, en hafði áður rekið búið fyrir Arion banka frá því í september 2012. Ég er lærður iðnaðartækni-fræðingur og hef verið viðlöðandi framleiðslu og sölu á kjötafurðum,

Björgvin Jón Bjarnason.

ásamt svinarækt, öðru hverju síðustu 24 árin. Þetta umhverfi er mér því allvel kunnugt.

Ég kom fyrst að rekstri svinabúa á árinu 2003 þegar ég tók við rekstri Sildar og fisks og Rekstrarfélagsins Brautar ehf., en það félag rak þá svinabú í Brautarholti á Kjalarnesi,“ segir Björgvin Jón.

Krefjandi rekstrarumhverfi

Hann segir að svinabændur lifi og hrærist í krefjandi rekstrarumhverfi og stærstu verkefni komandi ára verði að laga sig að breytingum í umhverfinu, bæði hvað varðar tolla- og aðbúnaðarmál. „Unnið er að endurbótum á búum landsins til að uppfylla nýjar kröfur um aðbúnað. Þessa mánuðina er

sérstök áhersla lögð á rýmishörf gyltna. Breytingar af þessu tagi eru að jafnaði styrktar verulega í nágrannalöndunum, en við höfum einungis eigið aflafé að styðjast við í þessari uppbyggingu.

Við tökum þátt í starfshópi sem vinnur meðal annars að því að kortleggja áhrif af nýju tollasamningunum. Svinaræktarfélag Íslands lét reyndar sérfræðinga vinna skýrslu fyrir sig um málið og niðurstaða hennar var að óhætt sé að hafa verulegar áhyggjur af framtíðinni. Ef til vill hefði verið ráðlegt að þessar sviðsmyndir hefðu verið kortlagðar áður en menn settust að samningaborðinu,“ segir Björgvin Jón. /smh

Pantið tímanlega

Pantaðu fyrir 20. maí og gerðu góð kaup og fáðu plastið heim.

Ef pantað er fyrir 20. maí í heilum brettum er plastið keyrt heim og minni pantanir eftir aðstæðum.

Power Stretch

5 laga plast framleitt af ASLA

75 cm svart kr. 10.290.- án vsk.

75 cm hvítt kr. 10.490.- án vsk.

Ef pantað er fyrir 20. maí og greitt 15. júní

kr. 9.982.- án vsk.

kr. 10.175.- án vsk.

Rani

er markaðsleiðandi vörumerki sem hefur náð mjög sterkri stöðu vegna hárra gæða. Eitt mest selda plastið á Íslandi til margra ára.

50 cm hvítt kr. 9.190.- án vsk.

75 cm hvítt kr. 10.790.- án vsk.

75 cm grænt kr. 10.790.- án vsk.

Ef pantað er fyrir 20. maí og greitt 15. júní

kr. 8.915.- án vsk.

kr. 10.466.- án vsk.

kr. 10.466.- án vsk.

Bal'ensil

5 laga gæðaplast

fyrir kröfuharða notendur.

Mjög gott lím, mikil teygja.

75 cm hvítt kr. 11.290.- án vsk.

75 cm grænt kr. 11.290.- án vsk.

Ef pantað er fyrir 20. maí og greitt 15. júní

kr. 10.951.- án vsk.

kr. 10.951.- án vsk.

Greiðslukjör allt til 10. október.

FAST VERÐ EKKI HÁÐ GENGI Á EVRU Í HAUST.

TamaNet™ 4500m

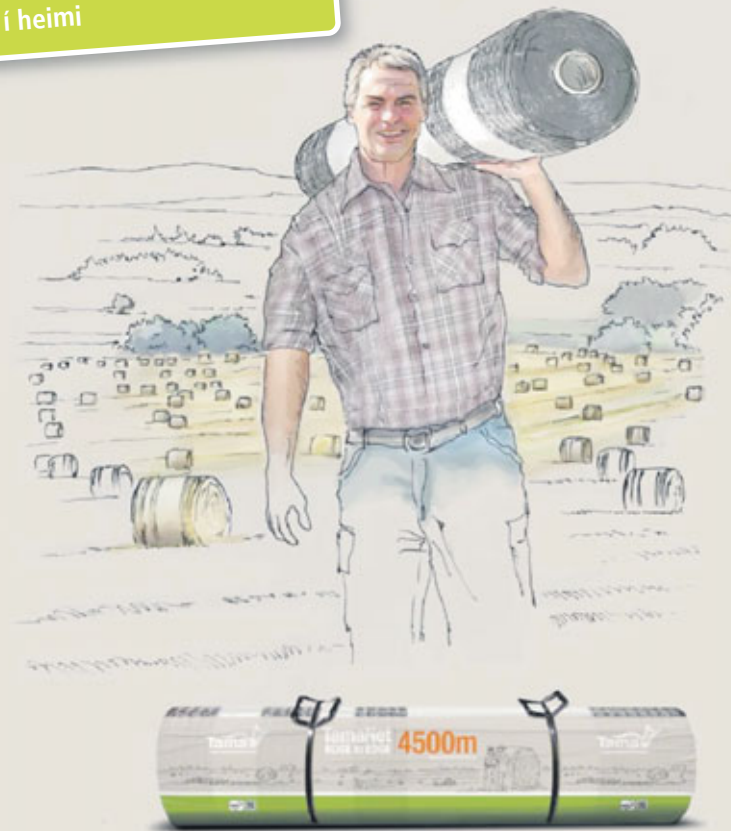
EDGE to EDGE™

Edge to Edge 4500 m - lengstu netrúllur í heimi

- Í einni rúllu eru yfir 500 heyrúllur

Tama

- Stærsti netframleiðandi í heimi

Búvís 10 ára 2016

Að því tilefni höfum við náð samningum um sérstök afmælistilboð við nokkra af okkar helstu birgjum:

AFMÆLISTILBOÐ

Kr. 49.900.- án vsk.

Kränzle háprýstidæla K1050P
Vatnsfæði, 7,5 lítrar á mín.
Vatnsþrýstingur 160 bar,
8 metra slanga.

AFMÆLISTILBOÐ

Kr. 139.000.- án vsk.

Kränzle háprýstidæla K2160TST
Vatnsfæði, 11 lítrar á mín.
Vatnsþrýstingur 160 bar,
15 metra slanga, túrbo
og kraftstútur.

BOSCH rafgeymar í flestar
gerðir véla, bíla og tækja
10% kynningarafsláttur

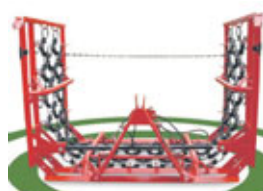

AFMÆLISTILBOÐ

Kr. 489.000.- án vsk.

Rauch MDS 19,1K áburðardreifari,
900 lítra, vökvaopnun.

AFMÆLISTILBOÐ

Kr. 795.000.- án vsk.

Rauch AXIS 32,2 áburðardreifari,
1400 lítra, vökvaopnun.

Palmse malarvagnar
13, 15 og 18 tonna.

AFMÆLISTILBOÐ

Kr. 79.900.- án vsk.

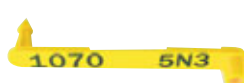

Kendo verkfæraskápur með 191
verkfærum. 7 skúffur. 1/4", 3/8"
& 1/2" topplyklasett.
Fastir lyklar, skrúfjárn, tangir,
djúpir toppar & fleira.

Palmse rúlluvagn
Burðargeta: 12 tonn, heildarþungi: 14,6
tonn, mesta lengd: 9,78 metrar metrar,
mesta breidd: 2,46 metrar, pallstærð
innan: 8 x 2,46 metrar, dekk extra
stærð: 520/50 x 17.
Kr. 1.590.000.- án vsk.

ÚRVAL AF LEMIGO STÍGVÉLUM

Lambamerki

Ef keypt er eftir númeraröð þá er merkið á 28 kr. án vsk.

Litir: Gulur, rauður, appelsínugulur, bleikur, hvítur, grænn, blár, fjólublár, grár.

Irving smurólía 15W-40 18,9 lítrar
Vortilboð kr. 12.290.- án vsk.
Irving traktorsglussi 18,9 lítrar
Vortilboð kr. 12.360.- án vsk.

Búvís
2006-2016

Akureyri · Sími 465 1332
www.buvís.is

Fréttir

Bændasamtök Íslands og Starfsgreinasambandið skoða ráðningamál:

Vistráðning (Au Pair) er ekki sambærileg við ráðningu almenns starfsfólks

Eins og greint var frá í síðasta Bændablaði þá hafa Bændasamtök Íslands verið í samstarfi við Starfsgreinasamband Íslands um að uppræta ólöglegar ráðningar starfsfólks til sveita. Er þar bæði verið að horfa til starfsmanna við hefðbundin bústörf og eins við ferðapjónustu.

Einn angi slíkra ráðninga er það sem kallað er „vistráðning“ eða „Au Pair“. Þar er ekki um að ræða hefðbundna vinnu og lýtur hún því ekki sömu lögmálum og ráðning samkvæmt kjarasamningum. Þessu er þó stundum ruglað saman og leggja Bændasamtökin áherslu á að menn forðist að blanda vistráðningu saman við ráðningu starfsfólks til hefðbundinna bústarfa.

Vistráðning er hugsuð sem möguleiki ungs fólks til að mennta sig og kynnast annarri menningu. Ungt fólk býr þá hjá fjölskyldu, tekur þátt í léttum heimilisstörfum og/eða umönnun barna á heimilinu og lífi fjölskyldunnar eftir atvikum. Í staðinn fær viðkomandi að kynnast landi og þjóð, fær vasapeninga og húsnæði

og tækifæri til að sækja námskeið. Útlendingastofnun þarf enn fremur að gefa út vistráðningaleyfi fyrir fólk sem kemur frá löndum utan EES.

Um þessar mundir er verið að breyta lögum um útlendinga og verður í framhaldinu gefin út reglugerð í velferðarráðuneytinu með skýrari ramma um vistráðningar en nú er til staðar. En þar til nýtt regluverk tekur gildi þá eru þetta helstu reglur sem fara skal eftir við vistráðningar.

- Viðkomandi á að vera á aldrinum 18–26 ára.
- Störf viðkomandi afmarkast við létt heimilisstörf eða umönnun barna en ekki störf í efnahagslegri starfsemi þ.e. framleiðslu og sölu á vöru eða þjónustu á markaði í hagnaðarskyni.
- Hámarks vinnuframlag er 30 stundir á viku.
- Greiða skal hinum vistráðna vasapeninga. Útlendingastofnun gefur út árlega hver er lág-

Hjá langflestum bændum og rekstraraðilum í ferðapjónustu á landsbyggðinni eru starfsmannamál í góðu lagi. Þeir sem ekki hafa þá þætti í lagi setja hins vegar ljótan stimpil á alla hina.

Mynd / HKr.

marksupphæð vasapeninga en upphæðin er að öðru leyti samningsatriði. Hinn vistráðni á að fá tveggja daga frí í hverri viku.

- Tryggja þarf að hinn vistráðni fái nægjanlegan tíma til íslensku-náms og til að geta sinnt eigin áhugamálum.
- Ef viðkomandi hyggst dvelja umfram 3 mánuði þarf hann að sækja um skráningu í þjóð-

skrá og merkja við reit 8b) sem ástæðu umsóknar: <http://www.skra.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=7832>.

- Ef viðkomandi kemur frá ríki-um utan EES-svæðisins þarf að sækja um dvalarleyfi hjá Útlendingastofnun áður en komið er til landsins: <http://utl.is/index.php/vistradhning-au-pair>
- Nauðsynlegt er að undirrita

samning milli fjölskyldunnar og þess sem ræður sig í vist, hér má sjá tillögu að slíkum samningi: http://utl.is/files/Leyfi/Au-pair_samingur.pdf

- Fjölskyldan þarf að ganga frá sjúkra- og slysatryggingum fyrir þann vistráðna áður en dvöl hefst.
- Fjölskylda þarf að ábyrgjast greiðslu vegna heimferðar viðkomandi að starfstíma loknum.

Gögn og upplýsingar um Au pair-vistráðningu er meðal annars að finna á eftirfarandi netsíðum:

–<http://www.skra.is/thjodskra/flutningur/spurt-og-svarad-um-flutning-ees-efta-rikisborgara/>
–<http://utl.is/index.php/vistradhning-au-pair>
–http://utl.is/files/Leyfi/Au-pair_samingur.pdf
–<http://www.reglugerd.is/reglugerdir/allar/nr/339-2005>.

Tungnarétt.

Mynd / Ruth Örnólfs.

Tungnaréttum flýtt um viku í haust

Fjallskilanefnd Biskupstungna hefur ákveðið að flýta Tungnaréttum um viku í haust, halda þær laugardaginn 10. september í stað laugardagsins 17. september.

Þetta er gert í ljósi þess að sláturleyfishafar hafa gefið út að

auknar álagsgreiðslur til sauðfjárbænda verða mestar frá 31. ágúst til 16. september. Fjallreiðardagur verður laugardagurinn 3. september. Öbreyttar tímasetningar verða á seinni leitu. Stefnt er að því að Tungnaréttir verði eftirleidis annan laugardag í september. /MHH

Ný reglugerð um meðferð elds og varnir gegn gróðureldum

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið hefur gefið út reglugerð um meðferð elds og varnir gegn gróðureldum.

Markmið reglugerðarinnar er að vernda umhverfið og heilsu fólks með því að koma í veg fyrir mengun af sinubrennu, öðrum gróðureldum og meðferð elds á víðavangi. Þá er einnig markmið reglugerðarinnar að tryggja öryggi og vernd lífs og eigna.

Reglugerðin kveður á um þær reglur sem gilda um meðferð elds á víðavangi og þá skyldu hvers og

eins að gæta ítrustu varkárni við meðferð elds. Sérstaklega er fjallað um sinubrennu, sem er óheimil nema á lögbýlum þar sem stundaður er landbúnaður en hún er einungis heimil í rökstuddum tilgangi í jarðrækt eða búfjárrækt og þá samkvæmt skriflegu leyfi sýslumanns. Einnig þarf leyfi fyrir bálköstum og brennum og er í reglugerðinni fjallað um þau skilyrði sem þarf að uppfylla til að fá slíkt leyfi.

Reglugerðin er sett með stoð í 7. gr. laga nr. 40/2015 um meðferð elds og varnir gegn gróðureldum.

Áskriftargjald í heimabanka

Búið er að stofna greiðslukröfur í heimabanka hjá áskrifendum Bændablaðsins að upphæð kr. 4.950 fyrir tímabilið 1. janúar til 30. júní.

Um síðustu áramót urðu breytingar á gjaldskrá en áskriftargjaldið er innheimt tvisvar á ári.

Eldri borgarar fá helmingsafslátt af áskriftargjöldum en þeir greiða fyrir heilt ár í einu.

Bændablaðið

Árgangurinn kostar kr. 9.900 m. vsk. en eldri borgarar greiða kr. 4.950 m. vsk.

Þeir sem vilja gerast áskrifendur að Bændablaðinu og fá það sent í pósti er bent á að hringja í síma 563-0300 eða fylla út áskriftarform á vefsíðu blaðsins, bbl.is.

Sjálfbóðaliðum er einungis heimilt að starfa við samfélagsleg verkefni:

Ólöglegt að ráða sjálfbóðaliða í efnahagslega starfsemi

– slíkt stenst ekki kjarasamninga og felur í sér óásættanleg undirboð

Undanfarin ár hefur það færst í aukana að atvinnurekendur á Íslandi hafi fengið til sín starfsfólk í sjálfbóðastörf. Með sjálfbóðastörfum er átt við að ýmist eru engin laun greidd eða mögulega fæði, gisting og uppihald auk þess sem einhvers konar skemmtun/afþreying komi til móts við það vinnuframlag sem innt er af hendi.

Algengast er að um sé að ræða erlend ungmenni og að vinnan sé hluti af upplifuninni eða einhvers konar ævintýramennska. Gera verður skýran greinarmun á sjálfbóðastörfum í efnahagslegri starfsemi annars vegar og sjálfbóðaliðum í samfélagslegri vinnu hins vegar.

Sjálfbóðavinna við efnahagslega starfsemi, framleiðslu og sölu á vöru eða þjónustu á markaði (í hagnaðarskyni) og í samkeppni við fyrirtæki í sömu atvinnustarfsemi, felur í sér óásættanleg undirboð á íslenskum vinnumarkaði og stenst hvorki kjarasamninga né lög.

Erna Bjarnadóttir, forstöðumaður félagssviðs og hagfræðingur Bændasamtaka Íslands, segir að undir þetta heyrir störf við hvers konar rekstur. Sem dæmi má nefna vinnu á kaffi- og veitingahúsum, á gistiheimilum og hótélum, hestaleigum og hestabúgörðum auk alls konar blandaðra starfa á sveitabýlum og/eða við bændagistingu.

Laun og önnur starfskjör slíkra starfa skulu ávallt vera skv. lágmarkskjörum viðkomandi starfsgreinar, sem aðildarsamtök vinnumarkaðarins hafa samið um, þar á meðal er kjarasamningur Starfsgreinasambandsins og Bændasamtaka Íslands.

Alltaf skal fylgja gildandi kjarasamningum, sem þýðir m.a. að gera á ráðningarsamning, greiða að minnsta kosti lágmarkslaun og gefa út launaseðil þar sem fram koma laun og önnur starfskjör

Erna Bjarnadóttir.

og heimilaðir frádráttarliðir. Allt endurgjald fyrir vinnu skal síðan telja fram til skatts og skila hinu opinbera, stéttarfélgum og sjóðum því sem þeirra er. Erna segir að séu bændur í einhverjum vafa þá eigi ekki að hika við að leita ráðgjafar. Mikið af upplýsingum er t.d. að finna á vefsíðu Vinnumálastofnunar, Sjúkratrygginga Íslands, Starfsgreinasambandsins og fleiri aðila.

Mismunandi reglur gilda um fólk frá löndum innan og utan EES

Fólki frá Evrópska efnahagssvæðinu (EES), Sviss og Færeyjum er frjálst að koma hingað til starfa og þurfa ekki dvalar- eða atvinnuleyfi. Þessi ríki eru:

Austurríki, Belgía, Búlgaría, Danmörk, Eistland, Finnland, Frakkland, Grikkland, Holland, Írland, Ítalía, Króatía, Kýpur, Lettland, Liechtenstein, Litháen, Lúxemborg, Malta, Noregur, Portúgal, Pólland, Rúmenía, Spánn, Slóvakía, Slóvenía, Stóra-Bretland, Svíþjóð, Tékkland, Ungverjaland, Þýskaland, Sviss og Færeyjar.

EES-borgarar skulu skrá lögheimili sitt hér á landi ef þeir ætla að starfa hér lengur en 3 mánuði eða vera í atvinnuleit lengur en 6

mánuði. Lengri dvöl án lögheimilisráningar er óheimil og getur valdið brottvísun.

Skrá skal lögheimili á Íslandi innan 7 daga frá komu til landsins eða um leið og viðkomandi uppfyllir skilyrðin t.d. innan viku frá undirritun ráðningarsamnings en þó aldrei seinna en 6 mánuðum frá fyrstu komu. Einstaklingar þurfa sjálfir að sækja um lögheimilisráningu og varanlega kennitölu og þurfa að sýna ráðningarsamning eða sýna fram á framfærslu á annan hátt. Réttindi, svo sem til sjúkratrygginga, miðast við þessa skráningu. Atvinnurekandi getur sótt um svokallaða utangarðskennitölu fyrir starfsmenn sína en hún er bara hugsuð til bráðabirgða, til þess að hægt sé að greiða laun og launatengd gjöld og veitir engin réttindi.

Erna segir að einstaklingar sem koma frá löndum utan EES þurfi skilyrðislaust að sækja um dvalar- og atvinnuleyfi. Ráðlegast er að hafa samband við Vinnumálastofnun og spyrja hvernig á að standa að ráðningu starfsfólks frá löndum utan EES. Hún þarf að m.a. staðfesta að það sé í lagi að viðkomandi fái vinnu á Íslandi og veita atvinnuleyfi. Viðkomandi einstaklingur þarf enn fremur að fá kennitölu. Gera skal ráðningarsamning.

Fólkið þarf að vera tryggt og það gerist með greiðslu tryggingagjalds af launum sem eiga að vera samkvæmt kjarasamningum. Þá kemst það inn í íslenska sjúkratryggingakerfið.

Fólk sem ekki er sjúkratryggt hérlandis, en þarf á heilbrigðisþjónustu að halda verður að greiða fullt verð fyrir.

Nánari upplýsingar er á finna á sjukra.is. Á heimasíðu Vinnumálastofnunar (vinnumalastofnun.is) er ýmsar upplýsingar að finna um veitingu atvinnuleyfa en sömu skilyrði eiga ekki við í öllum tilfellum.

/HKr.

LELY Splendimo **SLÁTTUVÉLAR**

NÚNA ER TILVALIÐ AÐ TRYGGJA SÉR GÓÐA VÉL

Tæknilega framúrskarandi vélar þar sem **GÆÐI** og **GÓÐ ÞJÓNUSTA** er í fyrirrúmi

140 LELY sláttuvélar seldar á undanförunum 5 árum

- **LELY** Splendimo sláttuvélarnar eru sérstaklega auðveldar í viðhaldi og notkun. Endingin er einstök og bilanatiðni mjög lág.
- **LELY** Splendimo sláttuvélaborðin eru mjög létt í snúningi og þurfa minna afl en aðrar sláttuvélar, sem leiðir til lægri eldsneytiskostnaðar.

Afhentar samsettar og heim á bæ

ALLAR NÁNARI UPPLÝSINGAR HJÁ SÖLUMÖNNUM OKKAR

www.VBL.is

LANDBÚNAÐUR ehf.
VBL Agriculture Ltd.

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

Bændablaðið

— Mál gagn bænda og landsbyggðar —

Ritstjóri: Hörður Kristjánsson (ábm.) hk@bondi.is — **Sími:** 563 0339 — **Rekstur og markaðsmál:** Tjörvi Bjarnason tjorvi@bondi.is — **Blaðamenn:** Margrét Þ. Þórsdóttir mth@bondi.is — Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is — Vilundur Hansen vilmundur@bondi.is — **Auglýsingastjóri:** Ásgerður María Hólmbergsdóttir amh@bondi.is — **Sími:** 563 0303 — **Netfang auglýsinga:** augl@bondi.is — **Vefsíða blaðsins:** www.bbl.is — **Netfang blaðsins:** (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is

Frágangur fyrir prentun: Prentsnið — Prentun: Landsprent ehf. — Upplag: sjá forsiðu — Dreifing: Landsprent og Íslandspóstur. ISSN 1025-5621

SKOÐUN

Tangó, tvist og fúin spýta

Sagt er að það þurfi tvo til að dansa tangó ef eitthvert vit á að vera í verknaðinum. Kannski forystumenn í innflutningsverslun þurfi eitthvað að skoða það nánar.

Árum saman hefur verið hafður uppi hávær áróður fyrir nauðsyn þess að lækka hér tolla á landbúnaðarvörum og öðrum nauðþurftum. Alltaf er látið fylgja með að það sé umhyggja fyrir hag neytenda sem ráði þeirri afstöðu. Þannig hafa menn leynst og ljóst reynt að fá almenning til að styðja tillögur sem vitað er að geta haft geigvænlegar afleiðingar fyrir íslenskan landbúnað. Þar með hugðust forystusauðir innflytjendaelitunnar næla sér í dansfélaga fyrir tangósýninguna.

Innflutningsagentum hefur vissulega orðið nokkuð ágengt í þessari herferð sinni eins og berlega hefur mátt sjá á samfélagsmiðlum. Þar hafa ýmsir rólýndismenn risið upp á afturlappirnar og bölvæð bændum fyrir að vera afætur á ríkissjóði. Flottast þykir greinilega í þeirri umræðu ef vel tekst til að hnýta alla bændur með tölu við það „hræðilega batteri“ Framsóknarflokkinn og krydda það uppbyggilegum fúkyrðaflaumi. Nokkrir „örugglega sjálfstæðismenn“ fá auðvitað að fljóta með og allir eiga þeir eflaust líka fullar ferðatöskur af peningum á Tortóla. Látum helvítin allavega reyna að afsanna þá fullyrðingu frammi fyrir „almenningsálitinu“. Svo ná menn líka mörgum „lækum“ frá „réttisýnu“ fólki fyrir þess háttar textasamsuður. Þykir þar örugglega útilokað að í þessum ranni geti leynst ærlegt fólk af holdi og blóði með tilfinningar. Hvað þá að það eigi börn sem hafa bæði heyrn og kunna að lesa.

Ný úttekt Alþýðusambands Íslands sýnir þó svo ekki verður um villst að sannleikurinn er ekki alltaf í takt við þau tré sem menn veifa. Í tollaniðurfellingaráróðrinum hafa menn greinilega frekar kosið að veifa röngu tré en öngu. Niðurstaða ASÍ er nefnilega á þá lund að tollaniðurfellingin á skóm og fatnaði er alls ekki að skila sér til neytenda eins og lofað var. Tangóinn er því að breytast í tvistsýningu með sólóðansara.

Krafan um niðurfellingu verndartolla af landbúnaðarframleiðslu hefur verið sett fram með sama hætti. Þar hefur verið fullýrt árum saman að matvælaverð á Íslandi sé með því hæsta sem þekkist í Evrópu, já og bara ef ekki heiminum öllum! Skiptir þá engu þó margítrekað hafi verið lögð fram töluleg gögn frá Eurostat, hagstofu Evrópusambandsins, sem sýna að svo er alls ekki. Mörg súlurit frá Eurostat hafa verið birt í Bændablaðinu á liðnum árum sem sýna þetta. Meira að segja að Ísland sé ítrekað með lægsta matvælaverð á Norðurlöndum. Það getur þó verið erfiðara en ætla mætti að fá fólk til að trúa sannleikanum, þegar góð lygi er látlaust framreidd á listilegan hátt á borð neytenda.

Muna menn nokkuð eftir stóra kjötskortsmálinu um árið? Þá kenndu stórverslanir bændum um að standa ekki í stykkinu við að útvega nægt kjöt. Þetta væri skýr sönnun þess að fella þyrfti niður tolla og hefja innflutning í stórum stíl. Það var þó fátt um svör þegar fulltrúi Bændablaðsins fór á milli viðkomandi verslana og komst að því að kindakjöti hafði verið mokað úr kæliborðum stærstu verslananna og komið fyrir annars staðar til að sanna fullyrðinguna.

Væntanlega halda menn þó ótrauðir áfram að veifa fúna trénu framán í neytendur, í þeirri von að þeir trúu því á endanum að ekki sé á jarðriki til falgri spýta.

/HKr.

Raunveruleiki eða uppspuni?

Sindri Sigurgeirsson

formaður Bændasamtaka Íslands
sindri@bondi.is

Einn af frambjóðendum í komandi forsetakosningum sagði meðal annars þegar hann kynnti framboð sitt fyrir skömmu að ágreiningur væri í raun aðalsmerki þróaðs samfélags. Menn eigi að geta deilt harkalega en virt leikreglur og komist að niðurstöðu. Undir það skal tekið. Hann sagði enn fremur við sama tækifæri: „Við biðjum einfaldlega um að ráðamenn í samfélaginu séu heiðarlegir, standi við orð sín og hafi ekkert að fela.“

Það eru einnig orð að sönnu. Þau eiga ekki bara við um þá sem vilja starfa í þágu samfélagsins. Líka þá sem vilja hafa áhrif á hvernig samfélagið þróast og ætlast til að hlustað sé þegar settar eru fram skoðanir á því hvernig haga eigi sameiginlegum málum.

Ekki þarf að fjölyrða um að það er og hefur verið ágreiningur um hvernig haga eigi skipulagi landbúnaðarmála hérlendis. Stefnan sem unnið hefur verið eftir birtist fyrst og fremst í búvörusamningnum sem nú biða afgreiðslu á Alþingi. Í samningunum kemur fram sá beini stuðningur við landbúnað sem samfélagið veitir greininni. Með þeim verkefnum er tryggt ákveðin framleiðsla búvara í landinu og dreifðari byggðir landsins treystar í sessi. Bændum er samhlíða gert kleift að selja afurðir sínar á mun lægra verði en annars væri hægt.

Byggjum á sérstöðunni

Enginn heldur því fram að hér sé verið að framleiða ódýrustu búvörur í heimi. Í fámennu og stóru landi eins og okkar verður það seint raunin. En við höfum valið að byggja á okkar sérstöðu. Við ræktum búfjárstofna sem hafa verið einangraðir lengi. Þeir eru ekki afurðahæstu stofnar sem völ er á en sjúkdómastaða þeirra er einstök og þeir eru hluti af sögu okkar og menningu. Við höfum samhlíða farið þá leið að nota mjög lítið af skordýraeitri og öðrum

varnarefnum. Við notum ekki vaxtarhvetjandi hormóna og við notum margfalt minna af sýklalyfjum í landbúnaði en flestar aðrar þjóðir. Allt þetta skiptir vaxandi máli í huga neytenda.

Landbúnaðurinn erlendis var og er líka undir pressu um lægra verð og hefur þess vegna nýtt sér varnar- og hjálparefni til að auka afurðamagn og lækka verð. Sýklalyfjanotkun hefur víða gengið of langt sem hefur þýtt að almenn sýklalyf virka ekki lengur á fólk.

Önæmi fyrir sýklalyfjum hefur verið kallað „stærsta heilbrigðisvandamál 21. aldarinnar“ og það í fullri alvöru. Ef íslenskur landbúnaður hefði farið þessa leið, þ.e. flutt inn afurðahæstu stofna heims, tekið upp aðferðir verksmiðjubúskapar, jafnframt því að nýta lyf og hjálparefni til fulls, þá væri verðið örugglega lægra. En um leið hefðum við glatað sérstöðu okkar. Samfélagið í dreifbýlinu væri mun fábreyttara en umhverfisáhrifin meiri.

Staðreyndir um stuðning við landbúnað

Beinn stuðningur til landbúnaðarins á Íslandi er um 12,5 milljarðar króna á ári að mati Efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD). Við hann bætist óbeinn stuðningur sem eru ekki útgjöld úr ríkissjóði – heldur metin markaðsvernd. OECD áætlar hvað innlenda framleiðslan er mikið dýrari en heimsmarkaðsverð, einkum vegna tollverndar.

Ef markaðsverndin ætti að vera peningar í vasa íslenskra neytenda þá eru menn að gefa sér þrennt sem allt er háð mikilli óvissu. Í fyrsta lagi að vörur á heimsmarkaðsverði fullnægi gæðakröfum markaðarins hér. Í öðru lagi að verslunin gæti fengið vörur á heimsmarkaðsverði OECD hingað og í þriðja lagi að verslunin myndi skila öllum ávinningnum til neytenda. Þar fyrir utan sveiflast markaðsverndin mjög milli ára enda hafa þar áhrif þættir eins og gengi, afurðaverð og flutningskostnaður.

Árið 2014 var markaðsverndin metin 9,6 milljarðar króna. Það ár hækkaði hún um 2,6 milljarða frá árinu 2013, en milli áranna 2012 og 2013 lækkaði hún hins vegar um 1,5

milljarða. Sveiflur á milli ára frá 2008 hafa farið upp í tæp 40%. Séu beinn og óbeinn stuðningur lagður saman er upphæðin nú 22,1 milljarður króna.

Þetta eru staðreyndir málsins og ætti ekki að þurfa að deila um þær. OECD hefur um árábil borið saman stuðning við landbúnað um allan heim og aðferðafræði þeirra er ekki dregin í efa þó að efast megi um hvort að óbeinn stuðningur myndi skila sér svo sem að framan greinir.

Byggjum á réttum upplýsingum

Að framansögðu er ákaflega dapurlegt þegar að menn beita fyrir sig rangfærslum og í sumum tilvikum tómun uppspuna þegar stuðningur við landbúnað er til umræðu. Þann 20. apríl birtist grein í Fréttablaðinu eftir Jóhannes Gunnarsson og Guðjón Sigurbjartsson þar sem haldið var fram að tollar og þar með stuðningur við landbúnað sé mun hærri upphæð. Það er byggt á forsendum sem standast enga skoðun eins og gerð er skýr grein fyrir í svargrein Ernu Bjarnadóttur, „Er betra að veifa röngu tré en öngu“ sem birtist í sama blaði 28. apríl. Um síðustu helgi birtist síðan í Fréttatímanum, sem er eitt af fríblöðum höfuðborgarsvæðisins, löng umfjöllun sem byggist eingöngu á viðhorfum greinarhöfunda frá 20. apríl, en engri sjálfstæðri athugun. Þar virtist skipta aðalmáli hverju menn vilja trúa en ekki hvað er rétt. En sumir skeyta bara ekkert um heiður sinn og láta sig engu skipta orð frambjóðandans sem vikið var að í upphafi.

Framar í blaðinu er fjallað um hvernig tollalækkun á fötum og skóm, sem tók gildi um síðustu áramót, hefur skilað sér til neytenda. Að mati ASÍ hefur það ekki gerst. Þetta er ekki fyrsta dæmið um að gjaldalækkunum sé ekki skilað. Er einhver ástæða til að ætla að það verði öðru vísi hvað landbúnaðarvörur varðar?

Aftur að upphafinu. Okkur mun áfram greina á hérlendis um marga hluti, þar á meðal landbúnaðarstefnuna og bændur hræðast það ekki. En umræður og ágreiningur verður að byggja á raunverulegum staðreyndum – ekki uppspuna.

Ísland er land pitt

Þjórásárdalur á fallegum sumardeg. Vegfarendur hafa getað notið þess undanfarin ár að aka þennan fallega dal á góðum vegi með bundnu slitlagi og alla leið upp að Vatnsfellsvirkjun við Þórisvatn. Enginn rykmökkur er af veginum til að skemma útsýnið og upplifun ferðamannsins. Ekki þarf heldur að hafa áhyggjur af að holóttur vegur eyðileggi farkostinn. Það er eitthvað annað en segja má um Kjalveg sem einnig er orðinn mjög fjölfarinn af ferðamönnum. Þar berjast samt ýmsir hart fyrir óbreyttu ástandi þvottabrettis og fyrir óheftri rykmengun náttúrunnar. Mynd / HKr.

Líf og starf

Frá veislu í Sagnagarði í Gunnarsholti. Talið frá vinstri: Sigurður Jónsson, Sveinn Runólfsson, Oddný Sæmundsdóttir og sr. Halldór Gunnarsson. Myndir / Áskell Þórisson.

Kveðjuveisla landgræðslustjóra

Sveinn Runólfsson varð sjötugur í vor og lét því af störfum hjá Landgræðslunni 30. apríl, eftir 44 ára starf. Áður voru faðir hans og föðurbróðir forstöðumenn stofnunarinnar, allt frá því Sandgræðsla ríkisins tók til starfa 1947.

Sveinn hefur látið til sín taka sem landgræðslustjóri og oft hefur gustað um hans verk. Því hefur ekki alltaf verið lognmolla í samskiptunum við t.d. sauðfjárbændur. Víst er þó að á hans langa ferli hefur gríðarmikið áunnist í landgræðslu á Íslandi og þá oftast en ekki í góðri samvinnu við bændur.

Hér á síðunni eru myndir úr veislu sem þau hjón efndu til og var haldin í Sagnagarði. Þangað komu um 170 manns. Önnur veisla var svo haldin í Reykjavík í kjölfarið.

Í apríllok skipaði Sigrún Magnúsdóttir, umhverfis- og auðlindaráðherra, síðan arftaka Sveins í embætti landgræðslustjóra. Það er Árni Bragason, sem hefur frá árinu 2010 starfað sem forstjóri Norrænu erfða-

Inga Jóna Kristinsdóttir, Guðjón Sigurðsson, Gerður S. Elimarsdóttir og Kristján Ágústsson. auðlindastofnunarinnar, Nordgen í Svíþjóð. Áður en Árni tók við stöðu forstjóra Norrænu erfðaauðlindastofnunarinnar starfaði hann hjá verkfræðistofunni Eflu.

Samkomulag um gerð vegvísis um loftslagsvænni landbúnað

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið, atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið og Bændasamtök Íslands gera með sér samkomulag um að vinna að gerð vegvísis um minnkun losunar gróðurhúsalofttegunda frá landbúnaði.

Samkomulagið var undirritað þann 19. apríl af Sindra Sigurgeirssyni, formanni Bændasamtaka Íslands, Sigrúnu Magnúsdóttur, umhverfis- og auðlindaráðherra og Gunnari Braga Sveinssyni sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra. Þar segir:

„Í sóknaráætlun ríkisstjórnarinnar í loftslagsmálum eru fjölbreytt verkefni sem miða að samdrætti á nettólosun gróðurhúsalofttegunda á Íslandi. Þeim er ætlað að setja aukinn kraft í aðgerðir sem eiga að leiða til minni losunar og aukinnar kolefnisbindingar, sem aftur á að auðvelda Íslandi að standa við skuldbindingar í loftslagsmálum. Í sóknaráætlun er lögð áhersla á samstarf stjórnvalda og atvinnulífs, því raunverulegur árangur næst traudla nema með samstilltum aðgerðum og breiðri þátttöku. Á meðal verkefna er vegvísir um minni losun gróðurhúsalofttegunda frá landbúnaði.

Unninn verður vegvísir um minnkun losunar í landbúnaði með samvinnu stjórnvalda og Bændasamtaka Íslands. Vegvísirinn mun taka mið af sambærilegri vinnu í sjávarútvegi, greiningu Hagfræðistofnunar Háskóla

Íslands, vinnu í öðrum geirum og reynslu annarra þjóða. Vegvísirinn verður einnig í samræmi við ályktun Búnaðarþings 2016 þar sem segir að gera þurfi útreikning á kolefnislosun landbúnaðar og áætlun um hvað þarf til þess að kolefnisjafna búskapinn.

Skipuð verður verkefnisstjórn, sem mun hafa umsjón með gerð vegvísisins, en reiknað er með að hann verði að miklu leyti unninn af sérfræðingum um losun gróðurhúsalofttegunda frá landbúnaði og leiðum til að draga úr henni. Verkefnisstjórn er skipuð tveimur fulltrúum Bændasamtaka Íslands, einum fulltrúa atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins og tveimur fulltrúum umhverfis- og auðlindaráðuneytisins og aðstoðarmanni umhverfis- og auðlindaráðherra sem jafnframt er formaður verkefnisstjórnar. Aðilar að verkefnisstjórn bera kostnað af störfum sinna fulltrúa, en umhverfis- og auðlindaráðuneytið greiðir annan kostnað vegna starfa verkefnisstjórnarinnar, með fyrirvara um nauðsynlegar fjárheimildir.

Vinna verkefnisstjórnarinnar tekur mið af eftirfarandi atriðum:

1. Verkefnisstjórn skal vinna eða láta vinna greiningu á losun gróðurhúsalofttegunda

frá landbúnaði. Verkefnisstjórnin skal skilgreina hversu ítarleg sú greining á að vera og hafa til hliðsjónar sambærilega greiningu sem unnin hefur verið í öðrum ríkjum s.s. í Noregi og Nýja Sjálandi. Greinargerð sem sýnir helstu losunarþætti landbúnaðar á Íslandi og lykiltölur um losun og bindingu gróðurhúsalofttegunda skal skilað fyrir 1. september 2016.

2. Byggt á greiningu skv. 1. tl. skal verkefnisstjórn móta eða láta móta tillögur að vegvísi. Vegvísirinn skal innihalda tillögur að raunhæfum loftslagsvænum lausnum fyrir landbúnaðinn til að draga úr losun. Tillögum að leiðarvísi skal skilað fyrir 1. maí 2017.

3. Við greiningu skv. 1. tl. og tillögugerð skv. 2.tl. skal verkefnisstjórn tryggja að leitað sé samráðs við búgreinafélög, opinberar stofnanir og ráðuneyti sem hlut eiga að máli.

4. Verkefnisstjórn skal leggja mat á, út frá greiningu og tillögugerð samkvæmt 1. og 2. tl., fýsileika þess að útbúa reiknivél þar sem bændur geta reiknað út losun frá sínu búi og áætlað með hvaða hætti þeir geta dregið úr losun.“

MÆLT AF MUNNI FRAM

153

Í dymbilviku hvers árs stendur Karlakór Eyjafjarðar fyrir hagyrðingakvöldi í Laugarborg til fjáröflunar fyrir kórstarfið. Leiðtogi hagyrðinganna er ávallt **Birgir Sveinbjörnsson**, sagnaþulur og sérfræðingur í vali yrkisefna. Við hagyrðingaborðið sitja mestanpart sömu menn, þeir **Björn Ingólfsson**, fyrrv. skólastjóri, Grenivík, **Hjálmar Freysteinnsson** lækni, Akureyri, **Jóhannes Sigfússon**, bóndi Gunnarsstöðum og **Pétur Pétursson**, lækni Akureyri. Undirritaður hefur af og til gíst þennan hóp, ekki fyrir hagmælskusakir, heldur miklu fremur til að hagyrðingarnir hafi einhvern til að andskotast í. Þann 23. mars sl. var efnt til þesarar árlegu samkomu, og verður í næstu vísnaþáttum birtar vísur ofangreindra hagyrðinga. Fyrstur til að fylla þáttinn er Hjálmar lækni. Birgir spyr fyrst hvað Hjálmar finnist um samsetningu hópsins, þ.e.a.s. þrír S-Þingeyingar, einn Húnavetningur (Pétur P.) og síðan einn N-Þingeyingur (Jóhannes):

*Fastheldnin er frekar stór
finni menn sig knúða,
að hlýða sífellt á sama kór
og sömu vísnatrúða.*

*Vel er mætt á vísnaþingi,
vörpulegt er þetta lið.
Þó er hálfum Húnavetningi
hálf í hvoru ofaukið.*

*Til Húnavetninga hef ég sótt,
hvergi leið mér betur,
um þá segi ég ekkert ljótt
og allra síst um Pétur.*

*Ungir og sætir sýnumst við
sitjandi í kringum,
alræmdasta eintakið
af Eyfirðingum. (Sumsé Birgi Svbj)*

Hvað finnst þér athyglisverðast þegar þú lítur í spegil?:

*Í spegilinn ég kankvís káki,
kemur mest á óvart þá
hvað ég er orðinn líkur líki
og lítill fyrir mann að sjá.*

Hvað finnst þér um svokölluð „opin hjónabönd“, og gæti skáldinu jafnvel hugnast þátttaka í slíku? Hér er **Birgir** að vísa til þess slúðurs sem varð til í kringum fjármálaráðherrann okkar og konu hans:

*Hugmyndin er heldur klén.
Það hlýtur að teljast synd!
Auk þess finnst mér Bjarni Ben
bölvuð fyrirmynd.*

*Ég get ekki staðið í ströngu
við stórbrotið kvennafar.
Nú er það orðið að öngu
sem aldrei til skiptanna var.*

Norðurljósaferðir um Ísland eru orðnar vinsælar mjög, einkum meðal fólks frá Austurlöndum fjær, sem er eindregið þeirrar skoðunar, að börn getin undir skini norðurljósa verði mikilli snilligáfu gædd. **Birgir** vissi nefnilega dæmi þess, að rútubílstjórar væru beðnir að hinkra ögn við meðan þör gengju afsíðis til getnaðarverka. Hvað skyldi **Hjálmar** finnast um tilgátu sem þessa?:

*Helst ég Birgi hrósa vil,
hefur vit á rósum.
Þótt ekki hafi‘ann orðið til
undir norðurljósum.
(Hér er skáldið að vísa til Rósu, konu Birgis)*

*Lengi hef ég leitað svara,
loks nú skilið fæ,
hví flestir þeir, sem framúr skara
fæddir eru í maí.*

Hvern viltu fá sem næsta forseta Íslands, og hvers vegna?

*Verði úrval ekki nægt
í ógöngum við lendum.
Ósköp finnst mér fjölgja hægt
framþjóðendum.*

*Þolinmæðin þrautir vinnur allar.
Atkvæði mitt sem endranær
Ástþór verðskuldar og fær.*

Umsjón:
Árni Geirhjörtur Jónsson
kotabyggð1@gmail.com

Fréttir

Mikil fjölgun ferðamanna er þegar farin að hafa alvarleg áhrif á lífríki Mývatns. Mynd / HKr.

Veioðifélag Laxár og Krákár:

Alvarlegt ástand í lífríki Laxár og Mývatns

Aðalfundur Veioðifélags Laxár og Krákár, haldinn í Rauðhólum í Laxárdal 30. apríl 2016, skorar á yfirvöld umhverfismála, bæði á landsvísi og á sveitarstjórnarstigi, að bregðast við því alvarlega ástandi sem lýst hefur verið í lífríki Laxár og Mývatns í Suður-Þingeyjarsýslu.

Lífríki Mývatns og Laxár hefur verið undir miklu álagi undanfarna áratugi og svæðið er á rauðum lista Umhverfisstofnunar fjórða árið í röð. Kúluskíturinn, sem aðeins finnst á einum öðrum stað í heiminum, er horfinn og botni Mývatns má líkja við uppblásinn eyðisand. Bleikjan hefur verið nánast friðuð í nokkur ár til að koma í veg fyrir útrým-

ingu. Hornsílafstofninn er í sögulegri lægð. Við rannsóknir síðasta sumar veiddust 319 síli en sambærilegar rannsóknir síðustu 25 ár hafa skilað 3.000–14.000 sílum. Hrúnið í hornsílafstofninum bitnar illa á urriðanum bæði í Laxá og vatninu. Draga verður verulega úr veiðum á honum í Mývatni í sumar. Bakteríugröður, sem Mývetningar kalla leirlos, fer vaxandi og hefur síðustu tvö sumur verið með fádæmum og langt yfir þeim heilsuverndarmörkum sem Alþjóða heilbrigðismálastofnunin miðar við í vötnum þar sem útivist er stunduð. Leirlos í svo miklu magni hefur mjög neikvæð áhrif á lífríki Laxár allt til sjávar, sem og upplifun veiðimanna á svæðinu.

Íslenskt trjákuril til Færeyja

— Verður undirlag í reiðhöllinni í Þórshöfn

Trjákuril frá Skógrækt ríkisins á Hallormsstað hefur að undanfögnu verið flutt út í nokkrum mæli til Færeyja. Færeyingar nýta kurlið sem undirburð fyrir hross. Nýlega hafa um 20 rúmmetrar af lerkikurli farið utan með ferjunni Norrænu og áform eru uppi um frekari útlutning.

Tilurð samstarfsins má rekja til heimsóknar nokkurra Færeyinga í Hallormsstaðaskóg árið 2014 þar sem þeir kynntu sér ýmsa framleiðslu úr viði. Kurlið vakti athygli þeirra og í framhaldi af heimsókn þeirra sendu starfsmenn Skógræktar ríkisins á Hallormsstað 6 rúmmetra af kurli með ferjunni frá Seyðisfirði til prufu. Kaupandi var hestamannafélagið Berg Hestar í Þórshöfn en það er áhugafélag um íslenska hestinn.

Færeyingar nýttu kurlið sem undirburð fyrir hross og gafst það vel. Því hefur nú verið gengið frá nýrri pöntun á um 20 rúmmetrum af lerkikurli sem nýlega voru fluttir til

Hér er verið að ferma flutningavagninn með kurlinu en einnig verða fluttar með sendingunni heyrúllur til Færeyja. Mynd / Skógrækt ríkisins

Færeyja. Farmurinn verður fluttur á vagni ásamt heyrúllum af svæðinu. Ætlunin er að nýta kurlið sem undirlag í reiðhöllinni í Þórshöfn.

Vonast er til að framhald verði á þessu samstarfi Færeyinga og Skógræktar ríkisins á Hallormsstað að því er fram kemur á vefnum skogur.is. /MPÞ

Á myndinni má sjá annars vegar hugsanlega legu 4,7 km langra jarðganga frá Hólsdal í Siglufirði yfir í Nautadal í Fljótum og gerð u.þ.b. 5 km langs vegar til að tengjast núverandi vegakerfi og hins vegar 6,1 km löng göng frá Skarðsdal yfir að Hrauni í Fljótum. Með hvorri leið mundi vegurinn frá Ketilási í Fljótum til Siglufjarðar styttest um rúmlega helming, eða um 15 km.

Þingmenn leggja til nýja jarðgangagerð milli Siglufjarðar og Fljóta: Byggt á svipuðum rökum og ekki þóttu boðleg í deilum um Héðinsfjarðargöng

— Ný göng eiga að tryggja aukið umferðaröryggi og vera varaleið fyrir þjóðveg 1

Þingmenn norðausturskjördæmis hafa lagt fram tillögu til þingsályktunar um jarðgöng milli Siglufjarðar og Fljóta.

Annars vegar er lögð til gerð 4,7 km langra jarðganga frá Hólsdal í Siglufirði yfir í Nautadal í Fljótum og gerð u.þ.b. 5 km langs vegar til að tengjast núverandi vegakerfi og hins vegar 6,1 km löng göng frá Skarðsdal yfir að Hrauni í Fljótum. Með hvorri leið mundi vegurinn frá Ketilási í Fljótum til Siglufjarðar styttest um rúmlega helming eða um 15 km.

Hugmynd Trausta Sveinssonar sem ekki mátti hlusta á

Athygli vekur að þarna virðist vera að rætast gömul spá Trausta Sveinssonar, fyrrum skíðagöngukappa frá Bjarnargili í Fljótum, um samgöngumál á Tröllaskaga.

Trausti barðist hart fyrir því allt frá því á tíunda áratug síðustu aldar, að í stað þess að leggja tvenn jarðgöng úr Ólafsfirði um Héðinsfjörð til Siglufjarðar, yrðu slegnar tvær flugur í einu höggi með tengingu við Fljótin. Hugmynd hans byggðist á að lögð yrðu jarðgöng frá Siglufirði yfir í Fljót og önnur úr Fljótum yfir í Ólafsfjörð. Þannig næðist varanleg tenging þriggja byggðarlaga um Tröllaskaga með tvennum jarðgöngum í stað tendingar einungis tveggja byggðarlaga. Var hann þá með í huga að aðeins væri tímaspursmál hversu lengi Strákagöngin og vegurinn um Almennina entist. Jafnvel var uppi hugmynd um þriggja arma göng úr Ólafsfirði með tengingu yfir í Siglufjörð, líkt og gert var í Vestfjarðargöngum.

Stóð Trausti í hörðum deilum við þingmenn og aðra áhugamenn um Héðinsfjarðargöng, Vegagerðina og ráðuneyti. Hélt hann því stöðugt fram að fyrr eða síðar yrði að tengja Siglufjörð við Fljótin vegna þess að leiðin um Strákagöng og vegurinn um Almennina væri ekki nógu öruggur. Það virðist nú vera að koma á daginn. Staðreyndin er hins vegar sú að búið er að að grafa göngin tvenn um Héðinsfjörð og þingmenn hafa lagt fram tillögu um að gera þriðju jarðgöng til að tengja Fljótin við Siglufjörð. Nokkuð sem

líklega hefði mátt spara með því að fara að tillögu Trausta Sveinssonar á sínum tíma.

Siglufjarðarvegur hættulegur

Fram kemur í greinargerð með nýju tillögunni að með stóráukinni umferð um Siglufjörð með tilkomu Héðinsfjarðarganga og sífellt jarðsigi á Siglufjarðarvegi um Almennina og mjög tíðum aur- og snjóflóðum á ströndinni út frá Siglufirði að Strákagöngum er fullljóst að framtíðarveg tenging frá Siglufirði í vesturátt verður best tryggð með gerð jarðganga milli Siglufjarðar og Fljóta.

Núverandi Siglufjarðarvegur frá Ketilási að bæjarmörkum Siglufjarðar er um 25 km langur og liggur um svokallaða Almennina. Vegurinn var lagður í tengslum við opnun Strákaganga árið 1967 og er barn síns tíma, hlykkjöttur og bugðöttur, en það versta er að hann liggur um 7 km langt jarðsigssvæði sem er á hreyfingu á löngum köflum og hefur verið í mörg ár með tilheyrandi vandræðum og kostnaði, að ekki sé talað um hversu hættulegur vegurinn er og víða mjög hátt yfir sjó. Þessi vegakafli er jafnframt mesti farartálminn á leiðinni til og frá Siglufirði og mjög oft ófær vegna snjó. Þá verður vegurinn út með ströndinni í Siglufirði og að Strákagöngum oft ófær vegna aur- og snjóflóða og því mikill farartálmí líkt og vegurinn um Almennina.

Strákagöng barn síns tíma

Strákagöng voru tekin í notkun árið 1967 og bötnuðu vegasamgöngur til og frá Siglufirði til muna með tilkomu þeirra. Staðsetning þeirra og framkvæmd þykja hins vegar barn síns tíma. Nú hefur umferð til og frá Siglufirði stóráukist með tilkomu Héðinsfjarðarganga sem opnuð voru í byrjun október árið 2010. Er umferðin um göngin langt umfram spá sem gerð var á undirbúnings-tíma. Sveitarfélögin Siglufjörður og Ólafsfjörður voru sameinuð í sveitarfélagið Fjallabyggð í júní 2006 og ýmiss konar samrekstur og hagræðing hefur orðið í framhaldi af sameiningunni. Héðinsfjarðargöng

eru eitt besta dæmið um verulega jákvæð áhrif af framkvæmdum hins opinbera til að efla innviðið veikra svæða og stuðla þar með að viðsnúningi og eflingu þeirra.

Í tillögunni sem nú hefur verið lögð fram er bent á gerð tæplega 5 km langra jarðganga úr Hólsdal í Siglufirði yfir í Nautadal í Fljótum. Gerð jarðganga á þessu svæði er bæði í skipulagi Fjallabyggðar og Sveitarfélagsins Skagafjarðar.

Styrkir og eflir byggð í Fljótum

„Ekki er nokkur vafi á því að mati flutningsmanna að ný Siglufjarðargöng mundu styrkja og efla byggð í Fljótum en þar hefur orðið mikil uppbygging að Deplum síðustu ár þar sem erlendir aðilar hafa byggt stórt og myndarlegt lúxushótel. Með jarðgöngunum yrðu um 10 km frá miðbæ Siglufjarðar að Ketilási í Fljótum í stað 25 km eins og nú. Svæðin tengdust því enn frekar og betur sem eitt atvinnusvæði. Að lokum má geta þess að með tilkomu Héðinsfjarðarganga hefur skapast ný og mikið notuð varaleið fyrir þjóðveg 1 þegar Öxnadalsheiði lokast og mundu því ný Siglufjarðargöng eins og hér er rætt um auka enn frekar notagildi þeirrar varaleiðar og auka umferðaröryggi fyrir vegfarendur, auk þess að stytta vegalengdina um 15 km,“ segir í tillögunni.

Lagt er til að fela innanríkisráðherra, sem aftur myndi fela Vegagerðinni framkvæmdina, að hefja rannsóknir og athuganir á bestu leiðinni og leggja mat á kostnaðinn. Þá er lagt til að ráðherra skili Alþingi skýrslu með niðurstöðum fyrir árslok 2018. Flutningsmenn eru:

Kristján L. Möller, Össur Skarphéðinsson, Höskuldur Þórhallsson, Valgerður Gunnarsdóttir, Steingrímur J. Sigfússon, Brynhildur Pétursdóttir, Helgi Hrafn Gunnarsson, Valgerður Bjarnadóttir, Hjálmar Bogi Hafliðason, Katrín Júlíusdóttir, Þórunn Egilsdóttir, Þjarkey Olsen Gunnarsdóttir, Lineik Anna Sævarsdóttir.

/MPÞ/HK.

ÍSTEKA

HROSSABÆNDUR ATHUGIÐ

Senn líður að því að stóðhestar fari í stóð

Suðurland og Vesturland: 20.–22. maí

Norðurland: 20. maí–4. júní

Frekari upplýsingar veittar í síma

581-4138 eða 662-0028 eða

í tölvupósti hryssa@isteka.com

-NÝLIÐAR VELKOMNIR-

Bruggaður með íslensku byggi

OKKAR BJÓR

2,25% ALC./VOL.

Fréttir

Félag skógarbænda á Vesturlandi: Styrkur til að gera úttekt á viðarmagni

Félag skógarbænda á Vesturlandi hefur fengið 800 þúsund króna styrk frá Uppbyggingarsjóði Vesturlands til að gera viðarmagnsúttekt á Vesturlandi.

Reiknað verður út viðarmagn í öllum ræktuðum skógum á Vesturlandi. Gert er ráð fyrir að meistaraniemi við Landbúnaðarháskóla Íslands taki þátt í að vinna verkið og birti niðurstöðurnar í lokaritgerð sinni.

Markmið verkefnisins er að finna út hversu mikið viðarmagn er í skógum á Vesturlandi og hvaða möguleikar eru fyrir hendi til að nýta viðinn, að því er fram kemur á vefsíðu Skógræktar ríkisins. Gögnin úr viðarmagnsáætluninni má nota til markaðsgreiningar en um leið að kanna hvort raunhæft sé að stofna til afurðamiðstöðvar viðarafurða á Vesturlandi. Með stofnun slíkrar miðstöðvar mætti byggja upp fjölbreytta atvinnu- og rannsóknarstarfsemi á sviði skógræktar.

Framkvæmdastjóri Vesturlands-skóga stýrir verkefninu sem unnið verður í samvinnu við Skógrækt rík-

isins, Landbúnaðarháskóla Íslands, Landssamtök skógar eigenda og Félag skógarbænda á Vesturlandi. Meiningin er að afrakstur verkefnisins verði viðarmagnsáætlun fyrir skóga á Vesturlandi næstu 30 ár sem lögð verði til grundvallar miðstöðvar viðarafurða á Vesturlandi.

Mikilvægt skref

Með því að koma á fót afurðamiðstöð viðarafurða á Vesturlandi væri stigið mikilvægt skref í því að gera skógrækt á atvinnusvæðinu að þeirri atvinnugrein sem hún hefur fulla burði til að vera. Það er stefna Félags skógarbænda á Vesturlandi líkt og Landssamtaka skógar eigenda að efla nytjaskógrækt og tryggja jafnt og öruggt framboð skógarafurða. Lögð er áhersla á markaðsdrifna skógrækt og að arðsemin verði sem mest í heimabyggð. Næg eftirspurn er eftir við innanlands og útlit fyrir að svo verði áfram. Innfluttur víður hefur verið dýr allt frá efnahagshruninu og allar forsendur eru fyrir hendi svo þessi atvinnugrein geti átt sér arðvænlega framtíð. /MPÞ

Ánægð geit eftir kembergu. Mynd / Kristín Bogadóttir

Nú skal kember geit:

Fyrsta geitakembingar-námskeiðið á Íslandi

Vorið er komið og tími til kominn að kember geit. Íslenska geitin gefur af sér dágott hráefni sem kallast fiða, eða geitafiða, sem er þel geitarinnar. Fiðan nefnist kasmír á erlendum tungumálum eftir Kasmírhéraði í norðurhluta Suður-Asíu. Á geitinni vex einnig strý en það eru gróf hár líkt og tog á kind.

Geitur fara úr hárum eins og t.d. hross, kettir og hundar. Hárlos hefst eftir burð huðnu en í tilvikum geldgeita getur það hafist milli apríl og júní og fer það eftir einstaklingum. Hárlos byrjar á hálsi og færir svo aftur eftir skrokki geitarinnar þegar á liður og stendur í u.þ.b. mánuð. Geitum er kembt, þær eru ekki rúnar, og til þess er best að nota kamba ætluðum geitum. Sl. ár hafa hér á landi verið notaðir kambur frá Cox á Bretlandseyjum sem hægt er að kaupa hjá VB landbúnaði. Auðvitað er hægt að nota aðrar gerðir líka, greinarhöfundur hefur t.d. reynt kamba ætluðum stórum og loðnum hundum en Cox kambarnir eiga alltaf vinninginn.

Hálsfiðan er styttri en fiðan af skrokknun, en til að fiða sé söluvænleg (hugsað til framtíðar) og sé góð til spuna þarf hún að vera minnst 4 cm að lengd og þvermál hennar innan við 18 µm (míkrómetra). Byrjað er að kember geitinni á hálsi

og þeir lagðar settir í sér poka. Næst er kembt frá hálsi aftur að mölum niður að kviði og sett í merktan poka. Skítaklepra er best að klippa af geitinni og oft er farið í það starf áður en kember hefst. Enn fremur ber að huga að því að ekki fari hey, heymor og skítur ofan í pokana. Mæli ég eindregið með því að allt sé vigtað og fært til bókar.

Ef ætlunin er að senda fiðuna í vinnslu, þ.e. hæringu, þar sem strýið er skilið frá fiðunni og spuna, þar sem fiðan er spunnin í band, þá er t.d. hægt að senda fiðuna til Telespinn verksmiðjunnar í Noregi. Telespinn tekur við að lágmarki 3 kg af hráefni af kasmirgeitum. Það þarf því að safna töluverðu því meðalþyngd kembdra og nothæfra geitarlagða hér á landi eru 70 g en mest hefur greinarhöfundur vigtað 310 g lagða af geit en af þeim voru 285 g af síðunni.

Hinn 14. maí næstkomandi verður fyrsta geitakembingarnámskeið á Íslandi haldið í Hlíð, Skeiða- og Gnúpverjahreppi. Það verður blanda af sýni- og verklegri kennslu og mun standa í hálfan dag. Greinarhöfundur mun kenna á námskeiðinu. Nánari upplýsingar um skráningu eru á heimasíðu Geitfjárræktarfélags Íslands, www.geit.is og á Facebook-síðu félagsins.

/Anna María Lind Geirsdóttir

Uppgangur hefur verið í Stykkishólmi á undanförunum árum, ekki sist vegna vaxandi ferðaþjónustu. Margir brottfluttir sem og utanaðkomandi fólk hefur keypt þar íbúðir án þess að hafa þar fasta búsetu. Borga þeir þar af leiðandi ekki útsvar á staðnum. Sama þróun hefur verið víða um land og hafa menn af því vaxandi áhyggjur. Myndir / HKR.

Fjarbúar og fasteignamarkaður á landsbyggðinni:

Vísbendingar um að búseta leggist af í einstökum byggðarlögum

Vísbendingar eru um að föst búseta í einstökum byggðarlögum gæti lagst af innan 20 ára vegna þess að íbúðir þar eru vinsælar sem sumarhús aðkomumanna. Dæmi er um að þriðjungur eigna séu í eigu „utanbæjarmanna“ og útlit er fyrir að það hlutfall eigi eftir að aukast. Þróun af þessu tagi er nefnd fjarbúaspenna.

Á ársfundi Byggðastofnunar sem haldinn var í Miðgarði í Skagafirði í síðasta mánuði fór fram úthlutun úr Byggðarannsóknasjóði. Eitt verkefnianna sem hlaut styrk að þessu sinni snýst um fjarbúa og fasteignamarkað á landsbyggðinni. Styrkþegi er Vífill Karlsson og hlaut verkefni hans 2,5 milljónir króna í styrk.

Kortleggja samfélög sem búa við fjarbúaspennu

Fram kemur á vefsíðu Byggðastofnunar að rannsaka eigi fasteignamarkaðinn á landsbyggðinni og kortleggja hve mörg samfélög búi við fjarbúaspennu. Notaður verður nafnalisti yfir alla sem eiga fasteignir þar og þeir fundnir sem ekki hafa þar lögheimili. Þeim verður send skoðanakönnun og spurt hvort þeir

vilja selja, leigja eða eiga sínar eignir. Þeir sem vilja selja verða spurðir um söluverð til þess að fá hugmynd um hvort byggingarkostnaður sé í takt við markaðsverð. Með þessum hætti verður hægt að meta fjarbúaspennu, þ.e. hvort stór hluti húsnæðis

sé „haldið frá“ leigu- eða sölumarkaðnum og setji þar með staðbundna vinnurmarkaðnum og fólki á vinnurmarkaði skorður.

Swæðisbundnir háskólar og vinnusóknarmynstur

Þrír aðrir styrkir voru veittir úr Byggðarannsóknasjóði á ársfundinum. Þóroddur Bjarnason fékk 3 milljónir króna til að kanna svæðisbundin áhrif íslenskra háskóla. Framtíðarsetur Íslands hlaut 2,5 milljónir til að vinna rannsókn sem nefnist Aðferðir framtíðarfræða. Hvert er hagnýtt gildi þeirra við byggðapróun? Lilja Guðríður Karlsdóttir fékk 2 milljónir króna í styrk vegna rannsóknar sem hefur yfirskriftina Vinnusóknarmynstur og vinnusóknarsvæði á Norðurlandi.

Byggðarannsóknasjóður var stofnaður haustið 2014 og er fjármagnaður af fjárlagalið byggðastofnunar og með framlagi frá Byggðastofnun. Til úthlutunar eru 10 milljónir króna. Alls bærust 15 umsóknir, samtals að upphæð rúmlega 48 milljónir króna. Umsóknirnar voru afar fjölbreyttar og flestar uppfylltu þær skilyrði sjóðsins. /MPÞ

Byggðastofnun styrkir meistaraniema

Stjórn Byggðastofnunar ákvað á fundi sínum þann 15. apríl sl. að styrkja fjóra meistaraniema sem vinna að lokaverkefnum á sviði byggðamála. Heildarupphæð styrkjanna er 1 milljón. Tvö verkefni fá styrk að upphæð 350.000 hvort og önnur tvö styrki að upphæð 150.000 hvort.

Verkefnin eru fjölbreytt og snúa að ferðamálum, skipulagsmálum, raforkuframleiðslu og flutningi ríkisstofnana.

Alls bærust sex umsóknir, en áskilið var að verkefnin hefðu skírskotun til markmiða eða aðgerða byggðaaætlunar.

Ferðaþjónusta tæki til byggðapróunar

Edda Ósk Óskarsdóttir, meistaraniemi í ferðamálafræðum við Háskólann í Álaborg, fékk styrk vegna verkefnis sem nefnist: From fish to tourism: Ferðaþjónusta sem tæki til byggðapróunar. Rannsóknin snýr að því hvernig hægt er að nýta ferðaþjónustu sem tæki til byggða-

þróunar í smærri samfélögum úti á landi, með tilliti til stefnumótunar ríkis og sveitarfélaga. Reynt verður að varpa ljósi á þessa þróun og þau áhrif sem aukning ferðamanna hefur haft á þessi samfélög.

Akureyri – Vibrant town year round, er vinnutíll á verkefni Katrínar Pétursdóttur, meistaraniemi í sjálfbærri hönnun þéttbýlis við Háskólann í Lundi. Verkefnið leitast við að samræma nýjustu stefnur í skipulagsmálum og íslenskar aðstæður í bæjarskipulag Akureyrar, bænum til framdráttar. Með því að leita leiða til að auka gæði bæjarlandslagsins og fullnýta möguleika bæjarins verður hann sterkari miðstöð fyrir fjórðunginn.

Samspil grunnvatns og rennsli Tungnaár

Samspil grunnvatns og rennsli Tungnaár, er heiti verkefnis sem Snævarr Örn Georgsson, meistaraniemi í umhverfis- og byggingarverkefni við Háskóla Íslands, vinnur að en hann hlaut 150 þúsund krónur í

styrk. Í þessu verkefni er samspil grunnvatns við rennsli Tungnaár skoðað með fylgniútreikningum og lágrennsli árinna skoðað sérstaklega með aðfallsgreiningu. Í framhaldi verður hægt að taka upplýstari ákvörðun um raforkuframleiðslu og miðlun á vatnasviðinu og tryggja öruggari raforkuafhengingu.

Flutningur ríkisstofnana

Flutningur ríkisstofnana. Viðhorf og liðan starfsmanna er verkefni sem einnig hlaut 150 þúsund króna styrk. Sylvía Guðmundsdóttir, meistaraniemi í mannauðsstjórnun við Háskóla Íslands, vinnur það verkefni og er það unnið út frá breytingastjórnun og snýr að flutningum ríkisstofnana út á land. Markmiðið er að kanna upplifun starfsmanna Fiskistofu af framkvæmd flutnings stofnunarinnar til Akureyrar og möguleg áhrif flutnings á liðan þeirra. Niðurstöðurnar verða notaðar til að benda á hvað fór vel og hvað hefði mátt gera betur út frá fræðum breytingastjórnunar. /MPÞ

STARTS- & ENDURMÉNNTUN

FRAMHALDSNÁM

UMHVERFIS-SKIPULAG

NÁTTÚRU- & UMHVERFISFRÆÐI

SKÓGFRÆÐI & LANDGRÆÐSLA

HESTAFRÆÐI

BÚVÍSINDI

HÁSKÓLI LÍFS & LANDS

UMSÓKNARFRESTUR

5. JÚNÍ

UMHVERFIS-SKIPULAG

NÁTTÚRU- & UMHVERFISFRÆÐI

SKÓGFRÆÐI- & LANDGRÆÐSLA

VILT ÞÚ Hafa áhrif á NÝTINGU, VERNDUN OG VIÐHALD Náttúrunnar?

Kynntu þér spennandi nám í Landbúnaðarháskóla Íslands þar sem nálægðin við viðfangsefnið og kennara er í forgrunni. Lítil skóli með mikla sérstöðu!

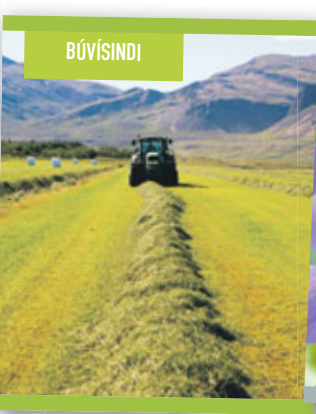
HÁSKÓLADEILD
 Umhverfisskipulag, Náttúru- & umhverfisfræði, Skógfræði & landgræðsla, Hestafræði og Búvísindi

STARFSMENNTUNARDEILD
 Skrúðgarðyrkja, Skógur & náttúra, Blómaskreytingar, Garðyrkjuframleiðsla og Búfræði

HESTAFRÆÐI

BÚVÍSINDI

GARÐYRKJA

BÚFRÆÐI

WWW.LBHI.IS | LANDBÚNAÐARHÁSKÓLI ÍSLANDS | HVANNEYRI, 311 BORGARNESI | 433 5000 | LBHI@LBHI.IS

JÖKLAR

- Forsniðin einingahús úr timbri
- Íslensk hönnun fyrir íslenskar aðstæður

GÓLF
 Gólfbitar eru úr 45x140.
 Gólfklæðning er úr nótuðum furuborðum.

VEGGIR
 Timburgrind útveggja er 45x140 mm, klædd að utan með 12mm vatnspólum krossvið. Útveggir eru klæddir að utan með 21mm standandi grenipanel (eða lerkí) á 21+25 mm legtum.

ÞAK
 Sperrur eru 45x140 mm, kraftsperrur. Endanlegt þakefni er Icopal þakpappi (ábræddur) – Fylgir með í pakkanum.

GLUGGAR OG HURÐIR
 Gluggar og hurðir eru úr tré með CE vottun.

ANNAÐ
 Rennur og niðurföll fylgja með.

Allar teikningar til byggingarfulltrúa fylgja með húsunum.

Allur burðarviður hússins er að styrkleika-flokki T1 – CE vottað sbr. kafla VIII í mannvirkjalögum.

Húsin koma ósamsett miðað við lýsinguna; „Tilbúin að utan, fókheld að innan“.

Húsin uppfylla að öllu leyti skilyrði íslenskrar byggingarreglugerðar.

Hönnunin er í senn einföld og stílhrein ...

... og útfærð þannig að kostnaður fari ekki fram úr hófi, bæði á húsunum sjálfum og vinnu við uppsetningu.

Húsin geta staðið ein og sér eða verið sett saman í lengju.

GRUNNHÚS 23 FM

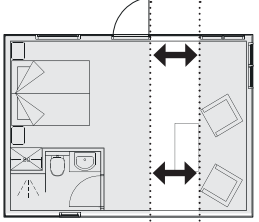
Verð: 2.100.000. kr.

TILBOÐSVERÐ TIL 5. APRÍL

1.690.000. kr.

Afhending mánaðarmót maí/júní.

Tilboðsverð miðast við staðfestar pantanir fyrir 5. apríl 2016

Hægt er að lengja húsið að vild með því að bæta við einingum í miðju þess.

LANDSHÚS

Landshús - Sími 553 1550 - landshus@landshus.is - www.landshus.is

Fréttir

Grillmeistarinn 2016 verður haldinn á Selfossi 10.–12. júní

Á Kótelettunni BBQ Festival, sem fer fram í sumar 10.-12. júní, fer fram keppnin um Götugrillmeistarann 2016 og er þetta í 3. skiptið sem keppnin fer fram.

Í ár verður smá breyting á keppninni, en keppt verður í 2 riðlum, áhugamenn og svo fagaðilar, að öðru leyti verður fyrirkomulagið eins og undanfarin ár, að grilla íslenskan mat á sjóðheitum kolagrillum á 30 mínútum þar sem einfaldleikinn, bragðið og almennur léttleiki skiptir máli.

Skráning er hafin á heimasíðunni www.kotelettan.is, einnig er hægt að senda inn ábendingar á grillmeistarinn@kotelettan.is.

Vegleg verðlaun verða veitt sigurvegurum beggja flokka,

m.a. glæsilegt grill frá Weber, grillmatarkarfa frá Kjarnafæði, öryggisþakki frá Securitas en allir keppendur fá þátttökuverðlaun. Keppnin er haldin í samstarfi við Götugrill Securitas, Weber á Íslandi og Kjarnafæði.

Skráning er hafin: grillmeistarinn@kotelettan.is

Nánari upplýsingar um keppnina og reglur má finna á www.kotelettan.is

Málþing um öryggi neysluvatns hjá minni vatnsveitum

Nýlegar rannsóknir sýna að gæði drykkjarvatns í minni vatnsveitum er oft ábótavant á Íslandi og sérstaklega á ferðamannastöðum.

Vatns- og fráveitufélag Íslands, í samvinnu við Samorku, heldur hálf dags málþing undir yfirskriftinni „Öryggi neysluvatns hjá minni vatnsveitum“ þar sem rædd verður staða mála og mögulegar úrbætur.

Dagskrá:

Staða minni vatnsveitna á Íslandi. María J. Gunnarsdóttir, Háskóla Íslands
Lagarammi og nauðsynlegar endurbætur. Sigrún Ólafsdóttir,

Matvælastofnun

Úttektir á vatnsbólum, Sigríður Hjaltadóttir, Heilbrigðiseftirliti Norðurlands vestra
Vatnsbornir faraldrar, Ása Atladóttir, Landlæknisembættinu
Tæknilausnir og rekstur minni vatnsveitna, Árni Árnason, Norðurorku
Innviðir ferðamála – neysluvatn, Hjörleifur Finnsson, Ferðamálastofu
Þingið verður haldið í Húsi atvinnulífsins, Borgartúni 35 í Reykjavík, föstudaginn 13. maí kl. 9.00 til 12.00.

Leiðrétting

Í síðasta blaði var sagt frá Litlu Lopasjoppunni á Hellu og viðurkenningu sem sjoppan fékk og þegar nýr gagnagrunnur var opnaður.

Nöfn fólksins rugluðust en það eru sem sagt Baldur Árnason

og Berglind Kristinsdóttir sem reka Litlu Lopasjoppuna en þau Margrét Jónsdóttir og Stefán Ólafur Guðmundsson voru að opna gagnagrunninn frá Íslandi. Þetta leiðrétting hér með.

/MHH

Að gefnu tilefni

Lesandi hafði samband við blaðið og var mjög óhress með að í blaðinu væri farið niðrandi orðum um frænda hans, Odd Hjaltalín, sem var landlæknir á árunum 1816 til 1820.

Ekki fannst lesanda hæfa að í skrifum um svo merkan mann í Bændablaðinu væri hæðst að þessum langömmubróður sínum fyrir að vera veikur fyrir vini. Því er viðkomandi lesandi hér með beðinn afsökunar ef þetta hefur valdið honum hugarangri.

Slíkt var ekki ætlunin.

Bent skal á að þau tvö orð sem þóttu ósæmleg voru aðeins endurtekning á ummælum um Odd sem áður hafa komið út á prenti. Nægir þar að nefna umfjöllun í Degi Tímanum um Odd og séra Sæmund Magnússon Hólm þann 7. júní 1977 undir liðnum „Sögur og sagnir“. Þar er samantekt sagna um þessa þjóðþekktu menn, bæði kosti þeirra og ekki síður galla, þar sem mjög fast er að orði kveðið.

Geitur á Íslandi:

Ótrúlegar litasamsetningar

Í vor bar á Háafelli geit kiði með áður óséðri litasamsetningi á íslensku geittfé. Það sem er óvenjulegt við litinn er hvíta röndin framman við augað.

Jóhanna B. Þorvaldsdóttir, geitabóndi á Háafelli, segir að geitur með svartri rák eða dökkar framman við augun séu algengar en að hún hafi aldrei séð geit með hvítri rák og að nú verði að finna nýtt nafn á litinn. Jóhanna segir litinn sýna hversu mikill erfðabreytileikinn fyrir lit leynist í íslenska geitastofninum þrátt fyrir einangrun hans frá landnámi.

Geitin Gasella

„Amma kiðsins, sem ég kalla Ljósbrá, heitir Gasella og er þriggja vetra og er dekksta brúna geitin sem ég hef séð. Hafurinn sem virðist gefa þennan nýja lit er undan Gasellu. Auk Ljósbrár hafa komið nokkur dökkbrúnfleckkótt kið undan honum í vor sem hafa þessa fallegu hvítu rákir,“ segir Jóhanna.

Hafur frá Setbergi í Fellabæ, mynd síðan um 1960.

Ævintýrleg litabrigði

„Í byrjun sjöunda áratugarins var til ein kollótt geit með brúnum lit á landinu en svo 1999 fékk ég fjórar síðustu geiturnar sem báru þetta gen, einn hafur og þrjár huðnur. Búið var að ákveða að slátra þeim og panta pláss í sláturhúsinu þegar ég fékk leyfi fyrir tilstilli Sigurðar Sigurðarsonar dýralæknis til að flytja þær til mín á Háafelli.“

Jóhanna segir hreinasta ævintýri að fylgjast með þeim nýju litaafrögðum sem hafa komið fram frá þeim. „Mér finnst ótrúlegt að sjá hversu vel erfðabreytileikinn fyrir lit geymist og hvernig hann getur komið fram.“

Gnýr og Gasella

Að sögn Jóhönnu var hafurinn hryndur, gulgolsóttur en huðurnar

Kiðið Ljósbrá með ljósu rákina framman við augum.

Geitin Gasella.

svarthöttótt, gráfleckkótt og sú þriðja með mjóar gulbrúnar línur við augun. „Núna, sautján árum seinna, er fjölbreytileiki gulu og brúna litanna orðinn ansi mikill og fyrir þrem árum fæddist dökkbrúnfleckkótt huðna og þann lit hef ég bara séð á uppstoppuðum hafurshaus frá því um 1960.

Huðnan fékk nafnið Gasella þar sem hún líkist þeim frænkum sínum

mjög í andliti. Í fyrra eignaðist hún álíka dökkbrúnfleckkóttan hafur og undan honum eru að fæðast núna í vor enn ný litarafrögð þar sem hvítar línur koma meðfram svörtu línunum sem eru algengar við augu geitanna. Fyrsta huðnan sem fæddist með þennan lit hlaut nafnið Ljósbrá en síðan hafa komið þó nokkur svip- uð kið undan sama hafri. /VH

Eldhestar í Ölfusi:

70 starfsmenn í sumar og 10 ný herbergi tekin í notkun

„Já, já, það er meira en nóg að gera, við erum að taka í notkun nýja 10 herbergja álmu ásamt góðu geymsluplássi. Nú er herbergjafjöldinn orðinn 37 að tölu hjá Hótel Eldhestum, ásamt 19 plássum í gistihúsinu sem við byggðum árið 2010,“ segir Hróðmar Bjarnason, framkvæmdastjóri Eldhesta í Ölfusi.

Fyrirtækið rekur einnig hestaleigu og þar lítur bókonarstaðan út með besta móti fyrir sumarið.

„Við eigum um 15 sæti laus í allar okkar Lönguferðir og óbyggðaðferðir. Heildarfjöldi gesta í þessum ferðum er um 450 manns.

Við bjóðum upp á 9 mismunandi langar óbyggðaðferðir í sumar. Fjöldi brottfara er mismunandi eftir ferðum. Sama á við um okkar stuttu ferðir, ferðir þar sem gestir eru 3–5

Hróðmar Bjarnason, sem stýrir starfsemi hjá Eldhestum í Ölfusi.

daga á hestum. Þar er allt fullbókað. Við bjóðum upp á 8 mismunandi ferðir, sú sem er oftast í boði er Þórsmerkurförð, með alls 9 brottfari,“ segir Hróðmar.

380 hross í sumar

Um 70 manns munu starfa hjá Eldhestum í sumar en þá er átt við starfsmenn hótelsins og hestaleigunnar. Fjöldi hrossa verður um 380.

„Við erum þessa dagana að bæta við okkur hrossum því við þurfum fleiri þæg og traust hross fyrir lítið vana reiðmenn, hross sem eru auðveld og vel töltgeng.

Við ætlum að stækka hesthúsið okkar í haust þannig að það mun taka um 60 hross eftir stækkun,“ segir framkvæmdastjóri Eldhesta.

/MHH

Miðleiti 4 – 103 Reykjavík

Rúmgóð 120,7 m². 3-4ra herbergja íbúð á 4. hæð, ásamt bílastæði í bílagæmslu. Íbúðin skiptist í anddyri, hol, samliggjandi stofur, tvö svefnherbergi, eldhús, baðherbergi og þvottahús. 2 geymslur í sameign og stæði í bílastæðahúsi. Frábær staður, rétt við Kringluna. V. 39,9 m.

Þverholti 2 - 270 Mosfellsbæ

Sími: 586 8080 - GSM: 899 5159 - Fax: 586 8081
www.fastmos.is - www.facebook.com/fastmos

Einar Páll Kjærnested, löggiltur fasteignasali
einar@fastmos.is

HOLZ MANN MASCHINEN

VOR tilboð

Gildistími tilboðs frá 01.04 til 31.05.2016

handfræsari OBF 1200 11.662,-	rennibekkur D460FXL 75.390,-	 bandsög - tré HBS 245HQ 68.982,-
beltaslípivél BT 75 19.568,-	fjölslípi-/fræsisett MFW 228 15.615,-	

Kynntu þér úrvalið á idnvelar.is

IDNVÉLAR ehf. | Smíðjuvegi 44-46 | 200 Kópavogur | Sími 414 2700 | idnvelar@idnvelar.is | idnvelar.is

IDNVÉLAR

BÍLSKÚRA- OG IÐNAÐARHURÐIR

Smíðum sérlega vandaðar bílskúrs- og iðnaðarhurðir eftir málum

Þær eru léttar og auðveldar í notkun.

Elnangrun er á öllum köntum. Fáanlegar í mörgum stærðum og gerðum, með eða án glugga. Einnig fáanlegar með mótordrifi

Vagnar & þjónusta ehf
 Tunguháls 10, 110 Reykjavík
 Sími: 567-3440, www.vagnar.is

MHG VERSLUN

Husqvarna

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MHG Verslun ehf | Akralind 4 | 201 Kópavogi | Sími 544-4656 | www.mhg.is

Getum við orðið að liði? – Við seljum m.a. þvottavélar • þurrkara • strauvélar

Hótel-lín í mörgum gæðaflokkum, handklæði, baðmottur, sængur, koddar, sloppa, borðdúka og munnþurrkur. Viskastykki, microklúta, netpoka, gufustraujárn o.fl.

Frábærar vélar fyrir m.a. þvottahús, hótél og gistiheimili.

Þvottavélar, þurrkara, strauvélar, pressuvélar, gufukatla, gufupressur, ýmis frágangstæki fyrir tau, fatnað og lín, rykmottur, tauvagna, -grindur, -poka, ýmsar rekstravörur og merkingakerfi.

IceFAKTA ehf.

Kirkjustétt 2-6 • 113 Reykjavík • Símar 892 8925 og 567 4577
Netfang: icefakta@icefakta.is • Fax: 567 4469 • www.icefakta.is

FRUM - www.frum.is

Fréttir

Frá undirritun samnings um ljósleiðaravæðingu í Húnaþingi vestra, Blönduósbæ og Húnavatnshreppi annars vegar og fjarskiptasjóðs hins vegar.

Styrkir til ljósleiðaravæðingar í dreifbýli

Húnaþing vestra, Blönduósbær og Húnavatnshreppur eru á meðal fjórtán sveitarfélaga sem fá 450 milljóna króna styrk til uppbyggingar ljósleiðara í sveitarfélögunum til að efla fjarskiptasamband í dreifðum byggðum sem markaðurinn sinnir ekki.

Fulltrúar fjarskiptasjóðs, nokkurra sveitarfélaga og innanríkisráðherra hafa skrifað undir samning um styrkinn.

Alls fá 14 sveitarfélög styrki til að tengja um 900 staði með ljósleiðara og um 200 staði með idráttarröri fyrir ljósleiðara sem kosta mun alls 450 milljónir króna. Meðalkostnaður ríkisins á hvern stað eru rúmar 400 þúsund krónur.

Sveitarfélög sem fá styrk eru Borgarbyggð, Húnaþing vestra, Súðavíkurhreppur, Eyja- og Miklaholtshreppur, Sveitarfélagið Skagafjörður, Blönduósbær, Húnavatnshreppur, Norðurþing, Fljótsháðarhreppur, Svalbarðshreppur, Þingeyjarsveit, Rangárþing eystra, Rangárþing ytra og Kjósarhreppur.

Styrkuppþæðir til hvers og eins sveitarfélags eru mjög misháar, allt frá rúmum fjórum milljónum króna og upp í yfir 100 milljónir og markast af fjölda staða sem tengja á og umfangi verkefnisins. Gert er ráð fyrir að vinna við tengingarnar fari fljótlega af stað enda hafa sveitarfélögin þegar undirbúið verið að nokkru leyti.

Ólöf Nordal innanríkisráðherra, Arnþjórg Sveinsdóttir, formaður fjarskiptasjóðs, og þingmennirnir Haraldur Benediktsson og Páll Jóhann Pálsson voru viðstaddir undirritun samningsins. Haraldur og Páll Jóhann voru í starfshópi ráðherra um alþjónustu í fjarskiptum og útbreiðslu háhraða nettenginga og var sá fyrrnefndi formaður hópsins.

Átakið hafið með krafti

Innanríkisráðherra sagði við þetta tækifæri að uppbygging fjarskiptakerfa utan markaðssvæða og þá einkum ljósleiðara í dreifbýli væri eitt af markmiðum stjórnvalda sem fram koma í stefnuýfirlýsingu ríkisstjórnarinnar. Undirbúningur þessa

verkefnið hefði staðið yfir í nokkur misseri og nú hæfist átakið af krafti. Ljósleiðaravæðing tryggir íbúum í dreifbýli netaðgang, styrki þróun byggðanna, efli atvinnulíf og geri þau betur í stakk búin til að rækja hlutverk sitt. Ráðherra sagði ljósleiðaratengingu hluta af nútímanum og nauðsynlegt að landsmenn geti setið við sama borð í þeim efnum. Með ljósleiðara væri grunnkerfi fjarskipta endurnýjað og þakkaði ráðherra fulltrúum sveitarfélaga fyrir þátt þeirra og áhuga á verkefninu.

Netsamband ráðandi þáttur í vali um búsetu

Fram hefur komið í samskiptum við sveitarstjóra í tengslum við undirbúning verksins að áframhaldandi ljósleiðaravæðing um land allt hefði jákvæð áhrif á byggðapróun og atvinnulíf, ýtti undir fjölgun starfa og dragi úr fækkun fólks í dreifbýli. Þannig væri unnt að auka fjölbreytni atvinnutækifæra og styrkja sveitarfélög og gera þau betur í stakk búin til að sinna hlutverki sínu. Einnig kæmi æ skýrar í ljós að netsamband væri ráðandi þáttur í vali um búsetu og hefði einnig áhrif á verð eigna í dreifbýli.

Við athöfnina sögðu þeir Haraldur og Páll að þessi aðferð, að úthluta fjármagni eftir samkeppni, tryggði að hægt væri að ná stórum áföngum og hraða uppbyggingunni og lýstu þeir ánægju með samstarfið við fjarskiptasjóð og innanríkisráðuneytið. Fram undan væri að ræða reynsluna af útboðsferlinu, ræða við sveitarfélög og landshlutasamtök og auglýsa næstu áfanga í verkefninu. Frá þessu er sagt á vefnum huni.is. /MPB

Ágúst Andrésson skrifar undir fyrir hönd KS og Sigurður Helgason fyrir hönd akademíunnar, Viktor lengst til hægri. Á bak við þá eru frá vinstri; Sturla Birgisson og Þráinn Freyr Vigfússon.

Kaupfélag Skagfirðinga stoltur styrktaraðili Bocuse d'Or

— „Þátttakan skiptir miklu máli“ segir forstöðumaður Kjötafurðastöðvar KS

Fyrir skömmu var undirritaður styrktarsamningur milli Kaupfélags Skagfirðinga og Bocuse d'Or Akademíunnar. Viktor Örn Andrésson er fulltrúi Íslands í keppninni að þessu sinni ásamt Hinriki Lárussyni aðstoðarmanni en undankeppnin fer fram 10.–12. maí nk.

Á föstudaginn í fyrri viku var lokaæfing Viktors fyrir þá keppni og við það tækifæri var styrktarsamningurinn undirritaður formlega. Aðalkeppnin fer svo fram í janúar á næsta ári.

Viktor er reyndur keppnismaður í matreiðslu, hefur meðal annars unnið titilinn matreiðslumaður ársins á Íslandi og matreiðslumaður Norðurlanda.

Að sögn Ágústs Andréssonar, forstöðumanns Kjötafurðastöðvar KS, verður spennandi að fylgjast með Viktori í keppninni. Íslendingar hafa á að skipa flottum fulltrúum þegar kemur að matreiðslu og hafa þeir ávallt vakið verðskuldaða athygli í alþjóðlegum matreiðslukeppnum.

„Það skiptir miklu máli fyrir land eins og Ísland, sem er að vaxa

Viktor Örn Andrésson að störfum.

gríðarlega sem vinsæll ferðamanna- staður, að hafa á að skipa frábæru matreiðslufólki til þess að vinna úr öllu því góða hráefni sem landið

okkar hefur upp á að bjóða. Við erum því ákaflega stolt af því að fá að taka þátt í þessu verkefni,“ segir Ágúst.

N4 hlaut hvatningarverðlaun bænda í Eyjafirði

Búnaðarsamband Eyjafjarðar (BSE) veitir árlega viðurkenningu fyrir sérstakt framtak tengt landbúnaði og/eða úrvinnslu landbúnaðarafurða. Viðurkenningin getur verið fyrir vel unnin störf, athyglisverða nýjung eða einstakan árangur. Á aðalfundi félagsins fyrir skömmu voru þessi verðlaun veitt sjónvarpsstöðinni N4 á Akureyri.

„Landbúnaður er samofinn landsbyggðinni, þeirri þróun sem þar verður ásamt því hvernig til tekst í framþróun og menningu þess lífs sem er. Það er eðlilegt að velta fyrir sér hvað hefur verið gert til að byggðinni sé gert hátt undir höfði þannig að tekið sé eftir. Sem síðan leiðir til þess að samkennd styrkist um mikilvægi hinnar dreifðu búsetu,“ segir í greinargerð búnaðarsambandsins.

Dregin upp jákvæð mynd af lífinu

„Að dregin sé upp jákvæð mynd af lífinu, að fólk trúi að þar sé gott að lifa. Sjónvarpsstöðin N4 er í dag

Gunnhildur Gylfadóttir, formaður BSE, afhenti Maríu Björk Ingvadóttur verðlaunagripinn, en hún er annar af framkvæmdastjórum N4. Verðlaunagripurinn er eldsmiðaður pitsuhnífur sem Beate Stormo, bóndi í Kristisnesi og handverksmeistari, gerði.

mikilvægasti ljósvakamiðill landsbyggðarinnar, sem segir frá fólki í öllum landsfjórðungum og hvað það er að gera.

Landbúnaður hefur oft notið góðs af umfjöllun stöðvarinnar þegar farið

er í heimsókn í sveitina, eða jafnvel þegar yfirskriftin er óvissuferð, og einnig með umfjöllun um það hráefni sem framleitt er þar, sem er okkur ákaflega mikilvægt,“ segir enn fremur í greinargerðinni. /MPB

VANTAR SKJÓL?

Vindbrjotar hafa sannað gildi sitt við ræktun trjágróðurs hér á landi. Vantar þig meira skjól? Hafðu þá samband sem fyrst.

Selskógar ehf

Stapaseli, 311 Borgarbyggð, s. 893 8090, netfang: danielth@netti.is

**STEYPUSTYRKJARJÁRN,
LYKKJUR OG JÁRNAMOTTUR**

STJÖRNUBLIKK
RÁÐGAFINGAR • RÁÐGAFINGAR • RÁÐGAFINGAR • RÁÐGAFINGAR
LÖGFRÁSTYÐING • LÖG • LÖGFRÁSTYÐING • LÖGFRÁSTYÐING • LÖGFRÁSTYÐING
Snögg og góð þjónusta!

Smiðjuveg 2 • 200 Kópavogur • Sími 577 1200 • Fax 577 1201 • info@stjornublikk.is • www.stjornublikk.is

**DEKKJASALA
AKUREYRAR**

Úrval hjólarðæða á betra verði

**Fólksbíla-, traktora-, vinnuvéla-, vagna-,
jeppa-, og vörubíladekk í úrvali.**

Handverkfæri

20%
**afsláttur af öllum dekkjum
til 31. maí 2016**

Beinn innflutningur til Akureyrar
Ármann sími 896 8462 og Tryggvi 896 4124

MOTUL
Smurþjónusta

**DEKKJASALA
AKUREYRAR (Jason ehf.)**

Hjólarðæþjónusta - Smurþjónusta -
Þrif á bílum - vönduð handverkfæri og fl.
Njarðarnesi 1 sími 460 4350

**COOL - LITE
SÓLVARNARGLER**

ispan@ispan.is • ispan.is

Isplan
GLER OG SPEGLAR

**Vegna aukinnar eftirspurnar óskum
við eftir bújörðum á söluskrá**

Vinsamlega hafið samband við Björgvin Guðjónsson, búfræðing
og löggiltan fasteignasala í síma **510-3500** og **615-1020**
eða á netfangið **bjorgvin@eignatorg.is**

Eignatorg
Skiptaholt 50b, 105 Reykjavík

Lambamjólkurduft

- Hátt hlutfallmjólkurprótína
- Auðmeltanleg prótín
- Vítamín og steinefnabætt
- Einstaklega bragðgott
- Drjúgt í notkun
- Auðuppleysanlegt
- Selt eftir vigt
- Hentar líka fyrir kiðlinga

**11.900kr
25kg**

BÚREKSTRARDEILD
BORGARNESI

Egilsbóli 1
310 Borgarnesi
Verslun opin 8-18 vika daga
10-16 laugardaga, sími: 430-3500

Sjá nánar:
www.kb.is

MATVÆLALANDIÐ
FJÁRSJÓÐUR
FRAMTÍÐAR
ÍSLAND

MATUR ER MIKILS VIRÐI

Ráðstefna um nýja strauma og markaðssetningu matvæla

Samstarfsvettvangur um Matvælalandið Ísland efir til ráðstefnu þar sem
rýnt verður í framtíðina og fjallað um nýjar leiðir við markaðssetningu
og verðmætasköpun matvæla.

DAGSKRÁ

Hádegishressing
Bjarni Gunnar Kristinsson, matreiðslumeistari í Hörpu
og Gísli Matthías Auðunsson matreiðslumeistari á Mat og drykk

Setning
Gunnar Bragi Sveinsson, sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra

Food trends towards 2025 - from food trends to successful innovation
Birthe Linddal, framtíðarfrömuður

Markaðssetning matvæla – hvert stefna íslenska fyrirtæki?
Guðný Káradóttir, forstöðumaður matvæla, sjávarútvegs og landbúnaðar hjá Íslandsstofu

Leyndarmál íslenska þorsksins
Guðmundur H. Gunnarsson, nýsköpunarstjóri - Skinney Þinganes

Meira fé fyrir sauðfjárafurðir
Svavar Halldórsson, framkvæmdastjóri Landssamtaka sauðfjárbænda

Reynslusögur úr ýmsum áttum - nýjar leiðir í markaðssetningu matvæla
Veitingastaðurinn Matur og drykkur - Gísli Matthías Auðunsson
Bjórskóli Ölgerðarinnar - Jarþrúður Ásmundsdóttir
Blámar – hafsjór af hollustu - Valdís Fjölvisdóttir og Pálmi Jónsson
Eldum rétt - Kristófer Júlíus Leifsson
Vakandi – aðgerðir gegn matarsóun - Rake Garðarsdóttir

Ráðstefnustjóri er Hörður Kristinsson, rannsókn- og nýsköpunarstjóri hjá Matís

**Aðgangur er ókeypis
en nauðsynlegt er að
skrá sig á www.si.is**

**Fimmtudaginn
19. maí kl. 12-16
í Hörpu
(Silfurberg)**

**BANDASAMTÖK
ÍSLANDS**

**Samtök fyrirtækja
í sjávarútvegi**

ÍSLANDSSTOFA

SI

matís

ÁTVINNUVEGA- OG
NÝSKÖPUNARÁÐUNEYTIÐ

radarcan®

Hátíðnifælur í hæsta gæðaflokki.
Gegn flugum, músum, rottum, köttum og hundum.

Sölustaðir:

Bústólpi **FÖÐURBLANDAN** **BÚREKSTRARDEILD** **BORGARNESI** **KVH** **Verzlunin Eyri**

STREYMI
heildverslun

Streymi heildverslun ehf.
Goðanesi 4 | Akureyri
streymi.is | 588 2544

STEKKUR Plöntuspjall að vori

Í indversku spekiritunum Rig Veda segir að maðurinn hafi lært að þekkja ætar plöntur frá eitruðum með því að fylgjast með fæðuvali grasbíta. Síðan hefur hann lært að rækta og kynbæta plöntur til að fullnægja þörfum sínum.

A miðöldum var lækninga-jurtum safnað úti í náttúrunni af grasalæknum og þær voru ræktaðar í klausturgörðum. Munkar og grasalæknar sáu um að líkna sjúkum og græða sár með jurtalyfjum og smyrslum.

Jurtalyf hafa ekki eingöngu verið notuð til lækninga, þau geta líka verið sterkt eitruð, og á tímum Grikkja og Rómverja voru þau talsvert notuð til að ryðja pólitískum keppinautum úr vegi. Frú Lacusta, eitursérfræðingur Neró keisara, var einstaklega lagin við það og aðstoðaði hún hann í valdabaráttunni með því að eittra fyrir andstaðingum hans.

Sedrusviðurinn naut á sínum tíma átrúnaðar kristinna manna, gyðinga og múslama, þótt hver hefði sína ástæðu. Fikjutré eru álitin heilög af búddistum vegna þess að Siddharta Gautama öðlaðist nirvana undir einu slíku. Hindúar trúa því að guðinn Brahma hafi breyst í fikjutré og hver man ekki eftir fikjutrénu í aldingaröðum Eden þar sem það bjónaði sem klæðaskápur Evu.

Helgileikir í tengslum við árstíðir og uppskeru eru oft tengdir hlutum úr tré, þekkt dæmi um þetta eru jölatré og maisstöngin. Fyrir tíma kristinnar þekktist það í Norður-Evrópu að unglingar færu út í skóg og kæmu til baka með skreyttar trjágreinar, reður-tákn – tákn frjósemi – sem síðan var dansað kringum.

Í kristni eru plöntur notaðar sem tákn og Jesú notaði þær oft í dæmisögum sínum. Fífillinn er bitur á bragðið og táknar pínu Krists og krossfestinguna. Samkvæmt helgisögninni var krossinn smíðaður úr ösp og þess vegna skjálfa lauf asparinnar án afláts. Rósir eru tákn Krists og María guðsmóðir var kölluð rós án þynna vegna þess að hún var talin syndlaus. En kristnir menn hafa ekki alltaf verið jafn sáttir við rósir. Rómverjar litu á hana sem merki um sigur og hún var tákn ástargjöfunnar Venusar. Rósin var eftirlætisblóm keisarans í Róm og heiðins háaðals og hafði táknrænt gildi í svallveislum Rómverja.

Í sveitahéraði einu á Ítalíu fer fullorðinsvígsla unglinga fram með þeim hætti að afi og amma unglingans velja ungt tré og kljúfa stofn þess.

Unglingurinn smeygir sér síðan nakinn gegnum tréð, rétt eins og hann sé að fæðast aftur, en að þessu sinni er unglingurinn að fæðast inn í heim hinna fullorðna. Síðan er tréð bundið saman eins og um ágræðslu sé að ræða, unglingurinn og tréð halda svo áfram að vaxa og þroskast saman.

Forn-Grikkir töldu að Adonis hefði fæðst af myrustré og að börkur þess hafi rifnað eftir tíu mánaða meðgöngu. Alexander mikli á að hafa komið að talandi tré í einni herferð sinni, tréð ávitaði hann fyrir valdagræðgi og spáði fyrir um dauða hans í okunnu landi.

Askurinn er heimstréð í norrænni goðafræði. Óðinn hékk níu nætur í tré til að öðlast visku og Adam og Eva borðuðu af skilningstrénu og voru rekin úr paradís fyrir vikið. Í norrænni goðafræði eru dæmi þess að menn hafi blótad tré og lundi í tengslum við Freysdyrkun. /VH

Úr smiðju hugmyndafræðings Tesla rafbílanna – „Hyperloop“ lestir á ofurhraða í lokuðum rörum:

Til Keflavíkur á 4 mínútum og á hálf tíma til Akureyrar

– Prófanir þegar hafnar og slíkar lestir eru sagðar mun hagkvæmari í rekstri en hefðbundanra hraðlestir

Hafnar eru í Bandaríkjunum prófanir á tilraunalestum sem eiga að geta komist á meira en hljóðhraða, eða á allt að 760 mílna, eða 1.200 kílómetra hraða. Er það um tvöfalt meiri hraði en hraðskreiðustu hraðlestir komast á í dag.

Talað er um að skolið sé á gullgrafaraði hvað þessa tækni varðar þar sem tvö fyrirtæki berjast nú um forystuna. Ofurhraði slíkra lesta, sem kalla mætti sviftúpulestir, samsvaer því að hægt væri komast á milli Reykjavíkur og Keflavíkur á tæpum 4 mínútum ef frá er talinn hröðunar og hemlunartími.

Hugmyndin byggir á því að lest-arvagnar tugi sig áfram í lokuðum og nær alveg lofttæmdum hólum með rafknúnum loftþrýstihreyfli og með seglum. Er þá hluti af þrýsti-orkunni nýttur í að halda lestinni fljóttandi á loftþúða. Þannig rjúfa menn snertimótstöðu lestarinnar við umhverfið sem gerir það mögulegt að auka hröðun hennar gríðarlega og í raun mun hraðar en ef um venjulega þotu væri að ræða. Hugmyndin byggir að hluta til að sömu lögmálum og segul- svíflestirnar sem notaðar hafa verið í Japan.

Hólkurinn eða rörið sem lestin ferðast svo í sér um að útiloka umhverfisáhrif, m.a. af völdum veðurfars. Þetta gæti umturnað hugmyndum manna um uppsetningu hraðlestar á Íslandi eins og á milli Reykjavíkur og Keflavíkurflugvallar, eða á milli landshluta. Ef slíkt lest væri sett upp á leiðinni Reykjavík – Akureyri, yrði hún vart mikið meira en hálf-tíma á leiðinni, eða svipaðan tíma og flugvél.

Hagkvæmar í rekstri

Orkunýtingin við flutning á fólki sem ferðast í hylki lokuðu röri er sögð gríðarlega mikil. Þá er gert ráð fyrir að lestarinn geti verið nær sjálfbærar um orku um sólarsellur á þaki róranna. Vegna nær engrar snertimótstöðu verður kostnaður vegna slits á snertiflötum á ytra byrgði vagnanna ekkert. Hreyfiorkan sem kemur frá seglakerfi í rörnum er auk þess viðhaldsfrið að mestu. Gert er ráð fyrir að farþegavagnarnir séu ekki mjög stórir, en hægt verði að tengja saman tvo eða jafnvel fleiri.

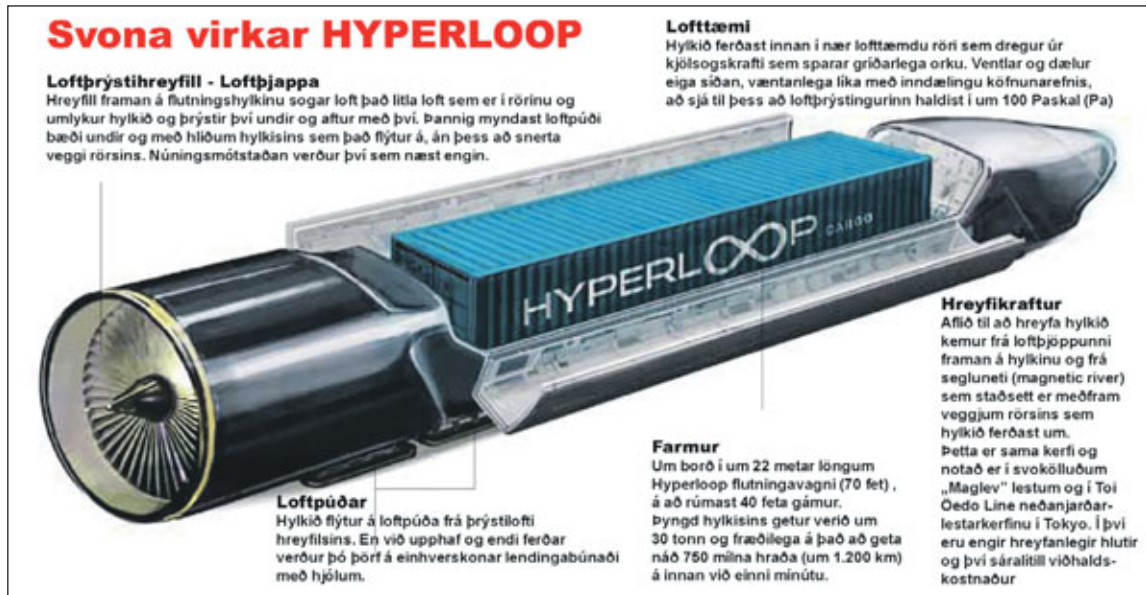
Svipaðar hugmyndir hafa áður komið fram, m.a. við að senda póst á milli landa um rör, jafnvel á milli Frakklands og Bandaríkjanna. Þær hugmyndir byggðu á lofttæmi í lokuðu röri líkt og margir Íslendingar þekkja t.d. þegar símadómur sendu bréf á milli hæða í Landsímahúsinu við Kirkjustræti í Reykjavík.

Íbúar í Reykjavík geta fengið matjurtagarð til afnota

Átta hundruð matjurtagarðar eru leigðir út á vegum Reykjavíkurborgar í sumar, þar af eru tvö hundruð í Skammadal. Reykjavíkurborg hefur gert samning við Garðyrkjufélag Íslands um rekstur matjurtagarða.

Matjurtagarðar innan Reykjavíkurborgar eru á eftirtöldum stöðum og með því að smella á tengil er hægt að sjá hvaða garðar eru lausir:

- Vesturbær við Þorragötu
- Fossvogur við enda Bjarmalands
- Laugardalur við enda Holtavegar
- Árbær við Rafstöðvarveg
- Breiðholt við Jaðarsel

Úr smiðju frumkvöðuls Tesla rafbílanna

Heilinn á bak við „Hydro-loop“ er frumkvöðullinn Eldon Musk hugmyndasmiðurinn á bak við Tesla rafbílana.

Eldon Musk hugmyndasmiðurinn á bak við Tesla rafbílana.

inn á bak við Tesla rafbílana. Það var síðan fyrirtækið Hyperloop Transportation Technologies (HTT) sem hóf að raungera þessar hugmyndir árið 2013 með smíði á tilraunalesti í Quay Valley í Kaliforníu. Það er miðja vegu milli Los Angeles og San Francisco. Hefur fyrirtækið auk þess þegar undirritað samstarfssamning við yfirvöld í Slóvakíu um aðstöðu fyrir þróunarmiðstöð fyrir Evrópu og byggingu „Hyperloop“ hraðlestar þar í

Bibop Gresta forstjóri HTT

landi. Gert er ráð fyrir að hún muni tengja saman Bartislava, höfuðborg Slóvakíu, Vín í Austurríki og Búdapest í Ungverjalandi. Áætlaður kostnaður við frumhönnun og að teikna upp leiðina er á milli 176 og 264 milljónir evra og á að vera lokjð 2020.

Í samtali Bibop Gresta forstjóra HTT við CNBC kemur fram að fyrirtækið hafi yfir að ráða 520 vísindamönnum í 42 löndum sem nýst geta við verkefnið. Þá eru sérfræðingar frá geimferðafyrirtækjunum Space X og NASA einnig í náinni samvinnu við HTT um verkefnið.

Annað fyrirtæki með svipað nafn hefur líka stokkið á þennan vagn og hafið tilraunir með slíka ofurlest. Það er fyrirtækið Hyperloop Technology (HT) sem lagt hefur 100 milljónir dollara í slíkt verkefni í Nevada.

Þaði HTT og HT vilja nú eigna sér hugmyndina. Þannig sagði Rob Lloyd, framkvæmdastjóri Hyperloop Technologies í samtali við CNBC að hans fyrirtæki væri klárlega leiðandi í þessari þróun. Þar væru innanborð stjórnarmenn úr mörgum stórfyrirtækjum. Segir hann að fyrirtækið muni fá um 10 milljóna dollara virði í innviðauppgyngingu frá Nevada ríki vegna lagningu lestar sem flutt geti farþega á um 1.200 kílómetra hraða á klukkustund. Þá séu þegar um 130 starfsmenn í fullri vinnu við verkefnið auk hundruða verktaka. /HKr.

- Grafarvogur við Logafold Reykjavíkurborg útteilir einnig gördum í Skammadal í Mosfellsbæ. Garðyrkjufélag Íslands sér um rekstur matjurtagarða í Stekkjarbakka og Grafarvogi samkvæmt samningi við Reykja-

víkurborg. Nánari upplýsingar um þá er að finna á heimasíðu Garðyrkjufélags Íslands, www.gardurinn.is, undir Grenndargarðar.

Hvað kostar að leigja garð?
Leigugjöld ársins 2016 eru 5.000 kr.

fyrir garðland í Skammadal (u.þ.b. 100 fm) og 4.800 kr. fyrir garð í fjölskyldugörðunum (u.þ.b. 20 fm). Úthlutun garða verður afturkölluð hafi greiðsla ekki borist á eindaga.

Aðstaða í gördunum

Garðarnir verða merktir. Hægt verður að komast í vatn hjá öllum gördum. Plöntur og útsæði fylgja ekki með gördunum.

Hvernig er sótt um þjónustuna?
Upplýsingar má finna hjá umhverfis- og skipulagssviði í síma 411 1111. Umsóknir sendist á netfangið matjurtagardar@reykjavik.is.

Garðarnir verða tilbúnir upp úr miðjum maí.

SAMSUNG

SAMSUNGSETRID.IS

Sjáðu alla leikina á EM í Samsung háskerpu

65" Samsung JS9005

EM verðlækkun kr. 110.000,- Nú kr: **539.900.-**

Leikir í F-riðli			
HUN	Wednesday 22 June - 18.00 Hrs	POR	
Hungary		Portugal	
ISL	Wednesday 22 June - 18.00 Hrs	AUT	
Iceland		Austria	
POR	Saturday 18 June - 21.00 Hrs	AUT	
Portugal		Austria	
ISL	Saturday 18 June - 18.00 Hrs	HUN	
Iceland		Hungary	
POR	Tuesday 14 June - 21.00 Hrs	ISL	
Portugal		Iceland	
AUT	Tuesday 14 June - 18.00 Hrs	HUN	
Austria		Hungary	

55" Samsung JU8005

Verð áður kr. 379.900,- Nú: **329.900.-**

55" Samsung JU6075

Verð áður kr. 239.900,- Nú: **189.900.-**

R3
WAM3500

30% afsláttur
af MultiRoom hátölurum og Soundbar
bæði bognum og beinum

HW-J8511

FYRIR HEIMILIN Í LANDINU

ORMSSON

LÁGMÚLA 8 · SÍMI 530 2800 · ormsson.is

SAMSUNG SETRID

SÍÐUMÚLA 9 · SÍMI 530 2900

ORMSSON KEFLAVÍK SÍMI 421 1535	ORMSSON PRISTUR-ÍSAFIRÐI SÍMI 456 4751	KS SAUDÁRKRÓKI SÍMI 455 4500	SR BYGG SIGLUFIRÐI SÍMI 467 1559	ORMSSON AKUREYRI SÍMI 461 5000	ORMSSON HÚSAVÍK SÍMI 464 1515	ORMSSON VÍK - EGILSSTÖÐUM SÍMI 4712038	ORMSSON PAN-NESKAUPSSTAÐ SÍMI 477 1900	ORMSSON ÁRVIRKINN-SELFOSSI SÍMI 480 1160	GEISLI VESTMANNAEYJUM SÍMI 481 3333	TÆKNIBORG BORGARNESI SÍMI 422 2211	OMNIS AKRANESI SÍMI 433 0300	BLÓMSTURVELLIR HELLISSANDI SÍMI 436 6655
--------------------------------------	--	------------------------------------	--	--------------------------------------	-------------------------------------	--	--	--	---	--	------------------------------------	--

Hestamennska í höndum kvenna á Vopnafirði

Frá landnámsstöð hefur hesturinn skipt miklu máli á Íslandi sem samgöngutæki og vinnudýr. Hesturinn og hestamennska var þá aðallega í höndum karlmannna þótt konur færu á bak þegar þær þurftu að fara milli bæja, til kirkju eða á milli landshluta. Margt hefur breyst á Íslandi síðan þá, ekki síst hestamennskan.

Íslenski hesturinn er ekki lengur notaður sem vinnudýr og sjaldan til að fara á milli bæja eða landshluta nema um skipulagðar hestaferðir sé að ræða.

Á Vopnafirði hefur hestamennska aukist undanfarin ár síðan hestamannafélagið Glófaxi var endurlífgað fyrir rúmum 15 árum. Eftir að Berglind Sigurðardóttir flutti í Refstað frá Ólafsfirði fyrir nokkrum árum, hefur heldur betur færst líf í félagsstarfið hjá Glófaxa. Reiðnámskeið fyrir börn og full-orðna eru haldin árlega á félags-svæðinu á Skálanesi rétt innan við þorpið. Á Refstað var gömlu refahúsi breytt í glæsilegt hesthús og komið upp kaffistofu og snyrtingu. Hross eru tekin á hús rétt eftir áramótin og konur á staðnum, úr

Berglind Sigurðardóttir.

þorpinu og erlendis frá byrja að temja, þjálfra og ríða út. Farið er í kvennareid nokkrum sinnum á ári og karlareid einu sinni til tvisvar. Jónsmessureid og bæjareid eru fastir viðburðir en í bæjareid er ríðið á milli bæja í sveitinni og jafnvel í önnur byggðarlög. Þessi reid er gjarna farin seinni part sumars og fá hrossin þar góða þjálfun fyrir göngur haustsins.

Hópurinn hjá Glófaxa á Vopnafirði í kvennareid 29. apríl.

Mynd / EM

Síðustu ár hefur „kvennareid“ orðið sífellt vinsælli hjá konum á staðnum, en hún er eitt af því fjölmörgu sem Berglind hefur innleitt í félaginu.

Föstudaginn 29. apríl var svo farið í fyrstu kvennareid ársins. Þrátt fyrir snjó og kulda voru 12 konur mættar og lagt var af stað í vel skipulagðan reiðtúr í kringum Refstað með bjórstoppi á

leiðinni. Á meðan var formaður Glófaxa, Halldór Jónasson, ásamt grillmeistara frá Sláturhúsi Vopnafirðinga, Sören Jeppesen, að sjá um að kvöldverðurinn væri tilbúinn þegar hópurinn kæmi til baka. Hesthúsið og hnakkageymslan breyttist í veislustofu, nokkrar konur úr þorpinu og nágrennar bættust við og stemningin var þveröfug við veðurfarið úti – hlý og skemmtileg.

Karlar eru að sjálfsögðu líka velkomnir í „kvennareid“ segir Berglind, þeir verða bara að virða að þetta er fyrir konur og koma þannig búnir, til dæmis með varalit, í pils og með sitt hár. Hingað til hefur enginn af körlunum sem stunda hestamennsku á Vopnafirði haft tíma eða kjark til að taka þátt en það kemur kannski með hækkandi sól.

/Else Möller

...frá heilbrigði til hollustu

Íslenski hesturinn í Danmörku:

Kverkaeitlabólga raskar sýningarhaldi

Kverkaeitlabólga er alvarlegur hrossasjúkdómur sem telst landlægur í öllum okkar nágrannalöndum. Búgarðar með íslenska hesta í Danmörku hafa nú orðið fyrir barðinu á þessari sýkingu sem skýrir að miklu leyti umtalsverða fækkun skráðra hrossa á kynbótasýningu í Herning nú í vikunni, samanborið við fyrri ár.

Vakin er sérstök athygli atvinnumanna í hestamennsku sem starfa að einhverju leyti erlendis við sýningar, þjálfun, reiðkennslu, járnir og o.fl. á hættunni á að þeir beri kverkaeitlabólgu eða aðra smitsjúkdóma í íslenska hrossastofninn.

Æskilegast er að koma ekki heim með nokkurn þann fatnað eða skófatnað sem notaður hefur verið í umhverfi hesta erlendis. Að öðrum kosti þarf að þvo hann og sótthreinsa fyrir komuna til landsins eða nýta sérstaka þjónustu þar að lútandi á Keflavíkurflugvelli. Með öllu er óheimilt að flytja til landsins notaða reiðhanska, reiðtygi eða annan búnað sem notað-

ur hefur verið í umhverfi hesta erlendis.

Hættan er ekki einskorðuð við þá sem hafa umgengist veika hesta erlendis. Frískir smitberar geta leynst víða og því er möguleikinn á að hestamenn beri smitefnið til landsins alltaf fyrir hendi.

Hrossaræktendur og fyrirtæki í hestatengdri ferðaþjónustu þurfa enn fremur að axla aukna ábyrgð á smitvörnum og senda öllum viðskiptavinum sínum bækling um smitvarnir við bókanir ferða eða heimsóknna. Auk þess þarf að ganga úr skugga um að reglunum hafi verið fylgt þegar ferðamenn koma á staðinn.

Rafrænn bæklingur um smitvarnir er aðgengilegur á heimasíðu Matvælastofnunar, www.mast.is undir flípanum hestamenn. Framangreindir aðilar eru hvattir til að hafa þennan bækling á áberandi stað á heimasíðum sínum en einnig er hægt að panta prentaðan bækling hjá Matvælastofnun.

Smitvarnir í hestamennsku eru á ábyrgð allra hestamanna.

Frá setningu Landsmóts hestamanna á Hellu 2014.

Mynd / HKr.

Árสปing Íþróttabandalags Akureyrar um landsmót hestamanna:

Mótmæla því að þrjú landsmót í röð verði í sama landsfjórðungi

„Með þessari ákvörðun er stjórn LH að ákveða að þrjú landsmót í röð 2018-2020 og 2022 verði öll í einum landsfjórðungi,“ segir í ályktun sem árสปing Íþróttabandalags Akureyrar, IBA, hélt á dögunum en á þinginu sátu meðal annarra nokkrir fulltrúar frá Hestamannafélaginu Létti á Akureyri.

Árสปingið mótmælti harðlega þeirri ákvörðun stjórnar Landssambands hestamannafélaga, LH, að landsmót hestamanna árin 2020 og 2022 verði haldin á Suðurlandi.

Hestamannafélagið Léttir lagði fram mjög metnaðarfulla umsókn um að landsmót hestamanna yrði haldið á Akureyri 2020 eða 2022 og naut til þess stuðning bærarstjórnar Akureyrar, íþróttaráðs sem og stjórnar Íþróttabandalags Akureyrar.

Í greinargerð sem fylgdi ályktuninni segir að íþróttahreyfingin í hinum ýmsu íþróttagreinum á landsbyggðinni hafi á liðnum árum unnið að uppbyggingu hinna ýmsu keppnissvæða í góðri sátt og með miklum stuðningi sveitarfélaga sinna. Þar sé Akureyri sannarlega engin undantekning.

Frá Landsmóti hestamanna á Vindheimamelum í Skagafirði 2011. Mynd / HKr.

Mikill fengur að fá mannmörg mót heim í hérað

„Það má ljóst vera að öll uppbygging mannvirkja til að stunda íþróttir hverju nafni sem þær nefnast efla og styrkja greinarnar og um leið gera okkur samanburðarhæf í keppni þeirra bestu. Það er mikill fengur fyrir íþróttina sem og sveitarfélagið í heild sinni að fá stór og mannmörg mót og keppnir heim í hérað. Akureyri hefur oft sýnt og sannað að bærinn ásamt forustufólki í íþróttahreyfingunni hefur staðið afar vel að öllu er snýr að stórmótahaldi og bærinn er mjög vel í stakk búinn að þjóna miklum fjölda gesta,

samanber N1 mót KA, pollamót Þórs, Skíðalandsmót Íslands sem og landmót UMFÍ,“ segir í ályktun árสปingsins sem skorar á stjórn LH að endurskoða nú þegar þessa ákvörðun.

Ályktun Léttismanna var samþykkt með einróma stuðningi íþróttahreyfingarinnar á Akureyri sem þykir málið eiga fullt erindi inn til stjórnar ÍSÍ.

Fram kom í máli þingfulltrúa að fleiri sersambönd séu að leggja til að landsmót í hinum ýmsu greinum íþróttar og aðrir stórir viðburðir verði einungis á Suðurlandi. Slíku mótmæli íþróttahreyfingin á Akureyri.

/MBÞ

Á dögunum fór hópur vörubílstjóra af öllu landinu á akstursöryggisnámskeið hjá bílaframleiðandanum Mercedes Benz í Þýskalandi. Námskeiðið verður metið til endurmenntunar atvinnubílstjóra en Ökuland ökuskóli fékk nýverið fyrsta starfsleyfið á Íslandi til að endurmennta bílstjóra í atvinnuskyni. Ásamt námskeiðinu fór hópurinn á nokkur bílasöfn og skoðaði vörubílaferksmiðjur Mercedes í Wörth í Þýskalandi. Á myndinni má sjá hópinn ásamt Guðna Sveini Theodórssyni, fararstjóra og ökukennara, sem sendi okkur myndina.

Hagnýtt fyrir fjórhjól

Fjórhjólakerra með sturtum
275 x 760 x 1025mm, ber 230kg
Verð: 49.900kr

Áburðardreifari á fjórhjól
36L, 12v, 3,5m dreifigeta
Verð: 39.900kr

Egilsbolti I
310 Borgarnesi
Verslun opin 8-18 virka daga
10-14 laugardaga, sími: 430-5500

Sendum um land allt!

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

Fallvarnarbúnaður

Fjölbreytt og gott úrval til á lager

TENGITAUGAR

- ▶ Námskeið um fallvarnir fyrir viðskiptavini
- ▶ Skoðanir og eftirlit á fallvarnarbúnaði

FALLBLAKKIR

BELTI

Hafðu samband og kynntu þér
vöruúrvalið og þjónustuna

Ísfell ehf • Óseyrarbraut 28 • 220 Hafnarfjörður • Sími 5 200 500 • isfell@isfell.is

Gufudælur

Aflmiklir vinnupjarkar

HDS 5/11 U/UX
110 bór
450 ltr/klst
1x230 volt

HDS 10/20-4 M/MX
30-200 bór
500-1000 ltr/klst

HDS 8/18-4 C/CX
30-180 bór
300-800 ltr/klst
Með og án slönguhjól

RAFVER

KÄRCHER SÖLUMENN

Skeifan 3E-F • Sími 581-2333 • rafver@rafver.is • www.rafver.is

Husqvarna – Steinsagir, kjarnaborvélar, gólf- og vegsagir

**HUSQVARNA
FS 400 LV**
Sögunardýpt 16,5 sm

**HUSQVARNA
K 760**
Sögunardýpt 12,5 sm

**HUSQVARNA
K 3600 MK II**
Sögunardýpt 27 sm

**HUSQVARNA
K 2500**
Sögunardýpt 14,5 sm

**HUSQVARNA
DM 230**
Bordýpt 15 sm

HUSQVARNA
Steinsagarblöð
og kjarnaborar

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MHG Verslun ehf | Akralind 4 | 201 Kópavogi | Sími 544-4656 | www.mhg.is

Fréttaskýring

Fast haldið í ofurvaxtakerfi og Ísland er með mun hærri stýrivexti en helstu viðmiðunarlöndin:

Barist fyrir afnámi verðtryggingar sem valdið hefur stórfelldri eignaupptöku

— Forseti EFTA-dómstólsins hvetur Hagsmunasamtök heimilanna til að fara í skaðabótamál við íslenska ríkið

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Samkvæmt yfirliti Trading Economics yfir stýrivexti í ríkjum heimsins í apríl, þá er Ísland í hópi margra þróunarríkja, en ekki meðal þeirra þjóða sem við berum okkur helst saman við. Þetta ýtir undir stórfellda eignatílfærslu frá lántakendum sem bankar græða svo á sem aldrei fyrr.

Ef talað er um samanburð við okkar helstu nágrannalönd, þá er staðan afar skrítn. Á Íslandi eru stýrivextir nú 5,75% sem er sá grunnur sem bankar miða við í sínum lánveitingum. Þar ofan á bætist svo álag bankanna og verðtrygging á þeim lánum sem við á. Þá búa Íslendingar enn við verðtryggingu lána sem valda veldisvexti vaxta sem að hluta leggjast við höfuðstól.

Það var einmitt verðtrygging húsnæðislána sem gerði fjölda fólks eignalaust á augabragði við fall bankanna og hrun krónunnar haustið 2008. Þrátt fyrir að hugmyndum væri hent á loft um að taka verðtrygginguna úr sambandi, þá var það ekki gert. Afleiðingin varð sú að mikill fjöldi fjölskyldna var rekinn úr íbúðum sínum þegar fjármálastofnanir hirtu til sín eignir þeirra. Margir bændur urðu líka illa fyrir barðinu á stökkbreytingu lána haustið 2008.

Vilhjálmur Bjarnason, formaður Hagsmunasamtaka heimilanna.

Fjölmargin einstaklingar og samtök hafa allar götur síðan reynt að fá verðtryggingunni hnekk fyrir dómstólum en ekki haft erindi sem erfiði.

Ekki allir hressir með framvindu verðtryggingarmála hjá ríkisstjórninni

Hagsmunasamtök heimilanna (HH) hafa barist hart fyrir afnámi verðtryggingar. Vilhjálmur Bjarnason, formaður samtakanna og ekki fjárfestir, segir að þótt samtökin hafi haft þá stefnu að vinna með ríkisstjórnun, þá horfi ekki gæfulega með loforð sem annar stjórnarflokkurinn gaf fyrir síðustu kosningar um afnám verðtryggingar. Ut á þessi loforð, sem voru nánast samhljóða stefnu HH, hafi Framsóknarflokkurinn unnið mikinn kosningasigur. Á grunni hans hafi síðan verið mynduð ríkisstjórn 2013 með Sjálfstæðisflokknum.

Í stjórnarsáttmálanum frá 22. maí 2013 er málið að vísu þynnt ansi mikið út og einungis sagt að sérfræðinefnd um afnám verðtryggingar af neytendalánum og endurskipulagningu húsnæðislánamarkaðarins verði skipuð á fyrstu

dögum nýrrar ríkisstjórnar og muni skila af sér fyrir næstu áramót, þ.e. fyrir lok 2013. Nefndin var að vísu skipuð og skilaði af sér í janúar 2014. Þar var loppinn illilega teygður og sagt að forsendur fyrir því að unnt sé að afnema verðtryggingu að fullu væri einkum að áður takist að leggja grunn að nýju húsnæðiskerfi, skýra stöðu Íbúðalánasjóðs og endurbæta lífeyrissjóðakerfið. Unnið hefur verið mikið að málinu síðan undir dyggri stjórn Frosta Sigurjónssonar, en allt kemur fyrir ekki, verðtryggingin situr sem fastast. Silja Dögg Gunnarsdóttir, flokkssystir Frosta, sagði þó í Sprengisandsþætti á Bylgjunni í byrjun febrúar að ekki kæmi til greina að fara í kosningar nema að ljúka þessu máli fyrst.

Það verður þó ekki af núverandi ríkisstjórn tekið að hún hefur lyft grettistaki í afléttingu skulda af heimilum og ríkissjóði. Eigi að síður eru Íslendingar enn með snöruna um hálsinn hvað varðar verðtryggnuð lánin. Sú snara herðist hratt að um leið og verðbólga fer á skrið á ný með tilheyrandi eignaupptöku.

Orð nýja forsætisráðherra falla í grýttan jarðveg

Hagsmunasamtök heimilanna voru ekki hress með yfirlýsingu Sigurðar Inga Jóhannssonar forsætisráðherra í viðtali við Ríkissjónvarpið í fréttum fyrir skömmu. Þar lýsti forsætisráðherra því yfir að hann hefði ástæðu til þess að vera bjartsýnn fyrir hönd flokksins, þrátt fyrir ólgutíma í pólitík. Það sagðist hann gera með því að byggja á því sem flokkurinn „hafi gert, sagst ætla að gera ... og síðan framkvæmt“.

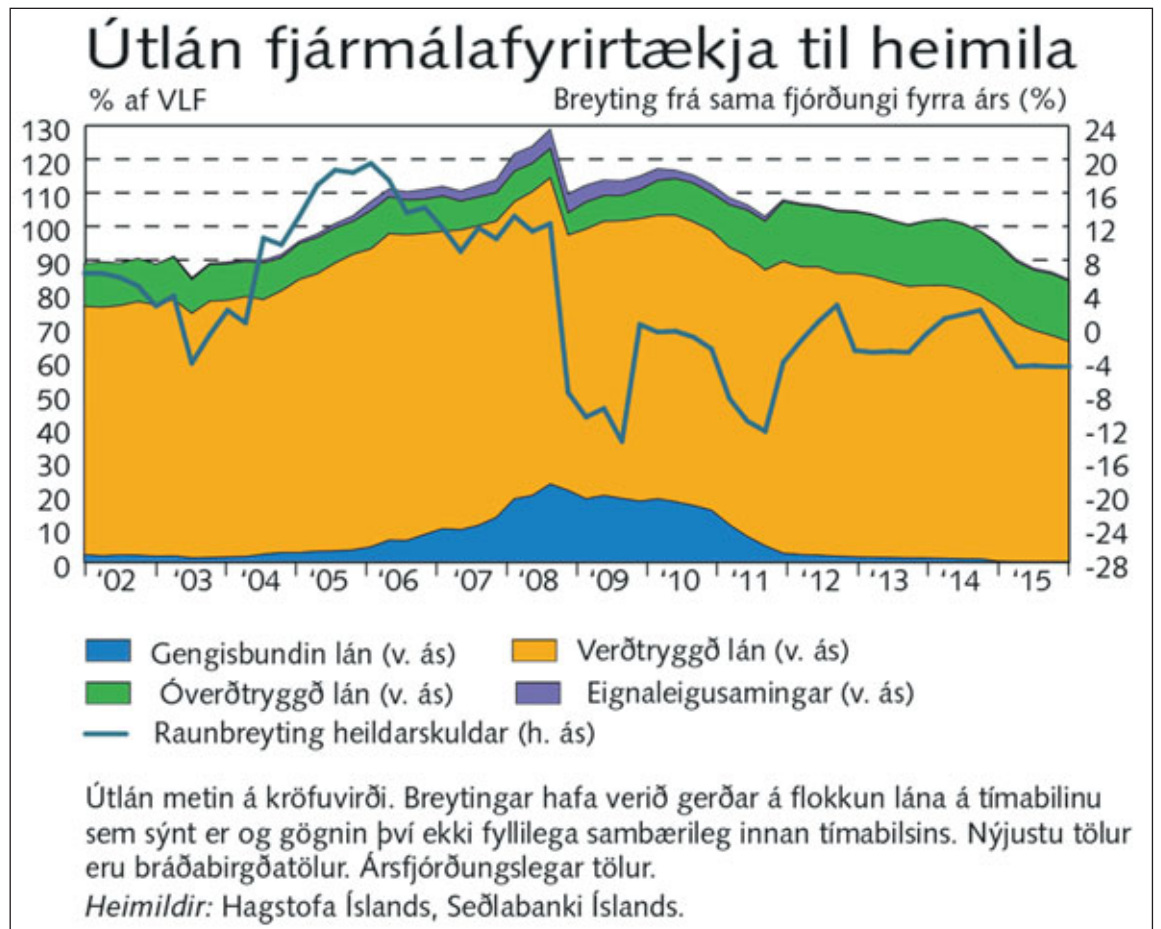
„Hagsmunasamtök heimilanna mótmæla þessari yfirlýsingu forsætisráðherra og minna á að helsta kosningaloforð Framsóknarflokksins var að afnema verðtryggingu neytendalána. Þetta helsta kosningaloforð flokksins hefur hins vegar ekki verið framkvæmt. Framsetning forsætisráðherra um verk flokksins í viðtali við RÚV, er því hvorki rétt né heiðarleg gagnvart heimilum landsins. Ríkisstjórnin hefur framkvæmt ýmis verk á kjörtímabilinu sem komið hafa heimilunum vel. Hins vegar hefur Framsóknarflokkurinn sviðið kjösendur sína um sitt megin kosningaloforð sem átti að verða grundvöllur að bættum fjárhag heimilanna,“ segir í yfirlýsingu HH.

Hafa reynt að sýna stjórnvöldum þolinmæði

Vilhjálmur segir að hagsmunasamtök heimilanna hafi reynt að sýna núverandi stjórnvöldum þolinmæði í þeirri von að unnið yrði með hagsmunum heimilanna.

„Við höfum, sem ópólitísk samtök, alltaf haft þá stefnu að vinna með ríkisstjórnun sem segjast ætla að gera hlutina sem við berjumst fyrir og höfum ekki leyft okkur að fara gegn ríkisstjórnun þótt við þykjumst geta séð að þær ætli ekki að gera réttu hlutina að okkar mati. Nema eftir að þær hafa annaðhvort sýnt það endurtekið í verki eða gefið út yfirlýsingar um að þær ætli ekki að standa við þau mál sem við berjumst fyrir og teljum nauðsynleg fyrir heimilin og hagkerfið.“

Við fórum til dæmis ekki gegn ríkisstjórn Jóhönnu og Steingríms fyrr en okkur þótti fullljóst að skjaldborgin þeirra var slegin um bankana og AGS og stjórnin var farin að nota

Í þessari töflu úr hagvísu Seðlabanka Íslands má vel sjá hlutfallslega stöðu verðtryggðra lána í heildar lánastabba heimilanna. Þótt sú staða hafi skánað frá því er verst lét um mitt ár 2008, þá gætu afleiðingarnar samt enn orðið skelfilegar fyrir heimilin ef verðbólga fer aftur á skrið.

Carl Baudenbacher, forseti EFTA, hvetur Hagsmunasamtök heimilanna til að fara í mál við ríkið vegna þess sem hann kallar gróft brot íslenskra dómstóla á regluverki EFTA.

stofnanir háskólasamfélagsins til að reyna að þagga niður í okkur. Þar að auki ætluðu þau að láta okkur liggja í drullupolli verðtryggingar lánanna okkar og yfirveðsettum heimilum okkar til að við mundum kjósa með fótunum í staðinn fyrir hausnum um það hvort við vildum fara inn í ESB eða ekki.

Alveg sama hvar menn standa í ESB-málinu, hljóta menn að vera sammála því að maður fer ekki að semja um eitthvað liggjandi í drullupolli með hæl viðsemjandans á hnakka sér.“

Kvartað til ESA og skaðabótamál í vinnslu

Hjá samtökunum er nú unnið að kvörtun til ESA-dómstólsins vegna meðhöndlunar á málefnum samtakanna fyrir íslenskum dómstólum. Væntanlega verður það erindi sent í lok maí eða byrjun júní.

Nýverið hvatti ekki ómerkari maður en Carl Baudenbacher, forseti EFTA-dómstólsins, Hagsmunasamtök heimilanna til að fara í skaðabótamál gegn íslenska ríkinu. Er það vegna afstöðu Hæstaréttar Íslands í máli sem samtökin ráku

fyrir íslenskum dómstólum. Reyndar upplýsti Vilhjálmur Bjarnason, formaður samtakanna, í kjölfarið að þegar væri verið að vinna að slíku skaðabótamáli.

Málið lýtur að niðurstöðu dóms Hæstaréttar Íslands í máli nr. 243/2015 um verðtryggð neytendalán sem samtökin stóðu að. Dómurinn féll ekki neytendum í hag og kynntu samtökin þá niðurstöðu fyrir sínum félagsmönnum á fundi 25. febrúar sl. Þar var einnig kynnt greining á rökstuðningi Hæstaréttar, sem fór þvert gegn ráðgefandi áliti EFTA-dómstólsins um þau álitaefni sem reyndi aðallega á í málinu.

Er ekki skemmt yfir að þurfa að fara í mál við ríkið

„Við erum að vinna í því að fara í skaðabótamál við íslenska ríkið, þótt okkur sé ekki skemmt yfir að þurfa að fara þá leið. Því við ætluðum auðvitað að láta fjármálakerfið barga sjálft fyrir það sem það gerði ólöglega,“ sagði Vilhjálmur í samtali við Bændablaðið.

„Það eina sem við vonum er að þeir sem sömdu fyrir ríkisins hönd, um skilin á milli nýju og gömlu

bankanna og hvernig þeir færðust yfir á ríkið við stöðugleikaframlagið, hafi haft vit og rænu á því að gera ráð fyrir nokkur hundruð milljörðum í skaðabætur eftir að Hæstiréttur Íslands kom sökinni frá fjármála- stofnunum yfir á íslenska ríkið og gerði þar með ríkið skaðabótaskyld.“

Vilhjálmur segist ekki þora að lofa dagsetningu á þessu skaðabótamáli en reynt verði að flýta því eins og hægt er. Hann minnir á að samtökin séu ekki fjársterk og að ríkisstjórnin hafi skorið niður það af því litla sem hún hafi veitt samtökunum, eð um nærri 35%. „Þannig að þetta er erfitt fyrir svona sjálfbæðis- samtök sem þurfa mikið að notast við lögfræðing.“

Forseti EFTA-dómstólsins hvetur Hagsmunasamtök heimilanna til aðgerða

Carl Baudenbacher, forseti EFTA-dómstólsins, ræddi áhrif dómstólsins á umræðufundi þann 14. mars í Safnahúsinu við Hverfisgötu. Fundurinn var öllum opin og stóðu að honum utanríkisráðuneytið og Lögfræðingafélag Íslands. Fulltrúi Hagsmunasamtaka heimilanna spurði forsetann tveggja spurninga sem hann svaraði skilmerkilega og með mjög afgerandi hætti. Spurningarnar til forseta EFTA-dómstólsins voru þessar:

A) Eru einhver þekkt dæmi þess að æðsti dómstóll aðildarríkis hafi dæmt þvert gegn ráðgefandi áliti EFTA-dómstólsins?

B) Gæti slíkur dómur sem fer gegn túlkun EFTA-dómstólsins á EES-reglum, leitt til skaðabótaskyldu viðkomandi aðildarríkis?

Gróft brot Hæstaréttar gegn úrskurði EFTA-dómstólsins

Carl Baudenbacher, forseti EFTA-dómstólsins, svaraði skilmerkilega. Varðandi spurningu A um það hvort æðsti dómstóll aðildarríkis hafi dæmt þvert gegn ráðgefandi áliti EFTA-

dómstólsins, sagði hann að svo hafi verið. Átti hann þá við Hæstarétt Íslands í máli Hagsmunasamtaka heimilanna gegn ólöglega kynntri verðtryggingu neytendalána. Sagði Baudenbacher reyndar líka að EFTA-dómstóllinn teldi þetta gróft brot.

Spurningu B svaraði Baudenbacher einnig játandi. Hvatti hann Hagsmunasamtök heimilanna meira að segja til að fara í skaðabótamál sem samtökin eru þegar byrjuð að vinna.

Hrein mannréttindabrot

Stjórnarmaður Hagsmunasamtaka heimilanna sem var á fundinum og bar upp þessar spurningar sagði að forseti EFTA-dómstólsins hefði jafnframt sagt að stjórnvöld vissu að þau væru ekki bara að brjóta EFTA-samninginn með þessum gjörðum sínum, heldur væri hér á ferðinni hreint mannréttindabrot á íslenskum almenningi. Það væri enginn munur á fjárhagslegum mannréttindabrotum og öðrum mannréttindabrotum.

Forseti EFTA-dómstólsins benti líka á það sem hann telur vægast sagt undarlega stöðu sem uppi er varðandi ráðningu dómara við Hæstarétt Íslands. Þar eru hæstaréttarlögmenn valdir til starfa sem oft á tíðum koma úr opinberum störfum eða úr störfum fyrir bankastofnanir. Síðan er þeim ætlað að fella hlutlausu dóma milli stjórnarsýslu og almennings. Þetta þótti Carl Baudenbacher undarlegt.

Munu þessar athugasemdir sem forseti EFTA-dómstólsins gerði á fundinum ekki hafa valdið sérlega mikilli hrifningu meðal fulltrúa stjórnarsýslunnar.

Krafa um vexti felur í sér tilfærslu eigna

Menn virðast í allri umræðu um vexti og verðtryggingu oft gleyma þeirri staðreynd að vextir eru í eðli sínu ekki ávísun á raunverðmæti eða nokkurn skapaðan hlut. Þeir eru einungis krafa eigenda fjármagnsins um að lántakandinn greiði meira til baka en hann fékk lánað í formi peninga. Peningarnir, sem eru gefnir út af seðlabanka viðkomandi ríkis eru eina raunverulega ávísunin á raunverðmæti, ekki vextirnir.

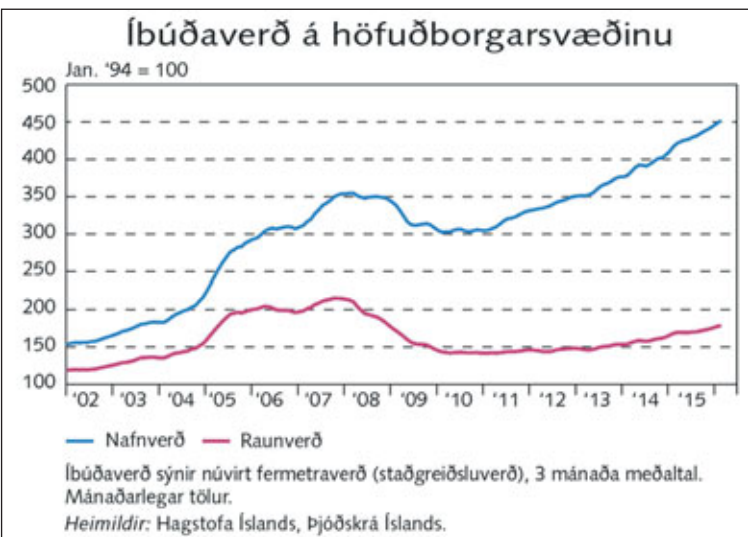
Vextir geta aldrei orðið að raunverðmætum nema með eignatilfærslu. Sú eignatilfærsla á sér stöðugt stað í formi verðbólgu. Það gerist með því að peningarnir sem einstaklingurinn vinnur sér fyrir og eiga að vera ávísun á ákveðin raunverðmæti, rýrna. Viðkomandi verður því að vinna meira til að fá sömu raunverðmæti. Sumir tala svo um þetta sem „drifkraft“ efnahagslífsins.

Í venjulegum lánaviðskiptum er vaxtakrafan notuð til að fá skuldarn til að greiða meiri peninga en hann fékk að láni. Verðtrygginguna væri síðan eðlilegast að líkja við gullgerðarvél myrkrhöfðingjans. Hún tryggir nefnilega fjármagnseigandanum að hann fái líka bætur fyrir verðbólguuna sem hans eigin vaxtakrafa olli í upphafi.

Með öðrum orðum; sá sem veldur hagkerfinu (almenningi) skaða með vaxtakröfu á peninga fær líka bætt fyrir skaðann. Vaxtakrafan sem felst síðan í verðtryggingu og veldisvexti vaxta sem af henni skapast í mikilli verðbólgu: Það getur síðan aldrei gert annað en að auka hraða verðbólgunnar og þar með tap lántakandans. Oft verður því að beita stórtækri eignaupptöku til að mæta hraðri vaxtasöfnun og ein leið til þess er bein gengisfelling.

Að láta gjaldmiðil fljóta er ekkert annað en fegrunaraðgerð á hugtakinu gengisfelling. Fólkið sem þóttist hafa bestu þekkinguna á fjármálakerfinu gekk síðan enn lengra og tók upp orðskrípið „gengisaðlögun“.

Þegar gjaldmiðill flýtur verður gengisfellingin sjálfvirk í takt við vaxtakröfuuppsöfnunina og stöðu annarra gjaldmiðla. Í hrununu haustið 2008 dugði það þó ekki til, auk þess sem búið var að flytja úr landi ávís-

Við þetta eru húsnæðis kaupendur að glíma og þurfa að reiriða sig á ofurháa vexti og oftast verðtryggingu í ofanálag.

anir í formi peninga á stóran hluta af rauneignum landsmanna. Það var gert í skiptum fyrir verðlausa láns-pappíra sem aldrei var greitt fyrir- og spilaborgin féll.

Peningarnir voru samt enn til og sennilega erum við að sjá vís-bendingar um hvert hluti af því fjármagni fór í Panamaskjölnum frágu. Reyndar kom hluti af fénu líka aftur til baka í formi erlends gjaldeyris eftir hrun, eða sem nam yfir 70 milljörðum króna. Voru menn meira að segja verðlaunaðir fyrir það af Seðlabankanum með fúlgum fjár í íslenskum krónum. Fyrir verðlauna-féð gátu menn svo keypt hús, fyrir-tæki og aðrar rauneignir á Íslandi á afar hagstæðu verði.

Enginn virðist þó hafa haft rænu á að spyrja hvort þeir „fjármagns-eigendur“ hafi í raun greitt fyrir þann gjaldeyri sem þeir komu með inn í landið með raunverulegum verðmæt-um. Unnið fyrir honum á eðlilegan hátt, eða yfir höfuð hvaðan fjármagn-ið hafi upphaflega komið.

Kom það úr ábyrgðasjóðum tryggingafélaganna, frá útgerðinni, af veðsetningu á heimilum lands-manna, úr lífeyrissjóðunum eða úr risalántökum íslensku bankanna erlendis? Eða voru þetta kannski raf-peningar sem búnir voru til í bönkun-um án lagaheimildar í skiptum fyrir verðlausa verðbréfavafninga?

Ósjálfbært kerfi

Mönnum er að verða æ ljósara órétt-lætið sem þetta er að skapa um allan heim. Ríka eina prósentíð er orðin þekkt tákmynd þess. Æ fleiri hag-spekingar eru farnir að viðurkenna að hagkerfi eins og við þekkjum þau geta ekki gengið upp til lengd-ar. Raunverðmætin sem krafist er í formi vaxta á peninga, skapa siauk-ið ójafnvægi milli ríkra og þolenda eignaupptökkunar.

Þessu kerfi er þó hægt að velta ansi lengi áfram þótt vitad sé að það gengur ekki upp. Vandann er t.d. hægt að flytja til, upp að vissu marki, og lengja þannig í snörunni. Afleiðuviðskipti og verðbréfavöndl-ar í aðdraganda bankahrunsins voru ágætt dæmi um þann blekkingaleik. Á líkan hátt er hægt að flytja vand-ann á milli landa og kaupa sér þannig drjúgan tíma. Á endanum munu menn samt að óbreyttu reka sig á óyfírstíganlegan vegg.

Ísland með hæstu stýrivexti í hópi 33 Evrópuríkja

Trading Economics (TE) uppfærir tölur sínar daglega frá öllum ríkjun-um sem á listanum eru nema frá Íran. Þar er uppfærslan gerð einu sinni á ári og hinu fræga ríki Panama er uppfært einu sinni í mánuði.

Samtals eru 33 Evrópuríki með lægri stýrivexti en Ísland og stærsti hluti þeirra, eða 21 ríki, eru með 0% vexti og 3 eru með neikvæða vexti eða frá -0,0% til -0,75% vexti. Í Noregi eru stýrivextirnir (eða megin-vextir eins og Seðlabankinn er far-inn að kalla þá) 0,50% og hafa farið lækkanði. Lönd evrusvæðisins eru nú með að jafnaði 0,0% stýrivexti.

Trading Economics bendir á að þrátt fyrir að stórfelldum stýri-vaxtalækkkunum og gríðarlegri seðlaprentun hafi verið beitt til að fá hjól atvinnulífsins til að snúast, þá sé atvinnuleysi á evrusvæðinu, sem telur rúmlega 338 milljónir íbúa, enn 10,2%. Þar er atvinnuleysið hæst innan evruríkjanna í Grikklandi, eða 24,4%, 21% á Spáni, 11,4% á Ítalíu og 10,3% í Frakklandi.

Athyglisvert er að þrátt fyrir hátt stýrivaxtastig á Íslandi er hagvöxtur hér 3,2% og atvinnuleysi aðeins 3,3% samkvæmt tölum TE, en 4,1% samkvæmt nýjustu tölum Hagstofu Íslands. Ef horft er á ósamræmið í áhrifum af beitingu stýrivaxta í mis-munandi löndum er eitthvað í þess-um hagkerfum sem virðist passa afar illa við finu hagfræðikenningarnar.

Hægagangur á evrusvæðinu

Smásöluverslun í evruríkjunum féll í mars um 0,5%, en slíkt hafði ekki gerst í fimm mánuði þar á undan. Er þetta stærsti afturkippur síðan í júlí 2014. Sala á matvælum féll í mars um 1,3%. Eigi að síður sýnir sam-anburður milli ára enn vöxt í smá-sölnunni í heild upp á 2,1%.

Þjónustugeirinn var nokkuð stöð-ugur í Evrópu í apríl, en þar er mesti vöxturinn í Frakklandi á meðan hann er sá minnsti sem sést hefur í Þýskalandi í sex mánuði. Vöxtur í vortkastarfsemi hefur ekki verið minni í þrjú ár í Bretlandi og aft-urkippur varð á verðbréfamarkaði

í Evrópu í apríl. Gagnvart vel flest-um lántakendum húsnæðislána er ljóst að Ísland er mun verr státt í vaxtasamanburðinum en ætla má af lista TE. Þar skekkir verðtrygging á lánsfé sem hér viðgengst verulega myndina.

Argentína er með langhæstu stýrivextina

Hæstu stýrivextir sem nú finnast í yfirliti Trading Economics eru í Argentínu eða 35,43%, en þar er verðbólga líka 32,9% og hagvöxtur 0,9%. Þá kemur Malaví með 27% vexti, Gana með 26%, Gambía með 23%, Hvíta-Rússland með 22%, Íran með 21%, Haítí með 20% og Venesúela er með 19,54%, en stát-ar af 180,9% verðbólgu. Úkraína er síðan með 19% stýrivexti, Kazakhstan með 17%, Úganda með 16%, Zambia með 15,5%, Afganistan, Moldova og Yemen með 15%. Síðan kemur Brasilía með 14,25% vexti, Angóla með 14%, Líbería með 13,67%, Burundi með 13,35%, Mósambík 12,75%, Dibouti með 12,70%, Seychellayar með 12,38%, Surinam 12,28% og Tanzania, Nígería og Mongolia eru svo með 12% vexti.

245% verðbólga í Suður-Súdan

Til fróðleiks má svo minnst á Suður-Súdan. Þar virðist Trading Economics ekki hafa neinar upplýsingar um stýrivexti sem eru væntanlega líka á fleygiferð. Hins vegar eru birtar tölur um verðbólguuna í því ágæta landi sem er sú hæsta sem þekktist um þessar mundir, eða 245,2%.

Ísland með hæstu stýrivexti helstu viðmiðunarríkja

Norðurlöndin, sem Ísland ber sig fremur við en löndin hér á undan, eru með mjög lága stýrivexti. Þar er Danmörk með 0,65%, Noregur og Svíþjóð með 0,50%, Finnland er með 0,0%, en Ísland er eins og fyrr segir með 5,75% stýrivexti.

Önnur lönd sem við höfum mikil samskipti við, eins og Bandaríkin og Bretland, eru með 0,5% stýrivexti. Þá er Þýskaland með 0,3% vexti, Frakkland með 0,5%, Kanada er með 0,50%, Spánn er svo með 0,0% vexti líkt og fjöldi annarra ESB-ríkja.

Rússland sker sig nokkuð úr þessari flóru ríkja sem við höfum verið í miklum viðskiptum við og er með 11% stýrivexti og Kína er með 4,35% vexti.

Hlýir, mjúkir og vatnsheldir Frábærir í sauðburðinn!

Woodline 5.0

Midline 5.0

GRUB'S

SÖLUADILAR:
Baldvin og Þorvaldur Selfossi
Búvél Kirkjubæjarklaustri
Fakasport Akureyri
Fjallhúsnæðisverslun
Fóðurblandan Egilsstöðum, Hella og Hvolsvelli
Kaupfélag Borgfirðinga
Kaupfélag Vestur-Húsnæðinga
K.M. Þjónustan Búðardal
KS verslunin Eyri Sauðárkrúki
Lífland Akureyri, Blönduós, Borgarnesi og Reykjavík
Tóp Reiter Ogurharfi
Varahlutaverðun Björns Lyngási
Verslunin Tækn-Húsavík
Vélsmiðja Hornafjarðar

SPARAÐU MEÐ VARMADÆLU

Allt að 80% sparnaður á hitunarkostnaði

VERÐLAUN fyrir hæsta sparnaðarhlutfall í flokki loft í loft*

LG Life's Good

COP 5,6 A++

BOSCH

COP 5,1 A++

Verðlaun fyrir hæsta sparnaðarhlutfall í flokki loft í vatn**

• LG og Bosch eru leiðandi framleiðendur á varmadælum með áratuga reynslu.

• Búnaður framleiddur og prófaður fyrir norðlægar slóðir.

• Hátt sparnaðarhlutfall, allt að 80% sparnaður.

• LG loft í loft, Bosch loft í vatn og jarðvarmadælu.

• Mjög hljóðlátar.

LOFTTÆKNI

STOFNAD 1994

S: 546 9500 • www.lofttaekni.is

Sölu uppsetninga og þjónustuaðilar

Kópavogur - Hólmavíkur: Rafhöld ehf.
Ölver Ragnarsson rafvirkir • S: 893 3543

Stykkishólmur: Raflagnapjónusta Hilmars • S: 894 1988

Patreksfjörður: Vélsmiðjan Logi • S: 456 1245

Þingeyri: Viktor Pálsson pípuलगningam. • S: 456 2378

Ísafjörður: AV pípuलगnir ehf. • S: 892 4844

Hvammstangi: Tengill ehf. • S: 451 2818

Blönduós: Tengill ehf. • S: 452 4720

Sauðárkrúkur: Tengill ehf. • S: 455 9200

Akureyri: Ljósgejafinn ehf. • S: 460 7799

Vopnafjörður: Rafþjónn ehf. • S: 824 4081 / 848 9770

Eskifjörður: Rafkul ehf. • S: 822 8567

Djúpivogur: Rafstöð Djúpvogvs ehf. • S: 478 2325

Höfn: Rafhorn • S: 478 1859

Vík: Rafsuð ehf. • S: 894 3979

Hvolsvöllur: Rafverkstæði Ragnars ehf. • S: 487 8022

Vestmannaeyjar: Geisli Raftækjavinnustofa • S: 481 3333

Fréttaskýring

Frumvarp liggur fyrir Alþingi:

Ráðherra verði heimilt að aflétta veiðibanni á álf

– dýravistfræðingur hjá Náttúrufræðistofnun segir heimild til staðar í núverandi lögum og hafi verið beitt í einstaka tilfellum

Sigurður Már Harðarson
smh@bondi.is

Fyrir páska var frumvarp lagt fyrir Alþingi um að ráðherra geti með reglugerð aflétt veiðibanni á álfum um tiltekinn tíma á hverju ári, í samráði við Umhverfisstofnun og Náttúrufræðistofnun Íslands. Álfín hefur verið friðuð á Íslandi frá 1913.

Tílefni frumvarpsins er ágangur álfra í ræktarlöndum bænda og tjón af þess völdum. Í greinargerð með frumvarpinu segir að gera megi ráð fyrir að 84 hektarar af korni séu uppskerulausir af völdum fugla þegar stuðst er við meðaltal síðustu tveggja ára. „Reikna má með að meðaluppskera korns sé um 3,5 tonn á hektara og að hálmuppskeran sé um 1,8 tonn/ha. Af 84 hekturum má því áætla að það hafi tapast um 294 tonn af korni og 147 tonn af hálmi. Markaðsvirði byggs er um 47 kr./kg og hálmverð er um 20 kr./kg þurrefnis. Heildartapið er því áætlað um 16,8 millj. kr. Ef gert er ráð fyrir að sama vægi tjóns gildi fyrir allar fuglategundir þar sem þeir eru skráðir valdir að tjóninu má gera ráð fyrir að álfín ein og sér hafi valdið kornrækt uppskerutjóni að verðmæti 6,4 millj. kr. ef tekið er mið af meðaltali árunna 2014 og 2015 og tilkynningum bænda þar um. Þá er rétt að nefna að bændur eyða umtalsverðum fjármunum og vinnu í að verjast tjóni af völdum álfra og gæsa sem erfitt er að kostnaðarmeta,“ segir í greinargerðinni.

Heildartjón af álf og gæs 70–90 milljónir 2014 og 2015

Enn fremur er þess getið í greinargerðinni að tjón af völdum álfra og gæsa sé mest á túnunum og þar af leiðandi er fjárhagstjónið þar einnig mest. Ef sömu aðferðir eru notaðar við að meta uppskerutjón af túnunum og græn-fóðri, og gert er í dæminu með kornið, þá megi reikna með að heildartjón árin

Álfir og gæsir hafa valdið gríðarlegu tjóni í ræktarlöndum bænda á undanförunum árum.

Mynd / smh

Silja Dögg Gunnarsdóttir.

2014 og 2015 nemi á milli 70 og 90 milljónir króna.

Fyrsti flutningsmaður frumvarpsins er Silja Dögg Gunnarsdóttir, þingmaður Framsóknarflokksins, og segir hún að frumvarpið hafi nú tekið breytingum eftir að athugasemd-

ir komu fram. Kristinn Haukur Skarphéðinsson, dýravistfræðingur hjá Náttúrufræðistofnun Íslands, hefur haft efasemdir um að málið sé þingtækt vegna alþjóðlegra skuldbindinga sem Ísland hefur með aðild að svokölluðum Bernarsamningi, um friðaðar fuglategundir. Kristinn segir að samkvæmt núgildandi villidýralögum sé ráðherra þó heimilt að veita undanþágur frá lögunum, meðal annars til að veiða friðaðar tegundir til að draga úr tjóni – ef aðrar aðgerðir eru ekki taldar duga. „Slíkar undanþágur eru ávallt tímabundnar. Það kemur fram í 3. málsgrein 7. grein laganna. Slíku ákvæði mætti beita á álfir og hefur verið gert í einstaka tilvikum,“ segir Kristinn.

Undanþágur í Bernarsamningnum

Silja Dögg segir að í breyttu frum-

varpi hafi verið bætt við vísun í grein Bernarsamningsins, þar sem undanþágur séu tilgreindar. Álit frá aðallögfræðingi Alþingis kveði upp úr um að málið sé þingtækt.

Í greinargerðinni með frumvarpinu kemur fram að í 1. málsgrein 9. greinar samningsins sé tilgreint að samningsaðilar geti veitt undanþágur frá friðun ef engin önnur viðunandi lausn finnst og ef undanþágan stefnir viðkomandi stofni ekki í útrýmingarhættu. „Samkvæmt ákvæðinu má veita undanþágur m.a. til að koma í veg fyrir alvarlegt tjón á uppskeru, búfenaði, skóglendi, fiski, vatni og öðrum eignum. Þá kemur fram í lið 8.3.2. í skýrslu umhverfis- og auðlindaráðuneytisins Vernd, velferð og veiðar villtra fugla og spendýra, dags. 3. apríl 2013, að áður en friðun tegundar sé aflétt til að verjast tjóni ætti alltaf að meta og skilgreina tjón af hennar völdum og þurfi að útlísta sérstaklega með hvaða hætti það skuli gert. Bændasamtök Íslands hafa með ítarlegum hætti metið og skilgreint tjón af völdum álfra,“ segir enn fremur í greinargerðinni.

Frumvarpið takmarkast við tímabil og ræktarlönd

Silja Dögg segir að í frumvarpinu sé kveðið á um að veiðitímabilið verði frá 20. ágúst til 1. desember. Veiðarnar verði einnig takmarkaðar við ræktarlönd og því miði frumvarpið eingöngu að því að vernda ræktarlönd bænda á þeim árstíma þegar hættan á tjóni er hvað mest.

„Ég hef fylgst með umræðunni um ágang álfra og gæsa í langan tíma. Málið kemur reglulega upp á fundum mínum með fólki í Suðurkjördæmi, en þar er stunduð talsverð kornrækt og repjurækt. Einnig hefur Bændablaðið reglulega verið með ítarlegar umfjallanir um málið.

Eins og fram kemur í greinargerð þá verða bændur fyrir miklu tjóni þannig að málið snýst meðal annars um hagsmuni bænda. En það snýst ekki eingöngu um bændur heldur hag þjóðarbusins og að við verðum sjálfbærari sem þjóð. Allt sem við getum ræktað sjálf, eigum við að rækta. En með þessu áframhaldi, það er ef stjórnmöld grípa ekki inn í með einhverjum hætti, þá er til dæmis kornrækt mögulega sjálfhætt og repjurækt sömuleiðis. Bæði hefur tíðin verið erfið og svo er ágangur álfra og gæsa stórkostlegt vandamál. Við verðum að bregðast við og þetta frumvarp er tilraun til þess,“ segir Silja Dögg.

Hún hefur ekki mikla trú á því

Kristinn Haukur Skarphéðinsson.

að málið komist á dagskrá í vor, en bindur vonir við haustið og þá að málið fái góða umfjöllun og jákvæða afgreiðslu.

Sömu annmarkar á endurskoðuðu frumvarpi

Kristinn Haukur segir að í núgildandi lögum sé þegar heimild til að veita undanþágu til að veiða friðaða fugla – samanber 7. grein villidýralaganna – og byggji sú heimild álfarið á Bernarsamningnum. „Svona viðtæk undanþága, það er að heimila veiðar á álfum í meira en þrjá mánuði ár hvert í ræktarlöndum – sem er ekki bara tún og akkar, samanber skilgreiningu í nýju náttúruverndarlögunum – er í engu samræmi við þá tiltölulega þröngu heimild sem gert er ráð fyrir í lögunum og Bernarsamningnum.

Svo viðtæk undanþága getur á engan hátt talist staðbundin, hver undanþága ætti að miðast við tiltekna jörð og tiltekinn tíma og eftir atvikum tiltekinn fjölda drepinna fugla. Það er ekki hægt að lýsa öll ræktarlönd veiðisvæði fyrir álfir í meira en þrjá mánuði á ári. Í mínum huga eru því sömu annmarkar á endurskoðuðu frumvarpi og voru á upphaflegu frumvarpi,“ segir Kristinn Haukur.

Álfastofninn er meðal þeirra fuglastofna á Íslandi sem hafa vaxið verulega á síðustu áratugum. Samkvæmt upplýsingum frá Kristni Hauki var áætluð stofnstærð árið 2010 um 29 þúsund fuglar, en fuglar eru taldir bæði hér og á vetrarstöðvum á Bretlandseyjum. Talið er á fimm ára fresti og hafa tölur frá því í fyrra ekki enn verið birtar. Hlutfall stofns sem hefur vetursetu á Íslandi er talinn vera fimm til tíu prósent, en það mun vera breytilegt eftir árferði. Árið 1991 var stofnstærðin 18 þúsund fuglar og síðan hefur stofninn verið í stöðugum vexti.

VERKFÆRA SALAN

Verð 74.900

Milwaukee borvélasett
Borvél M18 og M12 saman í pakka. Með fylgja 2x4,0 Ah, 1x2,0Ah rafhlöður og hleðslutæki.
MW 4933451017

Verð 19.990

Milwaukee hitajakki Camo
Vandaður hitajakki sem gengur fyrir M12 rafhlöðum, 3 hitastillingar. Kemur án rafhlaðna og hleðslutækis.
Til í stærðum M, L, XL

Verð 32.900

Milwaukee Hleðsluborvél
Borvél frá Milwaukee M12. Átak 30Nm, kemur með 2x2,0 Ah rafhlöðum og hleðslutæki.
MW 4933441915

Verð 36.900

Herslulykill 2130XP
Léttur herslulykill frá Ingersoll Rand
Hersla: 34-474 Nm
Losun: 816 Nm
IR 80136112

Síðumúla 11 - Sími 568-6899 - Opið virka daga: 8 til 18; Laugardaga 10 til 14 - www.vfs.is

KOMDU ÚT ÞVÍ AÐ SÓLSKINIÐ VILL SJÁ ÞIG

Eigum til afgreiðslu strax í vorverkin Kuhn pinna og hnífataetara
Fyrirliggjandi á lager sláttuvélar, heyþylur og stjörnumúgavélar

Heyvinnutækin frá KUHN komin!

Kynnið ykkur hagstætt verð!

gæði í gegn

VÉLFANG

VERKIN TALA

Gylfaflöt 32 • 112 Reykjavík • Sími 580 8200 • www.velfang.is • Frostagata 2a • 600 Akureyri

HÚSASMIDJAN

HLUTI AF BYGMA

ALLT FYRIR BÆNDUR Í HÚSASMIDJUNNI

Efni fyrir fjárhúsgrindur

Fura 32x100 mm Fura 38x100 mm
Vnr. 3700 Vnr. 4700

Einnig til fjárhúsgrindur á frábæru verði

599,-
PATRON

VINNUHANSKAR SH06208T
Nonwoven
Stærðir: 9-12
Vnr. 5852037-41

2.690,-
3290,-

GÚMMÍSKÓR PVC DUNLOP
Stærðir: 37 - 46
Vnr. 5852103-112

9.990,-
11.990,-

AKRON VINNUGALLI
Stærðir: XS - 4XL
Vnr. 5859579

PATRON

VINNUHANSKAR
Latex vinnuhanskar
Stærðir: 7-11
Vnr. 5852042-46

399,-

VINNUHANSKAR
Classic leður
Vnr. 5866065

999,-

Allt sem þarf fyrir girðingarvinnuna

- Túngirðingarnet • Staurar • Gaddavír
- Sleggjur • Járnkralar • Vírlykkjur o.fl.

ARLANGA

PVC Gluggar og hurðir

Vottaðir, slagveðursprófaðir og viðhaldslitlir
PVC gluggar frá Arlanga.

Léttgrindur henta sérstaklega vel sem hlið

Léttgrindur - hagkvæm og góð lausn

Nánari upplýsingar veita sölumenn okkar í
Húsasmiðjunni um land allt.

Indverskir traktorar og landbúnaðartæki til Íslands:

Mun lægra verð en bændur hafa átt að venjast

— Áhersla lögð á einfaldleika og styrk en flóknum tæknibúnaði sleppt

Indversku Solis traktorarnir hefja brátt innreið sína á Íslandi. Líklegt má telja að sumir láti segja sér tvísvor verðið á Solis. Það er nefnilega mikið lægra en menn hafa átt að venjast.

Ástæðan fyrir lágu verði er fyrst og fremst einfaldleikinn. Í þessum vélum er ekkert flókið tölvukerfi svo dæmi sé tekið. Indverski framleiðandinn leggur mikið upp úr því að bændur geti gert sjálfir við vélarnar. Aftur er ástæðan einföld. Indland er annað fjölmennasta land jarðarinnar og það sjöunda stærsta að flatarmáli. Varahlutaverslanir eru ekki á hverju strái og Solis traktorinn er oft eina farartækið sem bændurnir eiga – og það má ekki klikka. Á þessum staðreyndum hvílir hönnun vélanna.

Solis er í boði í flestum löndum Evrópu og Asíu og nú nýlega var fyrsta umboðið opnað á Miami í Flórída. Fyrsta landið til að selja Solis í Evrópu var Portúgal en flestar vélar hafa verið seldar í Hollandi það sem af er. Þar hafa mest seldu vélarnar verið „narrow“ eða mjóar vélar sem henta einstaklega vel á vínekrur og í gróðurhús.

Sáu Solis í Bændablaðinu!

„Upphafið var það að við sáum grein í Bændablaðinu um Solis traktora sem voru á sýningu í Hanover í Þýskalandi í nóvember 2015. Við höfðum samband við sendiráð Indlands í Reykjavík sem hjálpaði okkur að koma á viðskiptasambandi. Nú erum við búnir að fara til Indlands, skoða verksmiðjuna og skrifa undir samninga,“ sagði Jón Valur Jónsson, annar tveggja eigenda fyrirtækisins Vallarnauts í Rangárling. Jón Valur er menntaður húsasmíðameistari og arkitekt. Meðeigandi Jóns Vals er Ingvar Sigurðsson viðskiptafræðingur. Vallarnaut stofnuðu þeir félagar þegar þeir hófu fyrir þremur árum ræktun á Galloway holdanautum á Velli I. Búið er í um 5 km fjarlægð frá Hvolsvelli.

Nú eru þeir Jón Valur og Ingvar í óða önn að skipuleggja þjónustuna. Á Suðurlandi mun Baldur Sigurðsson, sem rekur fyrirtækið Bílveli á Hvolsvöllum, annast sölu, þjónustu og viðgerðir. Verið er að ræða við fleiri fyrirtæki víðar um land. Það liggur svölitið á því fyrstu traktorarnir koma eftir nokkrar vikur. Um leið koma ýmis jarðvinnslutæki eins og

Hér má sjá traktor af þeirri gerð sem kemur hingað til lands innan skamms. Á myndinni eru Sandeep Rattan, framkvæmdastjóri alþjóðaviðskipta, Baldur, Jón Valur og Ingvar. Þetta er Solis 90 CRDI ha. Húsin eru framleidd hjá sama framleiðanda og framleiðir fyrir New Holland.

Baldur prófar Solis 60. Það er lítil þörf á húsum á traktorana í indversku blíðunni. Hitinn var um 40 gráður þegar þeir félagar voru þarna á ferð.

vendiþlógar, tætarar og diskaherfi. „Úrvalið er mikið og ætluð við að byrja á þessum fylgihlutum,“ sagði Ingvar.

Ingvar og Jón Valur segja að það væri ekki á færi allra að fjárfesta í nýrri dráttarvél. Peningaskortur hefði svo leitt til þess að menn hafi neyðst til að fjárfesta í notaðri vél

sem þyrfti að lagfæra. „Með tilkomu Solis hefur hins vegar myndast raunhæfur möguleiki á að eignast nýja vél á svipuðu verði og 10–20 ára gömul notuð vél kostar,“ sagði Ingvar.

Hagstætt verð

Þeir félagar sögðu að þeir gætu boðið

traktora á verði sem ekki hefði sést fyrr.

„Fyrst og fremst er ástæða lágs verðs sú að vélarnar eru mjög einfaldar, tæknilega séð. Við höfum heyrt bændur tala um að vélar séu orðar svo flóknar að oftast þurfi að fá utanaðkomandi aðila til að gera við. Engin tölva er í þessum vélum og bóndinn á í flestum tilfellum að geta gert við vélina sína sjálfur. Við munum bjóða upp á sérlega gott kynningarverð, á fyrstu sendingunni bjóðum við t.d. 90 hestafla 4x4 Solis með CRDI vél á 3.990.000 án vsk. en það er sambærilegt við verðið í Englandi og Írlandi. Ódýrasta vélin sem við bjóðum upp á er 20hp Solis með Mitsubishi mótór á 1.330.000 án vsk. Ég bendi á heimasíðuna okkar – solis.is – til að sjá aðra verðflokk og nánari upplýsingar,“ sagði Jón Valur.

Þegar þeir Ingvar, Jón Valur og Baldur fóru til Indlands fyrir skömmu fengu þeir ekki síðri viðtökur en ef þjóðhöfðingjar hefðu átt í hlut. Það var ljóst að ráðamenn indverska fyrirtækisins lögðu mikið upp úr því að komast í samband við fyrirtæki í Evrópu.

Umferðin í Indlandi kom þeim félögum spáskt fyrir sjónir. Þeir hófu ferðina í Nýju Delí og flugu svo til Amritsar en verksmiðjan er staðsett í Punjab-héraði sem er u.þ.b. í 3 tíma akstursfjarlægð. Við fyrstu sýn virtist umferðin þar á bæ vera hrein og klár geðveiki. Á tveggja akreina götum voru oftast 4–5 bílar hlið við hlið og svo mótórhjól á milli þeirra.

Á götunum er gríðarlegur flautukonsert. Allir flauta! En allt þetta flaut virðist vera til að láta aðra vita og bara til að segja „hæ“.

Í Nýju Delí voru umferðarljós en um leið og komið var út fyrir borgina hurfu þau en samt gekk umferðin að mestu snurðulaust fyrir sig. Aðein einu sinni sáu þeir félagar lítills háttar áreksstur í þessari 33 milljóna borg.

Svo var það gestrisnin. Henni gleyma þeir Baldur, Jón Valur og Ingvar ekki á næstunni. Alls staðar var tekið á móti þeim með brosi, blómvöndum og miklum matarveislum. „Ég varð mjög hrifinn af Indlandi. Það svæði sem við fórum um er fallett og fólkið elskulegt,“ sagði Ingvar og bætti við að hann hlakkaði til næstu Indlandsferðar.

Að sögn sendiherra Indlands á Íslandi breyttist margt með nýjum forsætisráðherra sem lét meðal annars gera miklar breytingar á útflutningskerfinu. Markmiðið var að gera það opnara, gagnsærra og losna við spillingu. Stjórnvöld lögðu mikla áherslu á að aðstoða indversk fyrirtæki við að komast á erlenda markaði.

Indverjarnir sögðu þremmingunum að með því að selja Solis í Evrópu fengist ákveðinn gæðastimpill. Mestu kröfur til gæða eru gerðar í Evrópu og gangi allt upp leiðir það til aukinnar sölu á öðrum mörkuðum. Indverjarnir ætla sér greinilega að ná þessum markmiðum sínum því nú er í byggingu ný verksmiðja sem framleiðir 500 traktora á dag – hvorki meira né minna. /as

www.volkswagen.is

Nýr Volkswagen Caddy

Góður vinnufélagi

Við kynnum til leiks fjórðu kynslóð af vinsælasta atvinnubíl á Íslandi undanfarin ár. Enn meiri staðalbúnaður, aukin öryggi og öflugri vélar eru aðeins nokkur atriði sem gera hinn nýja Caddy svo aðlaðandi. Nú kemur Caddy líka í fimm og sjö manna fjölskylduútfærslu með nálgunarvara og loftpúðum fyrir ökumanns- og farþegarymi.

Nýr Volkswagen Caddy kostar frá

2.670.000 kr.

(2.135.226 kr. án vsk)

Atvinnubílar

HEKLA býður gott úrval atvinnubíla og góða þjónustu.

www.volkswagen.is

HEKLA · Laugavegi 170-174 · Reykjavík · sími 590 5000 · hekla.is · umboðsmenn um land allt: Höldur Akureyri · Bílasala Selfoss · Bílas Akranesi · HEKLA Reykjanesbæ · Heklusalurinn Ísafirði

Ég, **Magnús Ingberg Jónsson**, gef kost á mér til forseta Íslands. Ég er 46 ára, frá Svinavatni og kvæntur Silju Dröfn Sæmundsdóttur, saman eigum við 5 börn.

Sem forseti mun ég leggja mesta áherslu á að landið verði ekki stjórnlaust vegna pólitískra átaka, sem ganga út á að rífast innbyrðist um sérhagsmuni og frama, í stað samvinnu að bættum hag Íslendinga.

Helstu skoðanir mínar eru þessar:

1. Verðtryggingu verður að afnema og vil ég að þjóðin fái að ákveða það í næstu alþingiskosningum ef alþingi er ekki fært um það.
2. Húsnæðislán verði einungis með veð í eigninni og þá í prósentum (Dæmi: 80% lán = aldrei meira en 80% veðsetning).
3. Ég er ekki hlyntur inngöngu í ESB, en mun virða skoðun þjóðarinnar sé hún gagnstæð minni.
4. Ég virði stjórnarskrána, þar sem hún er vel skrifuð.
5. Þjóðin skal fá að taka ákvarðanir í umdeildum málum.
6. Bæta þarf heilbrigðisþjónustuna úti á landi og standa vörð um sjúkraflugið og bættar samgöngur.

Athygli er vakin á því að undirskriftalistar meðmælenda liggja frammi í Sjafnarblómum, Selfossi, Versluninni Borg í Grímsnesi, Bjarnabúð Reykholti, Samkaupum Flúðum, Versluninni Vegamót við Landvegamót, Bíliðjunni, Þorlákshöfn og á heimilinu mínu, Spóarima 14 Selfossi. Mig vantar meðmælendur og fresturinn er að renna út. Ekki hika ef þú vilt ábyrgan forseta. Ef þú vilt aðstoða mig við að safna meðmælendum, þá er síminn hjá mér 899 9670. Takk fyrir.

Er þetta ekki flott?

Til sölu hinar sérstöku súlu-Blæaspír, 2-3 m háar. 30 ára reynsla af þeim hér á landi. Þurfa lítið rými og henta vel sem stakstæð tré.

Einnig hengibirki og vörtubirki frá N-Noregi og ýmsar aðrar öðruvísi plöntur. Alaska aspir 2-3 m (Sælandsaspir, keisaraaspir og iðun). Íslenskt birki 2-3 m.

Nú er góður tími til að planta. Grænt-Land Sími: 860-5570

Tilboð!

Birkitré 2-3 m. á hæð.
Tilboðsverð v. magnkaup,
10 stk., 20 stk., 30 stk. eða fleiri

Grænt Land ehf. - Flúðum
Uppl. í síma 860-5570

Tilboð!

HÖFÐINGJATRÉ aspir 3-5 m til að setja við heimreiðar og brjóta vindstrengi við hús. Takmarkað magn, gott verð.

Grænt Land ehf. - Flúðum
Uppl. í síma 860-5570

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300

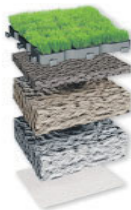

ECORASTER JARÐVEGSGRINDUR

framleiddar úr endurunnu plasti -
endurvinnanlegar - menga ekki jarðveginn

Notkunarstaðir:
Bílastæði og innkeyrslur
Göngustígar
Tjald- og húsbílastæði
Hestagerði og reiðhallir
Almennt í landbúnaði
Græn þök
Aðkomusvæði neyðarbíla

Kostir:
Örugg samlæsing
Hleypir aðkomuvatni niður
Eykur burð og styrkir gljúpan jarðveg
Minni undirbygging
20 ára ábyrgð
Auðlagt og meðfærilegt
Margar gerðir og aukahlutir

ecoraster.is

VER ehf, Kirkjubraut 12 - 300 Akranesi
431 1111 - ver@ver-ehf.is

Netpartar á Selfossi er nú alþjóðlegt vottað með ISO 14001 staðli sem leiðandi fyrirtæki í umhverfismálum:

Umhverfisvæn endurvinnsla á notuðum bílum

Netpartar í Byggðarhorni í Sveitarfélaginu Árborg fékk nýlega ISO 14001 vottun, ásamt vottun BÍlgreinasambandsins samkvæmt svokölluðum BGS gæðastaðli. Vottanirnar gera fyrirtækinu kleift að vera áfram leiðandi í umhverfismálum og gera enn betur í þeim málum.

Í tilefni af áfanganum hefur fyrirtækið í samstarfi við Sjóvá, TM og Vörð fært Fjölbautaskóla Suðurlands á Selfossi nýjan rafmagnsmótor með drifbúnaði að gjöf sem nýfast mun við kennslu á iðn- og starfsnámsbrautum. Magnús Hlynur Hreiðarsson heimsótti Netparta og fékk Aðalheiði Jacobsen, framkvæmdastjóra fyrirtækisins, til að svara nokkrum spurningum.

Byrjaði smátt 2009

Netpartar hóf starfsemi í núverandi mynd sumarið 2009.

„Við byrjuðum smátt en höfðum strax frá upphafi þá framtíðarsýn að fyrirtækið ætti að vera nútímaleg verslun með notaða varahluti. Allt utanumhald um lagerinn var rafrænt og lagerinn aðgengilegur viðskiptavinum á netinu.

Árið 2010 óskaði Sjóvá tryggingafélag eftir samstarfsaðilum á þessum vettvangi, komu TM tryggingar fljótlega þar á eftir og nýlega höfum við samið við Vörð. Með þessum samstarfssamningum komu auknar kröfur um gæðaeftirlit, rekjanleika varahluta og ábyrgð á þeim, sem var nauðsynlegt skref til þess að markaðurinn gæti þróast í það að verða sambærilegur við það sem þekktist á hinum Norðurlöndunum.

Þegar við byrjuðum var notkun notaðra varahluta um 1% hér á landi en er nú um 10%, sem er sambærilegt við nágrannalöndin,“ segir Aðalheiður aðspurð um stofnun fyrirtækisins og framhald þess.

Fundu sér lífsviðurværi eftir efnahagshrunið

Netpartar er með starfsemi sína í landi Byggðarhorns í Sveitarfélaginu Árborg, skammt frá Selfossi. Aðalheiður segir að hún og maður hennar, Sigurður Örn Sigurðsson, hafi átti þessa lóð og eins og hjá svo mörgum þá var þetta spurning um að finna sér eitthvert lífsviðurværi eftir að efnahagshrunið reiddi yfir.

„Í raun er staðsetningin afar heppileg því þetta er starfsemi sem þarf umtalsvert pláss og þar sem öll okkar viðskipti fara gegnum netið hentar þetta okkur þrýðilega. Við keyrum frá okkur allar vörur tvisvar á dag.“

Snyrtileg verslun með notaða varahluti

Ímynd partasölu á Íslandi hefur alla tíð verið frekar neikvæð. Fólk sér

Eigendur Netparta, hjónin Aðalheiður Jacobsen og Sigurður Sigurðarson (t.h.), ásamt Arnari Elí Ágústssyni.

Myndir / Magnús Hlynur Hreiðarsson.

fyrir sér bílhrae í stöflum, varahlutahrúgur út um allt og krákustiga á milli. Þessu vildi Netpartar breyta og það hefur svo sannarlega tekist.

„Já, við rekum snyrtilega verslun með notaða varahluti, þar sem hver hlutur er þrífinn og ástandsmetinn, skráður inn í tölvukerfi, fær sína staðsetningu á lager o.s.frv. Við höfum innleitt gæðaeftirlitskerfi og nú nýlega fengum við umhverfisvottun á starfsemi.

Í dag skilgreinum við okkur sem umhverfisvæna endurvinnslu á notuðum bifreiðum. Við flokkum og endurvinnnum allt úr bifreiðinni. Það sem ekki nýtist sem varahlutur er þá hráefni eins og járn, ál, gúmmí, plast, hvarfakúttur o.s.frv.

Við erum einnig með samninga við fyrirtæki eins og Efnamóttökuna og Hreinsitækni um förgun á mengandi efnum eins og óhreinni olíu og rafgeymum,“ segir Aðalheiður þegar hún var beðin um að lýsa fyrirtækinu.

Samstarf við tryggingafélögin

Netpartar á gott samstarf við tryggingafélögin en hvati félaganna við að semja við fyrirtækið og fleiri var

Olga Lís Garðarsdóttir, skólameistari Fjölbautaskóla Suðurlands, tekur hér á móti gjöf frá Netpörtum frá Aðalheiði Jacobsen framkvæmdastjóra. Gjöfin mun nýtast í kennslu fyrir nemendur skólans.

m.a. að auka framboð af notuðum varahlutum og gera þá að fýsilegri kosti fyrir verkstæði. Aðalheiður lýsir ferlinu svona:

„Þegar bíll hefur lent í tjóni er hann metinn af hlutlausum aðila eða millilið sem ákvarðar verðið til okkar. Það enda ekki allir tjónabílar í þessu ferli. Ef við kaupum bílinn er hann afskráður og við skuldbundin til að rífa hann. Bíllinn er síðan skoðaður þegar hann kemur til okkar, allt sem er heilt og seljanlegt er skráð inn á lager og fastanúmer bilsins verður hluti af vörunúmeri varahlutanna. Allir hlutir eru ástandsmetnir og upplýsingar eins og árgerð, hve mikið bíllinn er ekinn, vélarstærð, tegund og framleiðslunúmer eru hluti af þeim upplýsingum sem skráðar eru inn,“ segir hún.

Þegar flett er í lagnum er jafnframt hægt að sjá myndir af bílnum og upplýsingar úr ökutækjaskrá, sem er nauðsynlegt t.d. þegar verið er að meta hvort vélar passa á milli bíla.

„Kerfið á að virka þannig að hver sem er á að geta fundið þann varahlut sem leitað er að án þess að hafa nokkurt vit á bílum og sé hluturinn til á lager á hann að vera auðfundinn án þess að viðkomandi hafi nokkra hugmynd um hvernig hann á að líta út. Við ábyrgjumst alla hluti eins og lög gera ráð fyrir og reynist hlutur ekki í lagi þá tökum við hann til baka og endurgreiðum ef við eigum ekki annan í staðinn.“

Umhverfismálin og umhverfisstefna fyrirtækisins

Aðalheiður segir að fyrirtækið og starfsmenn þess séu mjög stoltir af nýja vottaða umhverfisstjórnarkerfinu.

„Umhverfisvottun eins og sú sem við höfum nú fengið er í raun staðfesting á því að við höfum skoðað alla starfsemi fyrirtækisins út frá umhverfissjónarmiðum og hannað og innleitt verklagsreglur til að taka á öllum mögulegum aðstæðum sem upp geta komið og leitt gætu til

mengunar. Þannig erum við búin að rýna alla starfsemi fyrirtækisins til að reyna að sjá fyrir hvar hættur leynast og búa til viðeigandi viðbragðsáætlun.“

Hún segir að það sé þó ekki nóg að útbúa gott kerfi, það þurfi jón líka að tryggja að allir starfsmenn séu meðvitaðir um umhverfisstefnu fyrirtækisins og kunni réttu viðbrögðin.

„Þá höfum við sett okkur markmið í umhverfismálum, og einsett okkur að fara vel með auðlindir okkar. Þetta á við um alla hluti sem við meðhöndlum. Sem dæmi notumst við eingöngu við umhverfisvæn hreinsiefni og höfum skýr markmið til að minnka og koma í veg fyrir óþarfa sóun á t.d. hita, rafmagni og pappír. Þetta er töluvert umfangsmikið kerfi sem tekur á öllum þáttum starfseminnar og mjög gott að samþætta þetta við gæðakerfið sem er svipað uppbyggt,“ segir framkvæmdastjóri Netparta og bætir við:

„Þannig höfum við rýnt alla

Inni á heimasíðu Netparta eru allar upplýsingar um þá varahluti sem til eru hverju sinni.

starfsemina bæði með tilliti til gæða þeirrar þjónustu sem við veitum og umhverfisins sem við störfum í. Þetta eykur þær kröfur sem við gerum á okkur sjálf í rekstrinum og ég er sannfærð um að bæði starfsmenn og viðskiptavinir eru ánægðari. Að fá svona vottun á okkar starfsemi var í raun nauðsynlegur þáttur í viðleitni okkar til að breyta þeirri ímynd sem fyrirtæki eins og okkar hafa.“

Tólf starfsmenn

Tólf starfsmenn vinna hjá Netpörtum en auk þess eru þrír sem vinna við afleidd störf tengd fyrirtækinu, s.s. flutning á bílum og varahlutum. „90% af okkar viðskiptavinum eru rétttingaverkstæði og bílaverkstæði sem eru með samstarfssamninga við þau tryggingafélög sem við erum í samstarfi við, Sjóvá, TM og Vörð,“ segir Aðalheiður.

Bílaflotinn er að endurnýjast hratt

Þegar Aðalheiður er spurð um stöðuna á bílamerkaðnum út frá varahlutum og þess háttar segir hún að íslenski bílaflotinn sé að endurnýjast mjög hratt. Hún segir að mikið af nýlegum bílum komi inn til Netparta í niðurrif, sérstaklega vegna mikils fjölda bílaleigubíla. Svo sé tæknibúnaður í dag orðinn miklu flóknari en hann var. Þannig er mikil eftirspurn efir varahlutum sem þekktust ekki hér áður fyrr eins og tölvu- og mengunarbúnaður.

Glæsileg gjöf til Fjölbrautaskóla Suðurlands

Föstudaginn 1. apríl færði Netpartar Fjölbrautaskóla Suðurlands glæsilega gjöf.

„Já, við höfum áður gefið Fjölbrautaskólanum bensín- og díslivélar en með hraðri þróun í bílaframleiðslu þurfa nemendur að fá innsýn inn í það nýjasta á markaðnum. Því ákváðum við að gefa skólanum rafmagnsvél og drifbúnað úr Nissan Leaf, árgætt 2015, sem er einn

Hluti af starfsmönnum Netparta, Aðalheiður heldur á skjalinu um nýju gæðavottunina.

algengasti rafbíllinn á Ísland í dag. Þetta er dýr búnaður en við lítum á það sem samfélagslega skyldu okkar að leggja okkar af mörkum til að miðla þekkingu á þessu sviði,“ segir Aðalheiður um gjöfina.

Framtíðin er björt

Aðalheiður var að lokum spurð hvernig hún sæi Netparta eftir tíu til fimmtán ár, hver staða fyrirtækisins yrði þá.

„Hér áður fyrr var endurnýting á notuðum bifreiðum á Íslandi 20

Sigurður er lunkinn við vöfllu-baksturinn og bakar reglulega ofan í starfsmenn og gesti sem heimsækja Netparta.

árum á eftir Evrópu. Með auknum umhverfiskröfum og stöðlum innan Evrópu getum við ekki endalaust verið á undanþágum. Við verðum að fylgja þróuninni. Það er þjóðhagslega hagkvæmt og gjaldeyris-sparandi að endurnýta notaðar bifreiðar og það er framtíðin. Netpartar mun halda áfram að þróa og laga starfsemina að nútímakröfum með umhverfismarkmið að sjónarmiði. Við munum halda áfram að auka aðgengi neytenda að notuðum varahlutum með rekjanleika á sem hagkvæmastan og skilvirkastan hátt,“ segir hún og bætti við:

„Ímynd bílapartasalans hefur alltaf verið neikvæð. Þessu viljum við breyta. Við lítum ekki á okkur sem bílapartasölu, heldur umhverfissvæna endurvinnslu með notaðar bifreiðar.“

/MHH

Ný sending af hinum sívinsælu Can Am sex hjólum komin til afgreiðslu.

Traust hjól fyrir íslenskar aðstæður. Þú kemst alltaf heim á Can AM.

Can Am Outlander
6x6 650 Flatbed

Verð frá: 3.350.000.- m/vsk
Verð frá: 2.700.000.- án/vsk

REYKJAVÍK	AKUREYRI	OPNUNARTÍMI
Fiskisloð 1 Sími 580 8500	Tryggvabraut 1-3 Sími 460 3630	Mán.-fös. 10-18 Lau. 10-16

Arnar Bergmann
S 580-8509
Email. arnarm@ellingsen.is

Pór Ragnarsson
S.580-8506
Email. tr@ellingsen.is

Matur er mikils virði

Ráðstefnan „Matur er mikils virði – nýir straumar og markaðssetning matvæla“ verður haldin í Hörpu 19. maí.

Matur er mikils virði

— Ráðstefna um nýja strauma og markaðssetningu matvæla

Samstarfsvettvangur um Matvæla-landið Ísland efnir til ráðstefnu í Silfurbergi í Hörpu fimmtudaginn 19. maí þar sem rýnt verður í framtíð markaðssetningar og sölu á mat. Yfirskriftin er „Matur er mikils virði“ en einkum verður sjónum beint að framtíðinni og leiðum til að auka verðmæti þeirra matarauðlinda sem við Íslendingar búum yfir.

Aðalfyrirlesari á ráðstefnunni er Birthe Linddal, danskur sérfræðingur í framtíðarfræðum. Hún heldur erindi um strauma og stefnur í matargeiranum og fjallar um það hvernig matvælaframleiðendur geta mætt áskorunum og nýtt tækifæri sem þeim fylgja.

Til að ræða um framtíðina og nýjar leiðir við sölu og markaðssetningu á mat verða fleiri fyrirlesarar í Hörpu þennan dag.

Athyglisverð erindi verða haldin um leiðir til að auka virði afurða, stefnu íslenskra fyrirtækja og sagðar reynslusögur af nýstárlegum aðferðum til að ná til neytenda. Gunnar Bragi Sveinsson, sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra, ávarpar gesti en ráðstefnustjóri verður Hörður Kristinnsson, rannsókn- og nýsköpunarstjóri hjá Matis.

Ráðstefnan hefst með staðgóðri hádegishressingu kl. 12.00 í umsjá matreiðslumeistaranna Bjarna

Gunnars Kristinnssonar, yfirkokks í Hörpu, og Gísla Matthíasar Auðunssonar, eiganda Slippsins í Vestmannaeyjum og Matar og drykkjar í Reykjavík.

Matvæla-landið Ísland er samstarfsvettvangur Bændasamtaka Íslands, Háskóla Íslands, Íslandsstofu, Matis, Samtaka ferðabjónustunnar, Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi, Samtaka iðnaðarins og fyrirtækja innan viðkomandi samtaka. Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið á einnig fulltrúa.

Enginn aðgangseyrir er á ráðstefnuna en þátttakendur eru vinsamlegast beðnir um að skrá sig á www.si.is

Dagskrá

Harpa – Silfurberg B

fimmtudaginn 19. maí, kl. 12.00-16.00

Kl. 12.00 **Hádegishressing** í boði matvælaframleiðenda

Kl. 12.30 **Setning**. Gunnar Bragi Sveinsson, sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra.

Food trends towards 2025 - from food trends to successful innovation

- Birthe Linddal, framtíðarfrömuður

Markaðssetning matvæla – hvert stefna íslensk fyrirtæki?

- Guðný Káradóttir, forstöðumaður sjávarútvegs og matvæla hjá Íslandsstofu

Leyndarmál íslenska þorsksins

- Guðmundur H. Gunnarsson, nýsköpunarstjóri hjá Skinney Þinganes

Meira fé fyrir sauðfjárafurðir

- Svavar Halldórsson, frkv.stj. Landssamtaka sauðfjárbænda

Reynslusögur úr ýmsum áttum

Veitingastaðurinn Matur og drykkur

- Gísli Matthías Auðunsson, matreiðslumeistari

Bjórskóli Ölgerðarinnar

- Jarprúður Ásmundsdóttir, Gestastofu Ölgerðarinnar

Blámar – hafsjór af hollustu

- Valdís Fjölfnisdóttir og Pálmi Jónsson, eigendur Blámar

Eldum rétt

- Kristófer Júlíus Leifsson, stofnandi Eldum rétt

Vakandi – aðgerðir gegn matarsóun

- Rake Garðarsdóttir, frumkvöðull

Við höfum allt til alls

Fyrir þann sem hefur lifað og hræst í landsbyggðarmálunum er vissulega bæði gaman og krefjandi að fara í nýtt embætti sem sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra. Ég hef lengi vitað að íslenskur matur er framúrskarandi en til þess að svo megi vera áfram er nauðsynlegt fyrir okkur sem þjóð að nýta þá möguleika sem felast í framleiðslu matvæla á Íslandi og nýta það tækifæri til kynningar sem aukinn ferðamannastraumur felur í sér. Hér á Íslandi höfum við allt til alls til að framleiða hrein og heilnæm matvæli og þarf ekki annað en að horfa á allt landið okkar, ónýtta ræktarlandið,

hreina vatnið og hreinu orkuna sem við búum yfir. Þetta eigum við að nýta okkur. Það er markaður fyrir matvæli sem eru framleidd við náttúrulegar aðstæður. Fyrir utan aukinn ferðamannastraum til Íslands má svo gera ráð fyrir þörf á aukinni framleiðslu matvæla, en Matvæla- og landbúnaðarstofnun Sameinuðu þjóðanna telur að framleiðsla á mat þurfi að aukast um 70% fram til ársins 2050 vegna fólksfjölgunar.

Ríkisstjórn Íslands samþykkti á síðasta ári að ráðast í verkefni sem hefur fengið nafnið Matvæla-landið Ísland. Verkefninu hefur verið tryggt fjármagn næstu 5 ár og munu stjórn-

Gunnar Bragi Sveinsson, sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra.

upplifa og njóta afþreyingar á matarhefðum, kynnst framleiðslu og uppruna, sögu og hefðum íslenskrar

völd því veita 400 milljónum króna til verkefnisins. Þetta er einungis fyrsta skrefið en vonandi mun verkefnið ganga vel og samstaða nást um það.

Markmiðið með því er að auka verðmætasköpun sem byggist á áhuga fólks á að

matvælaframleiðslu. Það er nauðsynlegt í verkefni sem þessu að allir aðilar rói í sömu átt. Það er því mikilvægt að okkar helstu atvinnugreinar vinni saman að þessu marki, sjávarútvegur, landbúnaður og ferðabjónusta.

Til að byrja með mun verkefnið beinast inn á við þar sem nauðsynlegt er að byggja traustan grunn sem síðar verður hægt að byggja ofan á. Hvað getum við gert betur hér heima? Hvernig getum við unnið betur saman? Það gæti gerst með auknu samstarfi milli atvinnugreina og landshlutasamtaka ásamt góðu samstarfi við Íslandsstofu sem mun fela í sér tækifæri. Bæði fyrir þá sem

vilja grípa tækifærin hér innanlands og þá sem eru komnir á þann stað í ferlinu að þeir horfa til markaða utan landsteinanna. Auk þess sé ég fyrir mér að í upphafi verði lögð sérstök áhersla á stuðning við frumkvöðlastarf í matvælaframleiðslu og að verkefnið fari þá í samstarf við viðeigandi aðila. Hægt væri að auka þekkingu iðnaðarins með frumkvöðlastarfi og í kjölfarið búa til hvata svo fyrirtæki nýti í auknum mæli íslenskt hráefni. Ætlunin er eins og fyrr segir að þessi vinna verði til þess að verðmætasköpun aukist og tækifæri skapist fyrir frumkvöðla, atvinnugreinar okkar og landsbyggðina. Það er hagur okkar allra.

Birthe Linddal spáir í framtíðina

Danski fyrirlesarinn og framtíðarfrömuðurinn Birthe Linddal heldur erindi á ráðstefnunni „Matur er mikils virði“ þar sem hún spáir í mat og framtíðina. Hvaða straumar og stefnur verða ríkjandi á næstu árum þegar matur er annars vegar?

Birthe er með meistaragráður í félagsfræði og samfélags- og sagnfræði og hefur unnið að rannsóknum í framtíðarfræðum síðastliðin 15 ár. Hún vann meðal annars við Stofnun framtíðarfræða í Kaupmannahöfn og sem ráðgjafi í stefnuótun áður en hún stofnaði eigin fyrirtæki, „The Futurist og Food Future“.

Hvað er það sem framtíðarfrömuðir gera?

„Framtíðarfrömuðir greina það hvernig fólk í nútímanum hagar sér, neyslu þess og hvað gerir það hamingjusamt. Að sama skapi rýna þeir í framtíðina og spá fyrir um það sem koma skal,“ segir Birthe. „Góður framtíðarfrömuður heldur sér upplýstum með því að hafa öll skilningarvit opin fyrir þróun í

Birthe Linddal.

frjótt ímyndunarafli og hafa kjark til þess að leggja fram ályktanir um áskoranir og tækifæri morgundagsins.“

Tækniþróun og neyslubreytingar

Þar sem matur framtíðarinnar er Birthe hugleikinn tekur hún m.a. til greina þætti eins og hvað fólk borðar og ástæðu þess, breytingar í lífsmynstri fólks og þróun í tækni og matvælaframleiðslu.

Á ráðstefnunni Matur er mikils virði mun Birthe fjalla um strauma og stefnur í matargeiranum til ársins 2025 og dæmi um hvernig hægt er að nýta strauma til árangursríkrar nýsköpunar og verðmætaaukningar.

Markaðssetning matvæla

— Hvert stefna íslensk fyrirtæki?

„Aukning gjaldeyristekna af sölu á matvælum á erlendum mörkuðum og til ferðamanna á Íslandi byggir á því að fyrirtæki í greininni séu í stakk búin til að mæta kröfum markaðarins og nýta þau tækifæri sem bjóðast,“ segir Guðný Káradóttir, forstöðumaður sviðs matvæla, sjávarútvegs og landbúnaðar hjá Íslandsstofu.

Hún og hennar fólk hefur kortlagt stöðu útflutnings á matvælum og kannað áhuga matvælaframtækja og sýn þeirra varðandi tækifæri til að auka gjaldeyristekjur til framtíðar.

Guðný mun fjalla um þetta í erindi sínu á ráðstefnunni „Matur er mikils virði“ og kynna niðurstöður úr vinnustofu sem haldin var með framtíðarfrömuðinum Anne Lise Kjær sem kom hingað til lands og hélt vinnustofu samhliða ársfundi Íslandsstofu í apríl.

Guðný Káradóttir, forstöðumaður sviðs matvæla, sjávarútvegs og landbúnaðar hjá Íslandsstofu.

Jákvætt viðhorf til samstarfs

„Meðal fyrirtækja í matvælageiranum og hagsmunaaðila sem könnun Íslandsstofu náði til er almennt jákvætt viðhorf til samstarfs.“

Sameiginleg sýn og saga sem allir geta sameinast um er það sem skiptir máli að þeirra mati. Þekking á Íslandi og vitund um hvað landið stendur fyrir, þegar kemur að mat og matvælaframleiðslu, leggur grunninn að því að hægt sé að byggja upp útflutning á matvælum frá Íslandi.

Viðmælendur litu allir björtum augum á framtíðina bæði hvað varðaði eigin framleiðslu og framtíð íslenskrar matvælaframleiðslu.

Tækifæri fyrir íslenska matvælaframleiðslu og útflutning felast í að þjóna mörkuðum þar sem gæði og uppruni er mikils metinn,“ segir Guðný.

Nýir straumar og markaðssetning matvæla

Gísli Matthías Auðunsson rekur Slippinn í Vestmannaeyjum og Mat & drykk í Reykjavík

Verum stolt af íslenska eldhúsinu

– Íslenskt hráefni og matarhefðir í öndvegi

Gísli Matthías Auðunsson er matreiðslumeistari að mennt og hefur unnið í faginu lengi þrátt fyrir ungan aldur. Hann opnaði veitingastaðinn Slippinn í Vestmannaeyjum árið 2012 ásamt foreldrum sínum, þeim Katrínu Gísladóttur og Auðunni Arnari Stefnissyni og systur sinni, Indíönu Auðunsdóttur.

Sá veitingastaður hefur vaxið mikið síðustu ár og var til að mynda valinn annar besti veitingastaðurinn á Íslandi árið 2015 af hinu virta White Guide sem gefur út árlega lista yfir bestu veitingastaði Norðurlandanna. Þar er lögð mikil áhersla á hráefni úr heimabyggð og að góður matur og drykkir séu bornir fram í notalegu umhverfi.

Bragðgóður íslenskur matur

Fyrir rúmu ári opnaði Gísli sinn annan veitingastað og þá í Reykjavík. „Staðurinn heitir einfaldlega Matur og drykkur og er nefndur eftir bók Helgu Sigurðar sem er talin vera ein

Gísli Matthías Auðunsson matreiðslumeistari er stoltur af íslenska eldhúsinu. Mynd / Karl Petersson

sterkasta heimildin um íslenska matargerð. Staðurinn er í sögufrægu húsi við Grandagarð 2. Markmiðið þar er

að gera íslenskri matargerð hátt undir höfði með það að leiðarljósi að búa til bragðgóðan íslenskan mat en að sama skapi virða gömlu hefðirnar og skapa matargerð sem Íslendingar geta verið stoltir af,“ segir Gísli.

Á ráðstefnunni „Matur er mikils virði“ ætlar Gísli að eigin sögn að tala um mikilvægi þess að taka ábyrgð sem matreiðslu- og veitingamaður og einnig um hversu mikilvægt er að vera stoltur af íslenska eldhúsinu.

Hvað á að vera í matinn?

Fyrirtækið „Eldum rétt“ sérhæfir sig í að svara þeirri klassísku spurningu „hvað á að vera í matinn?“ Eldum rétt gerir viðskiptavininum sínum kleift að elda hollan og fjölbreyttan mat án þess að þurfa að fara að versla og án þess að sóa matvælum.

„Við ákveðum matseðil vikunnar sem viðskiptavinir okkar panta með viku fyrirvara og samanstandur hann af þremur mismunandi réttum. Matarpakkinn inniheldur svo fersk hráefni ásamt leiðbeiningum til að elda réttina,“ segir Kristófer Júlíus Leifsson, einn stofnenda Eldum rétt.

Hafa vaxið hratt

Eldum rétt hóf formlega göngu sína í janúar 2014 þegar fyrstu 23 pakkarnir voru seldir þá vikuna. „Þá vorum við fjögur í öllum mögulegum störfum. Síðan þá hafa um 120 vikur liðið

Kristófer Júlíus Leifsson hjá Eldum rétt.

eða tæp tvö og hálf ár. Í dag erum við að afhenda hráefni á nokkur þúsund matar-diska í hverri viku og með 40 starfsmenn á launaskrá. Í fyrirlestrinum í Hörpu mun ég fara yfir helstu ástæður þessarar

velgengni og hvað er framundan hjá okkur,“ segir Kristófer sem sér um rekstur fyrirtækisins ásamt Vali Hermannssyni, mági sínum. „Ég er með verkfræðigráðu frá Háskóla Íslands en Valur hefur reynslu af rekstri fyrirtækja og mikið leynivopn; eðal bragðlauka!“

Fiskur í fallegum umbúðum

Fyrirtækið Blámar selur ferskan fisk í handhægum neytendapakningum. Valdís Fjölisdóttir og Pálmi Jónsson tóku við rekstrinum í byrjun ársins 2015 en fyrirtækið hefur vakið athygli fyrir fallegar og litríkar gæðumbúðir. Þau segja að neytendur séu meðvitaðir um mikilvægi ferskleika og hollustu sjávarfangs og þeir geri auknar kröfur til framleiðenda um gæði.

„Blámar hefur alltaf haft það að leiðarljósi að mæta hörðustu kröfum neytenda og bjóða einungis upp á ferskt og fyrsta flokks hráefni,“ segir Valdís. Hún segir að það sé mikilvægt að bjóða upp á einfaldar og þægilegar umbúðir fyrir fisk. Ungt fólk kjósi einfaldleikann og vilji fá vörur sem fljótlegt er að elda.

Líftíminn er lengri

„Til að tryggja hámarksgæði og ferskleika pökkum við fiskinum í „skin pack“ umbúðir, en það er ákveðið afbrigði af vacuum-pökkun þar sem þéttleikinn heldur sér afburða vel. Líftími sjávarfangsins í pakningum okkar helst í allt að 8–10 daga, en það er mismunandi eftir tegundum. Umbúðirnar okkar eru ekki einungis fallegar á að líta heldur einnig þægilegar í meðhöndlun þar sem hægt er að skella vörinni í innkaupapakann án þess að eiga á hættu á að hann opnast eða leki,“ segir Valdís.

Valdís Fjölisdóttir hjá Blámar.

Milliliðalaus viðskipti

Stjórnendur Blámar telja að það felist

ný tækifæri í útflutningi á íslenskum fiski beint í matvöruverslanir. Þannig verði útflutningurinn án milliliða og nýjasta umbúðatækni geri það að verkum að líftími vörunnar er lengri. Það auki sveigjanleika í útflutningi á ferskum fiski og gefur meira í aðra hönd. Að sögn Valdísar eru einnig tækifæri hvað frosna fiskinn varðar.

Á Íslandi eru vörur Blámar aðeins fánlegar í verslunum Hagkaups en markmiðið er að selja fiskinn beint til erlendra verslunarkeðja en áætlað er að vörurnar verði komnar í búðir í Danmörku og Hong Kong næsta haust.

Vilja minnka matarsóun

Það felast mikil verðmæti í því að minnka ýmiss konar sóun – bæði hjá matvælaframleiðendum og neytendum. Rakel Garðarsdóttir er forsvarsmaður samtakanna Vakandi sem hún stofnaði í byrjun árs 2014. Vakandi eru samtök sem vilja stuðla að vitundarvakningu um sóun matvæla.

„Á Íslandi er talið að þriðjungur þeirra matvæla sem framleiddur er, endi sem sorp á einn eða annan hátt. Þessi sóun á sér stað á öllum stigum; í ræktuninni, strax við uppskeru, við flutning, hjá framleiðendum, í verslunum, í mótuneytum á veitingastöðum og hjá neytendum,“ segir Rakel. Hún telur það vera samfélagslega ábyrgð okkar allra að stemma stigu við þessari þróun. „Við viljum

umhverfismengun, hækkar verð á matvælum og þegar við hendum mat, hendum við peningum.“

Vill auka sjálfbærni í matvælaframleiðslu

Rakel telur það skyldu sína að skilja eitthvað eftir fyrir komandi kynslóðir sem eiga eftir að yaxa úr grasi. „Einn liður í því er að Ísland sé sjálfbært í matvælaframleiðslu, það er, að við

Rakel Garðarsdóttir, stofnandi samtakanna Vakandi.

getum framleitt okkar eigin mat í stað þess að flytja inn vörur í alltof miklu magni – vörur sem við vitum ekkert hvaðan koma, við hvaða aðstæður þær eru framleiddar eða af hverjum,“ segir Rakel Garðarsdóttir.

Ert þú að spá í nýtt límtrés- eða stálgrindarhús?

Við spáum gjarnan í það með þér.

www.STRUKTUR.is

Hafðu samband og saman finnum við réttu lausnina!

Strúktúr ehf | www.struktur.is | struktur@struktur.is | Þverholti 2 | 270 Mosfellsbæ | Sími: 860 0264 & 696 0008

Drifsköft

- Drifskafataefni

Vorverkin

- Haugsugubarkar
- Kraftklemmur
- Keðjur og hnallar í haugdreifarann
- Hnifar og festingar í jarðtætara
- Hnifar, kamar og klippur

Fyrir sumarið

Sláttuvélahnifar og tindar í flestar gerðir heyyinnuvéla.

vélaval

580 Varmahlíð
453 8888
velaval.is
velaval@velaval.is

Á ferðalagi um Japan:

Kinkaku ji – Gullna hofið í Kyoto

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Kyoto var höfuðborg Japans frá 794 til 1868, tæpar ellefu aldir. Í borginni eru margir fallegir garðar og hof. Sautján hofanna eru á heimsminjaskrá UNESCO. Frægast þeirra er Kinkaku ji, eða Gullna hofið.

Opinbert nafn Kinkaku ji hofsins er Rokuno ji sem þýðir hofið í dádýragarðinum og er það helgað zen-búddisma. Hofið er staðsett í norðvestur hluta Kyoto í sunnanverðri hvalft fjallsins Kinugsa. Lágur hliðar umliggjá hofið á þrjá vegu og eru þær grónar sigrænum barrtrjám og haustraðum lauftrjám.

Þegar gengið er í garðinn í átt að hofinu er farið um trjágöng sem skyggja á útsýnið. Skyndilega opnast göngin og hofið blasir við handan lítils stöðuvatns og speglar í því fullkomna harmóníu milli himins og jarðar í gullinni dýrð.

Umhverfis hofið er garður sem er ekki síður áhugaverður en hofið sjálft. Göngustígarnir í garðinum eru hannaðir þannig að farið er í hring og komið út á sama stað og gengið er inn í hann. Í garðinum og tíu litlum eyjum í stöðuvatninu umhverfis hofið er mikið um tré, meðal annars kirsuberjatré sem blómstra í apríl og furur sem búið er að, eða enn er verið, móta í anda bonsai-trjáa.

Bruni, geðklofi og harakírí

Hof á þessum stað var upphaflega byggt á árunum 1358 til 1408 af fyrrum stríðsherra, shogun, sem gerðist munkur rétt fyrir fertugt og erfingjum hans. Hofbyggingarnar í dádýragarðinum hafa oft verið brenndar til grunna í gegnum aldirnar af andstæðingum munkanna og stríðsherrum sem barist hafa um völdin í Kyoto.

Snemma í júlí 1950 kveikti 22 ára gamall munkur í hofinu í dádýragarðinum með þeim afleiðingum að það brann til grunna. Eftir brunann flýði ungmunkurinn til fjalla og reyndi að fyrirfara sér en mistókst og var handtekinn. Munkurinn var nokkur ár í fangelsi en sleppt vegna alvarlegs geðklofa. Hann lést skömmu síðar.

Japanski rithöfundurinn Yukio Mishima skrifaði bók um atburðinn sem nefnist á ensku The Temple of the Golden Pavilion. Mishima er einnig höfundur bókarinnar Sjóarinn sem hafið hafnaði og kom út í íslenskri þýðingu árið 1974. Yukio Mishima flýtti sjálfur fyrir sér, með harakírí, árið 1970 eftir misheppnað valdarán í Japan. Hann var í hópi uppreisnarmanna sem vildu endurreisa japanska her- og keisaraveldið til fyrri dýrðar.

Klætt gulli

Gullna hofið, eins og það er í dag, var byggt árið 1955 og eftirmynd þess sem munkurinn brenndi niður fimm árum áður. Hofið er á þremur hæðum og 12,5 metrar á hæð. Tvær efri hæðirnar eru klæddar gullþynn-um og þakið pýramidalagað. Hver hæð er í ólíkum stíl sem kallast shinden, samúræ og zen. Sagan segir að inni í hofinu sé geymt duftker sem inniheldur ösku Búdda og það hafi varðveist óskemmt alla bruna hofsins til þess.

Nafnið Kinkaku vísar til gullklæðningarinnar og gullið til hreinleika líkamans og jákvæðra hugsana og tilfinninga gagnvart dauðanum. Gylling hofsins var endurnýjuð árið 1987 þar sem hún var víða farin að flagna.

Trúarlegt vatn og fimmta skref hugljómunar

Að innan, sem almenningur hefur

Hofið blasir við handan lítils stöðuvatns og speglar fullkomna harmóníu milli himins og jarðar í gullinni dýrð.

Mynd / Guðrún Helga Tómasdóttir.

Á litlum eyjum í stöðuvatninu umhverfis hofið er mikið um tré og ekki síst furur.

Mynd/ VH

Zen-nunna vökvar garðinn. Mynd / VH

Ungar geishur eru algeng sjón í Kyoto og víðar í Japan. Mynd/ VH

Pegar gengið er í garðinn umhverfis Gullna hofið er farið um trjágöng sem skyggja á útsýnið að því. Mynd/ VH

ekki aðgang að, er fyrsta hæðin innréttuð eins og íverustaður aðalsmanns á 11. öld í Japan. Rýmið er opið og með færanlegum veggjum sem hægt er að stjórna birtunni með. Á fyrstu hæðinni er hægt að ganga út á pall sem teygir sig út á vatnið á þremur hliðum og gefa koi, skrautfiskunum, sem þar synda.

Fyrsta hæðin er kölluð Hosiui-in sem gróflega má þýða sem trúarlegt vatn og vísar til tilgangsleysis jarðneskra langana.

Önnur hæðin er innréttuð í mínimalískum anda sem hæfði japönskum stríðsherra á miðöldum með rennihurðum og hlerum til að byrgja gluggana. Á annarri hæðinni er altari þar sem minjar Búdda eru geymdar og svalir allt í kringum bygginguna. Hæðin kallast Cho-on-do eða Hljóð sjávar og vísar til þess að kenning sannleikans heyrir víða.

Þriðja hæðin er í zen-stíl og ambískum eða hljóðlátum trúaranda. Hæðin kallast Kykko-do og vísar til fimm síðustu skrefanna í átt að hugljómun.

Umhverfi hofsins

Í þeim hluta garðsins sem almenn-ingur hefur aðgang að er gott útsýni að hofinu frá mörgum sjónarhornum. Meðfram göngustígnum sem liggja að hluta meðfram vatninu að hofinu og síðan upp í hæð, eru auk gróðurs lágir klettur, steinagróður, litlir fossar, uppsprettur og lækir með bogalaga trébrúm. Auk dreifðra bygginga starfsmanna, munka og nunna við hofið, tehuðss og lítillar minjagripaverslunar.

Besta leiðin til að komast að hofinu er að taka strætisvagn 205 frá aðalstarstöðinni í Kyoto á Kinkakuji-michi stoppistöðina. Gullna hofið er handan við hornið

Trjárætur setja víða fallegan svip á garðinn umhverfis Gullna hofið.

Mosi er í hávegum hafður í japönskum gördum og mikið fyrir því haft að snyrta hann og snurfusa. Mynd/ VH

Bonsai-tré eru ekki alltaf lítil eins og sjá má á þessari furu sem er verið að móta. Mynd / VH

Hofið er á þremur hæðum og skreytt gullþynnum að utan. Mynd/ VH

Bústjóri í 100% starf

Reykjabúið í Mosfellsbæ óskar eftir að ráða bústjóra í fullt starf. Menntun á sviði landbúnaðar eða reynsla er nauðsynleg. Starfið er mjög fjölbreytt og áhugavert fyrir þá sem vilja starfa við landbúnað.

Áhugasamir vinsamlegast hafið samband við Jón Magnús Jónsson í síma 892-1145 eða sendið umsókn á netfangið reykjabuid@kalkunn.is

Reykjabúið í Mosfellsbæ er eitt elsta starfandi alifuglabú landsins. Þar eru ræktaðir bæði kjúkingar og kalkúnar. Þetta er fjölskyldubú sem rekið er í fallegu og gróðursælu umhverfi við rætur Reykjafjalls og austur í Ölfusi. Á Reykjum er einnig heimasala þar sem kalkúnaafurðir eru seldar beint til neytenda. Heimasíða Reykjabúsins er kalkunn.is.

GAS LYKKJUBYSSA

Hentar einkar vel fyrir girðingavinnu og aðrar framkvæmdir

Frekari upplýsingar má sjá á S-J.IS

SKÚLASON & JÓNSSON
SKÚTUNOGI 6 • 104 REYKJAVÍK • SÍMI 568 6544

Úr leikritinu Ronja ræningjadóttir.

Öxarfjarðarskóli setur upp hverja stórsýninguna á fætur annarri

— Afraksturinn skilar sér í gleði og stolti nemenda, foreldra og starfsfólks

Öxarfjarðarskóli er samrekin leik- og grunnskóli með alls rúmlega 40 nemendum. Hann er staðsettur í Lundi í Öxarfirði og er því miðsvæðis í skólasamfélaginu sem spannar allt frá Kelduhverfi í vestri út á Melrakkaslétta í austri. Einnig er rekin leikskóladeild á Kópaskeri.

Í Öxarfjarðarskóla er löng hefð fyrir því að á árhátíð séu sett á svið stór og krefjandi verk í fullri lengd, þá gjarnan söngleikir. Fyrst um sinn var það einkum í höndum unglingadeilda að setja á svið stór verk en þau yngri voru þá oftast með stutta þætti, söng og dans.

„Við höfum lagt mikla áherslu á að allir nemendur stígi á svið enda er leiklist kennsluáferð sem kallar á samstarf og samskiptahæfni. Hún eflir sjálfstraust og sjálfstæðar ákvarðanatökur.“

Í leiklistinni eru allir jafnir og rannsóknir benda til að í verkefnum sem þessum auki nemendur orðforða sem aftur leiðir svo til aukins skilnings á námsefni. Sterk sjálfsmynd og góð félagsfærni stuðlar að bættu skólastarfi, námsárangri og betri líðan barna og unglinga. Það er nefnilega fleira nám en bóknám,“ segir Hrund Ásgeirsdóttir, skólastjóri Öxarfjarðarskóla. Þrjú ár í röð, frá 2013 til 2015, átti skólinn sigurvegara í Stóru upplestrarkeppninni og eflaust hefur þátttaka þeirra nemenda í uppfærslum skólans átt einhvern þátt í því hve vel hefur gengið.

Hrund segir marga kvíða því að þurfa að koma fram fyrir aðra og eiga erfitt með að tjá skoðanir sínar enda er leikni í slíkri framsögn ekki sjálfgefin, heldur krefst bæði mikillar og markvissrar þjálfunar. Það sé því mikilvægt að styrkja þessa þætti hjá nemendum og gefa þeim tækifæri til að stíga á svið og tjá sig með leiklist, dansi, upplestri eða söng.

Dýrin í Hálsaskógi, Bugsy Malone og Ronja ræningjadóttir

Fyrir þremur árum var ákveðið að prófa að setja eitt stórt verk á svið þar sem allir nemendur grunnskólans frá 1.–10. bekk, ásamt elstu nemendum leikskólans, stígu á svið. Fyrir valinu varð hið sígilda verk

Dýrin í Hálsaskógi.

Bugsy Malone.

Dýrin í Hálsaskógi eftir Thorbjörn Egner og tókst það svo glimrandi vel að ákveðið var að prófa sama fyrirkomulag aftur að ári. Í fyrravor

var svo settur upp söngleikurinn Bugsy Malone eftir Alan Parker. Enn og aftur stóðu nemendur sig með stakri þrýði svo eftir var tekið.

Leiksýningin hlaut tilnefningu til Foreldraveðlauna Heimilis og skóla 2015 fyrir árhátíðina og fékk viðurkenningarskjal þess efnis.

„Það varð til þess að efla okkur enn frekar og í ár var svo ráðist í sýninguna Ronju ræningjadóttir eftir Astrid Lindgren og enn sem fyrr tóku allir nemendur þátt,“ segir Hrund en árhátíð skólans var haldin í apríl eftir nokkurra vikna frestun vegna flensu sem herjaði illilega á nemendur og starfsfólk.

Upphaflega var ætlunin að sýna verkið fyrir páska. Aukasýning var haldin og þrátt fyrir leiðindaveðursþá kom þó nokkuð af áhorfendum.

Saga um vináttu og hugrekki

Ronja ræningjadóttir fæðist eina þrumuóveðurnótt þegar elding klýfur Matthíasarkastalann í tvennt. Hún verður augasteinn foreldra sinna og allra ræningjanna. Hún kemst svo að því að pabbi hennar er ekki óskekull og þarf að útskýra fyrir henni hvað ræningi er „í raun og veru“. Margt þarf að varast og leynast víða hættur utan heimilisins. Ein helsta ógn sem steðjar að ríki Matthíasar er þegar Borki, erkióvinur hans, flytur inn í hinn helming Matthíasarkastalans með ræningjaflokk sínum. Þá kynnist Ronja Birki, syni Borka, og með þeim tekst mikil og góð vináttu sem er í óþökk foreldra þeirra. Matthías afneitar dóttur sinni í kjölfarið og þau Birkir ákveða að flýja í Bjarnarhelli og dvelja þar um sumarið. Skógurinn er fullur af ævintýrum og kynjaverum eins og rassálfum, gráðvergum og skógar-nornum. Sagan af Ronju er saga um vináttu og hugrekki barna sem hafa vit fyrir foreldrum sínum þar sem kærleikurinn er öllu sterkari.

Allir stóðu sig með stakri þrýði

Nemendur unglingadeilda fara með stærstu hlutverkin sem geta verið mjög krefjandi og tekið á að æfa svo vel takist til. Nemendur mið- og yngstu deilda fá minni hlutverk en ekki síður mikilvæg. Með hlutverk Matthíasar, Lovísu og ræningjanna þeirra fóru nemendur unglingadeilda auk eins nemanda úr miðdeild. Sömu sögu er að segja um Ronju sjálfa og Birki ásamt Borka en miðdeildarnemendur komu þar einnig við sögu. Yngri deildin sá um hlut-

Úr leikritinu Ronja ræningjadóttir.

verk rassálfa og grádverga ásamt miðeild. Allir stóðu sig með stakri þrýði.

Þess má geta að undanfarin þrjú ár hefur Óxarfjarðarskóli verið í samstarfi við Tónlistarskóla Húsavíkur og notið liðsinnis tónlistarkennara þar sem séð hafa um tónlistarstjórn en einnig hafa nemendur tónlistarskólans og velunnarar skólans úr samfélaginu leikið með í hljómsveitinni.

Heilmikil vinna og að mörgu að hyggja

„Heilmikil vinna liggur að baki svona uppfærslum og það er ekki síst áhugi kennara sem drífur þetta áfram ár frá ári enda koma margir að verki sem þessu. Æfingaferlið getur tekið allt upp í 8 vikur og síðustu vikuna fyrir sýningu er skólastarfið fært í félagsheimilið Skúlagarð í Kelduhverfi þar sem sýningar fara fram og eru þá nemendur og starfsfólk þar allan daginn við æfingar,“ segir Hrund.

Í undirbúningnum þurfi að huga að mörgum þáttum. Það þarf að sauma búninga, smíða og mála leikmynd, sjá um ljós og tæknimál, æfa söng, dans og spil. „Allt þetta þarf að vinnast vel og höfum við verið einstaklega heppin með starfsfólk sem hefur verið boðið og

eyða öllum þessum tíma í æfingar fyrir eina til tvær sýningar. En leiklistin er mikilvægur hluti af námi og eflingu sjálfsmyndar þannig að við teljum þeim tíma vel varið og svo eru foreldrar líka ánægðir með þessa vinnu.“

Hrund segir gaman að geta tekið þátt í samfélaginu með menningarviðburði sem vakið hafa athygli og fólk komi um langan veg til að sækja sýningarnar. Foreldrafélag skólans hefur veg og vanda af kaffihlaðborði sem boðið er upp á í hléi og að sýningum loknum leggjast allir á eitt með að hjálpast að við frágang.

„Þetta er gefandi og skemmtileg vinna þótt hún taki oft mikið á taugarnar en afraksturinn skilar sér í gleði og stolti nemenda, foreldra og starfsfólks.“

/MPD

Vélar, skiptingar og gírkassar í miklu úrvali

Sendu okkur fyrirspurn á europartar.is og við finnum varahlutinn sem þig vantar á hagstæðum kjörum

- Sendum hágæða varahluti frá Þýskalandi, Svíþjóð og Póllandi
- Minni varahlutir afhentir á 3-7 dögum
Stærri varahlutir afhentir á 7-14 dögum
- Varahlutir koma fljótt og örugglega til landsins með DHL hraðþjónustu

EUROPARTAR

www.europartar.is
Tölvupóstur: info@europartar.is · Sími: 777 5800

Fyrir fjórhjólin

Kassar, töskur, hjálmur og fleira

JÖTUNN
VÉLAR - VÉRLÍNUR - VARAHLUTIR

Austurvegur 69 - 800 Selfoss / Lúndakki - Göt Akureyri / Síðvang 5 - 700 Egilsstaði / Sími 480 0400 / jotunn@jotunn.is / www.jotunn.is

JORISIDE
THE STEEL FUTURE
MEMBER OF JORIS IDE GROUP

Z-STRUKTUR HÚS

HESTHÚS & VÉLAGEYMSLA

VÉLAGEYMSLA

HESTHÚS

BÍLSKÚR

FJÁRHÚS

**LÉTT
EINFALT
ÞÆGILEGT**

HYSI

Hýsi - Merkúr hf. / Sími 534 6050 / hysi@hysi.is / www.hysi.is

SALTKAUP

Fjölbreytt vöruúrval

Saltkaup ehf | Cuxhavengata 1 | 220 Hafnarfjörður
Sími: 560 4300 | www.saltkaup.is

Gólf - Einstök hönnun
léttari - sterkari -
hreinsa sig betur - hálkuvörn
Polir 4000kg öxulpunga

ANDERSBETON
www.andersbeton.com

Á Íslandi í 15 ár - 10 ára verksmiðjuábyrgð
Á Íslandi eru 2,6 ha gólfbita frá Andersbeton

G. Skaptason, Starengi 13, 800 Selfoss. Sími 481 1020
gsm 893 4334, netfang: gskapta@internet.is

Sala og ráðgjöf Norðurlandi: Benedikt Hjaltason,
Akureyri. Sími 894 6946, netfang: bighen@simnet.is

Gamli traktorinn

Rushton – vonlaus frá upphafi

Þrátt fyrir að Bretinn George Ruston ætti ekki bót fyrir boruna á sér aftraði það honum ekki í að dreyma stóra drauma. Einn þessara drauma var að verða eins konar bresk útgáfa af bandaríska iðnjöfrinum og dráttarvélaframleiðandannum Henry Ford.

Rushton, sem var verkfræðingur og gríðarlega sannfærandi sölumaður á eigin hugmyndir, fékk leyfi hjá vinnuveitanda sínum til að hanna traktor sem átti að keppa við Fordson dráttarvélar á Bretlandseyjum. Rusthon var svo stórhuga að honum mun hafa tekist að sannfæra vinnuveitendur sína um að traktorarnir yrðu svo góðir og eftirsóttir að þeir mundu að lokum ryðja Fordson af markaði. Fyrst á Bretlandseyjum og í framhaldi af því í Bandaríkjunum.

Keypt var gömul vélaverksmiðja þar sem áður voru framleiddir lestarvagnar til að smíða dráttarvélar sem fengu nafnið Rushton í höfuðið á skapanum.

Tri Tractor

Frumtýpan kallaðist Tri Tractor og var á þremur hjólum. Sú útgáfa reyndist að öllu leyti ónothæf til allra verka og fór aldrei í framleiðslu.

Næsta skref Rushton var að kaupa amerískan Fordson og skrúfa hann í sundur og smíða

nákvæma eftirlíkingu. Til að koma í veg fyrir kærur á þeim forsendum að um eftirgerð væri að ræða breytti hann ákveðnum vélarlutum eftir sínu höfði.

Fyrstu traktorarnir sem voru fjögurra strokka og á fjórum hjólum komu á markað 1928. Þeir voru og bæði þyngri og aflmeiri en Fordson. Þeir voru jafnframt talsvert dýrari.

Salan gekk illa

Á dráttarvélasýningu í Oxford árið 1930 kepptu Rushton og Fordson um hvor vélin hefðu meira dráttarafl. Blokkinn í Fordson traktorinum brotnaði við aflraunina og varð að hætta keppni. Niðurstaðan var sú að Rushton vélin væri 23,9 hestöfl en Fordsoninn 20,3.

Markmiðið var að selja 10.000 Rushton dráttarvélar fyrstu árin.

Þrátt fyrir háleitar hugmyndir og góðan vilja gekk sala Rushton dráttarvéla vægast sagt illa og fyrirtækið fór á hausinn 1932. Þeir fáu Rushton traktorar sem framleiddir voru gengu undir heitinu General.

Fyrirtæki, sem hét Tractors Ltd. og framleiddi Trusty dráttarvélar, keypti framleiðsluréttinn á Rushton traktorunum og framleiddi nokkra slíka, bæði á hjólum og beltum, fram eftir fjórða áratug síðustu aldar.

Í auglýsingu frá Tractors Ltd. sem átti að blása lífi í sölu Rushton dráttarvéla frá 1933 segir að vélarnar séu einstaklega liprar og kraftmiklar og dráttargeta þeirra vel á sjötta tonn og þeir ná allt að 30 kílómetra hraða á klukkustund með þungan vagn í eftirdragi.

Góðir í varahluti

Eftir að framleiðsla Rushton dráttarvéla var hætt hvarf stór hluti þeirra, þrjú til fjögur þúsund eintök sem voru framleidd, af sjónarsviðinu. Mikið af þeim voru notaðir í varahluti bæði í Rushton og Fordson traktora. /VH

Utan úr heimi

Það er kaldhæðnislegt að Alþjóðabankinn óttist nú áhrif vatnsskorts í heiminum. Hér er fólk að mótmæla bankanum fyrir að stuðla að land- og vatnshremmingum peningaafllana (Land and water grabbing).

Alþjóðabankinn varar við afleiðingum af vatnsskorti á komandi áratugum:

Mun leiða til efnahagssamdráttar, óeirða og landflóttu víða um heim

Miðausturlönd, Norður-Afríka, Mið-Asía og Suður-Asía munu verða fyrir miklu efnahagsfalli vegna skorts á vatni samfara loftslagsbreytingum á næstu áratugum.

Alþjóðabankinn (World Bank) varaði við því á þriðjudag í síðustu viku að vatnsskortur muni valda alvarlegum efnahagsvanda í mörgum ríkjum fyrir miðja næstu öld. Talar bankinn um að þjóðartekjur í Miðausturlöndum, Norður-Afríku, Mið-Asíu og Suður-Asíu muni hrapa um tveggja stafa tölu vegna vatnsskorts. Þegar býr um einn milljarður manna á þessum svæðum við stöðugan vatnsskort samkvæmt tölum The Water Project's Mission.

Athyglisvert er að skoða þetta í samhengi við veruleikann í allsnægtalandi neysluvatnsins á Íslandi. Lítil umræða hefur verið hérlandis um að þörf sé á mótun neysluvatnsstefnu. Ekki heldur um þörf á að koma í veg fyrir að auðug fyrirtæki og einstaklingar geti sölgað undir sig vatnsréttindi um ótiltekinn tíma. Samt er það orðin áþreifanleg ógn í nálægum ríkjum. Bandaríkjamenn eru t.d. þegar að vakna við þann vonda draum að nýlegar landhremmingar útlendinga þar í landi miðast nú helst að nýtingu á takmörkuðum vatnslindum.

Segja sérfræðingar Alþjóðabankans að vaxandi eftirspurn eftir vatni í borgum og í landbúnaði muni valda vatnsskorti, jafnvel á svæðum sem nú búa við nægar vatnsbirgðir. Verst muni ástandið verða á sléttunum miklu í Afríku og Asíu sem leiða muni til átaka og landflóttu. Flóttamannavandinn sem Evrópumenn hafa verið að glíma við síðustu misserin kann því að vera hjóm eitt í samanburði við það sem við má búast. Íslendingar verða þar örugglega ekki undanskildir.

Vatnsskortur mun leiða til minnkandi þjóðartekna

Vatnsskortur gæti minnkað þjóðartekjur að óbreyttu í Mið-Austurlöndum um 14% og um 12% í Sahel sem er um 1.000 kílómetra breitt belti þvert yfir Afríku á milli Sahara-eyðimerkurinnar og sléttanna þar fyrir sunnan.

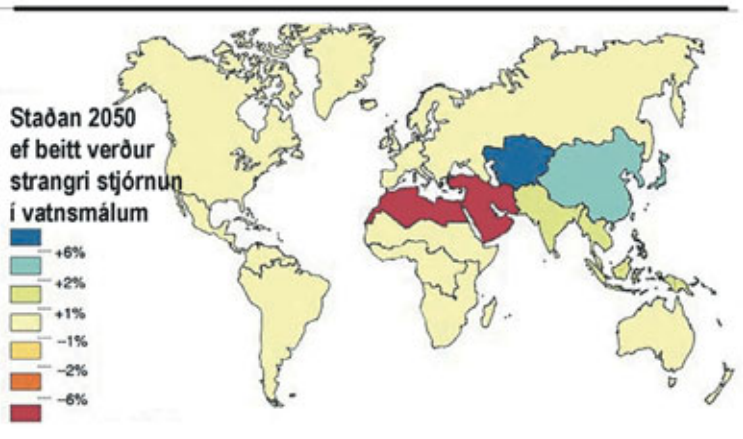
Lönd í Mið-Asíu gætu tapað um 11% þjóðartekna sinna af sömu ástæðu og ríki í Austur-Asíu gætu þurft að sjá á eftir 7% af sínum þjóðartekjum.

Þetta getur orðið mjög alvarlegt efnahagsfall fyrir ríki á þessum svæðum, segir Richard Damania, yfirumhverfissagfræðingur Alþjóðabankans og höfundur skýrslunnar High and Dry: Climate Change, Water and the Economy.

Bandaríkjamenn orðnir áhyggjufullir

Fjallað er um þessa skýrslu í breska

Áhrif vegna vatnsskorts Spá Alþjóðabankans

Vatn er ekki bara lífsnauðsynlegt fyrir fólk og dýr, heldur mun skortur á því valda miklum efnahagslegum vandræðum að mati Alþjóðabankans.

blaðinu The Guardian. Þar er sagt að ríkisstjórnir víða um heima hafi vaxandi áhyggjur af vatnsbirgðum sínum sem skapast bæði af breytingum á loftslagi og aukinni eftirspurn eftir vatni.

Greint er frá því Barack Obama hafi boðið leiðandi mönnum í viðskiptalífnum á viðskiptaráðstefnu í Hvíta húsinu í mars síðastliðnum. Þar var markmiðið að finna leiðir til að verja Kaliforníu gegn næstu þurrkum. Hugmyndin var að virkja fjárfestingar í upplýsingaöflun og margvíslegri tækni í viðleitni við að tryggja betri nýtingu á vatni.

Ekki er þó samkvæmt fréttinni gert ráð fyrir að vatnsskortur muni hafa áhrif á efnahagslíf-ið í Norður-Ameríku og Vestur-Evrópu. Samt liggur fyrir að verulega hefur verið gengið á grunnvatnsbirgðir í Kaliforníu og víðar í Bandaríkjunum. Í Kaliforníu er líka ein mesta ávaxta- og vínþrúgrækt í Bandaríkjunum, sem gefur af sér verulegar tekjur. Eins og fram kom í síðasta Bændablaði, þá hafa Bandaríkjamenn vaxandi áhyggjur af ásælni útlendinga einkum Sáði-Araba í ræktarland í Kaliforníu og víðar. Þar eru þeir farnir að rækta smára í fóður fyrir nautgripi í eigin heimalandi vegna vatnsskorts í Sáði-Arabíu.

Verulega gengur á vatnsbirgðir í borgunum

Vaxandi mannföldi á jörðinni kall-

ar á aukna ásælni í vatn. Þá segja sérfræðingar að hagvöxtur sé mjög drifinn áfram af vatnsnotkun. Það á bæði við margþætta iðnaðarframleiðslu sem og landbúnað og aðra matvælaframleiðslu. Fram til 2050 er búist við að í sumum borgum muni framboð á vatni minnka um tvo þriðju.

Hreint vatn er mannkyninu lífsnauðsynlegt

Hreint neysluvatn er líka lykillinn að heilbrigði manna. Án vatns getur ekkert líf þrífist.

Vatnsskortur mun leiða til hækkandi matvælaaverðs og til hærri útgjalda hjá fjölskyldum fyrir nauðsynjavörur en nú er. Ein leið til að mæta þessu að einhverju leyti er að mati sérfræðinga að ná fram betri stjórnum nýtingar á vatni.

Bent er á að í sumum löndum tapist árlega um tveir þriðju af vatninu í lekum vatnslögnum. Kaldhæðnislegt er að slíkar fréttir bárust einmitt frá einni borg í Bandaríkjunum á síðasta ári. Samkvæmt upplýsingum vatnsvaktarinnar í Bandaríkjunum (Water Sence – EPA partnership Program), þá búast ríkisstjórnir í 40 af 50 ríkjum Bandaríkjanna við vatnsskorti í einhverjum mæli á næstu tíu árum. Water Sence-verkefnið var sett í gang af umhverfisverndarstofnun Bandaríkjanna, EPA, til að reyna að stuðla að betri umgengni og nýtingu á vatni. /HKR.

EYJALIND

Sæti og varahlutir í

- Lyftara
- Vinnuvélar
- Vörubíla
- Báta

Vertu vinur okkar á Facebook

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

Bændablaðið
Kemur næst út

26.
maí

Bændur og búendur

Ódýrar lambheldar hliðgrindur

Vorum að fá nýja sendingu af þessum vinsælu hliðgrindum.

Breidd 4.27, Hæð 1.10

Möskvastærð 10 x 15 cm. Lambheld.

Verð:

1 stk kr. 24.900 auk vsk.

2-4 stk kr. 21.900 auk vsk.

5 stk eða fleiri, kr. 19.900 auk vsk.

Pantanir og upplýsingar í
síma 669 1336 og 899 1776.
www.aurasel.is

KÄRCHER®

Gólfþvottavélar

Afkastamikil atvinnutæki fyrir allar gerðir gólfefna

BD 40/12 C
Vinnslubreidd 385/1100 mm/fm
Hraði á bursta 150 sn/min

BR 40/10 ADV
Vinnslubreidd 400/400 mm/fm
Hraði á keflabursta 1100 sn/min

BR 35/12 C
Vinnslubreidd 350/1400 mm/fm
Hraði á bursta 700-1500 sn/min

BD 50/40 RS
Vinnslubreidd 508/2200 mm/fm
Hraði á bursta 180 sn/min

B 60 W
Vinnslubreidd 550/650
Afköst 2200/2600 m²

Útskiptanlegur haus
Hægt að nota keflabursta 600-1300 sn/min
eða diskabursta 180 sn/min

RAFVER KÄRCHER SÖLUMENN
Skeifan 3E-F · Sími 581-2333 · rafver@rafver.is · www.rafver.is

Bændablaðið
á **bbl.is** og líka á **Facebook**

Ódýr lausn við fuglavandamálum

Langtímaleiga á hagstæðum kjörum

Fuglafælnar frá Scarecrow eru mannúðleg og vistvæn lausn sem halda fuglum varanlega frá án þess að skaða þá eða valda ónæði í umhverfinu.

Mánaðarleiga frá 32.400 kr.
með VSK.

Haltu
stærta, gæsnum
og álfum frá

Nánari upplýsingar
www.fuglavarnir.is
sala@fuglavarnir.is
Sími 896 1013

fuglavarnir.is

Betra Púst
SÍMI: 555 7070
PÚSTVIÐGERÐIR
RYÐVARNARÞJÓNUSTA
SÉRSMÍÐI FYRIR ALLA BÍLA

Skógarhlíð 10 - 105 Reykjavík
betrapust@gmail.com - www.betrapust.is

Helstu sölustaðir á Fluid Film:

Frábær á leður - Unninn úr ull (lanolin)
Frýs ekki og er frábært í læsingar og lása
Smyr og þornar ekki upp og leiðir ekki rafmagn
Stoppar tæringu (ryð) og kemur í veg fyrir ryðmyndun

HÁGÆÐA SMUREFNI

AB varahlutir - Funahöfða 9, Reykjavík,
Barki - Nýbýlavegi 22, Kópavogi
Betra Púst - Skógarhlíð 10, Reykjavík
Brynja - Laugavegi 29, Reykjavík
Bymos - Háholt 14, Mosfellsbær
Ellingsen - Fiskilóð 1, Reykjavík
ET - Klettagarðar 11, Reykjavík
Fálkinn hf - Dalvegi 10-14, Kópavogi
Gluggar og Garðhús - Smiðsbraut 10, Garðabæ
JHM Sport - Stórhöfða 35, Reykjavík
J.S Ljósasmiðjan - Skemmuvegi 34, Kópavogi
Lásapjónustan - Grensásvegur 16, Reykjavík
Láshúsið - Bildshöfða 16, Reykjavík
Poulsen - Skeifunni 2, Reykjavík
Ryðlausnir, Heiðargerði 13, Vogar
Smurstöðin - Fosshálsi 1, Reykjavík
Stálstjörnur - Fjarðargata 1, Seyðisfirði
Verkfærasalan - Síðumúla 11, Reykjavík
Vesturröst - Laugavegi 178, Reykjavík
Vökvatengi - Fitjabraut 2, Reykjanesbæ

FLUID FILM
POWERFUL RUST & CORROSION PROTECTION
PENETRANT & LUBRICANT

www.facebook.com/Fluid-Film-á-Íslandi
fluidfilm@fluidfilm.is · www.fluidfilm.is

Helstu nytjadýr heimsins

Geitur – hafur, huðna og kið

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Víðast þar sem geitur eru aldar sem búfé er mjólkinn úr þeim ekki síður og jafnvel enn mikilvæg fæða en kjötið. Geitur á Íslandi eru um eitt þúsund og telst stofninn í útrýmingarhættu samkvæmt skilgreiningu FAO.

Samkvæmt áætlun Matvæla- og landbúnaðarstofnunar Sameinuðu þjóðanna (FAO) finnast rúmlega 900 milljón geitur í heiminum. Ríflega helmingur þeirra er í Asíu og þriðjungur í Afríku. Í Evrópu er flestar geitur að finna í Grikklandi, Spáni, Rússlandi og Rúmeníu.

Í tölum FAO frá 2011 skiptist fjöldi geita eftir heimsálfum þannig að tæplega 540 milljón geitur voru í Asíu, rúmlega 276 milljón í Afríku, tæplega 40 milljón samanlagt í Suður- og Norður-Ameríku, um 20 milljón í Evrópu og 5 milljón í Eyjaálfunni. Tölurnar eru gróft áætlaðar því að víðast þar sem geitur eru algengar sem búfé er skýrsluhald af skornum skammti.

Sé horft til einstakra landa er áætlað að geitur séu flestar í Kína, um 150 milljón, 62 milljón í Pakistan, um 60 milljón í Nígíeríu, 50 milljón í Bangladesh, 25 milljón í Íran og Eþíópíu og sitt hvor 18 milljónin í Indónesíu og Malí.

Stærsta hluta þess geitakjöts sem framleitt er í heiminum er neytt á heimamarkaði. Ástralía, Eþíópía, Kína, Pakistan og Frakkland eru þau lönd sem flytja út mest af geitakjöti. Bandaríkin, lönd Evrópusambandsins sem heild, Kína, Katar og Hong Kong flytja aftur á móti mest inn.

Geitur á Íslandi árið 2016 eru tæplega eitt þúsund og kallast hafur, huðna og kið.

Ættkvíslin Capra

Ættkvíslinni Capra telur níu tegundir villtra og taminna geita. Tamdar geitur kallast *C. aegagrus hircus* á latínu en forverar þeirra, villigeitur, *C. aegagrus*. Aðrar tegundir innan ættkvíslarinnar eru vestur kákasusgeitur, *C. caucasica* og undirtegund hennar sem kallast austur kákasusgeitin, *C. caucasica cylindricornis*. Markhor geitur, *C. falconeri*, í Mið-Asíu, Ibex, *C. ibex*, í Alpafjöllum, Nubian, *C. nubiana*, sem finnast í austurlöndum nær, Alsír, Ísrael, Egyptalandi, Jemen og Súdan. Spænskar geitur, *C. pyrenaica*, í Pýreneafjöllum, siberíu geitur, *C. sibirica*, í Mið Asíu og walia geitur, *C. walie*, sem stundum eru flokkaðar sem undirtegund *C. ibex*.

Í Klettafjöllum Norður-Ameríku finnst dýr sem er náskyld og svipar til geita og kallast klettafjallageit þrátt fyrir að teljast til ættkvíslar sem heitir Oreanmos. Klettafjallageitin, Oreanmos americanus, er eina núlifandi tegundin innan þeirrar ættkvíslar.

Geitur eru einstaklega fótviszar og með gott jafnvægi enda er búsvæði villtra geita í fjalllendi og í bröttum klettum. Þær eru spretthraðar, hoppa hátt og eiga auðvelt með að smeygja sér um þröngar skorur. Geitur eru einu jörturdýrin sem geta klifrað upp í tré. Auk þess sem þær eiga auðvelt með að standa á afturfótunum þegar þær bíta upp fyrir sig og þegar hafrar berjast um yfirráð hjarða. Hafurinn með stærstu hornin er efstur í goggunnarröð hjarðanna.

Mjólk og húðir

Víðast þar sem geitur eru aldar sem búfé er mjólkinn úr þeim ekki síður og jafnvel enn mikilvæg fæða en

Geitur eru einu jörturdýrin sem geta klifrað upp í tré.

Markhor hafur, *Capra falconeri*, með tignarleg horn sem hann notar til að heilla huðnurnar.

Kiðin rísa á fætur strax eftir burð og eru fljótlega farin liðka sig.

kjötið. Áætluð framleiðsla hennar á heimsvísu er talin vera um 16 milljón tonn en hún hefur farið minnkandi undanfarin ár.

Indverjar og íbúar Bangladesh,

Pakistan og hirdingjar í Afríku reida sig mest á geitamjólk sem fæðu. Af Evrópuþjóðum nýta Frakkar, Spánverjar og Grikkir mjólkina mest og aðallega til framleiðslu á geitaosti.

leirmunum, innsiglum og öðrum minjum frá Austurlöndum nær og löndunum við Miðjarðarhaf. Við fornleifarannsóknir á Kít hafa fundist fjögur þúsund ára gamlir leirvasar og skartgripir með myndum af geitum.

Geitur bárust til nýja heimsins með Evrópubúum í kjölfar landfundanna í Mið- og Suður-Ameríku og fólksflutninga Evrópubúa til Norður-Ameríku enda geitur oft hafðar með á löngum sjóferðum sem uppspretta mjólkur og kjöts.

Í grafhýsi eins af faraóum Egypta til forna fundust bein af 2000 geitum.

Bíta upp fyrir sig

Geitur eru klauf- og jörturdýr. Ólíkt sauðkindinni leita geitur á beit að gróðri upp fyrir sig og éta frekar lauf trjáa, bork en lággroður. Geitur eru ekki matvandar og geta vel lifað á hvaða gróðri sem er í boði á hverjum tíma.

Nútíma aligeitur eru minni en villtir forverar þeirra og ullin er fjölbreyttari að lengd, lit og áferð. Snoppan er styttri og eyrun meira lafandi. Ólíkt augasteini flestra spendýra, sem er hnöttóttur, er augasteinn geita sporöskjulagaður og láréttur eins og í kolkrobbum. Lögun augasteinsins gerir að verkum að sjónsvið þeirra er vítt. Geitur bíta oft á nóttinni og eru því taldar hafa góða nætursjón.

Yfirleitt eru bæði kynin hyrnd en til eru afbrigði þar sem huðnan er kollótt. Sé hafurinn kollóttur er hann yfirleitt líka ófrjór. Skegg geithafra lengist með aldrinum.

Geitur eru hóflega félagslyndar og halda hópinn í litlum hjörðum og almennt taldar greindar og útsjónarsamar og forvitnar skepnur.

Tugir ræktunarafrigða

Erfðamengi geita er fjölbreytt og fjöldi ræktunarafrigða telja yfir 200 og skiptast í dýr sem alin eru vegna kjötsins, mjólkurinnar eða ullarinnar eða alls í senn. Dæmi um ræktunarafrigðið eru Abaza sem kemur frá Tyrklandi og gefur af sér bæði mjólk og kjöt. Alpageitur sem finnast í Evrópu eru aðallega aldar vegna mjólkurinnar sem notuð er til ostagerðar. Í Bretlandi er afbrigði sem kallast Angola-Nubian og ræktað vegna ullarinnar. Í Ástralíu er til smákyn sem aðallega er haft sem gæludýr. Jamnapari er algengt mjólkurafrigði á Indlandi og í Kína er svonefnt Zhongwei-afbrigði sem ræktað vegna ullarinnar og húðanna.

Stærð og þyngd fullvaxinna geita er mismunandi eftir kyni og afbrigðum, frá 10 og upp í rúmlega 100 kíló.

Meðgöngutími geita er mismunandi milli kynja en að meðaltali 170 dagar en 150 dagar hjá íslenskum geitum. Að meðgöngunni lokinni ber huðnan yfirleitt einu kiði sem er á spena í um það bil sex mánuði. Kynþroski geita er mismunandi eftir kynjum. Huðnur ná oft kynþroska eins og hálf til tveggja og hálfis árs gamlar en hafrar þriggja og hálfis til fjögurra ára. Íslenskar geitur ná kynþroska við lægri aldur, jafnvel hálfis árs eða á fyrsta ári.

Náttúrulegur líftími geita er 10 til 22 ár en vitad er um tamdar geitur sem hafa náð 25 ára aldri.

Tamdar geitur sem sleppa út í náttúruna eru fljótur að aðlagast lífi villigeita sem er sjaldgæft meðal húsdýra að köttum undanskildum. Í Ástralíu er að finna þúsundir geitahjarða sem eru afkomendur taminna geita sem sluppu frá eigendum sínum.

Litaheiti geita

Litur geita er afar fjölbreyttur og þær

Húðir geita eru nýttar í tjöld, burðarpoka og bein og sínar í listmuni. Fitan sem ljósmeti og tað og spörð í eldivið og áburð. Vegna styrkleika fótanna eru tamdar geitur prýðileg burðar- og dráttardýr.

Eitt fyrsta húsdýrið

Fornleifar benda til að sambúð manna og geita hefjist fyrir tíu þúsund árum og þær því með fyrstu dýrum sem menn halda sem búfé. Ævaforar hellaristur benda til að fornmenn hafi skreytt sig með geita-hornum og dansað með þau kringum varðeld.

Forverar nútíma aligeita koma frá Suðaustur-Asíu og Kít og kallast persíu- eða besoargeitur. Talið er að geitahald hefjist í fjallendi Íran og breiðist þaðan út.

Geitur eru algeng mótíf á

geta verið hvítar, rjómagular, svartar, gráar, brúnar og flekkóttar. Íslensk litaheiti geita eru margs konar og má þar nefna svarkápótt, gráflekkótt og golsuflekkótt.

Uppruni geitaheitisins

Nafn geita á ensku er goat og mun það orð eiga uppruna í fornenska geita heitinu gāt. Á forngermönsku kölluðust geitur gaitaz og þaðan munu þýska heitið Geiß og íslenska heitið geit vera upprunnið. Nafnið mun upphaflega vera samheiti á huðnum.

Trúarbrögð, goðsagnir og þjóðtrú

Geitur koma fyrir í trúarbrögðum og goðsögnum víða um heim. Í norrænni goðafræði er sagt frá því að Þór hafi átt vagn sem var dreginn af tveimur höfrum sem hétu Tanngnjóstur og Tanngrisnir. Hafrarnir voru þeirrar rómantísku náttúru haldnir að Þór gat drepíð þá og étið svo oft sem hann vildi. Að átinu loknu safnaði hann beinum hafranna saman á húðirnar og sveiflaði hamrinum Mjölni yfir. Við það lifnuðu geithafarnir við og voru jafn góðir og áður.

Í einni sögu um Þór og hafrana segir að þrumuguðinn hafi boðið hjónum að borða með sér af þeim. Eftir að Þór lifgaði hafrana við kom í ljós að bein á fæti annars hafursins var sprungið eftir að reynt var að ná mergnum úr því. Þór varð hamstola af reiði og ætlaði að drepa hjónin í hefndarskyni. Hjónin báðust vægðar og felst Þór að lokum á að taka börn þeirra, Þjálfa og Röskvu, sér til þjónustu og fylgja þau honum síðan.

Ekki er ósennileg að skandínávíska jólageitin eigi uppruna sinn í geithöfum Þórs. Auk þess sem til siðs var og slátra geitum Skandinavíu um vetrarsólstöður er einnig hefð fyrir því að vefa geithafra úr stráum. Ikea á Íslandi, og líklega víðar, hefur þann sið að setja upp stóra geit úr hálmi við verslun sína á jólafestunni. Tvisvar hefur komið fyrir að kviknað hafði í þessu geitum og þær brunnið að því sem virðist af sjálfsdáðum. Verði slíkt að vana er fljótlega hægt að fara að tala um Burning Goat festival á Ísland.

Gríski nautnaguðinn og flautuleikarinn Pan er sagður vera maður með horn að efri hluta en geithafur að neðri hluta.

Geitur eru eitt af dýrunum í kinnverska stjörnuhringnum. Þar segir að þeir sem fæddir eru á ári geitarinnar séu feimnir, skapandi fullkomnunar-sinnar.

Í Íslenzkum þjóðháttum Jónasar Jónassonar frá Hrafnagili segir að geitalífur hafi þótt góð til að fæla burt drauga, ófreskjur og næturvofur. Þar segir einnig að við blóðsótt hafi þótt ráð að gefa karl mönnum hafraland en kvenmönnum geita-hland að drekka.

Geitur í kristni

Djöfullinn í kristni á miðöldum var oft settur fram í geitarlíki eða sem maður með hafurslegt andlit, niðurmótt hókuskegg og há kollvik sem minna á horn. Viðlíka hugmyndir lifa reyndar góðu lífi enn í dag í bókmenntum, kvikmyndum og hreyfingum sem kenna sig við satanisma.

Eina skýringuna á þessum tengslum geita og skrattans kann að vera að finni í Matteusarguðspjalli 25:31-41 þar sem fjallað er um endurkomu manns sonarins og hvernig hann skilur sauðina frá höfrunum og dæmir þá fyrir gjörðir sínar.

„Þegar Mannssonurinn kemur í dýrð sinni og allir englar með honum, þá mun hann sitja í dýrðarhásæti sínu. Allar þjóðir munu safnast frammi fyrir honum, og hann mun skilja hvern frá öðrum, eins og hirðir skilur sauði frá höfrum. Sauðunum skipar hann sér til hægri handar, en höfrunum til vinstri. Og þá mun konungurinn segja við þá til hægri: „Komið þér, hinir blessuðu föður míns, og takið að erfð ríkið, sem yður var búið frá grundvöllun heims.

Klettafjallageitin, Oreamnos americanus, er eina núlifandi tegundin innan þeirrar ættkvíslar.

Geitur eru einstaklega fótvissar og með gott jafnvægi enda er búsvæði villtra geita í fjalllendi og í bröttum klettum. Þær eru spretthraðar, hoppa hátt og eiga auðvelt með að smeygja sér um þröngar skorur.

Talið er að geitahald hefjist í fjallendi Íran og breiðist þaðan út.

[. . .] Síðan mun hann segja við þá til vinstri handar: „Farið frá mér, bölvaðir, í þann eilífa eld, sem búinn er djöflinum og árum hans.“

Landnámsgeitur

Almennt er talið að geitur hafi fylgt

landnámsmönnum sem búfé þegar þeir komu hingað fyrst frá Noregi.

Í Landnámu segir að Hafur-Björn hafi með liði sínu farið vestur til Grindavíkur og sest að þar. „Björn dreymdi um nótt, at bergbúi kæmi at honum ok bauð at gera félag við hann, en hann þóttist játa því. Eftir

þat kom hafr til geita hans, ok tímgæðist þá svá skjótt fé hans, at hann varð skjótt vellauðigr. Síðan var hann Hafr-Björn kallaðr.“ Merki Grindavíkur í dag er geithafur.

Þegar Hallfreður, faðir Hrafnkels Freysgoða kom til landsins var hann um hríð í dal sem fékk nafnið

Geitdalur eystri eftir að hann flutti burt þaðan. „.... en honum varð þar eftir göltur og hafur. Og hin sama dag, sem Hallfreður var á brott, hljóp skriða á húsið og tíndust þessir gripir og heitir það síðan Geitdalur.

Í Helgakviðu Hundingsbana II er hetjuskapur hans mærdur en hugleysi óvina hans líkt við geitur sem standa frammi fyrir úlfi. Í Gull Þóris sögu segir að tveimur gráum huðnukiðum hafi verið stolið frá Þóri á Þórstöðum í Þorskafrði.

Fleiri bæjarnöfn á landinu eru kennd við geitfé en nokkurt annað búfé auk þess sem fjöldi annarra örnefna hér eru kennd við geitfé. Má þar nefna Geitafell, Geitafjall, Geitagil, Geitvík, Geitey og Geitland, Hafrafell, Hafragil, Hafursá, Hafursstaði og Hafursey, Kiðafell, Kiðagil og Kiðaberg.

Þeirri hugmynd hefur verið varpað fram að landnám geita hafi hafist með pöpum sem dvöldust hér fyrir eiginlegt landnám. Eitthvað af þessum geitum hefur týnst og fjölgað sér og að villtar geitur hafi því verið til staðar í landinu við komu norrænna manna.

Kýr fátæka fólksins

Geitur hafa frá upphafi verið einangraðar hér á landi og stofninn því haldist alveg óbreyttur frá landnámi þeirra. Stofninn er því mjög hreinn og skyldleikarækt töluvert vandamál. Fjöldi þeirra var um tíma svo lítill að við lá að íslenski geitastofninn dæi út.

Við talningu geita árið 1885 var stofninn kominn niður undir 60 dýr og árið 1960 taldi hann færri en 100 dýr. Geitur á Íslandi árið 2016 eru tæplega eitt þúsund.

Á þeim svæðum á landinu þar sem geitur voru haldnar sem búfé voru þær stundum kallaðar kýr fátæka fólksins enda geta þær lifað á rýru landi og kjarnminna heyi en önnur húsdýr. Góð mjólkurgeit gefur af sér milli 200 og 300 lítra af mjólk á ári og gefur af sér mjólk í ellefu mánuði á ári.

Ull geita skiptist í tvennt, ytri eða vindhárin kallast stý en innri hárin fiða, svipað og tog og þel sauðkinda, og er hún kembd af þeim en ekki rúin. Fiðan af íslensku geitunum er mjög fin og líkist Kasmír-geitum.

Árið 1986 voru íslenskar geitur fluttar til Skotlands 1986 þar sem þær voru notaðar, ásamt þremur öðrum kynjum við ræktun nýs kyns, The Scottish Cashmere Goat. Finleikinn í ull þess kyns er komin frá íslensku geitunum og gott dæmi um nýtingu á sérstæðum erfðaeiginleika sem ekki hefur haft hagnýtt gildi enn sem komið er hér á landi.

Árið 1991 var Geitfjárræktarfélag Íslands stofnað af áhugafólki um ræktun íslensku geitarinnar og markmið félagsins er að stuðla að verndun íslensku geitarinnar og markaðssetningu geitaafurða.

Í útrýmingarhættu samkvæmt skilgreiningu FAO

Haustið 2010 var hleypt af stokkunum verkefni sem miðar að því að safna hafrasaði til frýstingar og nýtingar. Tilgangur verkefnisins er að sporna við skyldleikarækt í stofninum og auka erfðabreytileika hans.

Síðustu 50 ár hefur verið greitt svokallað stofnverndarframlag til viðhalds íslenska geitastofnsins. Greitt er fyrir hverja skýrslufærða geit upphæð sem nemur um það bil föður kostnaði hennar. Íslenska geitin er skráða í bæði Ark of Taste og Presidium hjá Slow Food enda góð aðferð til að viðhalda búfjárkyni að nýta það til framleiðslu gæðaafurða.

Íslenskar geitur léku aukahlutverk í einum þætti hinnar geysivinsælu þáttaröð Game of Thrones þar sem þær voru drepnar af dreka. Íslenski geitastofninn er eini íslenski búfjárstofninn sem telst í hættu eftir skilgreiningu FAO á dýrum í útrýmingarhættu.

Kröfur um þjóðlendur í Dölum — 1. hluti

— *Um kröfusvæðin, nýyrðasmíð og Flekkudal*

Dr. Einar G. Pétursson, rannsóknarprófessor emerítus við Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum, ritar hér athugasemdir við kröfur fjármála- og efnahagsráðherra fyrir hönd ríkisins um þjóðlendur í Dölum. Einar hefur lengi haft áhuga á eignum kirkna og þjóðlendumálum, en sjálfur er hann úr Dölum og telur að þessi mál snerti mjög hagsmunamál bænda.

Þann 18. febr. 2016 birtust loks „Kröfur fjármála- og efnahagsráðherra fyrir hönd ríkisins um þjóðlendur á svæði 9A Dalasýsla.“ Þetta var orðin nokkuð löng meðganga, því að fyrst áttu „Kröfur“ að birtast 18. des. 2014. Krafist er að 13 landsvæði í Dalasýslu verði gerð að þjóðlendum. Hér verður ekki fjöl-yrt um upphaf á „Kröfum“, en fyrst verður rætt um 3. kafla, þótt meira mætti um hann segja. Aftur á móti verður eðlilega fjallað mest um 4. og 5. kafla.

Um 3. kafla. Nánar um kröfusvæði (s. 17–25)

Heimildir um landnám. Fyrir misskilning er búinn til nýr landnámsmaður, í Kröfum s. 19 stendur: „Að ráði Steinólfs heljarskinns, nam Sléttu-Björn land í Saurbæ“. Um Auði djúpauðgu í Hvammi segir Sturlubók Landnámu: „... nam öll Dalalönd í innanverðum firðinum frá Dögurðará til Skraumuhlaupsár.“ Þetta er algjört meginatriði; landnám hennar náði svo vítt sem vötn deila, en ekki er sá skilningur í Kröfum. Að því verður vikið síðar.

Afréttarmál

Kaflinn er aðeins tilvitnanir í útgáfu mína á Sýslu- og sóknalýsingu Dalasýslu frá árinu 2003, en ekki er getið um hvenær var skrifað, hver skrifaði og um hvaða svæði var í raun fjallað, sem getur verið villandi. Ég hef áður ritað um fjallskil í Dölum, sbr. grein mína í ritgerðasafninu Hulin pláss, s. 217. Niðurstaðan er skýr, fjallskil í Dölum og um allt land, eins og þau tíðkuðust á 19. og 20. öld, hefjast á fyrri hluta 19. aldar. Þess vegna er heimildarlaust að leggja eitthvað upp úr fjallskilum í dómum um eignarhald.

Um 4. og 5. kafla. Einstök kröfusvæði, jarðir og svæði sem liggja að þeim; Röksemdir fyrir kröfulinum (s. 25–110)

Farið er í boðleið yfir þau svæði í Dalasýslu sem krafist er að verði þjóðlendur. Ekki verður fjallað sérstaklega um kröfusvæðin heldur athugaður 5. kafli: „Röksemdir fyrir kröfulinum“ og fremst er „5.1. Almennt.“ Talið er að svæðin sem krafa er gerð til „teljist landsvæði utan eignarlanda“, en „kunni einstaklingar og lögaðilar að eiga þar takmörkuð eignarréttindi, ... afréttareign.“ Mörg svæði sem krafist er að verði þjóðlendur eru fráskilin öðru landi þeirra jarða sem til þessa hafa óefað verið eign þeirra. Ekki er dregið í efa að lönd í kringum kröfusvæðin hafi verið numin beinum eignarrétti. Torskilid er hvers vegna svæði fá aðra eignarréttarlega stöðu, ef svæðið er fráskilid öðru landi jarðarinnar, þ. e. land er ekki samhangandi. Eru einhver söguleg og lagaleg rök fyrir mismunandi eignarhaldi þegar svo háttar til, eða er þetta aðeins að geðþótta þess sem kröfurnar samdi?

Síðan segir að ekki hafi land (s. 80) „innan þjóðlendukröfulinu ... verið numið í öndverðu með þeim hætti að beinn eignarréttur hafi stofnast.“ Því til stuðnings er m. a. stuðst við „túlkun landnámslýsinga“, en sá skilningur er í meira lagi hæpinn. Síðan segir að kröfusvæðin „hafi

Dr. Einar G. Pétursson

ekki verið numin þannig að beinn eignarréttur hafi stofnast heldur hafi þau verið numin til takmarkaðra nota eða þá, hafi beinn eignarréttur stofnast í öndverðu á svæðunum eða hluta þeirra, að sá eignarréttur hafi fallið niður og menn farið að nýta svæðin óáreittir sem beitarsvæði, einkum fyrir sumarreit fyrir sauðfé.“ Torvelt er að skilja hvernig eignarréttur breytist með breyttri notkun. Hér eru komin hugtökin afréttareign og afnotanám.

Afréttareign, afnotanám og fleiri nýyrði

Að framan gat að í Kröfum er lagt mikið upp úr fornum heimildum, Landnámu. Því hefði mátt ætla að fornar og traustar heimildir ættu að vera fyrir hugmyndum um takmörkuð eignarréttindi á afréttum, **afréttareign**, og landsvæði hafi verið numin til takmarkaðra nota, **afnotanám**. Þessi orð eru hvergi finnanlegi í neinum orðabókum. Heimildanotkunin er ekki traustvekjandi, fyrst lagt er mikið upp Landnámu, hún túlk-uð einkaskilningi lögfræðinga, og síðan notuð nýyrðin „afréttareign“ og „afnotanám“ sem ekki eru fyrir nein einustu lagaleg og söguleg rök.

Ragnar Aðalsteinnsson lögfræðingur birti árið 2014 greinina „Eign og afréttur“ í Árbók lagadeildar Háskólans á Akureyri. Í upphafi (s. 86) segir hann: „Engar lögfræðilegar greinargerðir um eignarrétt að landi byggðar á ítarlegum rannsóknum hafa birst opinberlega á síðari árum.“ Slíkar greinargerðir hefðu þó átt að vera upphaf og grundvöllur starfa öbygðanefndar og vinnast áður en fyrstu kröfur voru gerðar. Þessi vinnubrögð minna á það sem stendur á s. 112 í sóknalýsingu Skarðsþinga (Sýslu- og sóknalýsingar Dalasýslu) eftir séra Friðrik Eggerz: „Í Klofningsréttinni voru í réttinni undir skúta af einum þeirra, hét sá Ketill, en eftir dauða hans áttu sauðir þeir að hafa fundist er hann var um kærður.“ Meginhugmyndin í ritgerð Ragnars er (s. 88):

... að hugmyndin um ríkis- eða almannaeign á afréttum sé síðari tíma hugsmíð og sama eigi við um að afréttarland hafi aðeins verið numið „afnotanámi“, en „grunneignarrétturinn“ skilinn eftir af óútskýrðum ástæðum. Hér verður því haldið fram að kenningar þessar **eigi sér ekki stoð í sögulegum eða réttarlegum heimildum**. (leturbreyting EGP)

IX. hluti greinar Ragnars Aðalsteinnssonar (s. 127) nefnist: „Nánar um hugtökin „afréttareign“, „afnotanám“ og „samnotaafrétt“.“ Þessi nýyrði hafa verið búin til og notuð sem vopn í deilum um afrétti. Í greinargerð — hún er ekki til á prenti — eftir Þórð Eyjólfsson frá því í sept. 1970 Um afrétti og réttindi, sem afréttareign fylgja sagði (s. 1): „Réttur til afrétta hefur einnig upphaflega orðið til með afnotanámi á

Dalir, svæðið sem um er deilt.

Staðarfell neðst og félagsheimili og kirkjugarður til hægri. Ofan við Fellið eru bæirnir á Efríbyggðinni frá vinstri: Svínaskógur, Hallsstaðir og Túngarður. Flekkudalur er milli hinna síðastnefndu.

Mynd / Daniel Bergmann.

Klofningurinn. Þar var áður Klofningsrétt og þar voru sauðapjófar hengdir, en eftir dauða eins fundust sauðir þeir er hann var um kærður. Þjóðvegur liggur nú hér um.

Mynd / Þorsteinn Jósefsson.

landi, sem hvorki var háð eignarrétti einstaklinga né ríkis.“ Síðan sagði í greinargerð Þórðar (s. 2): „Orðið eign er hér, eins og tíðkapt hefur, notað bæði um beinan og óbeinan eignarrétt, þar á meðal afnotaréttindi, sbr. afréttareign og afréttar-

eigandi.“ Ragnar fullyrti (s. 129) að Hæstiréttur hafi í dómi nr. 193/1970 (Reyðarvatn II) sókt nýyrðið „afréttareign“ í greinargerð Þórðar. Síðan segir Ragnar: „Þarna birtist líklega í fyrsta skipti orðið afréttareign í merkingunni afnotaréttindi

í einskis manns landi.“ Hvorki Þórður Eyjólfsson né Hæstiréttur skýra merkingu hugtaksins neitt, sem varla getur talist til fyrirmyndar. Áfram rakti Ragnar orðanotkunina (s. 131). Í dómum um Auðkúlu- og Eyvindarstaðaheiði sagði Hæstiréttur „að hin umdeildu landsvæði séu afréttareign eiganda heimalands Auðkúlu og Eyvindarstaða „í þeim skilningi, að aðrir hafi átt þar rétt til upprekstrar á landið og ef til vill annarra nota ...““ Loks segir Ragnar, sem fyllsta ástæða er til að taka undir og bæta við sögulegum rannsóknum: Ályktanir fræðimanna verða því

adeins lagðar til grundvallar dómum, að þær séu byggðar á fræðilegum rannsóknum og studdar fræðilegum og sannfærandi rökum. Ekki eru fyrir hendi neinar lögfræðilegar rannsóknir, sem uppfylla nefnd skilyrði. Með greindum Hæstaréttardómum var þó lagður grundvöllur að þjóðlendu-lögunum frá árinu 1998.

Beinn og óbeinn eignarréttur

Torvelt er að átta sig á því hvað öbygðanefnd meinar með óbeinum eignarrétti. Fyrstur til að móta hugmyndir um óbeinan og beinan eignarrétt var Ólafur Lárússon laga-prófessor í bók sinni Eignarréttur frá 1950, en áður var talað um takmarkaðan eignarrétt. Í bók Olafs segir um beinan og óbeinan eignarrétt (s. 14):

„Hins síðarnefnda eignarréttar [þ. e. beins eignarréttar] nýtur eigandinn beint, þ. e. án milligöngu annarra manna. Hins óbeina eignarréttar nýtur rétthafinn aðeins óbeinlínis, í skjóli réttar annars manns. Óbeinu eignarréttindin eru aðeins hlutdeild í viðtækari rétti annars manns.“

Hér hlýtur spurningin að vera fyrst kirkjur og jarðir eiga aðeins óbein eignar-réttindi á afréttum, og er þá talað um afréttareign, **hver á þá bein eignarréttindi á sama landsvæði?** Var ekki lengur þörf á því að halda því fram að einhver ætti land beinum eignarrétti, eftir að búið var að finna upp hugtakið afréttareign.

Flekkudalur

Umfjöllun í Kröfum um Flekkudal á Fellsströnd er dæmi um ótraust vinnubrögð, en krafist er að hann verði þjóðlenda. Flekkudalur er stærsta svæðið sem krafa er gerð um í Dölum, en hitt eru aðeins dreifðir smáblettir, „kollublettir“. Hver er ávinningurinn af þessu? Ég hef lengi rannsakað tiltækar heimildir um Flekkudal, m. a. mjög að hvatningu Friðjóns Þórðarsonar, sýslumanns og dómsmála-ráðherra. Grein um Flekkudal er í Hulin pláss. Rannsóknir á Flekkudal og aðrar þar í framhaldi hafa sannfært mig um að sögulegur grundvöllur krafna ríkisins um þjóðlendur er ekki til.

Í Kröfum stendur að Flekkudalur (s. 107): „sé svæði utan eignarlanda og teljist því þjóðlenda. Ljóst sé af heimildum um svæðið og landfræðilegum aðstæðum að svæðið hafi aldrei verið undirorpið beinum eignarrétti og nýting þess hafi ekki verið með þeim hætti.“ Þessi fullyrðing er röng og ekki í samræmi við heimildir. Í Sturlungu (1946 I. 64) er þess getið að húskarl á Staðarfalli hafi grætt „fé, þar til er hann keypti land og gerði bú í Flekkudal.“ Húskarlinn föstraði son bóndans á Felli, Sturlu Þórðarson síðar bónda í Hvammi, ættföður mestu ættar síns tíma, Sturlunga, sem öldin er kennd við. Sturla var fæddur 1116 svo að hann var þar í föstri í kringum 1120. Fáar heimildir eru um sölu jarðeigna frá þessum tíma. Um 1120 bjó á Skarði á Skarðsströnd Húnbogi Þorgilsson og þar hefur sama ættin verið samfellt síðan, en ekki er vitað hvernig jörðin komst í eigu ættarinnar frá afkomendum Geirmundar heljarskinns.

Augljóst er að Flekkudalur hefur um miðjan fyrra hluta 12. aldar verið undir beinum eignarrétti. Samkvæmt máldaga Staðarfellskirkju frá 1354 átti Staðarfell þá Örnólfur Jónsson og seldi hann jörðina Guttormi syni sínum og var bréf gert þar um 1385, sem til er í frumriti. Þar stendur að Staðarfell eigi „allan Flekkudal með afrétt sem vatnföll deila norður á fjöll og að fornu hefur fylgt.“ Hér kemur fram að bæði landið og beitarrétturinn er í eigu Staðarfells. Í bréfinu kemur fram að Flekkudalur hafi fylgt Staðarfelli áratugi, jafnvel aldir, og þar stendur: „En milli Hallsstaða og Staðarfells eignar í Flekkudal skal ráða lækur fyrir ofan hól er ofan fellur úr Leyningum upp á fjall og fram í á.“ Ekki er hægt að skilja þessar heimildir öðruvísi en svo að Flekkudalur hafi verið eign Staðarfells um 1120 og undir lok 14. aldar. Augljóst er af sögn Sturlungu og rústum eyðibýla að Flekkudalur hefur verið byggður snemma á öldum og því augljóst að rangt er í Kröfum að hann hafi aðeins verið notaður sem afrétt, því eigi við „nýyrðið afréttareign“. Á Flekkudal hefur verið byggð og svæðið sannanlega undir beinum

Klofningurinn í dag.

eignarrétti samkvæmt „hugmyndum“ óbyggðanefndar. Í plani til Jarðabókar 1703 var talað um eyðibýli og þar segir

(Jarðabók Árna og Páls. Fylgiskjöl. XIII. s. 42): „Similiter [þ. e. á sama máta] þar fleiri en eitt eyðibýli standa í sveitum eða afdölum, svo

Mynd / Hörður Kristjánsson.

þar af merkja er, að nokkur eða mikill partur sveitarinnar muni eyðst hafa, ex. gr. [t. d.] ... í Flekkudal á Fellsströnd.“ Þetta var samið 1702

og komið frá Árna Magnússyni sem var föstursonur prestsins sem þjónaði Staðarfelli. Samkvæmt þessu hafa um 1700 verið kunnar sagnir um mikla eyðibýggð á Flekkudal. Einnig stendur ranglega í Kröfum „heimaland kirkjunnar að Staðarfelli er landfræðilega aðskilið frá þjóðlendukröfusvæðinu.“ Á Staðarfelli var alltaf bændakirkja ekki staður, beneficium, þótt kirkjan ætti í heimalandi og eyjar, því er ekki hægt að tala um „heimaland kirkjunnar á Staðarfelli.“ Svo er að skilja að Flekkudalur skuli gerður að þjóðlendu af því hann er landfræðilega frá slitinn öðru landi Staðarfells. Um Flekkudal stendur í Jarðabók Árna og Páls (VI. 104): „Selstaða á Flekkudal, sem kallaður er heimaland jarðarinnar“. Síðar stendur um eyðibýlið Staðarbakka á Flekkudal, þar sem selið var, að þar sjái (VI. 106) „til túngarða og tóftarústa. ... Kann að sönnu að byggjast á sinn máta, ..., að sel heimajarðarinnar væri flutt lengra fram í dalinn.“ Segir þetta ekki að eigandi Staðarfells hafði fullan eignarrétt á Flekkudal en ekki „takmörkuð réttindi“? Deginum ljósara er að kröfur eru gerðar að geðþótta.

Dr. Einar G. Pétursson

Rafstilling ehf

startarar - alternatorar - perur
viðgerðir - sala
hröð og góð þjónusta
Dugguvogi 23 - s: 5814991
rafstilling@rafstilling.is

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300

Næsta blað kemur út 26. maí

Regn- og hlífðarfatnaður

Dynjandi býður upp á hlífðar- og öryggisfatnað sem uppfyllir ströngustu kröfur.

Hafðu samband. Við veitum þér faglega aðstoð.

DYNJANDI
allt fyrir öryggið

Skeifunni 3h | Sími: 588 5080 | dynjandi.is

Vantar nýja lykla?

Smiðum og forritum langflestar gerðir bíllykla

- Húslyklar
- Lášús og fylgihlutir
- Lyklakerfi
- Peningaskápar
- Silindrar
- Hurðapumpur

Neyðarþjónustan

Skútuvogi 11 • www.neyd.is • s: 510 8888
Opíð alla virka daga 8-18 laugardaga 10-14

Vogue fyrir heimilið

bíður uppá alhliðalausn fyrir hótélherbergið eða gistiheimilið.

Vogue
FYRIR HEIMILIÐ

Síðumúla 30 - Reykjavík | Sími 533 3500
Hofsbot 4 - Akureyri | Sími 462 3504

Lamba-og kálfafóstra

- Annar 30 kálfum eða 50 lömbum
- Mjólkin geymist köld
- Mjólkin hitnar um leið og sögið er
- Einföld og áreiðanleg
- Vinnusparnaður
- Ungviðið hefur frjálsan aðgang að mjólk
- 139.900kr með vsk

Eglisholti 1
310 Borgarnesi
Verkun opin 8-18 virka daga
10-16 laugardaga, sími: 430-5500
www.kb.is

BÚREKSTRARDEILD
BORGARNESI

Fróðleiksbásinn

Hafsteinn Hafliðason garðyrkjufræðingur

Hin misvinsæla Sveipjurtaætt – önnur grein

Af Sveipjurtaætt, *Apiaceae*, eru nokkrar tegundir sem auðvelt er að rækta sem tvíærar eða einærar kryddjurtir og flestar hafa verið hér í ræktun allt frá upphafi íslenskrar garðyrkju á síðustu árum nítjándu aldar.

Danskur kjörvel eða garðakerf-ill, *Anthriscus cerefolium*, er líklega ein af fyrstu matjurtunum sem danskar kaupmannsfrúr ræktuðu hér á landi. Fyrir utan að vera vítamínrikt tilskot í fábreytt fæðuúrval í nýlendunni þótti „kjörvelte“ lækka blóðþrýsting og draga úr streitu. Þar á ofan dugði hann víst vel til að dempa ástríður karlpeningsins, sem var vel þegin viðbót á tímum siðbót- ar og hreinlífis í hjónalífínu. Ekki rýrði það heldur gildi hans að hann var sagður hreinsandi og megrandi fyrir líkamann og vel virkur gegn exemi og útbrotum á hörundi.

Garðakerfli er hvort heldur sem er sáð beint út í garð ellegar í potta inni í eldhúsglugga. Plönturnar vaxa hratt og eru notaðar áður en þær eldast nóg til að tréna.

Smáplönturnar eru skornar af alveg niður við rót og saxaðar í heilu lagi. Best er að sá kerflinum í slöttum, nokkrum fræjum í senn, með viku til hálfsmánaðar millibili fram eftir sumri. Ræktunin tekur aðeins um 4–6 vikur. Kerfill dafnar í vel ræktaðri mold á skjólgóðum stað móti sól. Blöð hans eru söxuð og höfð í súpur og sósar, sett út í um leið og potturinn er tekinn af hitanum. Kerfillinn er einnig góður í hrásalat, ofan á smurt brauð og með köldum fiski. Kerfilsmjör er mjög gott með grilluðu kjöti. Kerfilsmjör er gert þannig, að eftir að búið er að saxa kerfillinn með hnif er best að smækka hann enn meir í „mix-ara“ og hræra honum svo vel saman við mjótt smjör. Þetta er sett í litlar skálar eða rúllað upp í lengjur og látið stíðna í kæli. Borið fram kalt.

Garðakerfill er einær sveipjurt sem upprunalega er komin frá Suður-Evrópu. Hann er fremur smávaxinn og plöntur sem sáð er til fyrri part sumars hlaupa mjög fljótt í njóla. En þær sem sáð er í lok júní eða byrjun júlí verða stærri og blaðmeiri.

Garðakerfillinn er náfrændi hins af mörgum hataða skógarkerfils. En að hann taki völdin og sái sér út af sjálfsdáðum er útilokaður möguleiki.

Kúmen, *Carum carvi*, vex á vallendi frá Íslandi í vestri til Japanseyja í austri; umhverfis Miðjarðarhafið og eins langt til norðurs og veðurfar leyfir. Það hefur borist með mönnum til allra meginlanda. Kúmen er tvíær jurt sem lætur ekki mikið bera á sér úti í haganum. Í ræktuðu garðlendi getur kúmenjurtin náð miklu meiri þroska í ummáli og hæð. Sérkennilegan keim leggur af allri plöntunni en er samt sterkastur í fræjunum. Þessi keimur, kúmenbragðið, stafar af kúmenolíu sem plantan framleiðir. Kúmenolía hefur vöxt myglusveppa og er þess vegna einskonar rotvörn í brauði og ostum eða öðrum mat sem kúmenfræ eru sett í.

Kúmen er ræktað í stórum stíl vegna fræjanna. Þau eru notuð í brauð, kringlur og osta en einkum er þó unnin úr þeim kúmenolía fyrir efnaiðnaðinn. Þar er hún notuð í ilmavötn, konfekt, líkjöra og brennivín og líka í iðnaðarvörur óskyldar matvælum, svo sem sápur og málningu. Kúmenfræ er auk fyrrgreindra nytja haft í kálrétti, súrkál, rauðrófu-súpu og pækla. Það er veigamikíð krydd í rússneskum mat. Kúmenfræ þótti verkjastillandi. Það var sett í litla léreftspoka, hitað og sett sem bakstur við tannpinu og höfuðverk.

Dilla í blóma.

Garðakerfill.

Uppskera á finnskum kúmenakri.

Sömu bakstra mátti og leggja við þrota í hörundi. Kúmenrætur voru teknar á haustin og soðnar með smjöri einmata ellegar hafðar saman við pottrétti. En til þess að þetta borgi sig þarf að sá kúmeninu í frjóa og djúpa jörð á vorin, annars verða þær alltof tágóttar og ódrjúgar.

Kúmen sáir sér sjálfst en í ræktun næst bestur árangur ef fræinu er sáð í raðir í vel ræktaðan jarðveg og haft um hálf metra bil á milli raða svo að hægt sé að ganga um. Landrymi verður þó drýgra ef sáð er þrem til fjórum röðum langsum í eins metra breitt beð og látið nægja að hafa manngengar rásir milli beða. Fyrsta

árið fá plönturnar að vaxa óáreittar, þótt auðvitað megi taka blað og blað eða plöntu og plöntu til að prófa fyrir sér í matargerð. Þarna safna þær forða fyrir næsta sumar. Þá blómgast þær og fræsveipirnir eru klipptir af eftir því sem þeir þroskast. Þá eru þeir lagðir til þerris þar sem vel loftar um þá. Það þarf að gæta þess að missa fræið ekki mikið niður í beðin, enda þótt aldrei verði alveg hjá því komist, því það er mjög laust í sveipunum eftir þroskann.

Hér á landi var fyrsta tilraunin til að rækta kúmen gerð um 1650. Sá sem fyrir því stóð var

Gísli Vigfússon, sýslumaður á Hlíðarenda. Kallaður Visi-Gísli, víst ekki að ófyrirsynju. Gísli þessi var eldheitur áhugamaður um alls kyns nytjaræktun og reyndi margt á því sviði, þótt verka hans gæti lítið í menningarsögu okkar nú. En líklega má þakka honum að kúmen vex núna víða um land. Sums staðar af ekkert minni krafti en skógarkerfillinn. En kúmenið nýtur þess að vera nett á velli og lítið fyrir að hreykja sér yfir annan gróður.

Dilla, *Anethum graveolens*, á sér sama upprunaland og gömlu korntegundirnar. Hún slæddist með akuryrkjunni vestur til Evrópu og hefur upphaflega verið illgresi í ökrum. Samt fóru menn snemma að hagnýta sér hana við matargerð og líklega ekki síst sem lyfjagras. Norræna nafnið er af sömu rót og sögnin að dilla = svæfa, róa, (sbr. að dilla barni). Latneska nafnið er líka gamalt og bendir til hinnar sterku lyktar sem leggur af jurtinni og veldur höfði og drunga hjá þeim sem nærri eru.

Ýmiss konar trú hefur verið á dillunni meðal flestra þjóða álfunnar. Dillukvistir héldu illþýði í skefjum og brúðhjón báru á sér dillufræ til að verjast ágangi slæmra vætta sem gætu spilt hinu nýja sambandi. Einnig var dillan ekki í lágu áliti sem lyfjagras: Dilla, soðin í mjólkursaupi, kveikir konum mjólk. Seyði af dillu svæfir, róar garnagaul, kveisur og vindgang. Einnig temprar það holdsins ósjálf-ráðu náttúru. Slíkir eiginleikar voru í hávegum hafðir í eina tíð eins og oft áður hefur verið bent á!

Dilla er nýtt á tvennan hátt. Annars vegar sem blaðdilla og hins vegar sem sveipdilla. Til eru stofnar af henni sem henta betur hvor til sins brúks. Blaðdilla er söxuð niður og höfð út á mat s.s. fisk-, skelfisk- og krabbarétti af öllu tagi, einnig kýrkjöt. Henni er líka stráð yfir hrásalöt, grænmeti og kartöflur. Blaðdilla er nauðsynleg við grafverkun á laxi og lúðu. Hún má ekki sjóða og er alltaf sett í matinn um leið og hann er tekinn af hitanum og suðan hættir. Sveipdilla eru dillusveipir með hálfþroskuðum eða þroskuðum fræjum. Hún er notuð í súra eða salta pækillegi s.s. fyrir gúrkur eða síld. Sveipdilla og dillufræ skipta miklu máli í slavneskri matargerð, t.d. rauðrófusúpu – „bortsj“ – og

Steinselja – slétt og hrokkin.

kjöt og grænmetisglásir. Dillufræ er líka notað í dökk matbrauð úr rúgi og hveiti.

Það er yfirleitt engum vandkvæðum háð að rækta dilla. Henni má sá gisið í raðir úti við um leið og hægt er að vinna garðlöndin. Það borgar sig ekki að sá dillunni fyrst inni til að dreifplanta henni út síðar. Til hóflegs heimilisbrúks er best að sá blaðdilla. Hún er blaðstærri en sveipdilla og ef nokkrar plöntur eru látnar vaxa í friði blómgast þær og bera fræ hvort eð er. Þannig geta þær líka gengið í hlutverk sveipdillunnar. Ef dilla er sáð með rófum eða í kálraðirn- ar eru minni líkur á að kálflugan geri tjón.

En þá verður að rækta káljurtirnar á spildu sem ekki hefur borið kál fyrr og kálflugan hefur því ekki púpað sig í sumarið áður. Hún fælist lyktina af dillunni, en lætur ekki plata sig ef hún er fyrir á staðnum.

Steinselja, *Petroselinum × hortense*, er tvíær sveipjurt sem vex um allt meginland Evrópu og á Bretlandseyjum. Vísindaheiti hennar er komið af grísku orðunum petros = steinn og selinon = selja. Tegundarheitið hortense bendir til að jurtin er almennt ræktað. Upphaflega komst steinseljan á borð manna með sérkennilegum hætti.

Rómverjar tóku upp á því að gera steinseljukransa til að hafa um höfuð sér í drykkjuveislum. Steinseljan hafði því hlutverki að gegna að draga í sig þann vínanda sem steig til höfuðsins. Berandinn hélt þar með skýrum kolli og var laus við timburmenn daginn eftir. Víst er um að sumum þætti sælt ef satt væri! Steinselja var framan af mest notuð sem lyfjagurt og var ráðlögð í ríkum mæli þeim sem þjáðust af þvagteppu. Einnig var seyði af henni gott við þreytu og höfuðverk.

Steinselja er nú orðið sennilega mest notuð sem skraut á „smörrebröð“ eða höfð við diskbarminn til að lifga upp á hótmat og veislukost. Samt er hún nú að vinna á sem saxað krydd yfir soðnar kartöflur og aðra rétti, en er aldrei soðin með. Kryddsmjör úr steinselju og e.t.v. einum hvítlauksgeira er líka vinsælt viðbit með steiktu kjöti. Lykt af steinselju er sögð fæla flugur.

Steinseljunn er sáð í raðir úti í reit snemma á vorin. Grisjað í röðunum svo að um 7–10 cm verði á milli plantna. Á milli raðanna er gott að hafa um 20–30 cm. Undir haustið má planta nokkrum plöntum í potta, hafa úti og taka inn í eldhúsglugga eftir þörfum. Þótt steinselja sé tvíær lifir hún ekki veturinn af hér á landi nema henni sé skýlt vel og höfð í byrgðum reit. Seinna sumarið blómgast steinseljan og þroskar bragðsterk, fremur röm, fræ sem nota má í mat svipað og dillufræ. Til eru ótal stofnar af steinselju. Sumir með gildri rót og grófum blöðum, steinseljurotinn er höfð í súpur og pottarétti. Aðrir stofnar eru með sléttum blöðum. Flestir eru samt þeir stofnar steinseljunnar sem bera hrokkin blöð eins og við þekkjum best.

Bændablaðið
Næsta blað kemur út 26. maí

IÐNAÐARHURÐIR BÍLSKÚRSHURÐIR

- Íslensk framleiðsla, smíði og samsetning.
- Allar hurðir smíðaðar samkvæmt máli.
- Áratuga reynsla starfsmanna í hurðum.
- Hágæða hráefni.
- Þolir íslenskt veðurfar.
- Sér meðhöndlaðar brautir gegn ryði og álagi.
- Stuttur afgreiðslutími.

IS HURÐIR

IS Hurðir | Sími 564 0013 | www.ishurdir.is | ishurdir@ishurdir.is

Utan úr heimi

Sauðfé og geitur í Suður-Þrændalögum.

Mynd / Bondelaget

Norskir bændur í Norsk Bonde- og Småbrukarlag: Vilja sjá breyttar áherslur í landbúnaðarstefnunni

Um leið og bændur í Noregi standa í samningaviðræðum við ríkið um næstu „búvörusamninga“ þar í landi hafa á undanförnum vikum skapast miklar og á stundum heitar umræður milli mismunandi aðila um hvert eigi að stefna með landbúnaðinn.

Það hófst allt í janúar í bænum Stjørdal þegar nokkrir bændur úr félaginu Norsk Bonde- og Småbrukarlag kölluðu til fundar um breytta landbúnaðarstefnu og húsfyllir varð.

„Við neyddumst til að efna til funda um allt land og bjóða fólki og samtökum að koma og sjá greinina utan frá. Það gengur vel að tala við okkar eigin söfnuð en þrátt fyrir allt eru það neytendur sem hafa völdin þegar kemur að landbúnaðarstefnunni,“ segir Vegard Vigdenes, einn aðstandenda janúarfundarins.

Meiri framleiðsla en minni arðsemi

„Stefnan verður að breytast í þá átt að framleiða kjöt og mjólk meira út frá korn- og grasframleiðslu í Noregi en minna út frá innfluttu soja og öðrum hrávörum í kraftfóðri. Það þýðir hærra kornverð og það er einn sá þáttur sem er mikil óeining um í landbúnaðinum. Með þeirri taktík sem landbúnaðarstefnan er rekin á í dag verða 10 þúsund bóndabærir í rekstri eftir 30 ár og fjöldi mjólkurbúa verða alltaf helmingi færri á 11 ára fresti. Þetta er staðreynd sem þarf að snúa við. Ein af stóru mýtnum í norskum landbúnaði er að við verðum alltaf sjálfbærari. Það er aukning í framleiðslunni frá ári til árs, við framleiðum til að mynda meiri kjúkling en nautgripa- og kindakjöt til samans en framleiðslan byggir alltaf meir og meir á kraftfóðri í allri kjötf framleiðslu. Noregur hefur sterstan hluta kraftfóðurs í sinni mjólkurframleiðslu af öllum löndum í Evrópu og stöðugt meira af hrávörum er flutt inn,“ útskýrði Vegard á fundinum og bætti við:

„Bæði núverandi og fyrrverandi landbúnaðarráðherrar hafa sagt að auðin framleiðsla geri það að verkum að norskir bændur geta lifað af því sem þeir framleiða en það er þó ekki alveg svo að norskir bændur þéna mest þau ár sem þeir framleiða mest. Þannig sýnir tölfraðin okkur að aukið magn hefur ekki meiri arðsemi, til dæmis hefur framleiðsla á svínakjöti þrefaldast á meðan arðsemin hefur minnkað um helming. Það er gríðarleg skekkja í því að þegar norskir bændur framleiða meira og meira situr alltaf minna og minna eftir. Norskir bændur hafa haft minnkandi rauntekjur frá 1978 og frá 1990 til dagsins í dag eru það beingreiðslur frá ríkinu sem gefa stóran hluta innkomunnar sem er þvert á það sem var áður. Þetta gerist í atvinnugrein þar sem framleiðsluvöxtur hefur verið á bilinu 4–5 prósent hvert einasta ár.“

Hugtakið um sjálfbærni á niðurleið

Reidar Almås, prófessor í byggðafélagsfræði, hefur einnig lýst skoðun sinni á norsku landbúnaðarstefnunni

en í marsmánuði kom út bók hans; Endurræsa – Tillögur að nýrri landbúnaðarstefnu. Tillögur hans eru að flytja tvo milljarða norskra króna í beingreiðslum yfir á samtals 18 mismunandi flokka, þar af sex sem ekki hafa áður verið til og snúa að fódur- og kjötf framleiðslu.

„Við erum á leið þangað sem við viljum í raun ekki fara eða til minnkandi landsvæðis, minnkandi kornframleiðslu, minni hagabeit og aukins innflutnings. Það er alveg sama hvernig við reiknum þetta út, hugtakið um sjálfbærni er á niðurleið og þess vegna verðum við að fara inn á nýjar slóðir. Markmið mitt er að við verðum að framleiða meira af því sem við framleiðum of lítið af í dag með norskum úrræðum en það er nautgripakjöt, gras og korn,“ segir Reidar og útskýrir einnig:

„Forsvarsmenn Bændasamtakanna fullyrða að norska líkanið muni virka ef það fái nógu mikla peninga en við fáum ekki svo mikla peninga, ég er alveg hættur að trúa því. Við stöndum frammi fyrir miklum áskorunum þegar kemur að framleiðslu á nautgripakjöti en við flytjum inn fimmta hvert kíló. Hér þurfum við að deila vinnuframlaginu svæðisbundið og beina meira af kjötf framleiðslunni þar sem við höfum gott landsvæði til þess og þar sem fóðrið er. Í Ástralíu og Írlandi eru nautgripir keyrðir um langan veg til að fita þá upp en hér í Noregi getum við flutt þá stuttar vegalengdir. Við þurfum að auka kjötf framleiðsluna á aðalkornsvæðunum í staðinn fyrir að flytja inn soja í stórum stíl.“

Fagnar fleiri skoðunum

Lars Petter Bartnes, formaður norsku Bændasamtakanna, segir það áhættusamt að biðja um nýja stefnu í landbúnaðarmálum en fagnar því að Aksjon þar sem landbrukspolitikk vekir athygli á landbúnaði. Hann er gagnrýninn á að tæma verkferakassann og byggja upp nýja stefnu og segir að hætta sé á að veikja þau verkfæri sem til eru enn frekar.

„Ég fagna því að fleiri aðilar hafa skoðanir og ráð á því hvernig stefnan á að þróast og að áhugi skapist í kringum matvæla- og landbúnaðarstefnuna en ég óttast samt sem áður að þessi stefna geti verið hættuleg fyrir landbúnaðinn. Norska landbúnaðarlíkanið er byggt upp á mjög árangursríkan hátt þar sem við notum lögfræðileg, pólitísk og efnahagsleg verkfæri sem hefur sýnt sig að eru sterk. Þetta hefur virkað í langan tíma og hefur tryggt landbúnað í Noregi sem horft er á erlendis frá sem árangursríkur. Eignarhaldið er hjá hinum norska bónda, það er öflug pólitísk stjórnun og það eru gæði í matvælaframleiðslunni,“ útskýrir Lars og segir jafnframt:

„Það þarf auðvitað alltaf að standa í aðlögunum og að nútímavæða þau verkfæri eftir þörfum sem við höfum í höndunum en stærsta vandamálið með líkaninu sem við höfum í dag er að fjármagna það. Það er spennandi að standa vörð um hag greinarinnar, passa upp á það sem við höfum í dag en um leið að þróa og aðlagja sem best fyrir framtíðina og nýjar áskoranir.“ /ehg

Kúabú feðganna Heinrich Müller og sonar hans, Karsten, í þorpinu Schwabendorf í Þýskalandi. Dæmigert fjós með flórsköfubúnaði. Þótt margt sé líkt með íslenskum fjósum og þýskum, þá hefur mildara veðurfar óneitanlega áhrif á hönnun og loftræstingu bygginganna. Aðkoman að þýska fjósinu var sérlega góð með steypum plönum og hreinlæti haft í hávegum.

Myndir / HKr.

Hönnun og frágangur fjóss

Þegar hugað er að hönnun og byggingu eða breytingu fjósa er að mörgu að huga og eins og við er að búast er hætt við að einhver atriði hreinlega gleymist eða komi í ljós á síðari stigum framkvæmda. Það er þó hægt að gera ýmislegt til þess að auka líkurnar á því að vel takist til strax í fyrstu atrennu.

Undanfarin ár hefur þróun í fjósbyggingum verið hröð hérlandis og með byggingu á mörgum legubása-fjósum skapast þekking og reynsla á því hvernig heppilegt er að standa að uppbyggingu á aðstöðu fyrir nautgrip. Það hefur margsannast að ein langbesta leiðin til þess að ná yfirsýn fyrir hvað sé gott og hvað ekki er að fara í heimsóknir til bænda sem hafa sjálfir staðið í framkvæmdum og fá að sjá hvað hafi tekist vel og hvað hefði mátt betur fara. Það eiga þó ekki allir heimangengt og því getur verið gott að sækja þekkingu í stoðefni svo sem af veraldarvefnum.

Betri fjós

Fyrir fimm árum stóð Landbúnaðarháskóli Íslands fyrir nokkuð umfangsmikilli rannsókn á nýlega byggðum eða breyttum fjósum hér á landi en verkefnið var kallað „Betri fjós“. Markmið verkefnisins var að safna saman reynslu af nýlega byggðum og/eða breyttum fjósum með því að heimsækja bændur, taka viðtöl við þá og gera úttekt á fjósum þeirra þar sem leitast var við að draga fram bæði kosti og galla ólíkra lausna og frágangaðferða.

Með þessu verkefni var ekki verið að safna saman nákvæmum upplýsingum um málsetningar á ólíkum lausnum heldur verið að fá álit bændanna á notkunargildi ólíkra lausna. Niðurstöður verkefnisins voru svo settar fram í skýrslu sem var hugsuð sem eins konar hugmyndabanki þar sem leitast var við að draga fram sameiginlegt álit bændanna á ólíkum lausnum.

Mest áhersla var lögð á að draga fram helstu kosti og/eða galla viðkomandi byggingar, innréttinga og frágangs og niðurstöðurnar svo teknar saman í skýrslu, sem samanstendur af grunnupplýsingum um hin útteknu fjós, en þó fyrst og síðast af myndaumfjöllun um einstaka hluta fjósanna með skýringartextum.

Þó svo að nokkuð sé um liðið frá því að þetta verkefni leit dagsins ljós og að síðan þá hafi komið fram nýjar lausnir í fjóshönnun, svo sem velferðarrými í fjósum og miðlæg staðsetning mjaltþjóna í fjósum, þá stendur verkefnið enn nokkuð vel fyrir sínu og er líklega enn sem komið er besta handhæga íslenska gagn sem hægt er að nota við undirbúning framkvæmda.

Hér á eftir fer stutt samantekt um helstu atriði sem komið

Bürger-Grebe fjölskyldubúíð í Norður-Hesse í Þýskalandi. Þar eru nú 200 mjólkurkýr en verða orðnar 360 eftir stækkun á fjósinu á þessu ári. Þetta fjós með nánast enga lokaða útveggi gengi trúlega seint við íslenskar aðstæður.

er inn á í þessari skýrslu, en hana má í heild sinni nálgast á vef Landbúnaðarháskóla Íslands: www.lbhi.is. Enn fremur má vafalítið biðja ráðunauta RML um aðstoð við að fá hana prentaða út og senda í pósti gegn eðlilegri greiðslu, án þess að greinarhöfundur hafi svo sem nokkuð fyrir sér í því.

Grunnhönnun og undirbúningur framkvæmda

Þegar fjós eru hönnuð liggur oftast en ekki að baki mikil vinna við undirbúning og hönnun. Mikill samhljómur var með bændunum varðandi undirbúning hönnunar en flestir höfðu lagt þónokkuð á sig við að skoða fjós hjá öðrum bændum og margir skoðað fjós erlendis. Þó nefndu nokkrir það sem galla að hafa ekki skoðað nógu víða. Þá höfðu sumir einnig farið á landbúnaðarsýningar til þess að fá góðar hugmyndir. Frá því að hugmynd er komin á blað og þar til framkvæmdir hefjast leið oft mjög skammur tími. Þannig var algengt að tími frá ákvörðun um að byggja/breyta þar til að notkun kom var oft ekki nema 6–8 mánuðir.

Full ástæða er til þess að hvetja fjósbyggjendur að nota góðan tíma í þennan þátt framkvæmdarinnar enda má oft spara miklar fjárhæðir með því að leita skriflegra tilboða bæði í kaup á aðföngum og kaup á þjónustu s.s. frá iðnaðarmönnum. Í sjálfu sér er ástæðulaust að framkvæmdin sjálf taki mjög langan tíma, sé ekki þeim mun meiri vinna sem hvílir á herðum ábúenda.

Algeng vandamál

Í skýrslunni er sérstaklega komið inn á mörg af þeim atriðum sem oft fara úrskeiðis eða hafa reynst heldur illa. Nokkuð sammerkt var með mörgum af þeim fjósum sem voru heimsótt að flórar þeirra voru bæði fjölbreyttir og

oft æði misheppnaðir. Erfitt reyndist að henda reiður á ágæti mismunandi lausna en helst var kvartað yfir ágæti heilla flóra með sköfum ofan á og svo fleytiflórum hjá geldneytum.

Fleytiflórar virðast virka ágætlega, eins og flestar aðrar flórgerðir, ef mykjan er ekki of þykk. Þegar ábúendurnir voru spurðir um flórakerfi fjósanna sögðust 52,7% ekki vera ánægðir með flórana í fjósum sínum ef þeir voru með sk. heila flóra og sögðust margir sjá eftir því að hafa ekki byggt haughús undir fjósinu með rimlum. Algengasta skýringin sem gefin var, var bilun á sköfukerfum í heilum flórum en flestir voru með glussasköfukerfi sem virtust samkvæmt því sem bændurnir sögðu bila aloft.

Annað algengt vandamál var bleyta í smákálfastíum en í 75% fjósanna sem rannsökuð voru, voru smákálfar haldnir í hálmsstím sem bændurnir voru alla jafna afar ánægðir með. Sammerkt var þó með svörum bændanna að oft reyndist þeim erfitt að halda stínum vel þurrum, sér í lagi við jötugrindur og þar sem kálfunum var gefin mjólk, hvort sem það var úr fóstru eða með fötum. Í ljós kom reyndar að í mörgum tilfellum var hreinlega verið að setja of lítinn hálm undir kálfana en margar þessara stíva voru ekki heldur með nein eða lítil niðurföll eða dren sem var bagalegt. Þannig átti vatn sem var hland ekki aðra leið í burtu en með hálminum. Einnig var það slæmt þegar þrifið var enda þá jafnan mikið vatn sem þarf að koma í burtu. Auk þessa voru ótrúlega margir bændur bjartsýnir í upphafi framkvæmda og ráðgerðu að handmoka stúrnar og þær því illa eða ekki véltækar – eftir á að hyggja ekki sérlega heppileg lausn til framtíðar lítið.

Komið er inn á mörg önnur vandamál í skýrslunni sem ætti að vera hægt að forðast eftir lestur hennar.

Aðstaða þjónustuaðila

Þjónustuaðilar þurfa að geta komist allauðveldlega til þess að þjónusta nautgripina eða tækjabúnað og má þar t.d. nefna frjótækna, dýralækna, klaufskurðarfólk, viðgerðarfólk mjaltatækja, ráðunauta og þar fram eftir götunum. Allmisjafnt er hve vel aðstaðan er hönnuð fyrir þá aðila sem oft þurfa að leggja leið sína í fjós en langeinfaldast og öruggast er að fá álit þeirra, sem sjá um þjónustu við viðkomandi bú, til þess að gefa álit sitt á fyrirhuguðum framkvæmdum. Með því móti má koma í veg fyrir klaufaleg mistök eins og t.d. að gleyma mannopi inn í sæðingarstíuna hjá kvígunum sem hefur gerst eiginlega ótrúlega oft. Þá vantar oft smáatriði eins og góða handlaug fyrir dýralækninn eða þvottaaðstöðu við klaufskurðarbásinn og fleira mætti nefna. Í stuttu máli sagt: spyrja þjónustufólkið sjálft, það mun benda á lausnir sem henta!

Aðkoma að fjósi

Best er að hanna aðkomu að mjólkurhúsi þannig að hægt sé að taka hringakstur svo ekki þurfi að bakka, a.m.k. ekki mikið. Viða erlendis er þetta krafa og stefnir í það sama hér á landi. Þá þarf langtímamarkmiðið að vera að aðkoma að mjólkurhúsinu sé ekki um bæjarhlaðið. Í skýrslunni er sérkaflinn um mjólkurhús og frágang þess enda skiptir það mjólkurbílstjóra að sjálfsögðu miklu máli. Að sama skapi skiptir inngangur í fjós ekki höfuðmáli fyrir fôðurbílstjóra þar sem þeir ættu hvort sem er ekki að fara inn í fjós vegna smithættu o.fl. Oft eru fôðursiló afar undarlega staðsett og hreinlega eins og alls ekki hafi verið hugsað um smithættu eða vinnusparnað þegar þeim hefur verið valinn staður. Rétt eins og með svo margt annað, skiptir miklu máli að velja fyrir sér ferlunum sem gilda um kjarnfôður og áfyllingu þess á siló og miða þar við að besta lausnin er að bílarnir þurfi ekki að bakka. Í raun gilda nákvæmlega sömu reglur um afhendingaraðstöðu fyrir nautgripi á gripaflutningabíl. Bílstjórar á þessum bílum eiga ekki að fara inn í gripahús, enda gætu þeir verið að koma frá búi þar sem gripir eru veikir og líkur á krosssmíti meiri en með öðrum þjónustuaðilum. Hér þarf því að reyna að sjá fyrir helstu verkferla og hanna/hugsa út heppilegar lausnir. Planið þarf að vera stórt svo gripabíllinn geti athafnað

sig vel á því og einnig er til bóta að vera með stuttan rampa utan við dyrnar en gripir ganga mun auðveldar upp rampa en niður. Enn fremur er mikilvægt að geta smúlað svæðið eftir að bíllinn er farinn.

Af mörgu að taka

Eins og fram hefur komið er um afar viðamikla handbók að ræða og hér að framan aðeins verið tæpt á örfáum atriðum en mörg önnur eru tekin fyrir í skýrslunni „Betri fjós“ s.s. „mjaltaaðstaða og mjólkurhús“, „tækjarymi, rekstrarvörugæmsla og fôðuraðstaða“, „loftræsting, lýsing og hljóðvist“, „lagnir“, „Frágangur utan fjóss“ og „skipulag í fjósi“. Full

ástæða er til þess að hvetja þá sem eru að huga að fjósbyggingum, hvort sem er breytingum eða nýbyggingum, að kynna sér skýrsluna. Þá er væntanlegur minnislisti frá undirrituðum sem er hugsaður fyrir þá sem eru að fara að byggja, en hugmyndin er að unnt verði að nota listann til þess að kanna með einföldum hætti hvort einhver mikilvæg hönnunaratríði hafi gleymst. Listi þessi verður birtur á helstu fagnetmiðlum bænda en vænta má þess að hann verði tilbúinn fyrir lok maí.

Snorri Sigurðsson
sns@seges.dk
Ráðgjafi hjá SEGES P/S
Danmörku

Hrina gjaldprota í dönskum landbúnaði

Á síðastliðnu ári hafa nálægt tvö hundruð gjaldprot í dönskum landbúnaði verið skráð og hefur slíkur fjöldi ekki mælt síðan 1994. Nú óttast Danir að talan muni hækka enn frekar og skýrist það að mestu af lágu mjólkur- og svínakjötsverði. Í mars voru skráð 31 gjaldprot í dönskum landbúnaði en til samanturðar voru um 13 gjaldprot skráð mánaðarlega undanfarin ár. Er þetta því rífleg tvöföldun og hafa Danir miklar áhyggjur af ástandinu. Bændur ákveða að hætta sjálfir og finna enga útleið í gegnum margra ára baráttu við lág heimsmarkaðs-

Frá Fjóni í Danmörku. Mynd / HKr.

verð og lélega fjárhagsstöðu. Fyrstu þrjá mánuði ársins voru 72 gjaldprot í dönskum landbúnaði en 42 á sama tímabili í fyrra. /landbrugsavisen - ehg

Hengifoss: Varasamur göngstígur

Sveitarstjórn Fljótshlíshrepps óttast að grípa þurfi til lokana á stígunum upp að Hengifossi, einni vinsælustu náttúruperlu Austurlands, vegna versnandi ástands hans við ákveðnar aðstæður. Umsókn hreppsins til framkvæmdasjóðs ferðamannastaða um styrk í ár var hafnað. Gunnþórunn Ingólfsdóttir oddviti Fljótshlíshrepps, segir við vefinn Austurfrétt að þetta sé afleit staða, stígurinn geti verið varasamur við vissar aðstæður, sértaklega þegar blautt er. Vitað er að slys hafa orðið. Í bókun sveitarstjórnar segir að vegna slysaðattu, slæms ástands stígsins og neitunar á styrkumsókninni telji hún að hugsanlega þurfi að loka stígunum. Hún viðurkennir hins vegar að það sé flókið. „Stígurinn liggur um land í einkaeigu þar sem sveitarstjórn hefur takmarkaða lögsögu. Það þyrfti því sameiginlega ákvörðun landeiganda og sveitarfélagsins og til þessa úrræðis verður varla gripið nema í nauðsyn, til dæmis ef slysa-tíðni eykst.“

Viktor Örn Andrésson
Keppandi í Bocuse d'Or

VIKTOR OG CONVOTHERM ÆTLA AÐ VINNA SAMAN Á BOCUSE D'OR Í LYON

AF ÞVÍ TILEFNI BJÓÐUM VIÐ ALLA CONVOTHERM OFNA Á TILBOÐSVERÐI Í MAÍ

Bocuse d'Or er ein virtasta matreiðslukeppni sem haldin er í heiminum og hefur verið haldin síðan 1987. Í keppnina komast færri þjóðir að en vilja. Fastus er stoltur styrktaraðili Bocuse d'Or á Íslandi. Keppendur Bocuse d'Or hafa aðstöðu í sýningar- og æfingaeldhúsi Fastus, Síðumúla 16.

Verið velkomin í verslun okkar að Síðumúla 16
Opið mán - fös 8:30 - 17:00
Síðumúli 16 • 108 Reykjavík • Sími 580 3900 • www.fastus.is

Breyttar áherslur í námi, rannsóknum og ráðgjöf

Borgar Páll Bragason
Fagstjóri
nytjaplöntusviðs
bpb@rml.is

Það er gömul saga og ný að gerðar eru ríkar kröfur til bænda um að þeir hagræði í sínum búrekstri. Krafan er t.d. mjög skýr í nýlegum samningum á milli bænda og ríkis og ljóst að bændur standa nú frammi fyrir

miklum áskorunum en einnig tækifærum.

Hagræðingarkrafan og sóknarfærin ná eðlilega einnig til Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins. Fyrirtækið þarf að þróast áfram með þeim áherslum sem

bændur, eigendur fyrirtækisins, vilja og þannig verður Rml áfram þeirra besti kostur þegar leita skal ráða. Mikilvægi óháðrar ráðgjafar hefur og mun áfram sanna gildi sitt fyrir bændur.

Þegar hagræða þarf í búrekstri er

nærtækast að skoða fyrst þá þætti sem þar eru fyrirferðarmestir. Það þarf ekki að skoða lengi tölur úr búreikningum til að sjá að tækifærin liggja að miklu leyti í því að hagræða í rekstri búvéla, áburði og sáðvöru. Það er í þeim liðum sem

mynda gróffóðurkostnaðinn. Þá eru kjarnfóðurkaup yfirleitt stærsti einstaki gjaldaliður kúabúa sem í eðli sínu tengist mjög því hvernig til tekst að afla gróffóðurs.

Áherslur í rannsóknum og ráðgjöf í framtíðinni munu þurfa að mæta þessari hagræðingarkröfu bænda. Í dag eru starfsmenn nytjaplöntusviðs Rml níu talsins í um það bil sex stöðugildum tengdum fóðrun, jarðrækt og garðyrkju. Fleiri starfsmenn Rml koma að ráðgjöf á þessu sviði en það er ljóst að heldur þarf að bæta í varðandi ráðgjöf er snerta þessa stóru kostnaðarliði. Því miður hefur áhersla á tilraunir og áhugi á framhaldsnámi í jarðrækt verið af skorum skammti síðustu ár og trúlega er nú svo komið að það þarf sérstakt átak til að snúa þróuninni við enda mikið af okkar færesta jarðræktarfolki hjá Lbhl og Rml nú komið á eftirlaunaaldurinn eða á stutt eftir í hann.

Á allra síðustu árum hefur ýmislegt verið gert til að byggja undir möguleika okkar til að takast betur á við ráðgjöf í jarðrækt, fóðrun og garðyrkju. Verið er að byggja upp skýrsluhaldsgrunn í jarðrækt (Jörð.is), við erum aðilar að samnorðnu fóðurmatskerfi fyrir mjólkurkúr (Norfor) og í garðyrkju hefur komist á skilvirkt erlent samstarf. Þá bjóðum við upp á vinsælar ráðgjafalausnir: „Sprota“ í jarðrækt, „Stabba“ og „Stæðu“ í fóðrun mjólkurkúna og „Á grænni grein“ fyrir garðyrkjubændur. Í þessum pakkalausnum nýtum við okkur áður nefnd kerfi til að ná sem best utan um þá þætti sem skapa þessa stóru kostnaðarliði. En betur má ef duga skal til framtíðar.

Vonandi munu fleiri sækja sér framhaldsmenntun á sviði jarðræktar, fóðrunar og garðyrkju á næstu árum. Þannig munu einnig áherslur í rannsóknum og ráðgjöf eflast í takti við þær kröfur sem gerðar eru til íslenskra bænda.

RHA:

Um 330 samstarfsverkefni

Greint var frá afrakstri verkefnis Rannsóknamiðstöðvar Háskólans á Akureyri (RHA) um samstarf sveitarfélaga á málstofu í Háskólanum á Akureyri þann 29. apríl síðastliðinn. Var málstofan vel sótt af fólki alls staðar að af landinu og góðar umræður tókust um þetta mikilvæga mál efni.

Ljóst er að umfang samreksturs er mikið víðast hvar og hefur aukist á síðustu árum í kjölfarið á yfirtöku verkefna á borð við málefni fatlaðra. Lítið hefur verið um sameiningar sveitarfélaga um nokkurn tíma en þess í stað horft til samstarfs til að unnt sé að veita íbúum sem jafnasta þjónustu án tillits til stærðar sveitarfélags.

Nú eru um 330 samstarfsverkefni og hvert sveitarfélag er þátttakandi í 20–25 samstarfsverkefnum. Rekstrarform samstarfs er mjög mismunandi milli svæða og yfirsýn virðist vera takmörkuð. Í ljósi niðurstaðna viðhorfskönnunar meðal sveitarstjórnarmanna og framkvæmdastjóra sveitarfélaga til samstarfs er ekki ólíklegt að breytingar séu handan við hornið. Bygðarannsóknasjóður styrkti rannsóknina. /MÞÞ

Girðingarefni og rúlluplast í úrvali

Allt í girðingarvinnuna

Þræðir og borðar

Jarðleiðslur

Þráðspólur

Rafgirðingarspennar

Staurar, net, gaddavír og þanvír

Rúlluplast, stæðuplast, net og garn

Megaplast Power

Yfir- og undirplast

10m x 50m
12m x 50m
14m x 50m
16m x 50m

Varnarnet
8m x 10m
12m x 15m

Sandpokar

Bætt gerjun og betri verkun með Advance íblöndunarefni fyrir hefynginn

Megastretch fimm laga hágæðaplast

Grænt 75 cm kr. 10.950 án vsk.
Hvít 75 cm kr. 10.950 án vsk.
Svart 75 cm kr. 10.800 án vsk.

Unterland Extra plus gæðaplast

Grænt 75 cm kr. 10.950 án vsk.
Hvít 50 cm kr. 8.950 án vsk.

Total Cover rúllunet 3.600 metrar

Kr. 25.490 án vsk.

Visscher Holland bindigarn

Bindigarn fyrir rúllur VITO 750
Stórbaggagarn VITO 130 og 150

Frír flutningur ef pantað er fyrir 1. júní.

Leitið tilboða hjá sölumönnum okkar

Sala og ráðgjöf
S. 540 1100

Lynghálsi, Reykjavík
Óseyri, Akureyri

Efstubraut, Blönduósi
Borgarbraut, Borgarnes

www.lifland.is
lifland@lifland.is

LÍFLAND

Eignatorg kynnir: Kerlingardalur

Fallegt raðhús á einni hæð. Fimm svefnherbergi eru í húsinu. Húsið stendur á afar fallegum stað í landi jarðarinnar Kerlingardal í Mýrdalshreppi. Sér lóð er undir raðhúsunum. Húsið hentar afar vel til ferðaþjónustu eða sem starfsmannaaðstaða. Eignin hefur fengið gott viðhald og er nýlega búð að endurnýja þakjárn, glugga og utanhússklæðningu.

Eignin er í útleigu til 1. apríl, 2017.

Allar nánari upplýsingar veitir Björgvin Guðjónsson löggiltur fast-eignasali í síma 510-3500 / 615-1020 eða bjorgvin@eignatorg.is

Bændablaðið
Kemur næst út
26. maí

Nýtt

BÚFJÁRHAUGBÆTIR

Betri og jafnari áburður

Kynntu þér möguleika
NOVA Optimizer
á www.isco.is
eða í síma **562 1100**

Auðbrekka 25 - 27 / +354 562 1100 / isco@isco.is / www.isco.is

*Kverneland
-því hvert korn telur*

Ryðfrír
dreifibúnaður

Kverneland Exacta áburðardreifarar
Tveggja skífu. 700 – 1400 lítra
Sjálfstæð vökvaopnun á hvorri skífu
Vökvastýrður jaðardreifibúnaður
Íslenskar leiðbeiningar

VÉLFANG

Auðstilltur
og nákvæmur

Gylfaflöt 32 • 112 Reykjavík • Sími 580 8200 • www.velfang.is • velfang@velfang.is

**Flottir fyrir
útivistina**

praxis
... þegar þú vilt þægindi

Þriggja laga
softshell jakkar
í mörgum litum
fyrir dömur og
herra
Stærðir: S-M-L-XL-XXL-3XL

**10%
afsláttur**

LOKAD 22. og 29. apríl

Bonito ehf. • Friendtex • Praxis
Faxafen 10 • 108 Reykjavík • sími 568 2870 • www.friendtex.is • www.praxis.is
Opíó mán. og mið. 11-17, þri. og fim. 11-15, fös. 11-14, lokað laugardaga

Fliegl
AGRITECHNIK

Schalten Sie auf volle Leistung!

DREIFIBÚNAÐUR »PROFI«

KASTIÐ EKKI KRÓNUNNI

Með Fliegl Profi aukabúnaði fæst
jöfn og góð dreifing á lífrænum
áburði og öðrum jarðefnum

Einföld
ásetning fyrir
Push-off
vagnana frá
Fliegl

Rafn A. Guðjónsson • Helluhraun 4 220-Hafnarfjörður
Tel + 354 565- 2727 • Mobile + 354 892 7502 • Email: rafn@rag.is www.fliegl.com

mast
Matvælastofnun

Námskeið fyrir nýja aðila í gæðastýringu í sauðfjárrækt

Matvælastofnun mun halda undirbúningsnámskeið fyrir þá sem hyggjast sækja um aðild að gæðastýringu í sauðfjárrækt en krafist er að þátttakendur í gæðastýrði sauðfjárrækt hafi sótt slíkt námskeið. Námskeiðið verður haldið 20. júní nk. Gert er ráð fyrir að halda annað námskeið í nóvember og verður það auglýst síðar.

Staður og tími:
Hvanneyri 20. júní kl. 10:00 – 17:00

Tilkynna þarf þátttöku eigi síðar en 14. júní n.k. **Tekið er við tilkynningum um þátttöku í síma 530-4800 hjá Matvælastofnun eða með tölvupóstum á netfangi@mast.is**

Ekki er um sérstakt námskeiðsgjald að ræða en þátttakendur greiða sjálfir fyrir veitingar.

Efni:

- Farið yfir lagalegan grundvöll gæðastýringar og stjórnsýslu tengdri gæðastýrðri sauðfjárrækt
- Farið er ítarlega yfir reglugerð 1160/2013 með síðari breytingum um gæðastýrða sauðfjárrækt og þar sem áhersla er lögð á að skýra alla liði reglugerðarinnar fyrir þátttakendum
- Fjallað um landýtingu og landbótaáætlanir
- Farið yfir reglugerð 916/2012 um merkingar búfjár
- Farið yfir reglugerð 1066/2014 um velferð sauðfjár og geitfjár
- Fjallað um skýrsluhald í sauðfjárrækt, uppbyggingu þess og grundvallaratriði sem standa þarf skil á við þátttöku í skýrsluhaldi
- Farið yfir notkun á jord.is
- Farið í grundvallaratriði varðandi sauðfjárbúskap og fæðun og hriðingu sauðfjár

Langd námskeiðs er 6 klukkustundir og miðað er við að hámarksfjöldi á hvert námskeið sé 20 manns. Matvælastofnun áskilur sér þann rétt að fella niður námskeið ef þátttaka er ekki næg.

Honda HR-V 2016 - nýtt sportlegt og vel heppnað útlit

Í síðasta mánuði frumsýndi Bernhard Vatnagörðum nýjan og mikið breytta Honda HR-V. Ég fékk bílinn til prufuaksturs fyrir nokkru sem ætlaði rétt að keyra stuttan hring. Það var svo gaman að keyra bílinn að stutti hringurinn endaði í tæpum 200 km.

Honda HR-V kemur í nokkrum útgáfum, en bíllinn sem ég prófaði var með bensínvél, sjálfskiptur og á að skila 130 hestöflum.

Gott öryggiskerfi

Mikið er lagt upp úr öryggisbúnaði í HR-V og sem dæmi er bíllinn með akreinalesara (þegar ekið er yfir merktu línu á vegi lætur bíllinn vita), árekstursvarinn er tengdur í myndavél framan á baksýnispeglinum sem lætur mælaborðið líka vita ef ekið er of nálægt bíl sem er á undan og gerir ökumanni viðvart. Umferðarmerkjagreining tengist sömu myndavél og les umferðarmerki í allt að 100 metra fjarlægð og ef ekið er með hraðastíllinn á hægir bíllinn sjálfkrafa niður í löglegan hraða lækki hámarks-hraði tímabundið (sem dæmi: Á Kjalarnesi er að öllu jöfnu 90 km hámarkshraði, en á stuttum kafla lækkar hámarkshraðinn niður í 70, þá lækkar bíllinn sjálfkrafa hraðann niður í löglegan hraða og hækkar síðan aftur í 90 þegar kaflinn er búinn). Þessi búnaður hefur fengið íslenskt nafn sem kallast snjall-hraðastilling.

Ljúfur og nánast hljóðlaus á malarvegi

Af þeim bílum sem ég hef prófað með bensínvél eða dísilvél þá er þessi bíll sá hljóðlátasti inni í farþegarýminu. Það heyrir nánast ekkert í vélinni, svo vel er farþegarým-ið einangrað (aðeins rafmagnsbílar sem ég hef prófað eru hljóðlátari). Samt heyrði ég aðeins veghljóð á steinsteypa kaflanum í Kollafirði, en þegar ég prófaði bílinn á malarvegi fannst mér fjöðrunin mjúk sem tók holurnar á holóttum malarveginum sem ég ók vel. Mjúkir sum-arhjólbardarnir voru svo mjúkir að þeir gripu smásteina og hentu upp undir bílinn, en þrátt fyrir það heyrðist sáralítið steinahljóð inn í bílinn, svo vel er hann hljóðeinangraður. Í borgarakstri er ég vanur að prófa bíla á öllum þeim fjölmörgu gerðum af hraðahindrunum og hvergi var Honda HR-V að höggva neins staðar, fór tiltölulega mjúkt yfir hraðahindranirnar.

Uppgefin eyðsla töluvert minni en mín eyðsla

Ég er ekki vanur að lasta mikið í

Honda HR-V 2016.

Myndir / HLJ

Árekstrarvörnir urrar á mann ef maður fer of nálægt bílnum fyrir framan.

Varadekkslaus, en þennan búnað kunna fæstir á og flestir klúðra, en allir kunna að skipta um dekk.

mínum bílapistlum, en vegakerfi Íslands er ekki boðlegt varadekkslausum bílum þar sem holur og

Afturhurðahandfangið finna ekki allir strax.

Snertiskjárin er auðveldur í notkun og myndin mjög góð.

hvassar brúnir höggva dekk daglega. Ég var ekkert hrifinn þegar ég sá að bíllinn var varadekkslaus og bauð bara upp á rafmagnspumpu og „lekastoppvökva“ í skottinu. Einnig er ég ekki hrifinn af því að þurfa að kveikja ljós fyrir hábjartan daginn til að vera löglegur

Þegar horft er á bílinn virkar hann ekki hár, en er glettilega hár og þolir þokkalega háan hrygg á vegslóða án þess að rekast upp undir.

í umferð samkvæmt íslenskum lögum þar sem engin eru afturljósín á daginn nema öll ljós séu kveikt, en sjálfvirki ljósabúnaðurinn í HR-V virkar fínt þegar komið er inn í bílastæðahús eða þegar rökkvar á kvöldin. Uppgefin eldsneytiseyðsla í blönduðum akstri er á bilinu 4,0 til 5,2 lítrar á hundraðið á þeim 7 útgáfum af Honda HR-V sem í boði eru, en ég margsinnis núllaði aksturstölvuna og tókst aldrei að komast neðar en 6,2 lítra eyðslu á hundraðið (var í innanbæjarakstrinum fyrstu 30 km með rúmlega 9 lítra eyðslu á hundraðið).

Þægilegur ferðabíll með gott rými fyrir farþega

Að ferðast á HR-V er gott, sæti þægileg, fótarými gott bæði

í framsætum og aftursætum. Farangursrými er gott, stórt og aðgengilegt. Verðið á bílnum kom mér á óvart, en ódýrasti HR-V kostar ekki nema 4.190.000 og sá dýrasti 5.290.000. Það sem ég var hrifnastur við bílinn var hversu vel hann er hljóðeinangraður og einnig sjálfskiptingin sem maður fann 7 þrepa skiptinguna aldrei skipta sér. Stærsti ókosturinn er varadekksleysið (hlýtur að vera hægt að fá varadekk sé þess óskað). Leyfileg dráttargeta er ekki mikil, eða frá 1000 kg upp í 1400 kg með bremsubúnað á aftanivagni. Mikið er ósagt (aðallega um tækni, öryggi og gæði) um þennan bíl, en í stuttum pistli kemst ekki meira fyrir og því vil ég benda áhugasömum á vefsíðuna www.honda.is ef einhver vill fræðast meira um bílinn.

AIRREX-hitara á pallinn, upplagðir í stór rými og eru fljótir að hitna

Þann 1. maí síðastliðin fór ég í árlega hópkeyrslu Snigla til að minna á að það séu mótorhjól í umferðinni. Eins og svo oft áður var hitastigið ekkert til að hrópa húrra fyrir og því gott að koma við í kaffisölutjaldinu hjá Sniglunum.

Á meðan ég beidi í röðinni fann ég að mér hitnaði ótrúlega hratt eftir því sem nær kaffikönnunni var komið, það var eins og að sól-argeislar væru að skína á andlitid á mér þarna í rigningunni. Ástæðan var lítill ofn í horni sölutjaldsins sem sendi frá sér hitageisla, það var ekk-

ert of heitt fyrir afgreiðslu-dömunar sem stóðu alveg við ofninn. Eftir helgina heimsótti ég Jón Hafstein, innflytjanda og söluaðila ofnsins í verslunina JHM Sport, og spurði út í galdur ofnsins og möguleika.

Jón sagðist hafa lánað Sniglunum

Dömunar sem veittu kaffi hjá Sniglum 1. maí voru alsælur með hitann rá ofninum í kaffitjaldinu.

brennir 1,2 lítrum af dísil á klukkutíma.

ofninn sem heitir Arrex AH 300 og er 15Kw, en hefur nokkrum sinnum lánað þennan ofn í samkomutjöld. Ofninn gengur fyrir rafmagn og dísil, eyðir svipað af rafmagn og 80w ljósapera á klukkutíma og

Margar stærðir og gerðir af Airrex-hiturum

Aðspurður um sölu og notkun ofnanna sagði Jón að fyrsti 15 Kw Airrex-ofninn hafi farið í vélaskemmu rétt hjá Raufarhöfn og þann ofn sá fiskverkandi á Raufarhöfn sem nú hitar upp fiskverkunarskemmu með 22Kw ofni og lætur vel af ofninum.

Í boði eru margar mismunandi gerðir af Airrex-hiturum, allt frá 1100 w sem henta vel á sólpalla og lítill rými upp í 22 Kw raf- og dísilklúna sem hita upp stórar

skemmur og vöruhús. Kosturinn við ofnana er að ekki þarf að hita upp rýmið löngu áður en maður byrjar að vinna, það er nóg að setja Airrox-ofninn í gang þegar vinna byrjar.

Þegar ofnarnir eru í gangi virka þeir svipað og að sólin sé að skína á mann þar sem að ofnarnir gefa frá sér innfrarauðan geisla sem líkir eftir sólargeisla.

Verðið er mismunandi, en sá litli, 1100 w, kostar 26.900 krónur og dýrasti, 22 Kw, kostar 759.000 krónur.

/HLJ

Hvað eru umhverfisverðlaun?

Blásið til sóknar í umhverfismálum með tínslu á rusli

Undanfarnar vikur, þegar ég hef verið á ferð seinni part dags í Garðabæ, hef ég séð fjölda af myndarlegum konum ganga með vegum og gangbrautum tinandi rusl í þar til gerða svarta rusla-poka. Fyrir mér er Garðabær snyrtilegasta bæjarfélagið á höf-uðborgarsvæðinu.

Víkuna 2.–7. maí tekur Reykjavíkurborg þátt í evrópskri hreinsunarviku með því að hvetja fólk og fyrirtæki til að hreinsa saman, en borgin efndi til sérstaks hreinsunardags laugardaginn 7. maí. Borgarbúar gátu valið sér opið leik-svæði og nágrenni á skráningarsíðu og fyrirtæki gátu skráð sig til leiks og fengið viðurkenningarskjal. Ekki

vanþarft verk þar sem að mjög víða í Reykjavík er mikið drasl og gæti ég þá sérstaklega bent á beggja vegna við veginn þegar komið er til Reykjavíkur á móts við Rannsóknarstöðina að Keldum.

Víða fallegar sveitir og snyrtilegar

Með vaxandi fjölda ferðamanna þarf að huga að umhverfinu, en snyrti-legar sveitir eru margar og sitja alltaf eftir í minningunni úr ferða-lagi. Fyrir nokkrum árum ók ég í gegnum Kelduhverfi þar sem ég ólst upp og tók þá eftir unglingum sem gengu með veginum og tíndu upp rusl. Ég stoppaði hjá einum þeirra

Bræðurnir nota mest hunda og gildir til minkaveiða og sárasjald-an skotvopn.

og spurði hann út í það hvaðan hug-myndin að þessu hreinsunarátaki væri komin. Hann sagði mér að þetta væri unglingavinna á vegum sveitarfélagsins. Aðspurður hvort það væri mikið rusl sagði hann mér

að það væri alveg ótrúlega mikið af tónum sigarettupökkum og einnota drykkjarílátum. Kelduhverfi er nú er hluti af sameiginlegu sveitarfé-lagi sem ber nafnið Norðurþing. Í Norðurþingi hefur undanfarin ár verið gert lofsamlegt átak í fækkun meindýrsins minks.

Stærsta umhverfisslys Íslandssögunnar þegar minkurinn komst í íslenska náttúru

Ég hef oft nefnt það að stærsta umhverfisslys Íslandssögunnar var þegar minkur slapp úr búrum út í íslenska náttúru. Í Norðurþingi hafa tveir bræður verið ötulir við að nán-

ast útrýma mink í sveitarfélaginu. Nú er svo komið að í Norðurþingi er eitthvert fjölskrúðugasta fuglalíf landsins og vel veiðist í silungs-veiðiám og vötnum.

Hvað eru umhverfisverðlaun?

Blásið hefur verið til sóknar í umhverfismálum með tínslu á rusli. Vilja margir þakka þetta fjölskrú-uga náttúrulíf fugla og fiska þeim bræðrum sem hafa nánast útrýmt minki á svæðinu frá Skjálfandaflijóti að Ormarsá á Melrakkaslétu. Þrátt fyrir mikinn dugnað í starfi virð-ist sem engum hafi dottið í hug að heiðra þessa menn með umhverfis-verðlaunum

Lesendabás

Forseti á að vera fastur fyrir þegar á þarf að halda

Forseti Íslands er eini embættis-maður landsins sem er valinn af allri þjóðinni í beinum kosning-um. Ég býð mig fram til þessa embættis vegna þess að ég hef skýrar hugmyndir um embættið sem ég vil fylgja eftir. Forseti á að vera fastur fyrir þegar á þarf að halda.

Hann á að leiða erfið mál til lykta og tryggja að þjóðin eigi alltaf síð-asta orðið í stærstu málum sem hana varðar. Um leið á forseti að standa utan og ofan við fylkingar í samfé-laginu. Fólkið í landinu á að finna að hann sé ekki í liði með einum á móti öðrum. Forsetinn á að vera í nánum tengslum við alla landsmenn, sama í hvaða flokki þeir standa, hvar þeir búa, hvaðan þeir koma og hvaða menntunar þeir hafa aflað sér. Öllum á hann að vera óháður.

Í anda þeirra hugmynda sem ríktu þegar lýðveldið Ísland var stofnað 1944 á forseti að vera

Guðni Th. Jóhannesson.

sameiningartákn þjóðarinnar og málsvari allra, einkum þeirra sem minna mega sín. Hinir efnaðri og voldugri eiga frekar að geta séð

um sig sjálfir. Fyrri forsetar hafa mótað embættið eftir sínu höfði en innan þess ramma sem lög og hefð-ir skapa. Næsti forseti á að fylgja þessu fordæmi forvera sinna. Fyrst og fremst á forseti vera öllum óháð-ur, hlýða eigin samvisku og þjóna öllum jafnt í landinu.

Hvað þýðir þetta í raun? Á for-seti að taka afstöðu í hörðum deilu-málum? Á hann að vera með eða á móti aðild að Evrópusambandinu? Á hann að styðja nýja stjórnarskrá? Hér gildir aftur sá mikilvægi grunn-ur að landsmenn verða að finna að forseti standi ekki einarðlega með einum hluta umbjóðenda sinna en skeyti engu um sjónarmið hinna. Forsetinn verður að vera þjóðhöfð-ingi allra Íslendinga, líka þeirra sem hann er ósammála. Um leið á for-setinn að tala máli allra á alþjóða-vettvangi, benda á skiptar skoðanir og ólík sjónarmið. Þannig forðast forseti að tala með eða á móti boð-

skap og stefnu ríkisstjórnar hverju sinni. Hann er forseti stjórnar og stjórnarandstöðu, landsbyggðar og höfuðborgar, ungra sem aldinna, háskólafélks og verkafólks.

Framar öllu á forseti að tryggja að í stærstu málum sé tryggt að þjóðin eigi alltaf síðasta orðið. Þetta gildir um hugsanlega (en afar ólík-lega) aðild að ESB, endurskoðun stjórnarskrár og önnur efni okkar daga. Næsti forseti þarf auk þess að styðja sérstaklega þá sjálfsögðu kröfu að skýr ákvæði um þjóðarat-kvæðagreiðslu að beiðni tilskilins fjölda kjósenda rati í stjórnarskrá. Í raun ætti forseti að stuðla að því að þær umræður sem orðið hafa á síðustu árum um endurskoðun stjórnarskrár verði leiddar til lykta, og aftur þannig að landsmenn allir eigi síðasta orðið.

Við göngum í sumar til forseta-kosninga og seinna verður kosið til Alþingis. Gleymum því ekki

hversu mikil forréttindi það eru að búa í lýðræðisríki þar sem við velj-um okkur valdhafa en lútum ekki ofríki einræðisherra. Gleymum því ekki heldur að ágreiningur er í raun aðalsmerki þróaðs samfélags. Við deilum um smá mál og stór en látum ekki hnefaréttinn ráða. Í forsetakjöri verður tekist á um ólík sjónarmið, kosti og galla forsetaefna. Þá erum við öll jöfn og frjáls. Enginn getur gengið að fylgi visu. Enginn getur reiknað sér stuðning ákveðinna stétta eða hópa. Fólk verður ekki rekið í rétt eða dregið í net.

Vonandi verða umræður næstu vikna um forsetamál fjórlegar, snarpar en málefnalegar. Í þeim anda hlakka ég til að ferðast um landið, hlusta á fólk og kynna mín sjónarmið. Fólkið velur forsetann, það eru gömul sannindi og ný.

Guðni Th. Jóhannesson, forsetaframbjóðandi

KROSSGÁTA Bændablaðsins

MYND: BRIAN GRATWICKE (CC BY 2.5)	37	ÁRÁS	GOSEFNI	HUND	SPRIKL		LJÓMI	HLEMMUR	TEYGJUDÝR	UM-TURNUN	ÞÓ
	ÓVIRKUR										
	FLÝTIR				GREINAR-MERKI						
					LÍFHVATI						
	YFIR-BREIÐSLA				TRJÁ-TEGUNDAR						
					EFTIRSJÁ						
	VID-BÆTTUR							LAPPI			
								LÍÐUGUR			
		HAF	MATJURT	YNDIS			FLÍK				HLJÓMA
				PÍLA							
BÝSN					IDN	LAND					
						VAGGA			TRÉ	TVEIR EINS	
SLÁTTAR-TEKI					FYRSTUR			FRUMEFNI			
					LÖMDU			BÖK-STAFUR			
RÖÐULL				ERTA				LÍTILL BÁTUR			
				GARMAR				OFRA			
GJALD-MIÐILL			DREITILL					MÓT		NÆGI-LEÐUR	KNÉSETJA
			BITHAGI					HEPPNI			
		MÆLI-EINING				ELDUR			ÞANGAD TIL		
		LJÓMA							LOFT-TEGUND		
GRAFTAR-BOLGA						DRULLA			ÓKYRRO		
						LÆR-DÖMUR					
STAGL							FADMLAG			TVEIR EINS	
							Í RÖÐ			SKÓLI	
DANA				FUGL					ÁKAFLEGA		
SAMTÖK			STERKA					PIRRA			

Lausn á krossgátu í síðasta blaði

	36	ÁTT	VAGN	EINSKER	TVEIR EINS	MÆLI-EINING		ANDMÆLI	MYRKUR	UMFANG	SÖNGLA
	FÜLL	S	K	A	P	V	O	N	D	U	R
	STÚLKA	T	E	L	P	A	ÖFU-HREINSA SITJANDI	E	I	M	A
	GRÖM	E	R	G		SKOKK VERÐUR	T	R	I	M	M
	SALTA RIFTUN	F	R	E	S	T	A	TAL HINDRA	M	Á	L
	↓	KRAKKI	BRESTR	ÚR HÖFI	S	N	A	R	K	FUGL KRINGUM	S
PVO	S	K	O	L	A	SIGTI	A	U	S	A	GRIMMUR
ILLGRESI	A	R	F	I	M	Á	L	M	SEFUN SKILABÖÐ	R	Ó
SVÖRÐ	M	Ó	DANS KALLA	T	V	I	S	T	GILÐRA STADNA	S	N
TÖF	H	I	K	E	Ð	A	FLOTT NÚA	S	M	A	R
	V	GÆTINN FLYTJA	V	A	R	FADMLAG	K	N	Ú	S	OP HRUN
VEFENGJA	E	F	A	S	T	EYRIR GAGN	A	U	R	HVAD	H
YRKING	R	Æ	K	T	U	N	HÁVARI TVEIR EINS	G	N	Ý	R
ÍÞRÓTTA-FÉLAG	F	R	A	M	O	R	G	A	SANTALS	A	L
SAMTÖK	A	A	HINDRA	A	F	T	R	A	SNÆLDA	S	P

Bændablaðið

Smáauglýsingar 56-30-300

Líf og lyst

BÆRINN OKKAR

Sverrir og Fanney Ólöf tóku við búi 2003 af foreldrum Fanneyjar, þeim Lárusi Valdimarssyni og Sólrúnu Ólafsdóttur. En þau byggðu þetta nýbýli út úr Klaustursjörðinni.

Búskapurinn hefur verið með svipuðu sniði síðan við byrjunum, þ.e. fjárbú og nokkur hross. Fanney er búfræðikandídat og starfar með búinu sem ráðunautur hjá RML í hlutastarfi.

Býli: Kirkjubæjarklaustur II.

Staðsett í sveit: Skaftárhreppi í Vestur-Skaftafellssýslu.

Ábúendur: Sverrir Gíslason og Fanney Ólöf Lárusdóttir.

Fjölskyldustærð (og gæludýra):

Við eigum þrjú börn. Sólrún Lára, rétt að verða 14 ára, Sigurður Gísli, sem verður 10 ára í júlí og Ásgeir Örn, 8 ára. Eigum eina tík, Tátu, sem er nú hálfgerð gæludýr.

Stærð jarðar? Alls 2.000 ha, sameign með Kirkjubæ II.

Gerð bús? Sauðfjárbú og nokkur hross.

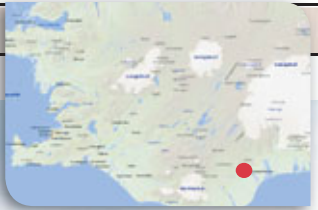
Fjöldi búfjár og tegundir? Um 520 ær og hrútar og 8 hross.

Hvernig gengur hefðbundinn vinnudagur fyrir sig á bænum?

Fer að sjálfsögðu eftir árstíð. Þessa dagana er sólarhringsvakt í fjárhúsunum sem við hjónin skiptum á okkur.

Kirkjubæjarklaustur II

Skemmtilegustu/leiðinlegustu bústörfin? Það eru nú flest störf skemmtileg í sambandi við búskapinn. Sauðburður, heyskapur og smalamennskur standa upp úr. Ætli skítmoksturinn sé ekki leiðinlegastur.

Hvernig sjáið þið búskapinn fyrir

ykkur á jörðinni eftir fimm ár? Á svipuðum nótum og í dag.

Hvaða skoðun hafið þið á félagsmálum bænda? Félagsmálin teljum við í góðum höndum.

Hvernig mun íslenskum landbúnaði vegna í framtíðinni? Við teljum að honum muni vegna vel. Mikill áhugi er hjá ungu fólki að koma inn í greinina og lofar það góðu um framtíðina.

Hvar teljið þið að helstu tækifærin séu í útflutningi íslenskra búvara? Mest tækifæri í útflutningi á lambakjöti sem selt yrði sem hágæðavara.

Einnig góð tækifæri í útflutningi mjólkurvara.

Hvað er alltaf til í ísskápnum? Nýmjólk, léttmjólk, undanrenna, ostur, sulta, hangikjötsálegg, tómatsósa og hvítlauksostur. Stundum rjómi.

Hver er vinsælasti maturinn á heimilinu? Hinir ýmsu réttir matreiðir úr lamba- eða ærkjöti.

Eftirminnilegasta atvikið við bústörfin? Þegar gaus í Grimsvötnum vorið 2011 á sauðburði. Þá birti ekki að degi vegna öskufalls að morgni 22. maí.

MATARKRÓKURINN — BJARNI GUNNAR KRISTINSSON MATREIÐSLUMEISTARI

Pylsur, kartöflusalat og hvít súkkulaði-hraunkaka

Nú er graslaukurinn kominn vel af stað og vex af miklum krafti. Það er tilvalið að nota þennan vorboða í gott kartöflusalat og hafa með pylsum.

Hér fylgir líka uppskrift að hvítri súkkulaði-hraunköku sem er vel þess virði að læra að baka.

Kartöflusalat

Graslaukurinn er farinn að vaxa. Það er til dæmis hægt að nota graslauk í gott kartöflusalat með pylsum. Jafnvel í heimagerðu smábrauði eða þeim gömlu góðu, en beikon og epli gefa þessu salati sérstakan karakter sem verður meira eins og kartöflurnar séu í aðalhlutverki í stað þess að vera bara meðlæti.

- › 2–3 bökunarkartöflur (eða litlar kartöflur)
- › 1 vænt búnt graslaukur, fínsaxaður
- › 1 rauðlaukur, fínsaxaður
- › 1 dós sýrður rjómi
- › 1 msk. majónes
- › 2 msk. saxaðar súrar agúrkur
- › 3 msk. eplateningar
- › 1 msk. hakkað stökkt beikon
- › salt og pipar

Aðferð

Flysjið kartöflurnar, skerið í bita og sjóðið. Leyfið þeim að kólna aðeins. Setjið þær í skál, blandið eplum saman við og stráðið stökku beikon yfir. Kryddið með salti og pipar. Setjið laukinn út í skálina og blandið saman. Bætið sýrða rjómanum og majónesi saman við. Kryddið til.

Best er að leyfa salatinu að standa í ísskáp í nokkrar klukkustundir áður en það er borið fram.

Sætar dvergpylsur

- › 4 heimalöguð pylsubrauð
- › 4 góðar pylsur (skornar í tvennt ef gera á dverg-partípylsur)
- › 1 rauðlaukur í sneiðum
- › 1 búnt gróft söxuð steinselja
- › sinnep og tómatsósa

Heimalagað pylsubrauð

- › Um 12 stykki
- › 1 kg hveiti
- › 1/2 lítri af vatni
- › 25 g ger
- › 90 g af sykri
- › 10 g salt
- › 1 egg
- › 80 g smjör

Aðferð

Blandið þurrgeri, sykri og salti saman við vatnið. Bætið hveiti

smám saman við. Þegar um helmingi hveitisins hefur verið bætt við er það hnoðað í eggjö og brætt smjör. Bætið svo rest af hveiti við, hnoðið deigið og látið hefast á hlýjum stað í 15–20 mínútur. Stórt brauð er 120 g og því dvergbrauð 60 g af deigi. Látið þau rísa aftur þangað til þau eru létt viðkomu. Bakið við 200 gráður í 12–14 mínútur. Brauðin ættu að vera ljósbrún þegar þau koma út úr ofninum,

Saxið steinselju gróflega og blandið við laukhringi. Pylsaðu þig upp með þínu meðlæti – til dæmis rifnum osti.

Hvít súkkulaði-hraunkaka

Hraunkaka ætti ekki bara að vera til á finum veitingastöðum. Þótt það sé sjaldgæft að hægt sé njóta hennar í heimahúsum þá er alls ekki óyfir-stíganlegt að baka hana heima. Það þarf einungis svolítið hugrekki til að ráðast í verkefnið, svo er hægt að njóta hennar heima hvenær sem hentar.

Miðjan er hálfbökuð þannig að hvítt

súkkulaðið og eggjakremið lekur út, eins og seigfljótandi hraun, þegar skorið er í hana.

- › 1/2 bolli (250 g) hvítt súkkulaði (saxað)
- › 1/2 bolli (250 g) smjör
- › 1 bolli (250 g) flórsykur
- › 2 egg
- › 2 eggjarauður
- › 6 matskeiðar (90 g) hveiti og aukalega til að strá inni í formin
- › vanillúis eða þeyttur rjómi

Aðferð

Hitið ofninn í 190 gráður.

Smýrjið form með matreiðslufitu, spreýða eða smjóri og létt stráðið inn í það með hveiti. Leggið formið á eldfast fat eða ofnplötu og setjið svo til hliðar.

Í örbylgjuofni eða vatnsbaði bræðið hvítt súkkulaði og smjör saman (í örbylgjuofn þarf að hræra á 30 sekúndna fresti þar til súkkulaðið og smjör eru brætt).

Hrærið flórsykur saman við og blandið vel. Deigið mun líta út fyrir að það sé að hlaupa í kekki. Bætið við eggjum og eggjarauðum og blandið áfram vel saman. Bætið hveiti við og hrærið öllu saman.

Hellið deiginu jafnt í form eða kaffibolla (sem búið er að smýrja).

Bakið í 11–13 mínútur, eða þar til brúnirnar eru stífar viðkomu. Þegar þú hristir formið á miðjan að vera enn örllítið mjúk. Fjarlægjið úr ofninum og látið kólna í tvær mínútur. Skerið með litlum hníf í kringum brún formanna og hvolfið svo á disk.

Berið fram strax með ís og jafnvel kókuskrauti.

Sumargleði með DROPS Design

Nú er komið sumar og þá er tilvalið að skella sér í tuskuprjón. Við eigum til mikið úrval af litum í fallegar tuskur og ættu allir að geta fundið sér lit við sitt hæfi. Fátt er fallegra en tuska í stíl við garðinurnar heima eða í húsbílnum/hjólhýsinu/fellihýsinu eða jafnvel tjaldinu.

Það hefur mikið verið spurt um tusku-uppskriftir hér hjá okkur í Gallery Spuna og því kominn tími til að fleiri fái að njóta.

Hlökkum til að sjá tuskurnar ykkar, endilega merkið myndirnar ykkar með #galleryspuni.

Tips frá Gallery Spuna: skelltu prjónum og garni í tösku og prjónaðu á leið í sveitasæluna

Prjónaðir DROPS borðklútar úr „Paris“

DROPS 139-38
DROPS design: Mynstur nr W-442
Garnflokkur C

- Stærð:
- ca. 21 x 21 cm.
- Efni : DROPS PARIS frá Garnstudio
- 50 gr litur nr 11, ópalgrænn
- 50 gr litur nr 14, skærgulur
- 50 gr litur nr 39, ljós grænn
- 50 gr litur nr 19, ljós gulur
- 50 gr litur nr 41, sinnepsgulur
- 50 gr litur nr 45, ljós appelsínugulur
- 50 gr litur nr 02, ljós turkos
- 50 gr litur nr 33, milliðbleikur
- 50 gr litur nr 10, dökk turkos
- 50 gr litur nr 06, skærbleikur
- 50 gr litur nr 12, rauður
- 50 gr litur nr 09, kóbaltblár

DROPS PRJÓNAR NR 5 – eða sú stærð sem þarf til að 17 l og 22 umf með sléttprjóni verði 10 x 10 cm.

Allir borðklútarnir eru prjónaðir með sama lykkju-fjölda í sömu lengd. Veljið eitt mynstur og prjónið þannig: Fitjið upp 36 lykkjur á prjóna nr 5 með Paris. Prjónið eitt af mynstrunum að neða þar til stykkið mælist ca 21 cm á hæð, stillið af eftir mynstri. Fellið laust af og festið enda.

LITA- og MYNSTURYFIRLIT:

Ópalgrænn og skærgulur borðklútur:

Hulið stroff:

UMFERÐ 1: Prjónið slétt.

UMFERÐ 2: Prjónið 1 l sl, 1 l br.

Endurtakið umf 1 og 2 til loka.

Ljósgrænn og ljósgulur borðklútur:

Perluprjón:

UMFERÐ 1: * Prjónið 1 l sl, 1 l br*, endurtakið frá *-*.

UMFERÐ 2: Prjónið sl yfir sl og br yfir br.

Endurtakið umf 2 til loka.

Sinnepsgulur og ljós appelsínugulur borðklútur:

Lítið rúðumynstur:

UMFERÐ 1: * Prjónið 3 l sl, 3 l br*, endurtakið frá *-*.

UMFERÐ 2-4: Prjónið br yfir br og sl yfir sl.

UMFERÐ 5: * Prjónið 3 l br, 3 l sl*, endurtakið frá *-*.

UMFERÐ 6-8: Prjónið br yfir br og sl yfir sl.

Endurtakið umf 1- 8 til loka.

Ljós turkos og milliðbleikur borðklútur:

Breitt hulið stroff:

UMFERÐ 1: Prjónið slétt.

UMFERÐ 2: * Prjónið 4 l sl, 4 l br* endurtakið frá *-*.

Endurtakið umf 1 og 2 til loka.

Dökkur turkos og skærbleikur borðklútur:

Stórt rúðumynstur:

UMFERÐ 1: * Prjónið 6 l sl, 6 l br*, endurtakið frá *-*.

UMFERÐ 2-8: Prjónið br yfir br og sl yfir sl.

UMFERÐ 9: * Prjónið 6 l br, 6 l sl*, endurtakið frá *-*.

UMFERÐ 10-16: Prjónið br yfir br og sl yfir sl.

Endurtakið umf 1-16 alls 3 sinnum.

Kóbaltblár og rauður borðklútur:

Garðaprjón:

Lykkjurnar prjónast slétt í öllum umf til loka.

Létt							
3		2		6	5	7	4
	6			2		9	5
5	1	4	8				
			2	3			4
6	7					9	3
	4			9	6		
					7	1	3
8	5	7		1			2
1		9	4	5		8	6

Þung							
	4		2		8		3
3			1		5		9
		9		4		1	
	1	8				7	5
6							1
	9	3				6	8
		1		8		4	
7			6		9		2
	5		4		7		9

Sudoku

Galdurinn við Sudoku-þrautirnar er að setja réttar tölur, frá 1–9, í eyðurnar. Sama talan má ekki koma fyrir tvisvar í línu lárétt og lóðrétt og heldur ekki innan hvers reits sem afmarkaður er af sverari línunum.

Miðlungs							
7	1					8	9
				1	8	5	3
	4			3		6	2
		1			3		6
6	5		2		7		9
8			9			4	
3		6		2			5
	9	2	8	7			
4		5					7

Þyngst							
	1	2		5			
9					3		1
					8	2	3
		1					2
							6
6	5					7	
	9	7	6				
5	4		2				1
				7		9	5

Vantar þig íslenskan lopa?

Álafosslopi - Plötulopi - Léttlopi - Einband - Bulkylopi - Kambgarn

Heimasíðan gefjun.is býður upp á lopa frá Ístex á lægsta fáanlega verði !

 Sendum um allt land!

GEFJUN.IS

Bændablaðið

á [bbl.is](#) og líka á [Facebook](#)

AFSLÁTTUR ÁRSINS!
35% AF 25 TEGUNDUM

úrvalið er hægt að skoða í vefverslun okkar:

[www.galleryspuni.is](#)

& í verslun okkar að Gerðavöllum 17 í Grindavík.

Við tökum á móti hópum utan opnunartíma, endilega hafið samband í síma 424-6500

FÓLKID SEM ERFIR LANDIÐ

Ætla að fara í útilegur og til Vestmannaeyja

Guðjón Þorri er 8 ára og býr í Norðlingaholti. Hans fyrsta minning er um það þegar hann tók allar DVD-myndirnar úr skúffu undir sjónvarpinu.

Nafn: Guðjón Þorri Hauksson.

Aldur: 8 ára .

Stjórnumerki: Tvíburir.

Búseta: Norðlingaholti.

Skóli: Norðlingaskóli.

Hvað finnst þér skemmtilegast í skólanum? Íþróttir.

Hvert er uppáhaldsdýrið þitt? Hundur.

Uppáhaldsmatur: Hamborgari.

Uppáhaldshljómsveit: Justin Beiber.

Fyrsta minning þín? Þegar ég týndi allar DVD-myndir upp úr skúffu undir sjónvarpinu.

Æfir þú íþróttir eða spilarðu á hljóðfæri? Fótbolta.

Hvað ætlar þú að verða þegar þú verður stór? Lögga og fótboltamaður.

Hvað er það klikkaðasta sem þú hefur gert? Verið óþekkur við mömmu.

Ætlarðu að gera eitthvað skemmtilegt í sumar? Fara í útilegur með mömmu og Magga og til Vestmannaeyja til ömmu og afa.

Næst » Guðjón skorar á vin sinn Sebastian að svara næst.

Lesendabás

Færsla póstkassa – skert þjónusta

Fyrir nokkru heimilaði Póst og Fjarskiptastofnun Íslandspósti ohf., ÍSP, fækkun útburðardaga í dreifbýli. Í framhaldi af því sendi ÍSP út tilkynningu um breytingu á útburði og sendi síðan út dreifingardagatal.

Þar kemur fram á hvaða dögum póstdreifing fer fram til viðkomandi bæja og býla. Þar stendur líka skýrt og greinilega „dreift heim til þín“.

Ég set ekki út á fækkun dreifingardaga vegna þess að ég geri ráð fyrir því að Póst og Fjarskiptastofnun hafi tekið beiðni ÍSP til rækilegrar skoðunar og heimilað síðan ÍSP fækkun útburðardaga. Hins vegar set ég út á það að í kjölfar fækkunar útburðardaga hefur ÍSP hætt að bera til mín póst. ÍSP hefur sett upp annan póstkassa fjarri heimilinu og skilur póstin eftir þar.

Fyrir nokkrum árum sendi ÍSP út tilkynningu um að nú ætti að færa alla póstkassa samkvæmt útgefni reglugerð ráðherra. Þeirri aðgerð var harðlega mótmælt með bréfi til forstjóra ÍSP og einnig með bréfi til Póst og Fjarskiptastofnunar. Póst og Fjarskiptastofnun hefur heimilað ÍSP færslu póstkassa frá bæjum og býlum í nokkrum tilfellum af ýmsum ástæðum m.a. vegna fjarlægðar, vegasambands o.fl. Ég veit ekki til þess að Póst og Fjarskiptastofnun hafi heimilað ÍSP færslu póstkassa hvorki hjá mér né öðrum þar sem aðstæður gefa ekki tilefni til þess og ég hef

heldur ekki séð neinar heimildir frá Póst og Fjarskiptastofnun til handa ÍSP að brjóta lög um pósthjónustu.

Í lögum um pósthjónustu stendur:

„Póstsendingu skal dreift til eða afhent þeim aðila sem hún er stíluð á eða hefur umboð til viðtöku hennar, í bréfaþakka eða pósthólf viðtakanda eða þangað sem utanáskrift segir að öðru leyti til um. Póstrekendum er heimilt að endursenda póstsendingar ef bréfarifur og bréfaþakka viðtakanda eru ekki í samræmi við ákvæði byggingarreglugerðar.

Póstsending telst vera í vörslu póstrekaða og á ábyrgð hans frá móttöku og þar til að hún hefur verið afhent á tilgreindum ákvörðunarstað.

Sendandi telst eigandi póstsendingar sem hann hefur afhent póstrekaða þar til hún hefur verið afhent viðtakanda. Sendandi hefur jafnframt ráðstöfunarrétt yfir sendingunni og er heimilt að gefa póstrekaða ný fyrirmæli um póstmæðferð þar til hún hefur verið afhent tilgreindum viðtakanda. Póstrekaða er heimilt að innheimta aukagjald vegna kostnaðar sem hlýst af nýjum fyrirmælum.“ Að framan sögðu krefst ég þess nú þegar að Íslandspóstur skili af sér póstsendingum, bréfum og blöðum, í minn heimilispóstkassa líkt og verið hefur undan farin ár.

Georg Magnússon
Norðtunga 3
311 Borgarnes.

Hollusta matvæla ræðst af heilbrigði jarðvegsins sem þau spretta úr

Jarðvegur er talinn búa yfir fjölbreyttara lífi en önnur vistkerfi heimsins, en þó er talið að aðeins 1% örvera sem þrífast við rötarsvæði plantna sé þekkt. Haft er eftir örverufræðingi að „við vitum meira um stjörnur himinsins en jarðvegin undir fótum okkar“.

Þótt svo kunni að vera vitum við engu að síður að verndun örveruflórunnar ræður úrslitum um heilbrigði jarðvegsins. Líkja má jarðvegi við maga eða meltingarkerfi plöntunnar. Plöntur reiða sig á jarðvegsörverur sem brjóta niður næringarefni og veita þeim til plantna um rötarkerfin. Með líkum hætti byggjum við meltingu okkar á fjölbreyttu lífkerfi meltingarfæranna sem brýtur fæðuna svo líkaminn ná að taka til sín næringu. Heilbrigði þarmaflóru okkar er háð heilbrigði jarðvegsins sem fæða okkar sprettur úr.

Framtíð landbúnaðar er háð aukinni þekkingu okkar á þessum tengslum og mun því beinast að ræktunarkerfum sem leggja áherslu á frjósemi jarðvegsins, nokkuð sem lífrænn landbúnaður gerir í ríku mæli. Lífrænar aðferðir byggja á sáðskiptum og notkun náttúrulegs áburðar og jurtaleifa til þess að auka magn lífræna efna í jarðvegi. Slíkur jarðvegur hindrar eyðingu, eykur vatnsheldni, eykur kolefnisforða, og stuðlar að fjölbreyttri örveruflóru í þágu heilbrigðis plantna, dýra og manna.

Vaxandi ósjálfbærni hefðbundins landbúnaðar

Fjöldi vísinda og landbúnaðar-samfélaga í hinum þróaðri löndum viðurkenna það tjón sem eiturefni geta valdið á jarðvegi, nytja-plöntum og matvælum, en samt eykst eiturefnanotkun í nútíma fæðuframléiðslu. Einkum er það áberandi í Bandaríkjunum þar sem erfðabreyttar plöntur (sem eru sérhannaðar til ræktunar með eiturefnum) eru ræktaðar í stórum stíl. Dr Charles Benbrook birti á þessu ári rannsókn sem sýndi að notkun illgresiseyðisins glýfosats hefur fimmföldast frá því að erfðabreyttar plöntur voru innleiddar árið 1996. Ofnotkun á glýfosati hefur stuðlað að ónæmi illgresis fyrir því, leitt af sér ofurillgresi sem nú plagar 29 ríki Bandaríkjanna. Bændur reyndu að hafa hemil á því með meiri glýfosatnotkun en urðu að lokum að það í bland við önnur og eittraðri varnarefni, t.d. 2,4-D eða dicamba. Glýfosat er orðið svo útbreytt í umhverfinu að vísindamenn eru að finna það í lofti, í vatni og jarðvegi, svo og í brjóstamjólk

Sandra B. Jónsdóttir.

Rannsókn sem birt var 2016 sýndi að lífrænar mjólkurvörur innihalda 50% meira af Omega-3 fitusýrum og 40% meira af CLA-fitusýru og að þær hafa hærri gildi af járni, E-vítamíni og nokkrum karótínúmi í samanburði við hefðbundnar mjólkurvörur. Hún sýndi einnig að lífrænt kjöt inniheldur 50% meira af Omega-3 og hefur lægri gildi af tveimur metuðum fitusýrum sem taldar eru tengjast hjartasjúkdómum.

1. Carlo Leifert et al. Higher PUFA and omega-3 PUFA, CLA, a-tocopherol and iron, but lower iodine and selenium concentrations in organic bovine milk: A systematic literature review and meta-analysis. British Journal of Nutrition, February 2016.
2. Carlo Leifert et al. Composition differences between organic and conventional meat; a systematic literature review and meta-analysis. British Journal of Nutrition, February 2016

kvenna, þvagi og blóði (m.a. í blóði þungaðra kvenna og fóstara sem þær bera). Matvæla- og lyfjaeftirlit Bandaríkjanna (FDA) áformar nú að vakta matvæli með sýnatökum til að greina leifar af glýfosati, í kjölfar þess að krabbameinsdeild Alþjóða heilbrigðismálastofn-

unarinnar (IARC) lýsti því yfir að glýfosat væri líklega krabbameinsvaldur.

Bt-varnarefnið er annað eiturefni sem veldur vaxandi vandræðum. Ef það er notað í sínu náttúrulega formi og údað á hefðbundnar plöntur er það óvirkt þar til skordýr innbyrða það. Bt-eitur sem splæst er í erfðabreyttar plöntur er hins vegar til staðar í plöntum í mun meira mæli en það sem údað er á plöntur, enda beinlínis stöðugt framleitt af plöntunni og skordýr fá það stöðugt í háum skömmtum. Þetta hefur stuðlað að ónæmi skordýra fyrir Bt á 3–5 árum og leitt af sér ofurskordýr. Þar sem Bt-plöntum mistekst að hafa hemil á skordýrum hafa bændur tekið að nota skaðleg eiturefni sem beitt er í jarðveg, t.d. lífæna fosföt eða pírethoid. Fræfyrirtæki hafa einnig brugðist við með því að húða fræ með neonikótínúmi. En það eru mjög kröftug eiturefni sem virka á taugakerfi, og eru talin orsök dauða í froskum, fuglum, frjóberum (býflugum) og hjálplegum jarðvegsörverum. Líftækniúðnaðurinn fullyrti að Bt-plöntur væru öruggar til neyslu því Bt-leifar í matvælum væru spendýrum skaðlausar. En ritryndar rannsóknir hafa sýnt að Bt-eitur skaðar frumur í mönnum og margar tilraunir sýna að það getur valdið tjóni á lifur, nýrum, milta, brisi og æxlunarfærum í karlkyns rottum og músun.

Stjórnvöld viðurkenna áhættuþætti í eiturefnum

Þótt eftirlitsaðilar austan hafs og vestan hafi sett 'öryggismörk' fyrir leifar einstakra eiturefna í matvælum hafa engin slík mörk verið sett blöndu (kokteil) eiturefna. Þar á ofan eru eiturefni leyfð á grundvelli 'öryggismark' fyrir hið virka efni í þeim – ekki efnaformúluna í heild sinni. Umhverfisstofnun Bandaríkjanna (EPA) viðurkennir nú að 50% af aukefnum í eiturefnum séu talsvert áhættusöm og að blöndun þeirra við hin virku efni afurðanna geti leitt af sér gríðarlega eittraða blöndu. Framkvæmdastjórn ESB hefur einnig viðurkennt að hætta stafi af uppsöfnunaráhrifum eiturefna og eru vísbendingar um að hún muni í náinni framtíð hefja vöktun á eitrunaráhrifum hverrar eiturefnavöru í heild sinni.

Lífræna leiðin

Lífrænn landbúnaður viðurkennir að fátt skiptir meira máli fyrir heilnæmi og öryggi matvæla en jarðvegurinn sem þau spretta úr. Reglur um lífræna framleiðslu miða að því að efla frjósemi jarðvegs, m.a. með því að banna notkun erfðabreyttra lífvera sem valda genamenngun jarðvegsörvera. Lífrænar aðferðir hindra eyðingu jarðvegs m.a. með banni við notkun tilbúins áburðar, eiturefna, sýklalyfja og vaxtarhormóna. Örfá náttúruleg eiturefni má nota í lífrænni ræktun en eingöngu í neyðartilvikum og með sérstakri undanþágu sem vottunaraðili veitir. Uppbygging og viðhald vistkerfis jarðvegsins er grundvöllur sjálfbærs landbúnaðar – grunnlögmál sem lífrænar aðferðir byggja á, en hefðbundinn og erfðabreyttur landbúnaður gera í vaxndi mæli ekki. Tvær nýjar rannsóknir, sem kynntar eru í römmum með þessari grein, eru enn ein staðfesting þess að lífrænar aðferðir geta í senn brauðfætt heiminn og tryggt sjálfbæra framtíð landbúnaðs í heiminum.

Sandra B. Jónsdóttir
sjálfstæður ráðgjafi.

Lambafóstra

-Annar 20 lömbum
-Mjólkinn alltaf passlega heit
-Tekur allt að 12L af mjólk
-Einföld og áreiðanleg, aðeins að stinga í samband og hún er klár
-Ungviðið hefur frjálstan aðgang að mjólk
-49.900 með vsk

Fundarboð

Skeiða- og Gnúpverjahreppur

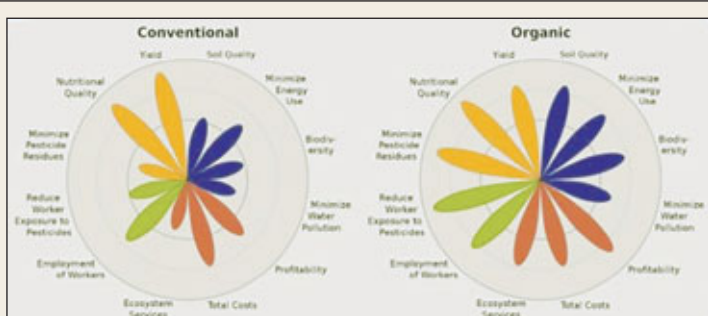
Opinn íbúafundur um aðalskipulag Skeiða- og Gnúpverjahrepps 2017–2029 í Árnesi þriðjudaginn 17 maí n.k. kl 20:00.

Dagskrá fundar:

1. Fundarsetning og kynning á frummælendum- Skafti Bjarnason oddviti
2. Skipulagsfulltrúi Uppsveita. Lagaumhverfi og skyldur- Pétur I. Haraldsson
3. Endurskoðun aðalskipulags SKOBN 2017-2029
Skipulagsráðgjafi – Gísli Gíslason og starfsfólk hans....
a. Verkefnið - skipulagslýsing
b. Verkaáætlun
c. Áherslur
4. Friðlýsingar. Hildur Vésteinsdóttir sérfræðingur hjá Umhverfisstofnun.
5. Þáttur heimamanna- oddviti – sveitarstjórn.
6. Fyrirspurnir og almennar umræður.

Íbúar eru hvattir til að koma með hugmyndir um aðalskipulagið og áhugasamir sendi þær inn til sveitarstjóra á netfangið kristofer@skaidgnup.is eða komi þeim á skrifstofuna í Árnesi.

Skrifstofan er opin frá kl. 09–12 og 13–15 mánudaga–fimmtudaga og föstudaga frá kl. 09–12.

Bandarísk rannsókn, sem tveir landbúnaðarhagfræðingar við Washington State University birtu í febrúar 2016, sýndi að lífrænar aðferðir skila efnahagslegum og umhverfislegum ávinningi og framleiðniaukningu. Í þurrkatíð getur lífræn uppskera reynst meiri en hefðbundin, en við venjuleg skilyrði er hún oft litlu minni eða jafnvel ekki nema 8%. Bændur í lífrænni ræktun fá 32% herra verð fyrir vöruna; sala lífræna afurða í heiminum hefur 5-faldast á 15 árum (1999-2013) og spáð er að hún tvöfaldist fram til 2018. Lífrænn jarðvegur bindur meira kolefni. Lífrænar aðferðir viðhalda lífræðilegum fjölbreytileika, nota minni orku og koma í veg fyrir efnamenngun.

1. John P. Reganold and Jonahan M. Watcher, Organic Agriculture in the 21st Century, Nature Plants 2, February 2016

HITA KÚTAR
Amerísk gæða framleiðsla

30-450 lítrar

Umboðsmenn um land allt

RAFVÖRUR

DALVEGI 16c · 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 · RAFVORUR@RAFVORUR.IS

BRIGGS & STRATTON

Mótorar og varahlutir á lager
Hröð og góð þjónusta

Dreifingaraðili BRIGGS & STRATTON á ÍSLANDI

MHG VERSLUN EHF 544-4656 - MHG.IS

Donaldson
Filtration Solutions

Reki er stoltur umboðsaðili fyrir Donaldson á Íslandi. Eigum hvers kyns síur fyrir tæki í landbúnaði á lager.

REKI

Reki ehf. Hlíðabakka 9 110 Reykjavík
Sími: 562 2950 Fax: 562 3760
E-mail: bjorn@reki.is Vefsíða: www.reki.is

MICKEY THOMPSON
PERFORMANCE TIRER & WHEELS

TILBOÐ

4x JEPPADEKK 265/70R17
MICKEY THOMPSON STZ

KR. 139.900
TAKMARKAÐ MAGN

175.800

Ice-track ehf. Sími 773 4334
mtdekk@mtdekk.is
www.mtdekk.is

Smáauglýsingar

Sími: 563 0300 | Netfang: augl@bondi.is | Veffang: www.bbl.is

Hægt er að skrá auglýsingar og greiða með auðveldum hætti á bbl.is

Verð: Textaauglýsing kr. 2.100 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 5.200 texti + mynd.

Skilafrestur: Fyrir kl. 12:00 á þriðjudegi fyrir útgáfu.

Til sölu Border Collie hvolpar. Foreldrar Skíma frá Eystri-Torfastöðum 1 og Brúsi frá Brautartungu. Foreldrar skráð í Snata.is. Nánari uppl. gefur Sigurður í síma 695-4332.

-Ferðapjónustuhús- tilvalið tækifæri..... 3 sumarhús í fullum rekstri við Gullna hringinn til sölu og afhendingar fljótlega. Öll í góðu standi, fullbúin húsbúnaði og líni. Viðhaldslaus klæðning og gluggar. eru á steptum grunni og flísalögð gólf og baðherb. Heitir pottar og leiksvæði milli húsa. Tilvalið tækifæri. jks@visir.is. Uppl. í síma 898-6033, 698-9874.

Sumarhús í Súðavík til sölu, 4,5 miljónir, tilbúið með húsgögnum, 3 svefnherbergi, stofa, eldhús, bað og geymsla. Uppl. í síma 897-6760 Úlfur.

Kaupi búrhvalskjálka, með tönnum, í heilu lagi eða stakar tennur. Skoða allt sem er í boði. Ef áhugi á sölu má senda póst með myndum á thu-sund@gmail.com eða 897-7983.

Til sölu 42 fm sumarhús tilbúið til flutnings, verð 2,8 millj. Húsið er staðsett í Borgarfirði. Uppl. í síma 897-0630.

4.2 x 4.2 bjálkahús tilbúið til flutnings. Með 75 mm bjálkum, einangruðu paki með járni 5". ull. Einangrað gólf með músaheldum frágangi. 16 fm pallur og öll ankeri fylgja með. Er á Árborgarsvæðinu. Uppl. síma 845-3721 - 845-3729. Fleiri myndir á facebook síðu Grillið Hjá Möggu. Raunverð 1,9 m. Gerið tilbóð.

Frábærir gafflar í hirðinguna og önnur störf. Álskaft og plastgreiða nær óbrjótanleg. Léttir og skemmtilegir. Sjá myndband á www.brimco.is. Verð kr. 9.885 m. vsk. Sendum um land allt. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mosf. Sími 894-5111. Opið frá kl.13.00-16.30.

Vara- og aukahlutir í flestar gerðir af kerrum. Sérpöntum ýmsa hluti. Sendum um land allt. Brimco ehf. Sími 894-5111, www.brimco.is. Opið frá kl.13.00-16.30.

Cemtec sænskar skeifur og fjaðrir. Framleitt skv. reglum FEIF. Leitun að betri verði. Afsláttur ef keypt er í magni. Sendum um land allt. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið frá kl.13.00-16.30. www.brimco.is.

Hliðgrindur. Vandaðar stækkanlegar hliðgrindur frá 1,0-6,0 mtr. í tveimur þéttleikum. Góð læsing og lamir fylgja. Brimco ehf., www.brimco.is, Flugumýri 8, Mos., s. 894-5111. Opið kl.13-16.30.

Fullur salur af bílum og 150 bílar á plani. Við getum látið ástandsskoða ökutækið hjá óháðum aðila fyrir ykkur. Kíkið á www.nyja.is eða hringið í síma 567-2277 og við finnum ökutækið í sameiningu.

Til sölu þessi glæsilegi Audi A4, 1800 bensínvél með túrbínu, árg. 2004. Ekinn 139 þús. km. Framdrifinn, sjálfskiptur. Leður, toppluga, heilsársdekk. Ásett verð 1.190 þús. kr., ekkert áhvilandi. Til sýnis og sölu hjá Heklu, Kletthálsi 13, Reykjavík. Vefsíða: http://www.hekla.is/notadir/bilar/view/UF957.

Bátur til sölu

Glænýr *Blue Spirit* gúmmibátur, aldrei snert saltan sjó. Bátur með harðri skel. Ekki hægt að velta honum.

→ 4,3 m. langur
→ 25 hestafla nýr Mercury motor

Nánar í síma 893 0170

Verð 1.850.000. Uppl. í síma 893 0170.

Nissan Navara, árg. '04, ekinn 238 þús en 140 þús. á blokk. Ný kúpling, framdemparar og startari. Verð 850 þús. Uppl. í síma 899-8790.

Hyundai 130LC3 beltagrafa, árg. '97, ca. 8000 vst., 120 cm tennt malar-skófla og moldarskófla fylgir. Verð 3,5+vsk. Uppl. í síma 894-7313.

Hyundai Robex 55-3 gúmmibeltum. Árg '00. Öll í góðu ástandi. 3580 vst., nýleg belti. Verð 2,9+vsk. Allar nánari uppl. í síma 894-7313.

Framleiðum krókheysisgrindur með eða án gámalása, sterkar og ódýrar. Verðdæmi: 6 m. löng án gámalása, grunnuð, kr. 280 þús.+vsk. Með gámalásnum, máluð, kr. 380 þús.+vsk. Vagnasmiðjan.is - Eldshöfða 21, Rvk. Uppl. í símunum 898-4500 og 894-6000.

Metar-Fact taðdreifari, 6 tonna. Búvís ehf. Sími 465-1332.

KRAFTVÉLAR

Til sölu
Komatsu smágrafa og Ifor Williams kerra

Komatsu PC15R, árgerð 1999. Vélin er með fleyglagnir, 3 skóflur og 2.200 vinnustundir.

Ifor Williams kerra, árgerð 2005. Heildarþyngd 2600 kg, burðargeta 1900 kg, lengd 3800mm x breidd 1560 mm.

Tilboð fyrir bæði saman 2.490.000.- kr. án vsk.

Dalvegur 6-8 • 201 Kópavogur • Sími 535 3500
Draupnigata 6 • 603 Akureyri • Sími 535 3526
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

Taðklær. Breidd 150 cm, kr. 239.900.- án vsk. Breidd 180 cm, kr. 269.000.- án vsk. Taðklær. Breidd 120 cm, væntanlegar fyrir áramót. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Haughærur galvanísiræðar með eik-arlegum. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Lemigo stígvél. Létt, stöðug og slitsterk. Kr. 8.485.- með vsk. G. Kvaran í Reykjavík, sími 824-7610. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Háþrýstibúnaður fyrir heitt vatn. Þrýsingur allt að 500 Bar @ 30 l / min. Hákonarson ehf., netfang: hak@hak.is, sími 892-4163, www.hak.is.

VR Sumarhúsaþjónusta

Sumarhúsaþjónusta
Gestahús
Garðhús
Geymslur
Flutningur

Málningarvinna
Steypuvinna
Jardvinna
Raflagnir
Pípulagnir

898 1598

Sérhæfum okkur í smíði á sumarhúsum/gestahúsum 40m² og minni.
Henta mjög vel í alla ferðaþjónustu.

Facebook: VR-Sumarhúsaþjónusta
Netfang: ktsumarhus@gmail.com

VR Pípulagnarþjónusta

Öll almenn lagnavinna Efnissala

898 1598

ktsumarhus@gmail.com
vrsumarhus@gmail.com

Vallarnaut kynnir Solis á Íslandi.

Solis 90Hp 4x4. Verð 3.990.000.

Solis 60Hp 4x4. Verð 3.660.000.

Solis 50Hp 4x4. Verð 2.350.000 (án tækja).

Solis 26Hp 4x4. Verð 1.630.000 (án tækja og grófubakkó).

solis.is. Símar 841-7300 & 841-1200.
solis@solis.is.

Valtari "heavy duty" 2,54 m. Mjög sterkbyggður, 10 mm þykkt stál í tromlu, 800 kg tómur. 2 tonn fullur. Rammi er heil-galvaniseraður. Verð 395.000.

BELMAC ruddasláttuvél. Sláttubreidd 167 cm. Aflþörf 40 hp. Verð 211.590.

vallarnaut.is

Nugent Spirit 20 tveggja hesta kerra, 1,2 m kr.

Jarðvegsvagnar með blaðffjörðum og beislisffjörðum. Bera 12 til 15 tonn. Verð frá 2,7 m kr.

Getum útvegað ámoksturstækki og frambúnað á flestar vélar á hagstæðu verði.

Belmac haugsugur. Vandaðar og efnismiklar haugsugur frá Írlandi. 6-8 mm stálþykkt. 9564 lítra til á lager. 1,9 m. kr. á stærri dekkjum.

Nugent rúllugreip 5 gerðir til á lager. Nánari upplýsingar á vallarnaut.is, s. 841-1200 & 841-7300. öll verð án vsk.

G. Hippe norskar gæða kerrur. Búvís ehf. Uppl í síma 465-1332.

VB LANDBÚNAÐUR

www.VBL.is

REYKJAVÍK S: 414-0000 • AKUREYRI S: 464-8600

VBL.is

Welger RP120. Árgerð: 1995. Einföld og góð vél. Vel með farin og er í lagi. Er með garbindingu. Staðsetning: VB-Landbúnaður, Akureyri. Verð kr. 290.000 án vsk.

VBL.is

Lely Welger DA 235 Profi. Árgerð: 2013. Vél notuð í tvö sumur. Smurkerfi á keðjur og legur. Myndavél. 25 hnifar. Dekk 505/50-17 R. Ávalt geymd inni. Notkun: 5.535 rúllur. Staðsetning: VB-Landbúnaður, Akureyri. Verð kr. 8.500.000 án vsk.

VBL.is

Deutz Fahr MP 235. Árgerð: 2007. Nýrri gerðin af Deutz Fahr samstæðunum. Öflug vél sem er í toppstandi. Búið að endurnýja sóp og fl. Yfirstærð af dekkjum. Notkun: 23.000 rúllur. Staðsetning: Reykjavík. Verð kr. 3.490.000 án vsk.

VBL.is

TILBOÐ! McHale Fusion 2. Árgerð: 2008. Hnifar, breiðsópur og net. Notkun um 60.000 rúllur. Staðsetning: VB-Landbúnaður, Akureyri. Vel við haldið og mikið endurnýjuð. Sópur uppgæður. Vél í góðu lagi. Verð áður 4.150.000. Verð kr. 3.400.000 án vsk. Uppl. í s. 822 8616.

VBL.is

Krone kw 5,50. Árgerð: 2001. Vélin er geymd inni og í góðu lagi. Staðsetning: Vesturland. Verð kr. 370.000 án vsk.

VBL.is

Ziegler PowerDisc 305 sláttuvél. Árgerð: 2003. Miðjuhengd vél. Notkun frá 2008. Staðsetning: Norðurland. Sér aðeins á dúk. ATH! mynd er af svipaðri vél. Lítið notuð og í góðu standi. Verð kr. 490.000 án vsk.

Brautarkerfi

VBL.is

Til sölu Delaval brautarkerfi, árgerð 2001. Með 6 tækjum fyrir 45 bása. Allar nánari upplýsingar hjá Sverri í síma 896 2866 eða í tölvupósti á netfangið sverrir@vbl.is.

VBL.is

Ford 4600 50 hö. Árgerð 1983, notuð í 4300 vinnustundir. Uppgerð vél í fínu ástandi. Sláttuvélin fylgir með. Verð kr. 860.000 án vsk. Uppl. gefur Magnús í síma 822 8613.

VBL.is

Valtra A95. Árgerð: 2004. Með ámoksturstækjum. Notkun: 7.400 vinnustundir. Staðsetning: Reykjavík. Vél í góðu standi. Ný küpling. Verð kr. 3.190.000 án vsk. Uppl. í s. 822 8636.

VBL.is

Zetor Proxima Power 120. Árgerð: 2013. Ámoksturstækki og skófla. Staðsetning: Reykjavík. Vélin er sem ný og aðeins notuð 1160 vinnustundir. Verð kr. 6.620.000 án vsk.

VBL.is

John Deere 6330 Premium. Árgerð: 2008. Gríðalega vel útbúin vél með fjaðrandi framhásingu og fjaðrandi húsi. John Deere 663 ámoksturstækki án skóflu. Vantar frambretti. Notkun: 4900. Staðsetning: Reykjavík. Verð kr. 5.900.000 án vsk.

VBL.is

Fella TH 790. Árgerð: 2004. 6. stjórnvél, 6 arma. Dragtengd. Staðsetning: Reykjavík. Nokkuð góð vél miðað við árgerð. Verð kr. 455.000 án vsk.

VBL.is

Vicon Analex 653. Árgerð: 2005. 2. stjórnvél sem rakar til hliðar. Staðsetning: Reykjavík. Vélin er dragtengt. Vinnslubreidd 6,5 m. Verð kr. 640.000 án vsk.

VBL.is

Lely Splendimo 280 F. Árgerð: 2007. Framvél án knosara. Staðsetning: Reykjavík. Ástand gott, sér aðeins á segli. Verð kr. 490.000 án vsk.

VBL.is

KRONE 130. Árgerð: 2003. Breiðsópur, með neti og garni. Stór dekk. Notuð um 8.000 rúllur. Frábært útlit. Verð kr. 460.000 án vsk.

VBL.is

Pöttingar 620 A. 2ja stjórn miðju-rakstrarvél. Árgerð 2005. Vinnslubreidd 6,5 m. Gott útlit og ástand. Verð kr. 690.000 án vsk.

VBL.is

Fella heyþyrla lyftutengd. Árgerð 1996. 5,2 m með skekkingarbúnaði í lagi. Tindar heilir. Verð kr. 260.000 án vsk.

VBL.is

Howard skíta keðjudreifari. Árgerð 1990. 6 rúmmetra. Í lagi. Dekk í lagi en léleg. Verð kr. 200.000 án vsk.

VBL.is

De laval skádæla. Árgerð 2007. Í lagi og lítur mjög vel út og allt heilt. Verð kr. 400.000 án vsk.

VBL.is

Zetor Major 80. Árgerð: 2015. Alð ámoksturstækki og ný skófla. Staðsetning: Reykjavík. Vélin er sem ný og aðeins notuð 124 vinnustundir. Verð kr. 5.290.000 án vsk.

REYKJAVÍK S: 414-0000 • AKUREYRI S: 464-8600

Palmze rúlluvagn, lengd 8,02 m. Verð 1.590.000 án vsk. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Innihræur fyrir gripahús. Rafdrifnar: 7,5 kw, 9,2 kw, 11 kw glussadrifnar: 8 kw, 60 l / min., 120 bar. Vinnudýpt: 130 cm skrófa, 120 mm. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Bobcat skotbómulyftari 2014. Vinnustundir 134. Lyftigeta 2,2 tonn. Lyftihæð 5 metrar. Skófla og gafflar. Verð: 6.400.000 + vsk.

Avant 635 2013. Vinnustundir 268. Lyftigeta 1,1 tonn. Lyftihæð 2,8 metr. Skófla. Verð: 4.450.000 + vsk.

Fjölplogur á Avant. Árgerð 2013. Vinnslubreidd 1,8 m. Verð: 640.000 kr +vsk.

Saltari/Sandari á Avant. Árgerð 2013. Vinnslubreidd 0,5 m. Rúmtak 500 ltr. Verð: 390.000 kr +vsk.

Bobcat S160 2007. Vinnustundir 1.211. Lyftigeta 1,4 tonn. Lyftihæð 2,9 m. Skófla og gafflar. Verð: 2.500.000 + vsk.

Opnaleg skófla. Passar á bobcat og Avant. Vinnslubreidd 1,7 m. Verð: 220.000 kr +vsk.

Bobcat 553 1999. Vinnustundir 1.437. Lyftigeta 0,9 tonn. Lyftihæð 2,08 m. Skófla og gafflar. Verð: 1.180.000 + vsk.

Bobcat MT55 2013. Vinnustundir 147. Lyftigeta 0,7 tonn. Lyftihæð 1,3 m. Skófla og snjóblásari. Verð: 2.980.000 + vsk.

Jötunn Vélar ehf - sími 480 0400 - www.jotunn.is
Austurvegi 69, 800 Selfoss - Lönsbakka, 601 Akureyri

ALÖ – Trima ámoksturstæki. Eigum til gott úrval varahluta í ALÖ og Trima ámoksturstæki. Einnig stjórnbarkar í ýmsum lengdum ofl.

Zetor. Mikið af varahlutum og síum í Zetor dráttavélar til á lager. Frábært verð.

New Holland. Varahlutir og síur í flestar gerðir New Holland traktora.

Case IH. Eigum til og útvegum varahluti og síur í Case IH dráttavélar.

Jötunn Vélar ehf - sími 480 0400 - www.jotunn.is
Austurvegi 69, 800 Selfoss - Lönsbakka, 601 Akureyri

Traktorsdrifnar rafstöðvar (Agro-Watt) www.sogaenergyteam.com - stærðir : 10,8 kw – 72 kw. Stöðvarnar eru með eða án AVR (spennujafnara). AVR tryggir örugga keyrslu á viðkvæmum rafbúnaði, t.d mjólkurþjónum, tölvubúnaði, nýlegum rafsuðum o.fl. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Traktorsdrifnar dælur í mörgum útfærslum og stærðum á lager. Sjálfsgandi dælur í mörgum stærðum, fyrir magnadælingu á vatni, skolpi, sjó, olíu. Háprýstar dælur fyrir vökvun og niðurbrot í haughúsum. Slöngubúnaður með hraðkúplingum, flatar barkar á frábæru verði, 2" – 3" – 4". Allur búnaður fyrir vökvun á ræktunarsvæðum. Haugdælur með vacuum búnaði. Aðrir aflgjafar : rafmagn, bensín / dísil, glussaknúnar (mjög háprýstar). Við sérhæfum okkur í öllu sem viðkemur dælum fyrir iðnað og heimili. Gerum einnig við allar dælur. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.

Háprýstipvottadælur fyrir allan iðnað. Öflugar og vandaðar dælur á frábæru verði frá Comet, www.comet-spa.com - aflgjafar; rafmagn, Honda bensín, Yanmardísil, aflúrtak á traktor. Heitt og kalt vatn, mikið vatnsflæði og þrýstingur allt að 500 bar. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Háprýstibúnaður fyrir stíflulosun í skolp og drenörum. Getum útvegað þennan búnað í mörgum útfærslum og styrkleikum. Fyrir rör frá 30 mm upp í 900 mm. Háprýstislöngur allt að 150 metrar á lengd, 3/8", 1/2", 5/8", 3/4". Bensín / dísil, vatnsflæði allt að: 132 l / min @ 3000 Psi. Búnaður á sérsmíðuðum vagni með þrýstibremsum eða á stálgrind. Búnaðurinn hentar einnig vel fyrir öflugan háprýstipvott. Vandaður og hentugur búnaður fyrir sveitafélög og verktaka. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

M.Benz 312D, árg 1999, ekinn 278 þús., ssk. með vörulyftu. Uppl. í síma 892-1051.

Úrval af viftum og þakblásurum í flestum stærðum og gerðum. Einnig úrval af stýringum. Íshúsið ehf, uppl. í síma 566-6000, http://www.viftur. is.

Hornstrandabækurnar allar 5 í pakka. Tilboð 7.900 kr. Sending með Íslandspósti innifalin. Vestfirski forlagið, jons@snerpa.is, sími 456-8181.

Til sölu lokuð kerra. Ytri mál kassa (lxbxh) 262x150x163 cm. Innri mál kassa (lxbxh) 258x148x157 cm. Afturhurð (bxh) 137x152 cm. Verð: 628.525 kr. + vsk. Búvís ehf, sími 465-1332.

Lambamerki kr. 28.- án vsk ef pantaðar eru heilar raðir. Töng fylgir fyrstu þöntun. Sendum sýnishorn. Búvís ehf, sími 465-1332, www.buvís.is.

Hringgerði til að nota úti sem inni. Frábær við tamninguna. Engin verkfæri við uppsetningu. Brimco ehf., Flugumýri 8, 270 Mosf, opið 13-16.30, sími 894-5111, www.brimco.is.

Rafstöðvar með original Honda vélum. Eigum til nokkrar stærðir á lager. Stöðvarnar eru frá ELCOS Srl á Ítalíu, www.elcos.net. Eigum einnig hljóðlátar stöðvar fyrir ferðavagna. Við bjóðum upp á allar gerðir af rafstöðvum. Mjög hagstæð verð. Hákonarson ehf., www.hak.is, s. 892 4163, netfang: hak@hak.is.

Bertoli rafstöð til sölu, 1999 árgerð, keypt hjá Dynjanda, 36-45 kw, sjálfvirk stjórnborð, notuð 26 þús. tíma. Uppl. veitir Magnús í síma 694-9999. Vélamiðstöðin.

Til sölu Fendt 412, árg. 2003, notaður 8750 tímar. Uppl. í síma 847-2258.

Til sölu Subaru Forester, árg. '08. Ekinn aðeins 54.000 km, ssk., lítur mjög vel út. Verð 1890.000. Uppl. í síma 894-5899.

Verð 1.850.000. Uppl. í síma 893 0170.

Tilboð óskast í eftirtalin heyrinnslutækni. Rúlluvél/Deutz-Fahr, Gp2,50-OC. Heytættla/Deutz-Fahr. Þökkunarvél/Kverneland UN 7517, rakstrarvél. Þessi tæki eru staðsett í Rangárfingi ytra. Uppl. í síma 848-4234.

Komatsu PC210-8
Árg 2007, 8,900 tímar
Fleyglagnir og hraðtengi
Verð 6,300,000 + vsk

Hyundai R 290LC-9
Árg 2011, 7,600 tímar
Hraðtengi, skófla, fleyglagnir
800mm spyrnur, nýjar keðjur fylgja.
Verð 10,900,000 + vsk

Hyundai R 180LC-7
Árg 2007, 8,200 tímar
Undirvagn 50%, 1000mm spyrnur
Hraðtengi og fleyglagnir.
Verð 6,500,000 + vsk

Komatsu PC 130-7
Árg 2004, 8,600 tímar
Fleyglagnir, hraðtengi, 2 skóflur.
Verð 4,900,000 + vsk

Hyundai R 180LC-7
Árg 2006, 9,400 tímar
Undirvagn 50%, 1000mm spyrnur
Hraðtengi og fleyglagnir.
Verð 6,500,000 + vsk

Komatsu PC 160LC-7
Árg 2008, 5,200 tímar
Undirvagn 50%, 700mm spyrnur
Hraðtengi og fleyglagnir
Verð 6,900,000 + vsk

Manitou MLT 960
Árg 2015, 690 tímar
Hliðarfærsla á göfllum. Skófla.
Lyftigeta 6 tonn
og lyftihæð 9 metrar.
Verð 11,500,000 + vsk
Þessi vél er einnig til leigu

Haumbaur ál og stálkerrur

750 kg álkerra opnast að fram og afturgalli. Verð kr. 275.000.- stgr. Gerð 1374. stærð 251x131cm. Einnig til með sturtum. Gerð 1384. Verð kr. 325.000.-stgr.

Vélavagnar og bílakerrur í ýmsum stærðum og gerðum.

Ál og stál sturtukerru og flatvagnar margar gerðir og stærðir. Veitum upplýsingar og gerum tilboð

2500kg tveggja öxla kerra fyrir bændur og iðnaðarmenn. Gerð 2331 stærð 303x150cm. Verð kr. 560.000.- stgr m/vsk og skráningu.

Fyrir bændur og iðnaðarmenn 1300kg álkerra á einum öxli frábæru verði. Gerð 1339 stærð 303x150cm. Verð kr. 450.000.- stgr.m/vsk og skráningu.

Létt og sterk 750kg álkerra á frábæru verði kr. 149.900.- stgr. Gerð 1380 stærð 201x102cm

Topplausnir
www.topplausnir.is - Sí 5177718
Smiðjuvegi 40 gul gata. Kópavogi.
Veitum upplýsingar í síma: 517 7718.
Heimasíða: www.topplausnir.is

Til sölu Scania 111, árg. '78. Tveggja drifa stellari, skemmdur toppur, annað hús fylgir. Uppl. í síma 894-7337.

Lambheldar hliðgrindur. Breidd 4,27 m, hæð 1,10 m. Möskvastærð 10 x 15 cm. Verð fyrir 1 stk. 24.900 auk vsk. Verð 2-4 stk 22.900 auk vsk. 5 stk eða fleiri 19.900 auk vsk. Uppl. í síma 669-1336 og 899-1776, Aurasel ehf.

Westinghouse kælikápur og 2 Kenwood hrærivélar í fyrsta flokks ástandi til sölu. Uppl. í síma 695-2018.

Bátur til sölu. Til sölu er 7 tonna bátur, Von PH 154. Staðsettur á Húsavík. Uppl. í síma 860-3895, Sigurður.

Til sölu 4 rúmmetra steyputunna, vökvaknúin, ónotuð. Á sama stað til sölu efnissiló, 5 metra færband og steypuvíbrari, 7 metra hámarksbreidd. Uppl. í síma 869-0175, Magnús.

Til sölu Iveco Stralis, árg. '06, ekinn 560 þ. km. Ssk. með olíufyrirring og retarder. Burðargeta 9.290 kg. Vörukassi er álkassi með heil opnanlega hlið og 1,5 t. lyftu. Bíllinn lítur vel út og hefur verið vel við haldið. Uppl. í síma 840-7069 og fa@icelandaircargo.is.

Til sölu Krone AM403s diskaskláttuvél, nýuppperð, árg. '04. Vinnslubreidd 4 metrar. Uppl. 893-7616 eða kr@vesturland.is.

Til sölu Fella TH800 Hydro trans heyrpyrila. Mikið yfirfarin og góð vél. Uppl. í síma 893-7616 eða kr@vesturland.is.

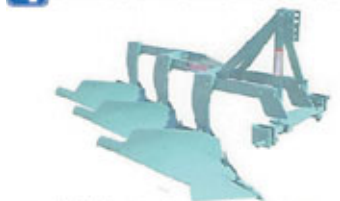
Patara spennar í úrvali. P1 er bæði fyrir 12 v. og 230 v. 5 km drægni. Frábært verð, aðeins kr. 29.900.- Mikið úrval af öðrum rafgírðingarvörum, skoðið Patara bækling 2015 á www.brimco.is. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mosf., s. 894-5111. Opið kl.13-16.30.

Orkutækni ehf. s: 5876065.

Maschio C 280 hnífataetar fyrir 80-130 hö, 3ja hraða PTO, HD hnífafestingum og jöfnunarhlara. Sími: 892 0016.

Orkutækni ehf. S:5876065.

Nardi þrískorinn vinnsludýpt 25 - 45 cm. strengbreidd 45 cm. aflþörf 120 - 140 hö.

Sími: 892 0016.

Sími: 892 0016.

Orkutækni ehf. S:5876065.

Nardi kílplogur vinnsludýpt 50-85 cm. hægt að draga niður vatnsrör og kapla.

Sími: 892 0016.

Orkutækni ehf. s: 5876065

3,2 T bilalyfta á lágu verði fyrir alla.

Sími: 892 0016.

Ford F150 Lariat, nýskráður 10.2005, ekinn um 207 þús. km, metanbreyttur. Einn eigandi. Skoðaður 2016. Heillegur og fallegur bíll í góðu viðhaldi. Verð 1.690 þús. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mosf., s.894-5111. Opið frá kl.13-16.30, www.brimco.is.

Krone KR 130 rúllubindivél. Árg. '97, litur gulur (tvílitur). Krone KR 130 rúllubindivél. Yfirfarin vél. Uppgerð sópvinda haust 2015. Er á sunnan verðu Snæfellsnesi. Tilboð óskast. Uppl. í síma 894-0648.

Man Tga 26.480 með snjófram-búnaði, ekinn 500 þús. Verð 3,5 m.+vsk. Uppl. í síma 894-8620 eða á Facebook; Bíla og vélasala.

Scania og malarvagn skoðað og klárt í vinnu, verð 1,5 m. Uppl. í síma 899-9670.

Til sölu Terex traktoragrafa, árg. '05. Keyrð 3.200 tíma. Vél í góðu standi. 3 afturskóflur fylgja vélinni. Verð 4,3 + vsk. Upp. í sími 897-7910.

Hyundai H-1, árg. '03, ekinn 193 þ., bsk., fjórhjóladrif, smurbók, skíða-bogar fylgja. Verð tilboð. Uppl. í síma 847-6988, Láki.

Dodge Durango SLT, árg. '03, ekinn 175.000 km, bensín, ssk., vél 4701, 7 manna, dumbrauður, dráttarkúla, gott eintak. Bíllinn er á Flúðum. Uppl. í síma 892-7030.

Til sölu Kuhn 8501 T fjölfætla, 6 stjörnu dragtengd, árg 2006. Hefur alltaf staðið inni og fengið gott viðhald. Toppvél. Verð 1.150 þ. kr án vsk. Staðsett undir Eyjafjöllum. Uppl. í síma 894-0815, Páll.

Frábær ferðabíll Chevrolet Express, árg. 2002, ekinn 105 þús. mílur. Stórt fortjald fylgir, kæli, gas, rafmagns-miðstöð ofl. Verðhugmynd: 1 millj. eða tilboð. Uppl. í síma 892-9672.

Mal. Langend. 2006, verð 1890 þús. + vsk. Uppl. í síma 894-8620 eða á Facebook; Bíla og vélasala.

324D, árg. '06, ekinn 11 þúsund. Uppl. í síma 894-8620 eða á Facebook; Bíla og vélasala.

Liber 900, árg. '06, ekinn 9 þúsund. Uppl. í síma 894-8620 eða á Facebook; Bíla og vélasala.

Scania 420, ek. 290 þ., verð 4,5 m. + vsk. 10 m vagn m/lyftu, verð 2 m. + vsk. Uppl. í síma 894-8620 eða á Facebook; Bíla og vélasala.

Hænex, 36 c., 3,6 t. Uppl. í síma 894-8620 eða á Facebook; Bíla og vélasala.

12 manna Toyota, 2001 árg., afturdrifinn, dísil, verð 600 þús. Uppl. í síma 894-8620 eða á Facebook; Bíla og vélasala.

Til sölu gámahúsi, samsett úr 4 einingum m/eldhúsi og klósetti. Eining m/2 samsettum, stakir skúrar og eining sem er 10 feta klósett gámar. Merlow p35.12, ág. '05 og 38.13.2008, Man karfa og skófla getur fylgt með. Uppl. í síma 894-8620 eða á Facebook; Bíla og vélasala.

Scania R440, árg. '10, ekinn í kringum 350.000 km. Ný dekk. Verð 6.8 m + vsk. Uppl. í síma 892-1164 (Siggi) eða 846-9226 (Elvar).

Til sölu Expedition 2006, ek. 160 þ., innfluttur nýr. Einn eigandi frá upphafi. Allar þjónustuskoðanir hjá Brimborg en bíllinn er staðsettur í sölu þar. 30 DVD myndir fylgja ásamt nýjum nagladekkjum. Verð 1.990 þ. Uppl. í síma 897-7983 eða á thusund@gmail.com.

Til sölu: Klyfsöðull – trússtöskur. Fyrir nauðsynjar hestamannsins á ferð um landsins fögru fjöll og firnindi. Uppl. í símunum 898-3461 eða 557-3461.

Scania R480, árg. '08, ekinn í kringum 390.000 km. Ný dekk á að aftan. Verð 8.9 m + vsk. Uppl. í síma 892-1164 (Siggi) eða 846-9226 (Elvar).

Scania 220, árg. '98. Ekinn í kringum 850.000 km. Verð 1.750.000 + vsk. Uppl. í síma 846-9226.

Vel með farinn bátur til sölu! Lómur BA er til sölu. Þetta er góður og snyrtilegur bátur sem hentar vel til m.a. sjóstangarveiða ofl. Með bátum fylgir kerra. Báturinn er léttur og auðvelt að flytja bátinn á milli staða. Öll helstu tæki eru í bátinum s.s. GPS, dýptarmælir, AIS, útvarp og fjögurra manna björgunarbátur. Báturinn hefur verið geymdur inni yfir vetrartímann og lítur út sem nýr. Báturinn er skoðaður fram á mitt ár 2017 Frekari uppl. í síma 660-3364 eða senda póst á heimirsigurdsson. @gmail.com.

Til sölu

Lítill repjupressa til sölu. Uppl. í síma 892-3673.

Til sölu lager af tré handlistum, pírólum og handdriðum. Ýmsar tegundir m.a. beyki, eik, mahogany og fura. Er á Suðurlandi. Uppl. í íma 899-0808.

Rotprær-heildarlausnir, vatnsgeymar, lindarbrunnar, heitir pottar, lífrænar skolphreinsistöðvar, jarðgerðarilát, einangrunarplast, frauðplastkassar, olíu- og fituskiljur, olíugeymar, fráveitubrunnar, sandföng, vatnslásabrunnar, fráveiturör, tengibrunnar fyrir ljósleiðara og lagnir í jörð, línubalar, fiskiker, sérsníði. Allt íslensk framleiðsla. Borgarplast, sími 561-2211 eða á borgarplast.is.

Bása- og drenmottur, nótuð plastborð, girðingastaurar og plastprófillar, margar stærðir. Útileiktæki, girðingar, gervigras og heildarlausn á leiksvæðum. Uppl. á vefsíðu Johannhelgi.is, eða í sími 820-8096.

Lítið verktakafyrirtæki til sölu á landsbyggðinni, langt frá Reykjavík. Gæti hentað tveimur duglegum aðilum. Skipti á húsi/íbúð á góðum stað koma til greina. Uppl. í síma 893-2801.

Frystikista 510 l., 50.000. Kæliskápur stór, 70.000, góð fyrir beint frá býli. Bókahilla 8.000. Glerborð á hjólum og rúmfataskápur, 3.000 saman. Uppl. í síma 895-0821.

Til sölu mjög góð Massey Ferguson 135, árg. '71, gerð upp 2004, ný bretti, sæti og dekk ofl. Uppl. í síma 860-2337, hrisdalur@hrisdalur.is

20 ft gámur með tvöfaldri hurð á hliðinni. Ryðlaus og lítur vel út, mál-aður hvítur, verð og uppl. hjá Jan í síma 898-3653.

Mótatimbur 25*150, mjög hagstætt verð, gólfborð, kulupanell, parketundirlegg o.fl. o.fl. Eikin, Kleppsmýrarvegi 8, sími 577-2577, eikin@eikin.is.

Upplutsett. Mjög fallett silfurvíra-virki, skotthúfa, m. hólk, belti, m. blöðum, 2 blússu- og svuntuset. St. M. Verð lámark 370 þús. Uppl. í síma 897-2217.

Til sölu bílað Polaris Sportsman 2ja manna. Það bakkar ekki en er að öðru leyti vel búð. Árg. '08. Uppl. í síma 820-4343.

Til sölu dísilvél, Nal 7,3 l., endurbyggð, árg. '91 úr Econoline. Uppl. í síma 898-8780.

Til sölu lítið notuð rafmagnsvespa. Einnig sjúkradýna frá Betra bak, lítið notuð. Uppl. í síma 561-2662.

Gömul gangfær Kubota 4x4 dráttarvél, dekk 175-70-14 á 4ra gata Toyota felgum, Michelin lítið slitin 185-R15. Burðardekk á 6 gata felgum, tilvalin undir hestakerru. Uppl. í síma 898-1230.

Til sölu Rockwood A-hýsi, árg. '12. Mjög auðvelt í uppsetningu, harðar hliðar. Verð kr. 2.290.000, staðgreitt. Uppl. í síma 615-2234. Eftir hvítasunnu.

Combi camp tjaldvagn, árg. 1996 til sölu, fortjald fylgir. Fæst á góðu verði. Uppl. í síma 893-8626.

Eigum til á lager 100 mm steinullareiningar í lengd 4,98 m. Fást á góðu verði. Uppl. í síma 480-5600 Landstólpi ehf.

Hnakkur til sölu með spöðum. Verð 70 þúsund. Uppl. í síma 893-2217.

Glæsileg lokuð lítill rennibraut sem hægt er setja upp við sundlaug eða við heitan pott eða í garðinum. Einnig til sölu 5000 boltar til uppsetningar innanhúss. Vöruskipti koma til greina. Uppl. í síma 664-9471.

Til sölu er 180 cm Maletti jarðtætar. Er staðsettur á Suðurlandi. Verð kr. 170.000. Nánari uppl. í síma 893-9190.

Óska eftir

Kaupi Zetor, Ursus og Ferguson dráttarvélar. Uppl. í síma 779-8436, mail-robert.dasz@o2.pl.

Kaupi allar tegundir af vínýlplötum. Borga toppverð. Sérstaklega íslenskar. Vantar 45 snúninga íslenskar. Staðgreiði líka vínýlplötusófn. Uppl. gefur Óli í síma 822-3710 eða á netfangið olisigur@gmail.com.

Lumar þú á mótörhjóli eða skellinöðrum í skúrnun? Jafnvel bara einhverjum pörtum úr hjóli (vél, felgur, grind) og væri til að leyfa öðrum að njóta. Allar ábendingar vel þegnar, valur@heimsnet.is, sími 896-0158.

Sturtuvagn óskast helst á Vesturlandi eða Norðvesturlandi. Aldur og uppruni aukatriði en þarf að vera í nothæfu ástandi. Uppl. í síma 822-7805 Hilmar.

Atvinna

26 ára verkfræðingur frá Póllandi óskar eftir sumarvinnu. Er skipulagður, góður í mannlegum samskiptum og fljótur að læra. Hefur ýmskonar reynslu s.s. í móttöku, þjónustustörfum, sem leiðsögumaður o.fl. Talar ensku og smá frönsku. Nánari uppl.: kamil.ordysinski@gmail.com.

Duglegur, hress og unglegur 60 ára karlmaður frá Frakklandi óskar eftir vinnu á hestabýli frá 9. júní til enda júlí. Vinnur við að sjá um hesta en hefur mikinn áhuga fyrir íslenskum hestum og vill því kynna þeim betur. Nánari uppl.: monsterjac@mac.com.

20 ára karlmaður frá Ítalíu leitar eftir vinnu á bóndabýli í ca 2 mánuði í skiptum fyrir gistingu. Vann í 2 ár sem húsasmiður með námi. Nánari uppl.: ludolos995@gmail.com.

Óska eftir að ráða starfsmann til almennra landbúnaðarstarfa á kúabú á Vesturlandi, þarf að geta byrjað í lok maí. Allar uppl. í síma 867-1995, Kristinn.

Vantar ungling til aðstoðar við sveitastörf sem fyrst. Nánari uppl. hjá Guðmundi í síma 452-7154 eða 856-4972.

Bændur og búalið - ferðaþjónustuaðilar. Sæl og sátt listakona í sveitalífið ólm vill koma, vinnuafköstin venjuleg, von hinu og þessu og heiðarleg. Vinnulaun: fæði, frístundir og húsnæði, helst með sjónvarpi. Áhugasamir endilega hafið samband í síma 894-0367 milli kl. 13 og 19.

Jökulsárlón ehf. auglýsir eftir skipstjóra til siglinga á hjólabát sumaríð 2016. Tímabil er frá og með júní. Hæfniskröfur: -skipstjórnarréttindi, -námskeið hjá Slysavarnaskóla Sjómanna -hæfni í mannlegum samskiptum -góð enskukunnátta. Húsnæði er í boði fyrir starfsmenn. Umsóknir og upplýsingar berist á katri@jokulsarlon.is eða í síma 893-1822.

Vélabær ehf. bíla- og búvéla-verkstæði Borgarbyggð, óskar eftir starfsmanni vönum viðgerðum á bílum, dráttarvélum og vélum tengdum landbúnaði. Uppl. í síma 435-1252 og 893-0688 Björn. netfang: velabaer@vesturland.is.

Dýrahald

Getum tekið að okkur nokkur hross í sumar og haustbeit í Grímsnesi. Um klst. akstur frá Reykjavík, fallegar útreiðaleiðir. Góð aðstaða bæði fyrir hross og menn. Nánari uppl. í síma 699-5905.

Húsnæði

Karmur með rennihurð 1,51 m og föstum glugga 1,50 m, h.224 b.322. Hurðakarmur er úr plasti og áli. Uppl. í síma 896-2730.

Óska eftir 3-4 herbergja íbúð, staðsetning skiptir ekki máli, má þarfnast lagfæringar. Er 71 árs húsgagna-meistari. Uppl. í síma 892 7343. Hannes.

Sumarhús

Til leigu sumarhús í Eyjafjarðarsveit um 25 km frá Akureyri. Rúm fyrir 6 manns. Heitur pottur. Allar nánari uppl. í síma 895-1355, Jói.

Rotprær-heildarlausnir, vatnsgeymar, lindarbrunnar, heitir pottar, lífrænar skolphreinsistöðvar, jarðgerðarilát, einangrunarplast, frauðplastkassar, olíu- og fituskiljur, olíugeymar, fráveitubrunnar og fráveiturör. Allt íslensk framleiðsla. Borgarplast, sími 561-2211 eða á borgarplast.is.

Nýir ofnar til sölu!

Nýir ofnar frá Ofnasmiðju Suðurlands til sölu
20x20x81 cm,
þrefaldur. 20 þús.
20x20x110 cm,
þrefaldur. 30 þús
14,5x11,5x160 cm,
tvöfaldur. 30 þús.
Upplýsingar í síma 846-9993.

Þjónusta

Getum tekið að okkur nokkur hross í sumar- og haustbeit í Grímsnesi. Um klst. akstur frá Reykjavík, fallegar útreiðaleiðir. Góð aðstaða bæði fyrir hross og menn. Nánari uppl. í síma 699-5905.

Tek að mér viðgerðir á flestum tegundum sjálfskiptinga. Hafið samband í síma 663-9589 til að fá uppl. og tilboð. HP transmission Akureyri, email: einar.g9@gmail.com, Einar G.

Gefins

Ókeypis timbur. Timbrið og 2 innihurðir má sækja að Frostafoð 24, Rvk og taka þó ég sé ekki heima. Fyrstur kemur fyrstur fær. Jón G. Guðlaugsson.

10 lítra plastfötur með haldi og loki fást gefins með því að vera sóttar í Gilsbúð 9, Garðabæ. Sómi, sími 660 5602, Óskar.

Smáauglýsinga-síminn er: 563 0300

White-Westinghouse - amerísk gæða heimilistæki

11 kg þurrkari

- Öflugur > 4500w element
- Tekur 11 Kg - Tengist barka
- Stórt op > auðvelt að hlaða

RAFVÖRUR

DALVEGI 16c · 201 KÓPAVOGI

SÍMI 568 6411 · WWW.RAFVORUR.IS

Vélavit útvegar varahluti í flestar gerðir traktora, sérhæfum okkur í **JCB, Hydrema, Iveco, New Holland og Case**

Erum einnig með alla varahluti í **JCB** vinnuvélar

Eigum allar síur í **New Holland** og **JCB** á lager

Útvegum olíuverk í flestar gerðir bíla og tækja

Hafið samband og látið okkur aðstoða við að útvega réttu varahlutina

Oftast ódýrastir!

Vélavit

Varahlutir - Viðgerðir

Skeiðarás 3 •Garðabær •Sími 5272600 • velavit@velavit.is

KONUS[®]

Optical & Sports Systems

Konus 10x50
kr. 15.900

Konus 8x32 vatnsheldur
kr. 21.900

Konus 9x63
kr. 29.700

Vesturröst

Sérverslun veiðimannsins - Laugarveg 178 - Sími: 551 6770 - www.vesturrost.is

Þykkvabæjar

SUMAR GRILLKARTÖFLUR ÞURFA EKKI HEILAN KLUKKUTÍMA Á FULLU GASÍ

FORELDADAR GRILLKARTÖFLUR TILBÚNAR Á 15 MÍN.

Stórar og góðar kartöflur eru ómissandi með grillmatnum. Grillkartöflurnar úr Þykkvabænum spara þér dýræmtan tíma og gefa þér svigrúm til að nostra við kjötið eða fiskinn - og spara gasið í leiðinni!

KARTÖFLUSALAT

Ekki bara bragðgott, heldur líka í þægilegum umbúðum sem henta bæði á veislu- borðið og í ferðlagið.

HRÁSALAT

Sígilt og ferskt meðlæti sem gerir grillveisluna skemmtilegri, hvort sem er heima í stofu eða í sumarbústaðnum.